

חלק שלישי

אור ישר ואור חוזר, כולל חמשה עשר פרקים

פרק א'

מבאר ד' בחינות שבעביות שהן סוד ד' כלים, ושורשם. ובו ח' ענינים:

א. בכל העולמות יש בספירות של אותו עולם עצמות וכלים. ב. תחילה נתפשט א"ס בסוד כלים, ואח"כ נתלבש בהם האורות. ג. התפשטות האור מורה התעבות יותר ממה שהיה, והיינו שנתעבה האור ונעשה עשרה כלים. ד. מסך נעשה בכלי מלכות. ה. מסך זה מפסיק בין עולם אצילות לעולם הבריאה. ו. זוג דהכאת אור א"ס במסך שמעלה אור חוזר ממטה למעלה. ז. עד מקום שמגיע אור א"ס הוא עולם אצילות. ח. ד' בחינות בהתעבות אור העליון: א) בהתפשטותו מכתר לחכמה; ב) בהתפשטותו לבינה שנוסף בו הרחקה; ג) בהתפשטותו לז"א שנעשה בו חלון ונקב צר; ד) בהתפשטותו למלכות שנעשה בו נקב צר והרחקה.

יש עצמות וכלים. תחילה נתפשט אור א"ס בסוד כלים.

ואח"כ נתלבשו בהם האורות, שהם העצמות.

• (א) א בכל העולמות יש בחינת ב עצמות ג וכלים. ד ותחילת הכל, ה נתפשט ו הא"ס בסוד יוד ספירות דאצילות בסוד כלים, כי הלא ענין ה התפשטות, מורה, ה התעבות האור יותר ממה שהיה, ונמצא, כי יוד ספירות אלו, הם יוד כלים, ונעשו מצד התפשטות הא"ס עצמו, ו רק שנתעבה האור,

אור פנימי

(א) ה' עולמות הם, ונקראים: אדם קדמון, אצילות, בריאה, יצירה, עשיה. ועולם הוא מלשון העלם, כי אור א"ס ב"ה מתעלם בהם בכל פעם יותר כמו שמבאר הרב לפנינו.

(ב) עי' לוח התשובות חלק ב' אות ג"ו.

(ג) עי' להית חלק א' אות כ"ה.

(ד) כלומר תחילת הכל שבכל עולם ועולם.

(ה) עי' להית ח"ב אות י"ד.

(ו) פירושו בלתי מושג, ונקרא אין סוף, לרמוז שספירת המלכות המסיימת ומפסקת את כל המדרגות, (עי' בלהית ח"א אות מ') אינה עושה כאן סיום והפסק כלל על האור העליון, אלא אדרבה, בה מתחלת השפעת האור.

(ז) התפשטות מורה התעבות האור, יותר ממה שהיה בהמאציל, דאם לא כן במה יצא האור ההוא מכלל מאציל, להקרא בשם, התפשטות האור ממנו ולחוץ. וענין התעבות הזו, היא דבר שינוי הצורה, שקונה האור מפאת ביאתו לכלל נאצל, כמ"ש לעיל (בהסת"פ ח"ב אות ה' ד"ה והנה עש"ה).

(ח) עיין לעיל בהסתכלות פנימית ח"ב אות ה' ד"ה והנה.

(ט) מלמדנו בזה, אשר הכלים הם תולדות של האור עצמו, כי האור בדרך התפשטותו לקבלת הנאצל, יורד בד' בחינות, חור"ב ז"נ, עד שגורם בנאצל הרצון לקבל אשר הרצון הזה שהוא בחי"ד, הוא עיקר כלי של נאצל, והוא עביות, שהשיג האור בדרך התפשטותו. אמנם ג' הבחינות הראשונות, הנה רק גורמים, שתתגלה בחינה ד', וענין החיוב והסדר של ד' בחינות הללו.

* ע"ח שער מ"ז פרק א.

ונעשו כלים על ידי התפשטות. ואחר התפשטות הזו, אשר על ידו נעשים י כלים. אז י נתלבש עצמות אין סוף בתוכם. וז"ס עצמות וכלים.

תקון המסך לעכב את אור העליון מלהתפשט בכלי מלכות.

זהו מפסיק בין עולם האצילות לשאר העולמות.

ב) והנה כאשר הגיע התפשטות הנ"ל עד המלכות דאצילות, ראה המאציל העליון, י שאין כח בתחתונים לקבל האור ההוא אם יתפשט יותר, ואז מ כאשר נגמר הכלי העשירית דאצילות, נ נעשית שם מסך ופרגוד אחד, ס המפסיק בין האצילות לשאר העולמות שלמטה הימנו.

בכח הכאת אור א"ס במסך, חחר האור למעלה בסוד אור"ח המלביש את אור העליון.

עד המקום שמגיע קו האור הא"ס, נקרא עולם האצילות.

ג) וזו הכה אור אין סוף יתברך, המתפשט עד שם, במסך ההוא,

אור פנימי

נתבאר בחלקים הקודמים, ואין להאריך בהם עתה (ע"י אור"פ ח"א פ"א אות נ' ד"ה וטעם).

י) התלבשות, פירושו כמו התעלמות, כי המלבוש מעלים את הלבוש, אלא, שהוא מפאת הרצון שלו להתגלות, ומשום שבלי התיקון של העלמה הזאת, אי אפשר לו להתגלות, ע"כ מתעלם בו ומתגלה על ידו.

ותיקון כזה, נק' תמיד בשם מלבוש או לבוש. הרי שלבוש משמש לב' דברים להעלם ולגילוי, ובענינו ג"כ, משום שאי אפשר, שיהיה השגה לתחתונים באור מבלי כלי, לכן האור מתלבש ומתעלם בכלי, כדי שהתחתון יוכל להשיג אותו, על ידי הכלי ההוא שמתלבש בו, והבן זה היטב.

כ) כלומר, אחר שכבר התפשט האור בג' בחינות ראשונות, שנק' : חכמה, בינה, ז"א, ולאחר שגמר התפשטותו בז"א, הגיע להתפשט לבחי"ד שנק' מלכות, ומטרים שנתפשט האור בג' בחי' הקודמות אי אפשר שיתפשט במלכות להיותם גורמים זו לזו בדרך סבה ומסובב.

ל) כי כח הצמצום רוכב על בחי"ד, ומשום זה אין כח בבחי"ד, שהיא התחתונה מכולם, לקבל אור. (ע"י לה"ת ח"א אות פ"א, וע"י ח"א פ"ב אות ב').

ע) פגישת אור א"ס במסך מדומה לב' דברים קשים, שאחד רוצה לפרוץ לגבול השני, אשר השני מזדקף לנגדו בכל תוקף ומונע אותו מלהשיג משהו מגבולו, הנה פגישה כזו מכונה הכאה, ולאפוקי, מפגישת נזילים, שאינם מונעים זל"ז מלהשיג גבול, ומתערבים יחד, וע"כ אין הכאה מובנת בהם. וכן ב' דברים רכים, אין הכאתם נרגש כל כך, משום שמניחים זה לזה, לכן מסע בגבולו, ולדחקו על קליפתו החיצונה במשהו. משא"כ דברים קשים, שאחד אינה מרשה

ואז, ב כח ההכאה של הירידה, ופגע שם, חזר לעלות ז בסוד אור חוזר למעלה למקומו, ק ואז נגמר עולם האצילות בבחינת הכלים, ר ואז חזר הא"ס להתלבש בהן בסוד העצמות, כנ"ל, לכן ש עד המקום שמגיע אור א"ס, על דרך הנ"ל, נקרא עולם האצילות: ה כי האור עצמו הוא, רק שהוא אחר התעבותו כנ"ל.

ד' בחינות בהתעבות האור העליון: א) קבלה מעליון, שהוא חכמה. ב) הרחקה מחכמה שהיא בינה. ג) חלון ונקב צר, שהוא ז"א. ד) הרחקה מחכמה ונקב צר שהיא מלכות. ד' א וענין התעבות האור הזה הוא, כי הלא הרואה אור גדול מאד, לא יוכל לסובלו, אם לא על ידי הרחקה או על ידי מסך או על ידי שתיהן.

אור פנימי

לחבירו לזוז אותו אף במשהו מגבולו, הרי פגישתם מובנה לבחינת הכאה. והנה להיות, שכל עיקר הצמצום היה מצד הנאצל, ולא כלל מצד המאציל, לפיכך אין אור א"ס מקפיד כלל, באותו הצמצום שיש במלכות. אלא שהוא נמשך ויורד להתפשט גם בתוך מלכות. ומובן ג"כ שיוורד לשם בכח, והוא, מחמת שבא"ס מטרם הצמצום, היה ממלא שם גם בחי"ד (כמ"ש לעיל ח"א פ"א באור"פ אות כ' ובאות נ' ד"ה והנה עש"ה) וע"כ אין לו ענין לשנות דרכו. ויורד תמיד למלאות גם את כלי המלכות באורו ית', אמנם המסך והפרגוד הנעשה במלכות, מעכב עליו ומפסיק האור, ואינו נותן לו להתפשט בתוכו אף משהו, ולפיכך מובן "אשר אז הכה אור א"ס ית', המתפשט עד שם, בהמסך ההוא" (עי' לה"ת ח"ב אות מ"ג).

פ) כבר נתבאר לעיל בדיבור הסמוך. ז) כלומר, אותו שיעור אור שהיה ראוי להתקבל במלכות, ולא קיבלתו מחמת עיכובו של המסך, כל זה השיעור, חזר ועלה למעלה, והלביש את כל הג' הבחינות של האור העליון דהיינו, עד חכמה, שנחשבת "למקומו" של אור חוזר זה, כמ"ש להלן. ח"ש הרב "חזר לעלות בסוד אור חוזר למעלה למקומו." (עי' ח"ב בהסת"פ אות ס"ב).

ק) כי עליית האור חוזר והלבשתו את אור העליון ממטה למעלה, כנ"ל, עושה בחינת כלים על אור העליון. ר) כלומר, אחר שהאור חוזר עולה למעלה כנ"ל, נמצא אור א"ס מתלבש באור"ח הזה, בסוד העצמות המלוּבש בכלים. ש) היינו עד מסך שבכלי מלכות, כי המסך החזירו למעלה ולא נתנו להתפשט יותר, כנ"ל. ת) רוצה לומר, שכח עיכוב שבמסך, לא פעל כלום על ספירות דאצילות שלמעלה ממלכות, אלא רק ממלכות ולמטה, וע"כ מתפשט אור א"ס ב"ה עד מסך שבמלכות בבחינת אצילות, בלי שום עיכוב כלל. משא"כ אור א"ס המתנוצץ ועובר דרך מסך ולמטה, נמצא מתמעט ביותר מכח הסבה הזאת, ואינו נבחן עוד לעצם אור א"ס ב"ה, כמ"ש לפנינו.

א) עביות זאת, כבר נתבארה, שאינה מתגלה באור בפעם אחת, להיותה הפוך מהאור, אלא שמשתלשלת ויורדת מהוך אל העב מעט, ואח"כ להעב ממנו, עד שבאה לגדלות העביות, שנק' בחי"ד או מלכות. וד' בחינות אלו, נק': חכמה, בינה, ז"א ומלכות. והן מחויבות להמצא בכל נאצל, והטעם החיוב וההגדרה של ד' בחינות הללו, כבר נתבאר היטב לעיל. (בח"א פ"א אות נ') ד"ה וטעם, ובהסתכלות פנימית ח"ב ד"ה ובכדי ליתן) עש"ה כל ההמשך, שאני סומך

והנה זוכר שבאצילות, מאיר בו האין סוף, בלתי שום מסך ושום הרחקה כלל, לכן נקרא הכתר אין סוף. ג וחכמה, מקבל על ידי כתר. ד אך בינה, קבלה אור הא"ס ע"י הרחקה, ה כי עתה הא"ס רחוק ממנה ויכולה לקבלו.

אור פנימי

ידי הרחקה, כי עביות דבחי"ב הנ"ל, מכונה בשם "הרחקה", משום שהרחיקה את עצמה מלקבל אור חכמה, כדי לקבל את אור דחסדים, כמבואר לעיל. ומ"מ אין התגברות הרצון הזה נחשבת לעביות גמורה, משום שהוא, מבחינת רצון להשפיע, והשוואת הצורה להמאציל, כמ"ש לעיל (ח"א פ"א אות נ' ד"ה וטעם), אמנם עבה ביותר מבחי"א כי הבחי"א כל הרצון שבה אינו שלה, אלא על ידי כתר כנ"ל, אמנם בחי"ב כבר פעלה מתוך התגברותה עצמה את הרצון שבה, וע"כ נחשבת בחי"ב שהוא עכ"פ השורש להרצון לקבל השלם, שבוז היא נבחנת לעבה ביותר מבחי"א, והבן היטב.

ה) כלומר, אחר שנתעוררה הבינה להמשיך אור דחסדים מן המאציל, נמצאת שמתרחקת מאור חכמה, דאם לא כן לא היתה יכולה לקבל האור דחסדים; כי אור דחכמה נמשך ברצון לקבל, ואור דחסדים נמשך ברצון להשפיע (כמ"ש ח"א פ"א אות נ' ד"ה וטעם), ועל כן בחי"א ובחי"ב הפוכות הנה זו לזו מתחילת אצילותו. וי"ש הרב "כי עתה הא"ס רחוק ממנה ויכולה לקבלו", כלומר, שנתרחקה ונעשתה למדרגה ג' מא"ס המתמצעת בין בינה לא"ס, ויצאה ממנה כי עתה, שהרחיקה את אור החכמה, ונעשתה למדרגה ג' שחכמה היא בחי"א ושניה לא"ס, ובינה בחי"ב ושלישית לא"ס. הנה עתה יכולה לקבל האור דחסדים שהמשיכה, ואם לא היתה מרחקת את עצמה, למדרגה ג' לא היתה יכולה לקבל, כמבואר. וצריכים לידע שמלת "רחוק", הוא כינוי למיעוט השגת חכמה, בסו"ה אמרתי אחכמה והיא "רחוקה" ממני. גם זה סו"ה, ותתצב אחותו "מרחוק". ואין כאן המקום להאריך בזה.

עליו ואינו מביאו כאן, מפני האריכות, אע"פ שהוא נחוץ מאד כאן בכל מלה ומלה.

ב) כל עולם וכל פרצוף בכ"מ שהוא, מחויב לקבל שפעו מא"ס ב"ה, וע"כ השראת א"ס המיוחסת לעולם או לפרצוף, מכונה כתר של העולם וכתר של הפרצוף, ומכונה ג"כ בשם מאציל לאותו עולם. וי"ש "והנה הכתר שבאצילות מאיר בו הא"ס", כלומר, אשר שם השראת א"ס ביחסו לעולם אצילות, וע"כ נקרא כתר א"ס, או מאציל.

ג) התפשטות אור א"ס הנמשך מכתר בראשונה לעולם, נקרא בשם אור חכמה. והכרח הוא, שכלול תיכף באור החכמה ההוא, רצון לקבלת האור, דאם לא כן לא היה אור א"ס מכונה בלשון מתפשט, כמבואר (בהסת"פ ח"ב ד"ה עתה עש"ה) אמנם רצון לקבל זה, אינו נחשב לשינוי צורה ולעביות כל כך, מפני שרצון לקבל זה הגיע לה מכח עליון, דהיינו מכתר, כי רצון להשפיע שבכתר מחייב בהחלט את רצון לקבל שבחכמה. וי"ש הרב "שחכמה מקבל על ידי הכתר". כלומר, שבחינת קבלה שבחכמה, הגיע לה על ידי כתר, ומכחו, וע"כ עביות מחמת רצון לקבל זה קלוש מאד. והוא המכונה בחי"א.

ד) פירוש, כי החכמה דרכה להתעבות בדרך התפשטותה כי בגמר התפשטותה, מתגבר בה הרצון, וממשכת אור דחסדים מא"ס, ומרחקת את עצמה מאור חכמה, כמ"ש באורך לעיל (ח"א פ"א אות נ' ד"ה וטעם). ומתוך, שהתגברות זו עשתה מכח התעוררותה עצמה, ולא מכח עליון, ע"כ נבחן הרצון הזה לבחינת עביות מועטת והיא יתרה מעביות שבחכמה. ולכן בהכרח, שע"י שינוי זה נפרשה מחכמה לבחינה מיוחדת, ונקראת בשם בינה או בחי"ב. וי"ש הרב "שבינה קבלה אור א"ס על

והז"א, אינו מקבל האור, כי אם דרך חלון ונקב צר, אשר בתוך החלון
ההוא עובר עצמות האור בלתי מסך כלל, אלא שאין דרך רחב רק צר מאד
אבל הוא קרוב ה כי מן הבינה אל הז"א אינו רחוק. אבל ה נוקבא דז"א,
נמשך לה האור דרך נקב וחלון, כמו הז"א, אך שהוא בהרחקה.

אור פנימי

(ו) פירוש: כי גם בינה דרכה להתעבה בגמר התפשטותה, והוא, מטעם שהרחיקה ממנה את אור החכמה, ונודע, שאור החכמה הוא עיקר חיותו ועצמותו של הנאצל, ולפיכך בגמר התפשטותה התגבר בה הרצון לקבל הארת החכמה לתוך אור דחסדים. ומתוך, שכל ההפרש בין הרוחנים, הוא רק מפאת שינוי צורה, ע"כ יצאה הארה חדשה זו, דהיינו האור דחסדים שבתוכו הארת החכמה, וקנה שם בפני עצמו, דהיינו השם זעיר אנפין. ונקרא כן, כי אור חכמה מכונה אור "פנים", בסו"ה חכמת אדם תאיר "פניו", ומתוך שיש לו רק הארה מחכמה, אבל עיקרו הוא רק אור דחסדים של בינה, ע"כ נקרא זעיר אנפין, שפירושו הוא קטנות הפנים, כלומר, רק שיעור מועט מאור חכמה, והבן זה.

ונקרא ג"כ בחי"ג. ועביות שבו, מכונה חלון ונקב צר, כי נתבאר לעיל (ח"ק) פ"ב או"פ אות ע' שמסך הבא בעליון מחמת התכללות התחתון בו נקרא בשם חלון. משום שאין בו דינים, רק סיבה להארה כמו חלון ע"ש. ומתוך שכל עביות ומסכים שבאצילות באים מחמת התכללות בי"ע שבה, ע"כ מכונה עביות דז"א בשם חלון להארת אור גדלות. ובשם נקב צר להארת קטנות. אבל בחי"ב אינה נקראת אפילו חלון, אלא הרחקה.

(ז) כלומר שאין בו אותו הרחקת חכמה שיש בבינה, כנ"ל משום שכל ההפרש בינו לבינה, הוא, משום שיש בו הארה מאור חכמה. וז"ש הרב, "אבל הוא קרוב", כלומר שאין בו הרחקה.

(ח) כלומר, התפשטות אור בינה לבחי"ג שהוא ז"א, אינה גורמת הרחקה, אלא אדרבה, שגורמת קרבת חכמה כנ"ל. וכבר נתבאר לעיל, אשר "קרוב" "ורחוק" המה גדרים של חכמה.

(ט) פירוש, אחר שנתפשטו ג' בחינות עביות במילואם עד גמר התפשטותו של ז"א, אז נתעורר רצון לקבל בשעורו השלם הראוי לקבלה, והוא הנקרא: בחי"ד או מלכות או נוקבא דז"א (ע"י לעיל או"פ ח"א פ"א אות ל' ד"ה ועתה), ובו היה הצמצום, כנ"ל (ח"א פ"א אות מ'), באפן שמצמצום ואילך, אין הבחי"ד הוּו מקבלת עוד את אור א"ס ב"ה, וע"כ בחינת העביות שבה נקרא "הרחקה". וגם בה ב' מדרגות חלון ונקב צר, כמו בז"א, שהשפעת הגדלות נקרא חלון, והשפעת הקטנות נקרא נקב צר. ויש הפרש גדול בין הרחקה שבבחי"ב להרחקה שבבחי"ד, כי הרחקה דבחי"ב, היא הרחקה מרצון, בסו"ה. כי חפץ חסד הוא, שחושקת לחסדים ולא לחכמה. אבל הרחקה דבחי"ד, היא הרחקה מאונס, דהיינו מחמת מסך שנתתקן בבחי"ד.

פרק ב'

מבאר ענין ד' עולמות אבי"ע, וההפרש שביניהם. ובו ו' ענינים:

א. כל הפרטים שבעולם אצילות נבחנו ע"פ ד' בחינות עביות הנ"ל. ב. בעולם אצילות מתפשט אור א"ס בלי מסך כלל. ג. למטה מאצילות אין אור א"ס מתפשט רק בהארה היוצאת ממנו דרך מסך. ד. מוזוג דהכאה של אור העליון במסך שבין אצילות לבריאה, יוצאות עשר ספירות דעולם הבריאה. ומוזוג דהכאה שבין בריאה ליצירה יוצאות ע"ס דעולם היצירה. וכן מיצירה לעשיה. ה. ההפרש שבין ד' העולמות הוא שבאצילות אין מסך כלל. ובבריאה יש מסך א'. וביצירה ב' מסכים. ובעשיה ג' מסכים. ו. אבל בד' בחינות עביות אין הפרש כלל בין עולם לעולם כמו שהם באצילות כך הם בבי"ע.

אין מסך בעולם האצילות.

(א) הרי הם ד' בחינות, אשר בהם יובדלו פרטי האצילות מניה וביה, אבל א' כולם הם בלתי מסך כלל ועיקר. ולכן נקרא עולם האצילות כי אור הא"ס עצמו נתפשט בכולו בלתי מסך.

למטה מאצילות אין א"ס מתפשט אלא דרך זווג דהכאה במסך שבסיום עולם האצילות. וזה"ס עוברות דרך המסך לעולם הבריאה. וכן ע"י זווג דהכאה במסך שבסיום הבריאה עוברות העה"ס לעולם היצירה. וכן מיצירה לעשיה.

(ב) ואמנם משם ולמטה אין א"ס עצמו מתפשט, רק ג' הארה היוצא ממנו דרך מסך, והוא, כי המסך ופרגוד המבדיל בין אצילות לבריאה כנ"ל הנה, מחמת אותו ג' ההכאה של אור העליון המגיע עד שם כנ"ל, הנה

אור פנימי

(א) כי זה כלל, שאין עביות ומסך יכולים למעט, או לפגום מלמעלה למקום גילויים, אפילו כל שהוא, ואע"פ, שהוא החוזר עולה בסבת מסך שבכלי מלכות, ומלביש ממנו ולמעלה לכל ט' ספירות כולן כנ"ל, מ"מ, כח עביות שבמסך אינו מתעלה למעלה כלום, לפיכך נחשבות ט"ס דאצילות, שהן בלתי מסך כלל ועיקר. ואע"פ שמבחינים הרבה מסכים גם בעולם אצילות, כגון מסך דפה ודחזה וכו' שזה נותג בכל פרצוף פרטי שבאצילות. הענין הוא שאינם מסכים ממש, אלא הם מהתכללות התחתון בעליון, ורק המסך דסיום רגלי האצילות, הוא מסך ממש הפוסק את אור העליון, כמ"ש בהסת"פ כאן בפרק י"ד עש"ה.

(ב) כלומר, אע"פ שאור הנמצא בעולם הבריאה, בהכרח שנמשך מאור א"ס ב"ה, כי אין שום הארה בעולמות שלא תהיה נמשכת מן הא"ס, עם כל זה, משום שאור

א"ס ב"ה המתפשט לבריאה עובר דרך מסך. נמצא הארתו מתמעטת מאד, עד שנבחו, שכבר נפסק אור א"ס ב"ה מלמעלה ממסך. ולהלן מפרש הרב, איך אור עובר דרך מסך.

(ג) פירוש, כי חוק הוא בעולמות העליונים, שכל מדרגה תחתונה הגורמת תוספות אור למדרגה עליונה ממנה, הנה כל אותו שיעור תוספות אור, חוזר ומושפע, לתחתונה שגרמה אותו, ובענינו ג"כ, מתוך שמסך שעל מלכות דאצילות גרם את האור החוזר לעלות, ולהלביש לכל ט' ספירות דאצילות, ולהעשות כלים אליהם, כנ"ל, באופן, שזולתו לא היה אור א"ס נתפס ומלוכש באצילות, כי אין אור מושג בלי כלי, כנודע, והנה מתוך שהמסך גרם לכל אותו תוספות, דהיינו אור"ה וע"ס האמורים, לפיכך, מתרחב המסך והכלי מלכות בסבת האור"ה החוזר ויורד אליו ממקום המסך

בפרגוד ההוא, ומכח אותם הי"ס דאצילות שהגיעו עד שם. והכה שם בהאור שלהם, הנה י נתנוצצו מהם אורות ועברו דרך מסך ההוא ונעשו למטה הי"ס דבריאה מהתנוצצות יוד ספירות דאצילות שעליהן על ידי המסך. מכח י"ס דכלים, נעשו י ספירות דכלים אחרים, ומכח י"ס דעצמות, נעשו י"ס דעצמות אחרים דבריאה. וכן ה בסוף הבריאה נעשה שם מסך אחר, ו המחמת הכאת יוד ספירות דבריאה בבחינת עצמות וכלים במסך, נעשו יוד ספירות דיצירה. וכן מיצירה לעשיה על ידי המסך ההוא. ובזה תבין למה נקרא זה אצילות וזה בריאה וזה יצירה וזה עשיה, כי יש מסך מבדיל בין זה לזה ואין י זה דומה לזה כלל.

החילוק שבין אצילות לבי"ע שבאצילות אין מסך כלל. ובבריאה מתמעט האור ע"י מסך א'. וביצירה ע"י ב' מסכים. ובעשיה ע"י ג' מסכים. אבל בד' בחינות של התעבות האור העליון אין שום הפרש בין עולם לעולם.

(ג) אמנם החילוק שיש בין אצילות לג' עולמות, הוא, שאצילות

אור פנימי

דאצילות וכו'. שמשני גורמים אלו: נעשו ע"ס שבעולם הבריאה.

(ד) הופעת אור, מכונה בכל מקום בשם התנוצצות.

(ה) כי כל ע"ס דאצילות נעתקו ונחתמו בעולם הבריאה, כמ"ש בדיבור הסמוך, וא"כ גם המסך והמלכות נחתמו בעולם הבריאה, וגם נהג שם אותו הזוג דהכאת אור העליון במסך, ועליות אור, העולה ומלביש ממסך ולמעלה לכל ט' ספירות דעולם הבריאה, שאור"ח הזה, נעשה עשרה כלים לעולם הבריאה, אשר עצמות אור של עולם הבריאה מתלבש בהם.

(ו) כמו, שאור"ח דמסך דאצילות חוזר ונתפשט ממסך ולמטה, והחתים ע"ס דבריאה, על דרך שנתבאר לעיל בסמוך אות ג' ע"ש, הנה ממש על אותו דרך, גם אור"ח שעלה ממסך דמלכות דבריאה, חוזר גם הוא ונתפשט למטה, והחתים עשר ספירות דעולם היצירה. וכן מיצירה לעשיה.

(ז) כמ"ש לפנינו, אשר הבחי"ד הנקראת מלכות שבה נעשה המסך, מתחלקת בעצמה, לד' בחינות מסך, אשר בהן מתפעלות כל מיני שינויים והבדלות המופיעים בהעולמות:

ולמטה, וממשיך לעצמו כל אותם י"ס דאצילות שלמעלה, בדוגמתן ממש. באופן: שמלכות דאצילות לבדה, הולכת ויורדת ומתפשטת לעשר ספירות מינה ובה, כדוגמת ע"ס אצילות, דהיינו מכתר עד מלכות, והן המכוונות עשר ספירות של עולם הבריאה. וז"ש הרב, "מחמת אותו ההכאה של אור העליון שהכה בפרגוד ההוא, ומכח אותם הי"ס דאצילות שהגיעו עד שם, נתנוצצו מהם אורות ועברו דרך מסך ההוא, ונעשו למטה הי"ס דבריאה". כלומר, ב' דברים יש להבין כאן: הבחן הא', הוא גרם האור"ח, העולה ע"י הכאת אור העליון בהמסך, שהאור"ח ההוא, יש בחוקו לחזור ולירד להמדרגה שגרמה להופעתו, כנ"ל. הבחן הב', הוא גרם הלבשת עצמות אור הא"ס, בעשרת הכלים של אור"ח שעלה, שנעשו למעלה עשר ספירות דאצילות כנ"ל, אשר גם הם בחוקם לחזור ולירד למטה, אל המדרגה שגרמה להופעתם. ועל הבחן א' אומר הרב, "מחמת הכאת אור עליון בהפרגוד": דהיינו, שהאור"ח הזה חוזר ויורד ממעלה למטה לעולם הבריאה. ועל הבחן הב' אומר הרב: "ומכח אותם הי"ס

אור הא"ס נוקב ועובר בו עד סוף האצילות בלתי שום מסך כלל אך משם ולמטה יש מסך. וההבדל בין בריאה ליצירה, בהיות לבריאה מסך ומבדיל אחד, וליצירה שני מסכים, ולעשיה שלשה מסכים, ואמנם בפרטות העולם עצמו ה כמו שיש ד' בחינות באצילות בפרטן, כנ"ל, ה כן יש אלו ד' בחינות בבריאה עצמה וכן ביצירה עצמה.

אור פנימי

ומסך דבחי"ג משמש באצילות, ומסך דבחי"ב משמש בבריאה, ומסך דבחי"א ביצירה, כמ"ש להלן.

(ח) היינו ד' בחינות של ההתעבות, שהן חו"ב תו"מ, הנקראות לעיל, התפשטות אור א"ס לעשות כלים, ונקראות ג"כ עשר ספירות דאור ישר, כי ת"ת, כולל שש ספירות, חג"ת נה"י, אשר על ידי זווג דהכאה במסך שבספירת מלכות דאור ישר, חוזר ועולה האור בסוד או"ת, ומלביש כל ע"ס דאור

ישר הפרטיות הנ"ל, ועושה את כולן למדרגה אחת כללית. לפי שיעור הקומה שבהאור"ח, כמ"ש להלן.

(ט) משמיענו בזה, שאלו ד' בחי' דאור ישר, נזהגות בכל עולם ובכל פרצוף, בלי שום הפרש בין מדרגה גבוה למדרגה נמוכה וכל ההבדלים שנמצאים בפרצופים ובעולמות הם כולם, רק מפאת המסכים ואור חוזר שבהם, שאין מסך שבזו דומה למסך שבחבירו.

פרק ג'

מבאר ד' זווגי הכאה בד' בחינות המסך, המוציאים ד' קומות חו"ב
תו"מ, זו למטה מזו, בד' עולמות אבי"ע. וכו' ה' ענינים:

א. בעולם אצילות מאיר א"ס ע"י התלבשותו בקומת חכמה. ב. בעולם הבריאה נעלמת קומת חכמה ומתלבשת בקומת בינה. ג. בעולם היצירה נעלמת גם קומת בינה ומתלבשת בקומת תפארת. ד. בעולם עשיה נעלמת גם קומת ד"א ומתלבשת בקומת מלכות. ה. קומת חכמה שיצאה באצילות נמשכה מזוג דהכאה שלמעלה מעולם אצילות. וכן קומת בינה שיצאה בבריאה נמשכה מזוג דהכאה שלמעלה מבריאה. והיינו ממסך שבין אצילות לבריאה. וכן קומת ד"א שביצירה נמשכה מזוג דהכאה של המסך שבסוף הבריאה. וכן קומת מלכות שבעשיה יצאה ממסך שבסוף היצירה.

בעולם אצילות מאיר א"ס ע"י התלבשותו בקומת חכמה.

* (א) גם דע, כי הלא א כדי שאור הא"ס יוכל להאיר בכל אצילות צריך שיתלבש עצמותו תוך החכמה ואחר התלבשותו בחכמה אז מתפשט בכל

אור פנימי

האור, בשיעור מדתו של כלי שהשיגו. גם נתבאר שם, ששורש דכל הכלים שבכל העולמות, הוא אר"ח, העולה מזוג דהכאה על מסך שבכלי מלכות. באופן, שבאותו רגע, שמתהווה מסך חדש באיזה פרצוף, נמצא אור א"ס הכולל ע"ס דאורי מתפשט אליו תיכף, ומכה במסך זה, ועולה אר"ח ומלביש אור דא"ס ב"ה, לפי שיעור גדלו של האר"ח ההוא. וזהו המכונה, התלבשות א"ס בכלים, או באיזה ספירה. כי שם של ספירה, מורה על שיעור קומה של אור א"ס המתלבש שם. למשל, כשנאמר, התלבשות א"ס בכתר, יורה שאר"ח מלביש, על כל עשר ספירות דאורי עד כתר, וכשנאמר התלבשות א"ס בחכמה, יורה שאר"ח מלביש, רק עד חכמה. ואין להקשות, איך, אין בהלבשה זו רק ט' ספירות, וקיימא לן עשר ולא תשע, כי באמת יש שם גם כתר, אלא, שכתר זה מלוכש בפנימיות החכמה, וע"כ אינו עולה בשם, רק ספירת חכמה לבד. ועד"ו תבין כל הקומות של הפרצופין האחרים.

גם נתבאר שם, אמת המדה, שבו נמדד מדת גדולו של כל אר"ח, שהיא הבחן שיעור

(א) כדי להבין את דברי הרב שמכאן ואילך, צריך שתחזור כאן על ביאור ה' הבחנות שבמסך, היוצאים מבח הודככותו של מסך, על סדר מדרגה מעביות גדולה דבחי"ד עד הזכות הגדולה שבבחינת כתר ושורש המסך, שעושים בזה ה' פרצופים. ודברים אלו תמצא מבוארים בחלק ב' (בהסתכלות פנימית ד"ה ותדע. ותחזור שם על כל ההמשך עד ד"ה ועולם העשיה, ואחר זה בד"ה ובהמתבאר, ותחזור על כל ההמשך עד ד"ה אמנם). כי כל הדברים הללו שייכים לכאן, ואי אפשר להביאם מפני האריכות, וע"כ אני מוכרח לסמוך על מה שכבר ביארתי שם, ולא אוכל להביא כאן רק קיצור וסיום דכל דבר, בשיעור הנצרך לדברי הרב שבכאן. ושם נתבאר, שאור א"ס ב"ה, הכולל ד' בחינות שנק' ע"ס דאורי, אינו פוסק מלהאיר לתחתונים אפילו רגע, אלא מתוך, שאין שום תפישה באור בלי כלי, לפיכך רק לכלי קבלה צריכים. וכל פרצוף ומדרגה באותו רגע ששיגים כלי, תיכף עמו יחד משיגים

* ע"ה שער מ"ז פרק ב'.

האצילות, ועל ידי מלבוש זה לבדו יכול כל האצילות לקבל מן הא"ס
ג וזה סוד כולם בחכמה עשית.

בעולם הבריאה מאיר על ידי התלבשותו בקומת בינה, והחכמה נעלמת שם.
(ב) אבל כדי להאיר בבריאה צריך שגם החכמה תתלבש בבינה ועל
ידי שנים אלו שאור הא"ס מתלבש בתוכם אז הוא מאיר בבריאה. וזה סוד
המסך שבין אצילות לבריאה, כי נמשך מסך זה מבינה אשר בה מתלבש
החכמה להאיר בבריאה.

בעולם היצירה מאיר ע"י התלבשותו בקומת תפארת וגם הבינה נעלמת שם.
ובעולם העשיה מאיר ע"י התלבשות בקומת מלכות וגם תפארת נעלמת שם.
(ג) וכדי להאיר ביצירה מוסיף מסך ומלבוש אחד והוא שגם הבינה
מתלבשת בתפארת, ואז על ידי התפארת מאיר הא"ס ביצירה. וכדי להאיר
בעשיה מוסיף לבוש ומסך אחד והוא שגם התפארת מתלבש במלכות ועל
ידי המלכות מאיר הא"ס בכל עשיה. וז"ס אמא עלאה מקננא בכורסייא.
ועמודא דאמצעיתא מקננא ביצירה. והמלכות מקננא בעשיה.

הזווג דהכאה להוציא ע"ס דאצילות נעשה בעולם א"ק שלמעלה מאצילות.
במסך דבחי"ג שהוא קומת חכמה.
(ד) ואמנם כדי שתבין יותר, דע כי הלא הכתוב אומר, כולם בחכמה

אור פנימי

עביות, הכלול במסך שבכלי מלכות, והם ה'
הבחנות: שהמסך העב ביותר, שהוא בחי"ד,
נמצא מדתו של אור"ח המוחזר ממנו, גדול
ביותר, והוא המלביש עד קומת כתר שבאור
א"ס ב"ה, דהיינו שבע"ס דאור ישר. ומסך
שעביותו בחי"ג, נמצא מלביש בקומת חכמה
דע"ס דאור ישר. ומסך, שעביותו רק בחי"ב,
מלביש בקומת בינה דע"ס דאור"י. ומסך,
שעביותו רק בחי"א, מלביש רק עד קומת
ז"א דע"ס דאור"י. ומסך שאין בו עביות, אלא
בבחירת שורש של מסך המכונה כתר דמסך,
הנה במסך זה, אינו נוהג שום זווג דהכאה,
ואין לו שיעור קומה כלל, אלא כמדתו של
ספירת מלכות לבד. אמנם צריכים לזכור כל
הטעמים והנימוקים של הדברים, כמו
שנתבארו שם בהסת"פ הנזכר לעיל,
ובחלקים הקודמים ועשיה כי בלי הבנת
הטעמים והחיובים שבדברים הללו, אי אפשר

להבין כאן אפילו מלה אחת על בוריה, כי
כאן אני מוכרח לקצר כמובן.
(ב) פירוש, כי עולם אצילות, נבחן לראש
לכל העולמות. ואע"פ, שיש עולמות הרבה
למעלה מאצילות, דהיינו כל העולמות
המרובים הכלולים בעולם אדם קדמון, אמנם,
הם כולם גנוזים בתוך עולם האצילות, ואינם
כלל שורש להעולמות, אלא, רק שנחשבים
שורש לעולם אצילות בלבד, כי ע"כ גנוזים
בתוכו, ומאירים בו לבד בגניזו.
ונתבאר בחלקים הקודמים, אשר מסך
דבחי"ד, משמש רק בעולם א"ק בלבדו,
ולפיכך מדתו של אור"ח גדול מאד שם,
ומלביש עד קומת כתר שבאור א"ס ב"ה.
ולכן, נקראים כל העולמות הכלולים בעולם
אדם קדמון, בשם עולם הכתר.
אמנם, בעולם אצילות, שמשמש שם רק
מסך דבחי"ג (ע"י הסת"פ ח"ב פ"ב אות י')

עשית. פירוש, כי ג' הלא באצילות אור הא"ס מתלבש בחכמה, ועל ידו מאיר בכל אצילות. וסוד החכמה זו, יתבאר לך ממה שהודעתך כי גבוה מעל גבוה שומר כו' ד' וכמה עולמות יש למעלה מאצילות ובאותו ה' החכמה שיש למעלה מאצילות שם בתוכו מתלבש הא"ס ומאיר באצילות.

אור פנימי

לדבחי"ג, מטעם הנ"ל בהס"פ. ואין הפירוש, שנעשה איזה שינוי, במסך דבחי"ד שבעולם א"ק עצמו, כי אין העדר ברוחני, אלא כל שינוי פירושו תוספת, כי מתוך הזדככותו לדבחי"ג, ניתוסף ונולד ויצא מסך חדש דבחי"ג, שאור העליון תיכף מתפשט אליו (כנ"ל פ"ג א') לזווג דהכאה, ומעלה אור"ח ממסך ולמעלה עד לקומת חכמה, שזהו נקרא התלבשות חדש בעולם א"ק, דהיינו התלבשות אור א"ס בחכמה. אמנם התלבשות הזו החדשה אינה צריכה לצורך עצמו, רק לצורך עולם אצילות, כי המסך דבחי"ג האמור, שאור"ח שלו עלה ממקום המסך ולמעלה, והלביש לאור א"ס עד קומת חכמה, הנה מחמת זה חוזרים כל ע"ס שלמעלה מהמסך, ויורדים ג"כ ממקום המסך ולמטה, כמ"ש לעיל (פ"ב אות ג'), שנבחן, שהמסך והמלכות מתרחבים ממנה ולמטה לע"ס, בסבת האור"ח שחוזר ונמשך אליו מלמעלה, ומתפשטת ע"כ המלכות לעשר ספירות מינה ובה, כדוגמת עשר ספירות דאור"ח שעלו ממסך דבחי"ג מלמעלה, דהיינו בקומת חכמה, והם שנקראים עשר ספירות דאצילות.

חש"א הרב, ובאותו החכמה שיש למעלה מאצילות, שם בתוכו מתלבש הא"ס ומאיר באצילות. רוצה לומר, שאותו זווג דהכאה על המסך דבחי"ג, היה מוכרח להיות בעולם א"ק שלמעלה מאצילות, כי המסך דבחי"ג, אינו אלא הזדככות מבחי"ד, ובחי"ד היא בעולם א"ק כנ"ל, א"כ מחוייב ההזדככות והזווג דהכאה להיות בעולם א"ק שלמעלה מאצילות. ואחר שא"ס התלבש שם, באור"ח שעלה מהמסך ולמעלה, אז ירדו ונמשכו ממקום המסך ולמטה, ע"ס דעולם אצילות, כמבואר.

ד"ה והמסך), נמצא מדתו של אור"ח, העולה מזווג דהכאה על המסך ההוא, רק עד קומת חכמה, ואינו משיג כתר דאור א"ס ב"ה, אלא שכתר טמיר וגניז בתוך חכמה כנ"ל, ולפיכך, נקרא עולם אצילות, בשם עולם החכמה. וזה סוד הכתוב, כולם בחכמה עשית, כלומר, שהכל נשרש באצילות לבד, ולא בעולם א"ק שהוא עולם הכתר, כי עולם א"ס אינו נחשב כלל לשורש לעולמות התחתונים, ולא יופיע ממנו בעולמות רק לאחר גמר התיקון, בסו"ה ועמדו רגליו בהר הזיתים. ויש לדעת, שכמו שקומת ע"ס נחשבת כולה לפי ספירה העליונה שבה, אם היא כתר, תהיינה כל הספירות בחינת כתר, ואם היא חכמה תהיינה כולן חכמה וכו'. כך כל עולם נחשב כולו כפי פרצוף הא' שבו.

ג) כבר נתבאר בדיבור הסמוך, אבל אין הפירוש שתכף, בעת שנאצל עולם האצילות, קבל קומת חכמה, שהרי תחילה נאצלו שם קומות קטנות הנקראות עיבור ויניקה. אלא הכונה הוא, על הקומה הכי גדולה שיצאה שם לבסוף, בא"א, שאינה אלא קומת חכמה, וחסרה כתר.

ד) כבר נתבאר לעיל, אשר כל העולמות המרובים לאין קץ, שישנם קודם אצילות, כולם נכללים בשם אדם קדמון, או עולם הכתר. והוא מטעם הנ"ל.

ה) כבר ידעת ענין התמעטות האור"ח, שמגיע מסבת הזדככות שיעור העביות שיש במסך (ע"י הסת"פ ח"ב פ"ו אות ע"ב ד"ה ובכד'), ולפי"ז תבין, אשר אחר שנשלם עולם א"ק, על התלבשות באור"ח של מסך שלו מבחי"ד, הנה אז נודרך המסך הזה

הוויג דהכאה להוציא עשר הספירות דבריאה נעשה בעולם האצילות במסך דבחי"ב שהוא קומת בינה. הוויג דהכאה להוציא עשר הספירות דיצירה, נעשה בעולם הבריאה במסך דבחי"א שהוא קומת תפארת. וכן הוויג דהכאה להוציא עשר הספירות דעשיה נעשה ביצירה במסך דשורש שהוא קומת מלכות. ולצורך עשר הספירות דאצילות, נעשה הוויג דהכאה למעלה מאצילות במסך דבחי"ג אשר שם היא קומת חכמה.

(ה) ולכן, כשרצה להאיר בבריאה מתלבש ג"כ בבינה שבאצילות אשר היא למעלה מהבריאה, ועל ידי אותו הבינה מאיר בבריאה. וכן כדי להאיר ביצירה, מתלבש גם כן בת"ת של הבריאה. וכן מיצירה לעשיה, מתלבש במלכות דיצירה. וכן הענין באצילות, כי כדי להאיר באצילות, נתלבש בחכמה הנ"ל שלמעלה מן האצילות, ועל ידה מאיר באצילות, ולא תחשוב שהוא החכמה דאצילות עצמה.

אור פנימי

דהיינו מכתר עד מלכות שלה, כדוגמתם של ע"ס שנמצאים מהמסך ולמעלה באצילות. דהיינו רק בקומת בינה, שכתר וחכמה גנוזים בה, כנ"ל ואלו הע"ס המה הע"ס של עולם הבריאה באופן, שע"ס בקומת בינה שיצאו למעלה מהמסך הם נמצאים בעולם אצילות, ועליהם אומר הרב "כשרצה להאיר בבריאה התלבש בבינה שבאצילות". ועשר הספירות השניות, שנמשכו ויצאו למטה מהמסך, הן נקראות עשר ספירות שבעולם הבריאה.

(ז) כלומר, שכל מה שנמצא בע"ס דעולם הבריאה, המה נמשכים בע"ס דקומת בינה שלמעלה מבריאה, מטעם שנתבאר בדיבור הסמוך, (ועי' לעיל פ"ב אות ג').

(ח) היינו, ג"כ מטעם שנתבאר לעיל באצילות ובבריאה, כי עולם היצירה נמשך ממסך דבחי"א, והזדככות מבחי"ב לבחי"א מוכרח להיות בעולם הבריאה, כי שם נמצא המסך ההוא, ואחר שנעשה שם הזדככות יוצאים שם ע"ס מהמסך ולמעלה בקומת ז"א, הנק' תפארת. וג' ספירות ראשונות כתר חכמה בינה דאור ישר גנוזים ומלוכשים בפנימית תפארת. ואחר שנשלמה התלבשות זו, חוזרות ויורדות עשר ספירות שניות ממקום המסך ולמטה בקומת ז"א, והן הנקראות עשר ספירות של עולם היצירה.

(ו) גם כאן, כמו באצילות, אין הפירוש, שתכף בתחילתו יצאה בעולם הבריאה קומת בינה. אלא רצונו לומר שהקומה הכי גדולה שיצאה שם לבסוף, אינה יותר מקומת בינה. והוויג היה למעלה בבחי"ב באצילות. והיינו, ג"כ, מטעם שנתבאר לעיל בדיבור הסמוך עשיה, כי הזדככות המסך מבחי"ג לבחי"ב שנק' בינה צריך להיות בעולם האצילות, ששם מקומו דמסך דבחי"ג, שנק' חכמה, וכמו שד"פ ע"ס מ"ב דא"ק נעשה הוויג דכל פרצוף בפה דראש של פרצוף העליון ממנו, שוויג דע"ב שהוא בחי"ג, נעשה בפה דראש דפרצוף גלגלתא, והוויג דס"ג נעשה בפה דראש דע"ב (כמ"ש היטב כאן בהסתכלות פנימית פרק ט' ע"ש) וכו' עד"ו כך בהעולמות אבי"ע, נעשה הוויג לצורך כל עולם, בעולם העליון ממנו. ואחר שגודלך שם המסך דבחי"ג לבחי"ב, נבחן שנתוסף שם ונולד מסך חדש דבחי"ב, ותיכף מתפשט אליו אור א"ס לווויג דהכאה, כנ"ל והאריך עולה ומלביש, עד קומת בינה דע"ס דאור ישר, וכתר וחכמה דאור ישר מתלבשים בפנימיות בינה כנ"ל. ואחר שנשלם התלבשות א"ס בבינה מהמסך ולמעלה, כאמור, הנה אז חוזר אריך ויורד ממקום המסך ולמטה, ומרחיב את המלכות ההיא לעשר ספירות מינה ובה.

פ ר ק ד'

מבאר, אם התלבשות אור העליון היא באור חוזר דקומת חכמה, תהיינה כל עשר הספירות באור חכמה. ואם בקומת בינה, תהיינה כל עשר הספירות באור ז"א. ואם בקומת מלכות, תהיינה כל עשר הספירות באור מלכות. וכו' ד' ענינים:

א. כשא"ס מאיר בבינה דאצילות, אינו מאיר דרך התלבשות באור דמסך דבינה, אלא האור דקומת חכמה מאירה גם בבינה. וע"כ אפילו ז"א שמקבל מבינה יש לו ג"כ אור חכמה. ב. אבל להאיר בעולם הבריאה הוא מתלבש באור דמסך דבינה, וע"כ כל עשר הספירות הן אור הבינה, ואפילו כתר וחכמה אשר שם. ג. וכן בעולם היצירה, מתלבש באור דמסך דז"א, וכל עשר הספירות הן מאור ז"א. וכן בעולם עשיה, שמתלבש במסך דקומת מלכות, כל עשר הספירות הן באור מלכות. ואפילו כח"ב ז"א אשר שם. ד. אותיות י"ה ו"ה רומזות על ד' עולמות אב"ע.

כשא"ק התלבש להאיר באצילות, לא נתלבש אלא באור דקומת חכמה לבד, ולא באור דבחי"ב שהיא קומת בינה, וע"כ לא נעלם מקומה זו רק כתר וכתר נתלבש בתוך חכמה. (א) ואמנם דע, כי כשרצה המאציל להאיר באצילות, נתלבש בחכמה

אור פנימי

הגגנו תוך חכמה דאור ישר, כנ"ל, (פ"ג אות א' באור"פ ד"ה ושם). והנה ודאי, אשר גם ד' בחינות דאור ישר המתפשטות מא"ס, באות ג"כ בדרך עילה ועלול סיבה ומסובב על סדר מדרגה, שהרי הנה יוצאות וגמשכות זו מזו, שהחכמה נמשכת מכתר, ובינה נמשכת מחכמה והז"א נמשך מבינה, ומלכות נמשכת מהז"א, כנ"ל (באור"פ ח"א פ"א אות נ' ד"ה עתה ובהסת"פ ח"ב ד"ה ועתה עד ד"ה וכן) אמנם אין זה נקרא התלבשות, כי ד' בחינות דאור ישר אינן מתלבשות זו בזו, שנאמר למשל, שאור העליון מתלבש בבינה כדי להאיר לז"א, כי מתלבש פירוש, בלבוש של אור, העולה ע"י זיוג דהכאה מן המסך, שנתקן בבחי"ד שהיא מלכות, כנ"ל בדברי הרב (פ"א אות ג') ובאור"פ שם אות ק') וכאן בבינה, לא היה שום צמצום, ומכ"ש שאין שם מסך מוכן להכאת אור העליון לאור, כדי שתאמר, שהתלבש האור בבינה דאור ישר כדי להאיר בז"א דאור ישר, אלא, שזה מכונה בדרך מעבר, כלומר, שאור א"ס השיך לז"א דאור

(א) כאן טרח הרב והאריך להסביר לנו ההפרש, מבין ד' בחינות דאור ישר, המכונים חכמה בינה ז"א מלכות כנ"ל, ובין ד' בחינות דאור חוזר, המכונים גם כן אותן השמות, חכמה בינה ז"א ומלכות. והנה זה כבר ביאר הרב לעיל (בפרק א' אות ג'), ובאור"פ אות ע' אשר בחינת כלים של אצילות, נעשים ע"י אור העולה למעלה למקומו, שבהם מתלבש עצמות אור א"ס, שהן ד' בחינות דאור ישר, עש"ה ובאור"פ, והנך רואה, איך ד' הבחי' חו"ב ז"א ומלכות דאור ישר, מתלבשות באור העולה ע"י זיוג דהכאה, בהמסך שיש במלכות דארי.

ומכאן תבין, בכ"מ שכתוב מלת התלבשות, המובן הוא, שאור ישר מתלבש באור. וכשאומר התלבש הא"ס בחכמה, פירוש, שד' בחינות, חו"ב תו"מ דארי המתפשטים מא"ס, שהמה התלבשו בחכמה של אור: דהיינו בשיעור אור, שיש לו קומת חכמה דארי, אשר באור דקומת חכמה ההוא, מתלבשים כל ד' בחינות דאור ישר, חכמה בינה ז"א ומלכות חוץ מכתר דאור ישר

שלמעלה מהאצילות, ועל ידי החכמה המתלבש הוא בתוכה, אז נכנס ומאיר בכתר וחכמה דאצילות, ולא הוצרך להתלבש גם בבינה שלמעלה מאצילות, ולא נתלבש רק בחכמה שלמעלה מן האצילות לבד, ו על ידי מאיר בכתר וחכמה דאצילות.

הבינה מעבירה דרך חלון את האור דקומת חכמה, לז"א ומלכות.

בלי התלבשות שניה באו"ח דמסך דבינה ב'.

(ב) ואמנם, ג כשרצה להאיר מבינה דאצילות ואילך עד סוף כל האצילות, הנה ו דאי, שהוצרך להתלבש גם בבינה דאצילות, כי ה אין ז"א

אור פנימי

הע"ס דאצילות, התלבש בחכמה שלמעלה מאצילות, דהיינו בחכמה דאור תוור, כנ"ל (או"פ פ"ג אות א' ד"ה ושם) על ידי זווג דהכאה במסך דבחי"ג שבהמלכות, כמ"ש שם עש"ה, אבל לא הוצרך להתלבש בבינה דאו"ח, דהיינו על ידי זווג דהכאה במסך דבחי"ב שבכלי מלכות, כי קומת בינה דאו"ח שייך לע"ס דבריאה, ולא לע"ס דעולם אצילות, ששם מלביש קומת חכמה דאו"ח, כנ"ל באו"פ פ"ג אות א' ד"ה ושם.

(ב) כלומר, שמאיר בע"ס דאצילות בקומת חכמה, ולהיות, כתר גנוז כאן תוך חכמה, כנ"ל בדיבור הסמוך, ע"כ, כולל כתר וחכמה כאחד בשיעור הקומה.

(ג) היינו מספירת בינה דאו"י, עד מלכות דאו"י.

(ד) שלא בדיוק נקט כאן התלבשות, כמו שמסיק הרב תיכף לאחר זה, ואומר: "אע"פ שנמשך דרך הבינה, אין זה נקרא התלבשות, כיון שאין שם מסך", עכ"ל. וכבר נתבאר זה באורך לעיל, בדיבור הסמוך, שמלת התלבשות, מורה שע"ס דאו"י מתלבשים באו"ח, העולה ע"י זווג דהכאה בהמסך, וז"ש הרב, כיון שאין כאן בבינה שום מסך, אין זה נק' התלבשות.

(ה) מטעם, שבינה היא העילה והסיבה אל הזו"ן, גם בד' בחינות דאור דאו"י, ע"כ, כל עלול מוכרח לקבל כל אשר לו מיד עלתו כמבואר בדיבור הסמוך.

ישר, בהכרח שעובר דרך ספירות בינה דאור ישר, להיותה העילה והסיבה של הז"א דאו"י, ואין הז"א דאו"י הזה יכול להשיג שום אור, אם לא על ידי עילה שלו, דהיינו בינה, אבל אין זה נקרא התלבשות במסך בינה, להיות שאין שם מסך, כמבואר שאין מסך אלא בבחי"ד, דהיינו במלכות, כנ"ל (פ"א אות ק'). וזכור היטב את ההפרש המבואר, בין ד' בחינות דאו"י לד' בחינות דאו"ח, כדי שלא תתבלבל מחמת הדמיון הקרוב שבשמותיהן, כי כשאנו אומרים חכמה דאו"י, המובן ספירה שניה לכתר דאו"י, שנק' חכמה, אבל כשאנו אומרים חכמה דאו"ח, המובן, שיש כאן זווג דהכאה, וע"ס דאו"ח המלבישות לע"ס דאו"י, דהיינו עשרים ספירות שלימות, וכשנכללות זו מזו, הן מאה ספירות. שאנו קוראים לכולן בשם חכמה דאו"ח, משום שהכונה היא, לציין את מדת קומתו של או"ח, ומתוך שעולה ומלביש עד חכמה, ע"כ אנו מכנים את כל מאה הספירות בשם חכמה. וזכור זה, כי הוא המפתח החשוב ביותר בהחכמה. ועד"ז תבין בינה דאו"ח, שהיא ג"כ עשרים ספירות, אלא כתר וחכמה גנוזים תוך בינה, וכן ז"א דאו"ח, יש לו עשרים ספירות, אלא כתר וחכמה ובינה גנוזים תוך ז"א (כנ"ל פ"ג אות א' ד"ה ושם, באו"פ).

וז"ש הרב, ולא הוצרך להתלבש בבינה שלמעלה מאצילות ולא נתלבש רק בחכמה שלמעלה מאצילות, רוצה לומר, שלצורך

ונוקבא מקבלים אור רק על ידי הבינה, אך הענין הוא, שלא הועילה הבינה רק למעבר לבד אל אור הא"ס המלוכש תוך החכמה העליונה הנ"ל ועבר דרך בינה לאצילות, ולא נעשית הבינה, מסך ולבוש ב' כדי להאיר לז"א, רק בא האור עצמו הדרך חלון, כנ"ל, בלתי שום מסך. ונמצא, כי אע"פ שנמשך דרך הבינה, אין זה נקרא התלבשות, כיון שאין שם מסך כלל, וא"כ האור א"ס עצמו המתלבש בחכמה לבד, הוא שמקבל זו"ן דאצילות.

להאיר בעולם הבריאה, מתלבש אור העליון בא"ח דקומת בחי"ב שהיא בינה.

ונמצא שגם החכמה נעלמה. והכתר והחכמה נכללים בתוך הבינה.

(ג) אמנם בבריאה, מתלבש הא"ס לבוש אחר בבינה דאצילות, וזאת הבינה נעשית מסך סתום ומלבוש גמור, אשר על ידו מקבלים ע"ס דבריאה כולם, אפילו כתר וחכמה דבריאה.

אור פנימי

בינה, כנ"ל (בא"פ פ"ג אות ו') שא"ח ההוא, הוא לבוש אחר וחדש על אור הא"ס. במשונה בהרבה, מלבוש דא"ח של אצילות גופיה, כי לבוש דאצילות, הוא מהכאה במסך דבחי"ג הממשיך אור החכמה בכל הע"ס, ולבוש החדש הזה, הוא מהכאה במסך דבחי"ב, שקומתו אינו מגיע להלביש את החכמה דא"ח, אלא רק לבינה דא"ח לבד, וע"כ אין בו מאור חכמה כלום.

והנה זווג זה, בהכרח שנעשה באצילות, כנ"ל בא"פ (פ"ג אות ו'), אבל כל ע"ס הללו המתלבשים בהלבוש דקומת בינה, נמשכים מהמסך ולמטה ובאים בעולם הבריאה, כמבואר בא"פ הנ"ל.

(י) כלומר, אע"פ, שהא"ח עולה בתחילה מהמסך שבהבינה ולמעלה, דהיינו, בעולם אצילות כנ"ל, אשר, גם ספירות דאצילות בהכרח שמתלבשים בלבוש זה דקומת בינה, מ"מ אין העביות והסתומה של המסך הזה עולה שם אפילו משהו, כי אין העביות ופגם יוכלו לפעול כלל בהעליונים מהם, ובחינת קבלה כזו, מכונה חלון ונקב, (כמ"ש בא"פ ח"ב פ"ב אות ע'), כלומר, בלי שום עביות אפילו משהו, מה שאין כן בא"ח היורד למטה מהמסך שבין אצילות לבריאה, דהיינו, העשר הספירות הבאות בעולם הבריאה, הרי כח ועביות המסך, הוא כל השורש של

(ו) כל זה נתבאר היטב בדיבור הסמוך.
(ז) כלומר, שאין שם מסך, שאור א"ס יתפשט עליו לזווג הכאה, ויעלה א"ח בקומת בינה, ויהיה א"ח דקומת בינה זו, לבוש ב' על אור א"ס, בנוסף על לבוש הראשון, שיש שם מא"ח דקומת חכמה, כמ"ש היטב לעיל.

(ח) ע"י בחלק ב' בלוח התשובות, אות ל', במלת "חלון", שבכל מקום, שהמסך פועל להעלות א"ח ממטה למעלה, מכונה העביות בשם חלון, עשיה, גם בא"פ (ח"ב פ"ב אות ע' ד"ה נקב), וגם כאן פועל העביות ממטה למעלה, כנ"ל בדברי הרב, (ח"ג פ"א אות ג'), וע"כ מכנה שם הרב את העביות דבחינת ד"א, ובחינת מלכות, בשם חלון ונקב צר. (פ"א אות ד') להיות המסכים שלמטה מקומת חכמה משמשים שם, רק ממטה למעלה, כמ"ש לפנינו.

ואין להקשות כאן ממבואר במקום אחר, שגם בע"ס דאצילות יש שם ה' פרצופין, שבכל אחד יש בחינת זווג דהכאה. כי יש הפרש גדול ורב ביניהם, להיות כל אלו ה"פ אצילות הם ה' חלקים של ע"ס דקומת חכמה ויתבאר זה במקומו, ואכמ"ל.

(ט) כלומר שהמסך והמלכות מזדככים לבחי"ב שנק' בינה, ואור א"ס מתפשט לזווג דהכאה על המסך ההוא, ומעלה א"ח בקומת

הספירה העליונה שבכל קומת ע"ס. מאירה בכל עשר הספירות של אותה הקומה, באופן שבעולם אצילות מקבלות כל עשר הספירות שבו את אור החכמה ובעולם הבריאה מקבלות כל עשר הספירות את אור הבינה.

(ד) נמצא, כי האצילות מקבל אור חכמה עלאה, כי א"ס מתלבש בתוכה, וא"כ כ' אינו נחשב שמקבל רק מהחכמה לבד. והבריאה מקבל אור הבינה, כי ל' הא"ס והחכמה מתלבשת בתוכה, וא"כ הבריאה אינה מקבלת רק מהבינה לבד, וז"ס מ' אמא עילאה מקננא בכורסיא, כי כורסיא מקבל אור מבינה דאצילות הנ"ל, כי נעשה מסך מבדיל, בין א"ס וחכמה אל בריאה.

הבינה דאצילות מעבירה לזו"ן אור החכמה. הבינה דבריאה מעבירה לזו"ן אור הבינה. (ה) ואם תאמר, אם כן ז"א ונוקבא דאצילות ובריאה, כולם שוים, כי כולם מקבלים מבינה דאצילות, ויש לומר כי כבר בארנו, כי זעיר ונוקבא מקבלים אור החכמה עצמו, כי כולם בחכמה עשית, ואין מועיל להם הבינה

אור פנימי

אפרוחיה אלא לעתים, ומתוך שזווג דבחי"ב הנ"ל אינה הארה תמידית בעולם הבריאה, ע"כ מכנה אותה בלשון קינון, ואומר אמא עילאה "מקננא" בכורסיא. בינה נק' אמא עילאה, והטעם שבינה נקראת כן, עי' בספרי פנים מסבירות דף ס"א ד"ה וטעם קריאת שם ואכמ"ל.

(ג) כמו שנתבאר לעיל בבינה דאצילות, שהזווג הנעשה במסך דבחי"ב לצורך בריאה, ואו"ח עולה ומלביש עד בינה, ועכ"ז לא נעשה זה למפסיק על אור חכמה כלפי ז"א דאצילות הנמצא לאחר הבינה ההיא, ונתבאר, שהוא מטעם שהמסך המשמש ממטה למעלה אינו מוליך עם האו"ח העולה על ידו, שום גבול חדש ועביות כלל למקבלים ממנו, ואע"פ שגם ז"א דאצילות מקבל מכח או"ח זה, מ"מ, אינו מתמעט בסבתו שלא יוכל להמשיך אור חכמה, כי בחינת קבלה בכח מסך שמלמטה ממדרגה, מכונה רק חלון ונקב, אבל אינו מגביל ואינו סותם כלום בסבתו. וכן תשכיל בכל מסכים שבכל המקומות, אשר הגבולים הנעשים תמיד בסבת מסכים, הנה הגבולים ההם, אינם ניכרים כלום וזולת למקבלים שלמטה ממסך, אבל לא כלום למקבלים שממעל למציאות המסך.

וז"ש הרב, אשר אע"פ שחזר האור

התפשטות האור א"ס בהם, לפיכך נעשה המסך סיתום ומלבוש גמור, המגביל את אור א"ס, מלהאיר שם משהו מאור חכמה, שהריהו מסך דבחי"ב, שאין או"ח שלו מגיע לחכמה, אלא לבינה דאו"י לבד, כנ"ל. וז"ש הרב, "שנעשה מסך סתום", כלומר, שסותם את אור דאצילות, דהיינו אור חכמה, מלהופיע בעולם הבריאה אפילו משהו, מטעם שמסך זה משפיע אל הבריאה ממעלה למטה, כמבואר.

(כ) כלומר, מקומת חכמה לבד, אבל מכתר אין אצילות יכול לקבל, משום דמסך דבחי"ג משמש שם ממעלה למטה, שהרי נתלבש בבחי"ג שלמעלה מאצילות כנ"ל, וע"כ נעשה מסך סתום על אור כתר, ונחשב שמקבל רק מחכמה לבד.

(ל) כלומר, שכתר וחכמה גנוזים בקומת בינה, מחמת שאו"ח זה אינו מגיע להם רק לקומת בינה בלבד, כנ"ל. וע"כ הבריאה אינה מקבלת רק מבינה בלבד, ולא תוכל לקבל מכתר וחכמה, כי המסך סותם עליהם כנ"ל, מטעם היותו מלמעלה מהבריאה. וז"ש הרב, שנעשה מסך מבדיל בין הכתר והחכמה אל הבריאה. וזכור, אשר הכתר נק' א"ס כנ"ל.

(מ) כי הארה שאינה תמידית, מכונה בשם קינון, בדומה לצפור שאינה יושבת תמיד על

רק למעבר בעלמא, אך אחר האצילות נעשית בינה, מסך ומלבוש גמור מחיצוניות הכלי של בינה דאצילות, ועל ידי מסך זה, מקבלים כל הע"ס דבריא את אור א"ס.

ז"א דבריא, מעביר למלכות את אור בינה.

(ו) ודע, כי גם הבריא, אע"פ שחוזר האור להתלבש בז"א של הבריא, עם כל זה, גם המלכות של הבריא, מקבלת אור הבינה עצמה דאצילות, ואין ז"א מפסיק לה, רק דרך מעבר לחוד, דוגמא, מ"ש באצילות, וכן הוא בפרטות יצירה מיניה וביה, וכן, בפרטות עשיה מיניה וביה.

בעולם היצירה, מתלבש אור העלין באור חוזר דבחינה א', שהוא קומת זעיר אנפין. ובעולם העשיה, מתלבש אור העלין באו"ח דקומת שורש עביות, שהיא קומת הנוקבא דז"א. (ז) והנה, הא"ס, כדי להאיר ביצירה מתלבש, לבוש גמור גם בז"א דבריא, והוא נעשה מסך ומלבוש אל היצירה, ועל ידו מקבל כל היצירה. וכן להאיר בעשיה, מתלבש הא"ס לבוש ומסך גמור בנוקבא דז"א דיצירה ג"כ, ועל ידו מקבלת כל העשיה, וז"ס ב' ספיראן מקננן ביצירה, ז ואמא תתא מקננא באופן.

אור פנימי

ממעלה למטה, כנ"ל, לפיכך מכוונות עשר הספירות האלו בשם ע"ס הפרטיות מיניה וביה, הן באצילות והן ביצירה והן בעשיה. (ע) או"ח המתפשט ממסך ולמטה, מכוונה לבוש גמור, להיותו מגביל, עם העביות המיוחד לו להאורות שמתלבש, שלא יוכלו להמשיך משהו אור במשונה מגבולו, משא"כ או"ח, העולה ממטה למעלה, אע"פ, שהוא ג"כ לבוש על ע"ס דאור ישר, אמנם, הלבוש הזה אינו מגביל כלום את האור שהוא מלביש כנ"ל, ולפיכך, נבחן כלבוש שאינו גמור, אלא לבחינת שורש של לבוש בלבד. וענין התפשטות הע"ס דיצירה ועשיה, כבר נתבאר היטב לעיל, עשיה.

(פ) ז"א נקרא בשם ו' ספירות, ונק' כן לסבת חסרון ג"ר כח"ב, ולסיבת חסרון מלכות, ואין לו רק שש ספירות חג"ת נה"י לבד, ומלת קינון, כבר נתבאר לעיל.

(צ) מלכות דאצילות נקראת לפעמים, אמא תתא, משום שמלכות דאצילות, היא השורש העיקרי לכל הנמצאים שבבי"ע, ועל שמה של המלכות דאצילות, מכנה ג"כ למלכות

להתלבש בז"א של הבריא, ועושה זוג דהכאה במסך בחי"א, שאור חוזר זה יש לו קומת ז"א, והנה אע"פ, שגם מלכות דבריא מקבלת מאו"ח זה, מ"מ מתוך שמסך זה הוא משמש מבחינת ממטה למעלה, אינו מגביל כלום את מלכות דבריא, שלא תוכל להמשיך לה אור בינה, כי "אין ז"א מפסיק לה" למלכות דבריא, במסך שלו הנמצא ממטה למעלה, כי הוא רק "דרך מעבר לחוד", דהיינו מבחינת חלון ולא מבחי' מסך, כנ"ל (ח"ג אות ד' באו"פ אות ו') וכן הוא בכל המקומות.

(ס) ענין האו"ח היורד ממעלה למטה, אשר דרכו להרחיב את המסך ואת כלי מלכות, עד שמתפשטים בעצמם לעשר ספירות ממעלה למטה מכתר עד מלכות, כנ"ל באו"פ (פ"ג אות ה') הנה התפשטות מלכות זאת, מכוונה בכל מקום, להתפשטות מינה ובה, כלומר, שהכלי האחת שנקראת מלכות, מתפשטת בעצמה מינה ובה לעשר ספירות. וכבר ידעת שהע"ס המוגבלות שבכל העולמות, הן נעשות רק על ידי האו"ח המתפשט אליהן

אבי"ע ה"ס ד' אותיות י"ה ו"ה. י' היא אצילות, שהיא חכמה. ה' ה"ס בריאה, שהיא בינה. ו' ה"ס יצירה, שהיא ז"א. ה' אחרונה, היא עשיה, שהיא מלכות.

ח) והנה בזה תבין למה ד' עולמות ק אצילות, בריאה, יצירה, עשיה, נרמזו בד' אותיות הויה: י' אצילות, ה' בריאה, ו' יצירה, ה' עשיה. כי אצילות האור שלו הוא ע"י חכמה העליונה כנ"ל, לכן נקרא י'. ובריאה על ידי בינה דאצילות, לכן נקרא ה'. וכן ו' ביצירה. וכן בעשיה ה' תתאה.

כלל העולה, שעיקר ההפרש בין עולם לעולם מאבי"ע.

הוא על פי המסכים שבד' בחינות עביות חו"ב תו"מ.

ט) נמצא עתה כלל העולה, כי אצילות מקבל אור מהחכמה לבד, כי החכמה, נעשית מסך סתום, בין א"ס, ובין אצילות, ומבינה דאצילות, מקבלת הבריאה, אחר שנתלבש אור הא"ס וחכמה עליונה בתוכה, ועכ"ז נקרא אור הבינה, לפי שנעשית מסך מבדיל גמור, וכן היצירה, מקבלת מז"א דבריאה עצמה, וכן העשיה, מקבל מנוקבא דז"א דיצירה עצמה, ש ולולי כל אלה המסכים והלבושים, לא היו יכולים לקבל אור עליון, רק שכל עולם ועולם, פחות במדרגה משל חבירו, על דרך הנ"ל.

אור פנימי

דיצירה בשם אמא תתאה, להיותן שורש אחד, ואכמ"ל.

ק) כמו שמבאר והולך, כי שם הוי"ה כולל עשר ספירות, וד' עולמות אבי"ע הם בחינת עשר ספירות הכוללות כל המציאות, ואע"פ, שבכל עולם ועולם בפני עצמו, יש אבי"ע פרטים, ופרטי פרטים, מ"מ צריכים לדעת, שכולם יחד מסתדרים בעשר ספירות בלבד, אשר ד' האותיות הוי"ה, מרמזות עליהן כמבואר. וידעיה זו נחוצה מאד, שתהיה תמיד לעיני המעיין, בהיות שצריכים תמיד להקיש, את עשר ספירות הפרטות, אל עשר הספירות הכוללות, כי יש להן תמיד ערכים מקבילים זו על זו ונלמדות זו מזו.

ש) כלומר, שכל עולם, אינו יכול לקבל שום אור, זולת ממה שהמסך הנמצא ממעל לו, משפיע אליו כמבואר לעיל.

פרק ה'

מבאר שכל נאצל ונברא כלול מד' בחינות עביות הנ"ל שהן נקראות חו"ב תו"מ, שאור העליון מתפשט בתוכם לזווג דהכאה על מסך שבמלכות. ושורשם הוא המאציל הנקרא כתר. ומשום שכל בחינה משונה מחברתה, צריך להיור בחינה ממוצעת ביניהן הכוללת שתי הבחינות. ובו ז' ענינים:

א. וכל נאצל ונברא יש ד' יסודות ארמ"ע, כנגד ד' אותיות הוי"ה, שהן חו"ב תו"מ, וה"ס טנת"א, ואבי"ע. ב. וה"ס ד' בחינות שבאדם התחתון: א) הרוחניות שבו; ב) הגוף; ג) המלבושים; ד) הבית שיושב בו. וכל אחת מהן כלולה מד'. ברוחניות שבו יש, נפש, רוח, נשמה, חיה. בגוף שבו יש, עצמות, גידין, בשר, עור. במלבושים יש כחות, מכנסים, מצנפת, אבנט. בבית יש, חצר, שדה, מדבר. ג. בר' בחינות שבאדם יש, בחינה אחת הכוללת את כולן. וכן יש בחינה ממוצעת בין כל בחינה ובחינה מהן הכוללת שתיהן. ד. בחינה הכוללת את כולן נקראת אור יחידה. ובה ב' בחינות: ניצוץ בורא, וניצוץ נברא. ה. הבחינה הממוצעת בין בחינת הרוחניות שבאדם שהיא גרמ"י, לבין בחינת הגוף, היא רביעית דם שנפש דנפש מתלבשת בה. ונמצאת כוללת הרוחניות והגוף. ו. הבחינה הממוצעת בין הגוף לבין המלבושים היא שערות וצפרנים של האדם. ז. הבחינה הממוצעת בין המלבושים לבין הבית היא, אוהלים הנעשים מצמר ופשתים.

יש מאציל ונאצל. כל נאצל נחלק ע"פ ד' בחינות ההתעבות, שהאור מתפשט בהן ממאציל, להיות כלים לנאצל, והן סוד חו"ב תו"מ. וה"ס ארמ"ע. וה"ס ד' אותיות הוי"ה. וה"ס טנת"א. וה"ס ד' בחינות שבאדם: גרמ"י, גוף, לבושים, בית שיושב בו. כי אין נאצל פחות מד' חלקים. * (א) הנה יש א' מאציל ונאצל, ב' והנאצל יש בו ד' יסודות: אש, רוח, מים, עפר. והם ד' אותיות הוי"ה, והם: חכמה, ובינה, ת"ת, ומלכות. והנה הם: טעמים, נקודות, תגין, אותיות. והם הם: אצילות, בריאה, יצירה, עשיה. שהם הם ד' בחינות שבאדם: א', אדם הפנימי, שהוא הרוחניות הנקרא: נפש, רוח, נשמה, חיה, יחידה. ב', הוא הגוף. ג', הוא המלבושים שע"ג הגוף. ד', הוא הבית שיושב בתוכו האדם, וגופו, ומלבושו.

אור פנימי

(א) כל פרצוף עליון נק' מאציל כלפי הפרצוף שלמטה ממנו, מפני, שכן יצאו הפרצופים זה מזה בחינת עילה ועלול מראשית הקו עד סוף העשיה, אשר כל פרצוף, נאצל על ידי העליון ממנו. (ב) כל אלו, הם סוד ד' בחינות, הנזכרות לעיל בדברי הרב (ח"ג פ"א אות ד'), אשר תחילת הכל התפשט הא"ס ב"ה לעשיית כלים על ד' בחינות עד שפגש במסך שבכלי מלכות * עץ חיים שער מ"ב פרק א'.

וכו' עש"ה. והרבה כינויים יש לד' בחינות ההן, מפני שאין לך פרט קטן בכל המציאות שלא יהיה מסתדר על בחינות ההן, וכן כללות כל המציאות יחד מסתדר בהן, שהם ד' העולמות: אצילות, בריאה, יצירה, עשיה. הכוללים כל המציאות. ותבין אמנם, שהגם, שסדר הד' בחינות נרשמות בכל הפרטים שבהמציאות עם כל זה, אין הפירוש, שכל הפרטים שוים מחמת זה, אלא יש בזה ערך מיוחד לכל פרט, לפי מדת כלי קבלה שלו.

וכל בחינה מד' בחינות שבאדם כלולה מד'. הרוחניות, היא חיה, נשמה, רוח, נפש, הגוף הוא עצמות, גידין, בשר, עור, הלבושים, הם כתונת, מכנסים, מצנפת, אבנט, הבית, הוא בית, חצר, שדה, מדבר.

(ב) ג וכל בחינות אלו, כלולות מד' בחינות, ואלו הם: בחינה א' של הרוחניות, הנה: ד נשמה לנשמה, ונשמה, רוח, נפש. בחינה הב' שהוא הגוף, הוא: העצמות שבהם המוח מבפנים, והגידין, והבשר, ועור. וכמש"ה, עור ובשר תלבישני ועצמות וגידין תסוככני. בחינה ג', שהם הלבושים, הנה הם נודעים, שהם לבושים המוכרחים אל כהן הדיוט: כתונת, ומכנסים, מצנפת, ואבנט. כי אותן הד' דכהן גדול, הם לבושים היותר עליונים מאלו, כנזכר בזוהר, שאלו הם לבושים של שם אדני, ואלו הם לבושי שם הויה, אבל עיקרם, אינם אלא ד' בחינות. בחינה הד', והוא הבית, יש: בית, וחצר, ושדה, ומדבר.

בין כל בחינה ובחינה, יש בחינה ממוצעת הכוללת שתיהן.
(ג) אמנם, בכל אלו הד' בחינות הפרטיות, יש ה בחינה אחת כוללת כולם, והיא: ממוצעת בין בחינה ובחינה, הכוללת שתיהן. דוגמא מ"ש חכמי הטבע, כי בין הדומם וצומח, הוא הקוראלי, הנקרא אלמוגים. ובין הצומח והחי, הוא אדני השדה, הנזכר במסכת כלאים, שהוא, כמין כלב, גדל בקרקע, וטבורו נשרש בקרקע, ויונק משם, וכשחותכין הטבור שלו מת. ובין החי והמדבר, הוא הקוף.

בין בורא לנברא, שהוא הרוחניות שבאדם, יש בחינה באמצע, שעליה נאמר, בנים אתם וגו', אלקים אתם. האבות הן המרכבה.

(ד) וכעד"ז יש בכאן, כי בין הבורא ית', ו בין הנברא, שהיא הבחינה

אור פנימי

(ג) ענין התכללות הזאת, הוא מטעם של הזדככות המסך, הנוהגת בחיוב בכל מדרגה ומדרגה, כמ"ש בהסת"פ (ח"ב פרק ז' אות ע"ב ד"ה ובכדי) עש"ה בכל ההמשך.

(ד) הוא אור החכמה, ונקרא ג"כ אור חיה. ואור יחידה הוא כנגד כתר, שהוא בחינת מאציל. וכן המוח שבעצמות, הוא כנגד כתר. (ה) כלומר, הכוללת את ד' הבחינות, והיינו בחינה שניה של הכתר, כמ"ש להלן (פ"ו אות ב'). שהוא השורש להתפשטות הד' הבחינות. והאור של כתר, נק' בשם יחידה. (ו) כלומר, שבחינה שניה שבכתר נבחנת, שהוא ממוצעת בין מדרגה עליונה למדרגה

תחתונה, דהיינו בין בחינת מאציל לבחינת נאצל, כל עליונה, נבחנת תמיד לבחינת מאציל כלפי תחתונה, כמ"ש לעיל (פ"ה אות א'), עש"ה.

(ז) מדבר כאן מב' העולמות: אצילות ובריאה, שאצילות נקרא בורא, וד' בחינות, שבעולם הבריאה בכללה, נקראות נברא. וכן בכל פרט שבעולם הבריאה, יש בו ד' בחינות כנ"ל. ונשמות הצדיקים מושפעות מאצילות לבריאה כנודע, וז"ש הרב, "שבין הבורא ית' ובין הנברא שהיא הבחינה הכוללת הרוחניות", דהיינו, שיש בחינה ממוצעת, בין הבורא ית' ובין הכתר, שהוא אור היחידה

הכוללת הרוחניות, יש בחינה באמצע, אשר עליה נאמר בנים אתם לה' אלקיכם, אני אמרתי אלקים אתם, ונאמר, ויעל אלקים מעל אברהם, ואמרו רז"ל, ה האבות הן הן המרכבה.

הבחינה הממוצעת, כלולה מב' ניצוצין, מניצוץ בורא, המתלבש בניצוץ נברא, שבו שרשי גרנ"ח שבאדם.

ה) והכונה, שיש ס ניצוץ קטן מאד, שהוא בחינת אלהות, נמשך ממדרגה אחרונה שבבורא, וזהו ה ניצוץ, מתלבשת בכח ניצוץ אחר נברא, שהוא נשמה דקה במאד מאד, הנקרא יחידה, ובניצוץ זה, יש בה ל שרשי ד' בחינות הרוחניות, שהם: מ נפש, רוח, נשמה, חיה.

בין הרוחניות שבאדם לבין הגוף, יש בחינת רביעית דם שבנפש, המורכבת משניהם.

שהנפש היא רוחנית, ורביעית דם, שהנפש מתלבשת בה, היא גוף.

ו) וכן בין בחינת הרוחניות לבחינת הגוף, יש בחינה אחת, כוללת שתיהן, והוא בחינת רביעית דם של הנפש, כי יש בה ניצוץ אחרון של הנפש, שהוא הרביעית שבנפש, פירוש, בחינת: נפש שבנפש, ולכן נקרא רביעית. וזה הניצוץ, מתלבש ברביעית דם הנזכר לעיל, והכל אחד, וכמ"ש, כי הדם

אור פנימי

הכוללת הרוחנית של אדם, והיינו, הרוחניות של אדם הנזכר לעיל בדברי הרב (אות א'), הנקרא, נפש, רוח, נשמה, חיה, ויחידה, שה"ס כתר שלהם כוללת כולן, כנ"ל בדיבור הסמוך.

ח) כלומר, שהיחידה של האבות, היא המרכבה לאותה, הבחי' הממוצעת, שבין הבורא ית' ובין היחידה שבהם. מרכבה, פירושה השראה, כדמיון הרוכב השורה על המרכבה המיוחדת לו, כן האלקיית שורה על האבות.

ט) והבן, שאין הפירוש ח"ו בגדלות וקטנות מדומה, אלא הכונה על אפיסת השגה, כי דבר שאינו מושג מכונה קטן מאד. גם שם ניצוץ אל תטעה בו, לפרש כפשוטו, שהוא ניצוץ אש מדומה ח"ו, אלא, ניצוץ פירושו או"ח (עי' לוח"ת ח"ב אות ב') כי אור ישר מכונה בשם אורות, ואור חוזר מכונה בשם ניצוצין, וזכור זה.

י) היינו בחי"ד שהיא מלכות.

כ) דהיינו בכתר, שה"ס יחידה. וניצוץ בורא ה"ס א"ס ב"ה. וניצוץ נברא, ה"ס כתר

של המדרגה, המכונה ג"ר, ראש המדרגה, שיש בו עצמו ד' בחינות דאורי, שא"ס התפשט בהם לזווג דהכאה, המעלה או"ח, ומלביש את האורי ממטה למעלה, שבוה נעשו שרשי כלים (כנ"ל בהסת"פ ח"ב אות ר"ב ד"ה והנה נתבאר) עש"ה, כ"ז נקרא בשם ניצוץ נברא או יחידה, ונק' "ניצוץ", על שם או"ח העולה אשר ניצוץ בורא מתלבש באו"ח זה, כמ"ש לעיל. וז"ש הרב, "וזה הניצוץ מתלבש בכח ניצוץ אחר נברא" והבן היטב. ל) כי התלבשות א"ס באו"ח העולה ממטה למעלה אינו עושה כלים גמורים, אלא שרשים לכלים, וז"ש הרב "שרשי ד' בחינות" והבן. מ) כבר ידעת, שהנפש מתלבשת במלכות, ורוח בז"א, ונשמה בבינה, וחיה בחכמה, שהכלים ההם ה"ס ד' בחינות הנ"ל כדברי הרב (ח"ג פ"א אות ד').

ג) כי גם נפש יש לה לעצמה לבדה ד' בחינות: חו"ב, תו"מ, המתפשטים מן מלכות עצמה. ונפש שבנפש מלוכש בבחינת מלכות דמלכות.

הוא הנפש, הנאמר על רביעית דם הזה. וזה הרביעית דם, הוא היותר מובחר מכל ד' בחינות הגוף הנזכרים לעיל, אשר כל חלק נחלק לד' כנ"ל, והוא רביעית הראשון והעליון מבחינת העצמות של המוחין, שהוא החיות שבתוכו, שהוא הדם המתפשט בהם להחיותם. ובה הרביעית שבדם העליון, כלול כל שרשי ד' בחינות הנ"ל, באופן, כי הוא בחינת אמצעי בין הרוחניות אל הגוף, והיא מורכבת משניהם.

בין הגוף לבין הלבושים, יש בחינת שערות וצפרנים של האדם הכוללות שניהם.

ובין הלבושים לבין הבית, יש בחינה ממוצעת שהיא האוהלים.

ז) וכן בין בחינה הב' אל הג', יש בחינה ממוצעת, והם, שערות וצפרנים של האדם, כנודע, כי זה היה לבוש של אדם הראשון בתחילה. והנה הם דבוקים בעור של האדם, ודומין אל הגוף של האדם עצמו. אמנם בהסתלקותן משם, נעשה מהם לבוש מאותן השערות, ע"ד שעושין מצמר הרחלים והעזים, וכיוצא. ולא עוד, אלא שאף גם בהיותן דבוקים בגוף האדם, הם דומים למלבוש, דמיון הבהמות וחיות, ששערותיהן מלבושיהן. והמופת לזה, הוא אדם הראשון, בענין הצפרנים. ומצינו בנבוכדנצר, שזה היה לבושו, כמ"ש, עד די שערה כנשרין רבה וטפרוהי כצפרי כו'. וכן בין בחינת הלבושים לבחינת הבית, הם אוהלים, הנעשין מצמר ופשתים, שהם בחינת לבושים, וגם הם משמשים לבחינת בתים. וזו הבחינה של אוהלים, צריכה עדיין עיון, אם הוא כך או אם יש בה דבר אחר.

פ ר ק ו'

מבאר שספירת כתר כוללת ב' בחינות: (א) בחינה אחרונה מאין סוף, למשל, מלכות דמלכות דאין סוף ונקראת עתיק. (ב) היא שורש הנמצלים והיא נקראת אריך אנפין. וכללות שתיהן נקרא כתר. ובו ד' ענינים:

א. אין יותר בע"ס מד' בחינות חו"ב תו"מ וחכמה היא ראשית. ב. כתר לפעמים הוא במנין הספירות, ולפעמים שלא במנין הספירות, ובמקומו נמנה דעת. ג. כתר הוא ממוצע בין מאציל לנאצל ובו ב' בחינות: (א) בחינת מאציל דהיינו למשל מלכות דמלכות דא"ס, ונקרא תוהו, ועתיק. (ב) היא בחינת נאצל, שהוא שורש הנמצלים, ונקרא בוהו או א"א. ד. עדין מלכות דמלכות דעולם אצילות היא עתיק בעולם הבריאה.

אין יותר בכל נאצל מד' בחינות חו"ב תו"מ, וחכמה היא ספירה ראשונה שבנאצל. (א) ועתה נחזור לדבר בעולמות העליונים, אחר שבארנו המשל נבאר עתה הנמשל, ונאמר, כי א הנמשל אינו רק מד' בחינות יסודות לבד, שהם ד' אותיות הויה, שהם: חכמה, בינה, ת"ת, ומלכות, כנ"ל, ע"כ נמצא שהחכמה נקרא ראשית.

הכתר, לפעמים נמנה בין הע"ס, ולפעמים אינו נמנה, ובמקומו נמנית הדעת. (ב) גם בזה תבין מ"ש, כי לעולם כ הכתר הוא בחינה עליונה, שאינה מכלל העולם ההוא, אלא, דומה אל כתר המלך, שהוא למעלה מראשו ואינו מכללות ראשו, וע"כ, אינה מכלל הספירה, ובמקומו נמנה הדעת, הנזכר בספר יצירה. ועכ"ז, לפעמים אנו מונים אותו בכלל היוד ספירות. והענין יתבאר עם הנ"ל, שיש בחינה אמצעית בין כל בחינה ובחינה, דומה למ"ש חכמי הטבע והביאו הרמב"ן ז"ל בתחילת הפסוק, והארץ היתה תוהו ובוהו, וכתב ג"כ בשם ספר הבהיר, כי קודם שברא הד' יסודות, ברא חומר א' הנקרא היולי, שהוא דבר המוכן לקבל צורת הד' יסודות אחר כך, אבל הוא

אור פנימי

(א) רוצה לומר, כי המשל שהביא, שיש בחי' ממוצעת בין בחינה לבחינה, אל תקח מזה להנמשל, אשר יש משום זה ה' בחינות גם בעליונים, דהיינו ד' בחינות ובחינה ממוצעת, ולזה מזהיר ואומר, שאין בעליונים יותר מד' יסודות ארמ"ע, שהם ד' אותיות הוי"ה, כי הבחינה הממוצעת אינה נמנה עם הד' בחינות. וזה שמסיים הרב, "ע"כ נמצא, שהחכמה נקרא ראשית", להורות, שאין שום בחינה נמנית לפניה: כי הבחינה הממוצעת, דהיינו ניצוץ בורא, ה"ס א"ס שאינו כלל בחשבון המדרגה. ובחינת ניצוץ נברא, שהיא נקראת יחידה או כתר, הנה נתבאר שכל עיקרה אינה רק שרשית של הד' הבחינות: חו"ב, תו"מ, (כנ"ל פרק ה' אות כ'), עש"ה) וא"כ הראשית של יחידה, הוא ג"כ בחי"א שנק' חכמה, ולפיכך לא נמצא רק ד' אותיות בשם הוי"ה, ואין שם אות מיוחד לספירות הכתר, כמבואר.

(ב) הכונה היא, על ניצוץ בורא המלוכש בכתר כנ"ל, שה"ס א"ס ב"ה, ואינו כלל

אינו לובש שום צורה כלל ועיקר. ומה שהוא קודם התהו, נקרא אפס, וכמו מאפס ותהו נחשבו לו.

א"ס ה"ס אפס, ואחריו הכתר הנקרא תהו, ואחריו בהו, הכולל ד' יסודות.

ג) והענין הוא, כי הא"ס נקרא אפס, כי אין בו שום תפיסה, ג שאין שם חומר, ו לא צורה כלל, ואחריו יצא ה התהו והוא הכתר, ואחריו יצא הבהו הכולל ד' יסודות חו"ב תו"מ.

בתהו יש שורש ד' יסודות שבנאצל, בכח ולא בפועל.

ד) וביאור הדבר, כי הנה בהכרח הוא, שתהיה מדרגה אמצעי בין המאציל אל הנאצל, כי יש הרחק ביניהן כרחוק השמים מן הארץ, ואיך יאיר זה בזה, ואיך יברא זה את זה, שהם ב' קצוות, אם לא יהיה דבר ממוצע ביניהן ומחברם, ויהיה בחינה קרובה אל המאציל וקרובה אל הנאצל. והנה בחינה זו, הוא כתר הנקרא ו תהו, כי אין בו שום יסוד, כי על כן אינו נרמז בשם הויה כלל, רק בקוצו של יוד, אמנם הוא בחינת אמצעי כנ"ל. והוא, כי הנה כתר, הוא דוגמת החומר הקודם הנקרא היולי, שיש בו שורש כל הד' יסודות, בכח ולא בפועל, ולכן נקרא תהו, כי הוא מתהא מחשבות בני אדם, באמרם, הנה אנחנו רואים, שאין בו צורה כלל, ו ועכ"ז אנחנו רואים שהוא נאצל, ה ויש בו כח הד' צורות.

אור פנימי

מבחינת הפרצוף עצמו, כמבואר בדיבור הסמוך עש"ה.

ג) עי' לוח"ת ח"ב אות כ"ו, שרצון לקבל שבנאצל ה"ס אור שנתעבה, והוא כללות החומר שבנאצל, שממנו נצטיירו ונעשו כלי קבלה שלו. וזה ודאי, שבא"ס ב"ה לא נמצא מבחינת רצון לקבל זה ולא כלום. (כמ"ש לעיל באו"פ ח"א פ"א אות נ' ד"ה וטעם) וח"ש הרב "שהא"ס נק' אפס, כי אין בו שום תפיסה, שאין שם חומר" וכו', דהיינו מבחי' הרצון לקבל הנ"ל, ואין שום השגה באור בלי כלי, כנודע.

ז) כלומר, שכבר יצא מכלל מאציל שהוא א"ס המכונה אפס, והבן.
ח) היינו הד' בחי' חו"ב תו"מ, שנק' ג"כ ד' צורות, כנ"ל בסמוך. אמנם הן בו רק בכח" ולא בפועל, כנ"ל. אמנם "בוהו", שה"ס ניצוץ נברא כנ"ל, כבר יש בו שרשי הד' צורות בפועל ממש, שה"ס התפשטות הא"ס לעשות כלים בהכאה על המסך, (כנ"ל בדברי הרב ח"ג פ"א אות א') שכבר ד' בחינות דאור ישר שנתפשטו מא"ס, מלובשות באור חור העולה ממטה למעלה, ועצמות א"ס כבר מלובש באו"ח זה, בסוד "ראש" מדרגה. אמנם הכלים האלו, נקראים שרשי כלים, ואינם נגמרים, אלא אחר התפשטותם ממטה למסך כנ"ל.

ד) הד' הבחינות חו"ב תו"מ, מכונות "ד' צורות", להיותן שיעורי מדרגות זו למטה מזו, המצטיירות בחומר של הנאצל, (כמ"ש באו"פ ח"א פ"א אות נ' ד"ה עתה) שכ"ז אינו בא"ס ב"ה, כמבואר בדיבור הסמוך, ובאו"פ שם.
ה) דהיינו אמצעי בין מאציל לנאצל, משום

הכתר ביחס א"ס אפשר לקראו נאצל וביחס הנאצלים הוא מאציל.

(ה) נמצא, כי אפשר לקוראו א"ס ומאציל, כמו שהוא דעת קצת המקובלים, שהא"ס הוא הכתר. ואפשר לקוראו בשם נאצל, כי ודאי א"ס גדול ממנו, ועכ"ז הזהירו בו חכמים, במופלא ממך אל תדרוש. אמנם תכלית מה שאנו יכולים לדבר בו הוא, כי הכתר הוא בחינת ממוצע ממאציל ונאצל. והטעם הוא, כי הוא הבחינה היותר אחרונה מכל האפשר בא"ס, אשר הוא ה האציל בחינה אחת, אשר בה שורש כל הי"ס בהעלם ודקות גדול, שאי אפשר להיות לנאצל יותר דקות ממנו. כי תהו, אשר למעלה ממנו אין עוד זולת האפס המוחלט, כנ"ל.

בכתר, יש ב' בחינות. בחינה אחרונה מא"ס, שהאצילה בחינה שניה, שהיא שורש הנאצלים. (ו) ונמצא, כי יש בבחינה זו ב' מדרגות: א', הוא הבחינה היותר תחתונה ושפלה מכל בחינת א"ס, וכאלו נאמר דרך משל, שהוא בחינת מלכות שבמלכות, ואע"פ שאינו כך, כי אין שם דמות וספירה ח"ו כלל, רק לשכך האוון נדבר כך. והנה בזו המדרגה התחתונה שבא"ס יש בה כללות כל שלמעלה הימנו, ומקבלת מכולם, כנודע, שהמלכות מקבלת מכולם. מדרגה זו התחתונה, היא האצילה את בחינה השנית, שהוא המדרגה העליונה מכל מה שבכל הנאצלים, ויש בה שורש כל הנאצלים, והיא משפעת לכולם. באופן, שהיותר קטן מכל המאציל, האציל היותר מובחר שבכל הנאצלים, ואין ביניהן מדרגה אחרת כלל, כי אחר המאציל הזה, אין נאצל יותר קרוב אליו ודומה לו כזה.

בחינת המאציל שבכתר, נקרא עתיק. ובחינת שורש הנאצלים שבכתר, נקרא אריך אנפין. (ז) וכללות שתיים אלה הבחינות, היא בחינה אחת הנקרא כתר, שבערך בחינה א' אשר בה קראוה קצת המקובלים א"ס, ובערך בחינה ב' שבה קראוה קצת המקובלים כתר, שהוא במנין הי"ס. אבל אנחנו, סברתינו, לא כדברי זה ולא כדברי זה, אלא היא בחי' אמצעית בין א"ס לנאצלים, ויש בה בחינת א"ס ובחינת נאצלים. וב' בחינות אלו, הם הנקרא: עתיק, ואריך אנפין. ושניהן נקרא כתר, כנודע אצלינו, והבן זה מאד.

בחינה אחרונה שבאצילות, שהיא מלכות דאצילות, נעשה עתיק בעולם הבריאה, ומתלבש בא"א שבבריאה.

(ח) וזה שכתוב במקום אחר, כי המלכות שבמלכות שבעולם האצילות המתלבשת בראש הבריאה, שהוא הכתר הנקרא אריך אנפין, הוא בחינת עתיק של עולם הבריאה, והבן זה מאד.

אור פנימי

(ט) היינו, המכונה "בוהו", שכבר מכונה (י) סובב על תחילת הדברים, דהיינו, בשם ראש להמדרגה, כנ"ל בדיבור הסמוך, שבחינה יותר אחרונה מכל האפשר בא"ס, עש"ה. נקרא תוהו.

פרק ז'

מבאר איך מלכות דאצילות ירדה והיתה לכתר בעולם הבריאה,
ובו עשרה ענינים:

ג. בעולם הבריאה אין בראש א"א אלא תג"ת בלבד, וחסר כח"ב. ב. ראש דכל פרצוף אינו מתלבש בתחתון. ג. ב' בחינות יורדות ממסך שבעולם העליון לעולם התחתון: (א) הע"ס דאורי"א ואורי"א היוצאים מן המסך ע"י זוג דהכאה; (ב) אור מלכות דמלכות שבעולם העליון הבוקע את המסך, ויורד להיות כתר בעולם התחתון. ד. בתחילה היתה מלכות גדולה כמו ז"א, וקטרגה, שרצתה לשלוט בלבדה, ונאמר לה לך ומעטי את עצמך לרדת לעולם הבריאה ושם תשלוט. והיינו נקודת המלכות שנעשתה לכתר בעולם הבריאה. ה. בעת המיעוט נסתלקו ט"ס תחתונות ממלכות ועלו לשרשם לז"א. ו. אם ט"ס דמלכות מסתלקות מחמת פגם התחתונים, אז אינן עולות לז"א אלא גופלות לקליפות. ז. כמו שנקודת המלכות דאצילות ירדה ונעשתה כתר לבריאה, כך הוא בכל עולם ועולם. ח. בסבת מלכות דעליון הנעשית כתר לתחתון מתקשרים העולמות זה בזה. וגר' דבריאה יכולות לעלות בשבת לעולם אצילות. ט. כשחושבים הנאצלים בפועל הם רק ד' דהיינו חו"ב תו"מ, וכשחושבים את השורש עמהם הם ה' דהיינו כח"ב תו"מ. י. ועד"ז בכל פרצוף ופרצוף ובכל ספירה וספירה נקרא העליונה מאציל והתחתונה נאצל, ויש בחינה ממוצעת ביניהן הנקראת כתר, הכל כמ"ש בהעולמות וז"ס אני ראשון ואני אחרון. כי כתר הוא אחרון בהעליון, והוא ראשון בתחתון.

ב' בחינות יורדות מעולם העליון לעולם התחתון: (א) הע"ס דאורי"א המלוכשות באורי"א, שמתפשטות ע"י המסך בזווג דהכאה. (ב) הבחינה האחרונה דעולם העליון, שהיא מלכות דמלכות, שיורדת ונעשית עתיק בעולם התחתון. והיא אינה מתפשטת ע"י האורי"א שבמסך, אלא בוקעת את המסך ויורדת.

* (א) מצאתי להר' גדלי' הלוי ז"ל, א כי הג' הראשונות של הו' קצוות דא"א דבריאה, שהם חג"ת, אשר נשארו ב מגולין בלי התלבשות, הנה אלו הג' הם בסוד מסך. ופירוש הדברים הם כך, כי הלא ביארנו, כי בכל עולם מג' עולמות אלו יש להם מסך א', ואמנם המסך שבין אצילות לבריאה, כאשר עברו בתוכו דמות כל האורות דאצילות, לעשות כנגדן י"ס דבריאה, הנה אלו, ב לא בקעו אותו מסך ועברו בו, רק עבר בו אור שלהם דרך המסך

אור פנימי

(א) עה"ס דבריאה כולן הן בקומת אור בינה. ואפילו כתר וחכמה (כנ"ל פ"ד אות ב') וכיון שקומת בינה דאצילות מלבשת על חג"ת דא"א, לא יוכל להמשך ממנו לעולם הבריאה זולת חג"ת נה"י שלו בלבדם, שהם ו"ק שלו. וע"כ נבחנים חג"ת דא"א דבריאה, לגר' דא"א אשר שם, ויתבאר עוד במקומו.
(ב) הראש דכל פרצוף אינו מתלבש * עץ חיים שער מ"ז פרק ו'.

בפרצוף התחתון, כי הלבשת התחתון מתחילה מפה דראש העליון ולמטה, כמ"ש במקומו. וכיון שחג"ת דא"א הם ראש, ע"כ הם מגולים בלי התלבשות.
(ג) בקיעה, פירושה, התגברות האור על גבול שבמסך, ואינו משגיח על כח העכוב שבו, והוא פורץ ועובר ומאיר גם מלמטה ממסך. וצריך שתזכור היטב מה שבארנו לעיל, בפירוש הכאת אור העליון על המסך, (באורי"א פ"ב אות ג'), אשר המסך מפסיק

ההוא, ונחקקו כל הי"ס של הבריאה. והנה גם ג' ראשונות של א"א דבריהא, שהם חג"ת, הם ג"כ עוברים דרך המסך ואינם בוקעים המסך, רק הם אור המתמעט עובר קצתו דרך המסך. אבל אותה הנקודה דמלכות דאצילות הנ"ל שירדה, להתלבש בג"ר אלו דא"א, הם אור עצמו של המלכות דאצילות, על כן הוא משברת ובוקעת את המסך עצמו, ויורדת - ומתלבשת בג"ר דא"א (דבריהא).

בתחילה היתה המלכות גדולה כו"א, וקטרגה, דהיינו שרצתה לשלוט בלבדה, או נאמר לה, שתמעט את עצמה מט' ספירות דאצילות, ותרד לבריהא ושם תשלוט. וט"ס אלו שנסתלקו ממנה נתחברו בשרשן בז"א. ואז ירדה ונעשתה עתיק בבריהא.
(ב) והנה, סוד נקודה זו ענינה היא, כי הלא נודע, איך היו ב'

אור פנימי

(באו"פ פ"ב אות ג') והוה הבחנה תא' שבזווג דהכאה.

הבחנה ב', הוא, אותו חלק מאור העליון שבקע ושיבר למסך, ועבר למטה ממסך בלי עזרת אור חוזר, כנ"ל, אלא בבחינת עצמותו ממש. דהיינו כמבואר לעיל, שחלק זה נקרא נקודה דמלכות דעליון, או מלכות דמלכות דעליון, שביטלה הגבול ולא השגיחה כלל על כח עיכוב שבמסך, והבין היטב, אשר כלפי הנקודה ההיא נחשב המסך, כמו שאינו במציאות כלל, כי ע"כ דייק הרב לומר "משברת ובוקעת את המסך", שהוא מטעם המבואר. וע"פ ב' הבחנות הללו המבוארים, תבין את כל המשך דברי הרב.

(ד) כלומר, בחג"ת דא"א, שהם ג"ר שלו, משום שא"א זה דבריהא, אין לו אלא ו"ק: חג"ת נה"י לבד, ונמצאים חג"ת הג"ר שלו, כנ"ל ותבין כאן, אשר אותה הנקודה דמלכות דאצילות, שבקעה ועברה ממסך ולמטה בסוד הבחנה ב', הנ"ל, בדיבור הסמוך, הי"ס א"ס המכונה לעיל בשם "תוהו", שיש בו מבחינת א"ס כנ"ל, ואין בו שום בחינה מד' בחינות חו"ב תר"מ, אלא ד' בחינות כלולות בו "בכח" ולא בפועל. ואותן הג"ר דא"א הנ"ל אשר נקודה דעליון התלבשה בתוכן, הנה ג"ר אלו באות מהבחנה א', הנ"ל בדיבור הסמוך, ונקרא "בוהר", ובו יש ד' שורשים

לאור העליון, המתפשט לעבור גם מלמטה מגבולו, ומחזירו למקומו, כנ"ל בדברי הרב (ח"ג פ"א אות ג'). והנה עם כל זה, פרץ איזה חלק מאור העליון, ולא חזר לאחוריו, אלא שירד למטה ממסך והאיר שמה, שזה דומה כמו שבקע ושיבר ועשה חור בגוף המסך, ועבר את דרכו ממנו ולמטה. אמנם, אין כאן שום דמיון, לבקיעה וחזר גשמי מדומה ומוחש ח"ו, אלא שהוא ענין השגת גבול בלבד: כי מסך, הוא מגביל את האור כנודע. וקצתו של אור העליון, שהמסך לא הגבילו ולא עכבהו, מכונה, שחלק הזה בקע להמסך, כלומר לגבול והעיכוב שבו, ועבר גם ממסך ולמטה.

וחלק זה שהשיג את גבולו של מסך, ועבר למטה, מכונה בשם מלכות דמלכות שבמדרגה עליונה או בשם נקודה דמלכות דעליון.

ולפיכך, יש לפנינו להבחין בזווג דהכאה הנ"ל, ב' הבחנות: הבחנה א', הוא, אשר המסך התגבר על האור והחזירו למקומו, שבו נעשה א"ח לבוש על ד' בחינות שבאור העליון ממטה למעלה, אשר מכאן זה התרחבה המלכות לע"ס מינה ובה ממסך ולמטה, באופן, אשר כל ע"ס שיצאו ממסך ולמעלה, התנוצצו הארתן גם ממסך ולמטה, והחתימו דוגמתן שמה ממעלה למטה כנ"ל

ה המאורות באצילות, בקומתן נבראו שוין זה לזה. ו וכאשר קטרגה הלבנה ונתמעטה, פירוש, שמה שהיתה בסוד פרצוף שלם, נתמעטה ועמדה, בסוד נקודה קטנה כלולה מ"ס, והט' נקודות אחרות פרחו ממנה, כנודע, ששרשה מתחילה אינו רק נקודה אחת, ואח"כ באו בתוספת על ידי ז"א, תשעה נקודות אחרות, כי לכן נקרא ה אספקלריא דלית לה מגרמה כלום, לכן חזר ז"א ונטלם, ונשארה בסוד נקודה קטנה, ואז לא יכלה לעמוד אצלו מרוב קטנותה, ואז ירדה במקום זה בראש הבריאה.

גם אחר שכבר נתתקן מיעוט המלכות, נשארה המלכות להיות עתיק בבריאה. ג) ואמנם זה היה בזמן מיעוט הלבנה בבריאת העולם. אבל אחר שכבר נתקנה, וחזרה למקומה אב"א, וברא לאדה"ר, והוא החזירה פב"פ כבתחילה, ואח"כ על ידי חטאם של התחתונים חזרה ונתמעטה, וירדה, כי

אור פנימי

של ד' בחינות חו"ב תו"מ "בפועל ממש", תשלוט. כלומר, ע"י התלבשות או"ח, שהם בחי' כלים בפועל, וזכור זה. (ה) ז"א ומלכות נקראים ב' המאורות, להיותם משפיעים בעולמות התחתונים כי מג"ר כתר חכמה בינה, אין התחתונים יכולים לקבל, וע"כ ז"א ומלכות בלבדם מאירים לתחתונים, ועל שם זה מכונים מאורות. ובשעה שנאצלו, היו קומתם שוה זה לזה, כלומר, שמלכות קיבלה שפעה מבינה, ולא על ידי ז"א. שבאופן זה שניהם שוים, כי כמו הז"א נאצל מבינה ומקבל שפע מבינה, כן הנוקבא מקבלת שפעה מבינה, משא"כ כשמלכות אינה ראויה לקבל מבינה, אלא על ידי ז"א, אז היא נבחנת שהוא למטה מז"א, כי המקבל הוא למטה מהמשפיע שלו, כמובן, וטעם הדבר יתבאר במקומו. (ו) כבר נתבאר בדיבור הסמוך, אשר הלבנה שה"ס מלכות, היתה שוה עם ז"א, שה"ס שמש עש"ה. והנה אז היו קומת שניהם קומת ו"ק: חג"ת נה"י, שניהם חסרי ראש היו. חסרי ג' ראשונות, אלא שהיו יונקים מבינה, שנקראת כתר. וז"ש חז"ל, (חולין ס' ע"ב) שאמרה אין שני מלכים משמשים בכתר אחד, דהיינו אמא, אלא שמלכות היתה רוצה לשלוט לבדה ואז נאמר לה לכי ומעטי את עצמך, דהיינו שתצא מאצילות לבריאה, ושם

ומה שהיתה מלכות באצילות פרצוף שלם של ע"ס, נתמעטה על ידי ירידתה בבריאה, ועמדה שמה בסוד נקודה קטנה כלולה מע"ס "בכח" ולא בפועל. ויתבאר עוד לפנינו. (ז) כלומר, שנשארו בז"א באצילות, ולא ירד לבריאה אלא בחינת מלכות דמלכות לבד. (ח) אספקלריא פירושו "מאור", כי מלכות נקראת מאור כנ"ל. ואומר דלית לה מגרמה כלום, מטעם ששרשה מתחילה אינה אלא נקודה אחת, כמ"ש הרב מקודם, וכל ט"ס שהיו לה בהיותה עוד באצילות אינן בחינתה עצמה, כלומר, מבחינת אור ישר של מלכות, אלא רק מבחי' או"ח שהעלה ע"י המסך ממנה ולמעלה אל ז"א. הנה או"ח זה חוזר מז"א אל מלכות ממעלה למטה, ובונה את מלכות בע"ס (כנ"ל באו"פ פ"ב אות ג') וזהו שאומר הרב שבאו בתוספות ע"י ז"א ט' נקודות אחרות. ולפיכך, בשעה שנתמעטה המלכות וירדה לבריאה, לא ירדה אלא עצמות המלכות, וכל הט"ס ראשונות, שהן מבחינת או"ח נשארו באצילות בז"א בשורשן. וז"ש הרב "וחזר הז"א" ונטלם. וע"כ נקראת אספקלריא דלית לה מגרמה כלום. (ט) זה ענין ארוך שאין המקום לפרשו כאן.

זה כל סוד תפילתינו, לתקנה בעת תפילתינו, ואח"כ, חוזרת כבראשונה, כי אין בנו כח יותר מזה. והנה י כל דבר שבקדושה, עושה רושם במקומו אע"פ שנסתלק משם, ותמיד נשארה בחינת נקודה זו בראש הבריאה.

בזמן שהסתלקות ט"ס המלכות היא מחמת חטא התחתונים, אין הט"ס שלה עולות לז"א. אלא שהן נופלות לקליפות.

ד) אמנם בזמן, אשר המיעוט שלה על ידי פגם התחתונים, אז הט' נקודות אחרות שמסתלקות ממנה, אינן חוזרות אל ז"א, אל מקורם ממקום שבאו, אבל יורדות בעונותינו עד הקליפה, בסוד שכינה בגלות, ואין להאריך בזה.

כמו שנקודת המלכות דאצילות ירדה ונעשתה עתיק בכתר הבריאה, כך היה בכל עולם ועולם, שמלכות דעולם העליון, נתלבשה בכתר דעולם התחתון ממנו.

ה) ונחזור לענין, כי נקודה זו כ היתה תחלה זנב לאריות בסוף אצילות, כי י חוה זנב לאדם היתה, ואח"כ ירדה ומעטה עצמה בסוד נקודתה, והיתה ראש לשועלים, ראש לבריאה ממש. וכן היתה בכל עולם ועולם, כי נקודה דמלכות דיצירה, ירדה בראש עשיה, וכן דבריאה בראש יצירה. וכן היה ג"כ בראש אצילות, בסוד כולם בחכמה עשית. כי אור א"ס נתלבש בחכמה עליונה שלמעלה מאצילות, מ וירדה אותה החכמה עצמה, ושברה המסך שעל גבי אצילות, וירדה מציאת עצמה ונתלבשת באצילות, ועל ידה מקבל אצילות אור א"ס. וז"ס כולם בחכמה עשית, הנזכר בעולם אצילות כנ"ל.

אור פנימי

שנתחדש, כמו המדליק נר מנר ואין הראשון חסר. באופן שהנקודה נשארה בראש הבריאה, וגם עלתה לאצילות, ויש עתה ב' נקודות, זהבן היטב.

כ) כלומר, סיום לכל ספירות דאצילות, המדומות במשל כלפי ספירות דבריאה, כמו אריות כלפי שועלים. וירדה המלכות מסיום הספירות דאצילות, ונעשתה ראש לספירות הבריאה כנ"ל.

ל) ז"א ומלכות, מכונים בשם אדם וחוה, ומלכות הוא סיום של כל ספירות דז"א, כנ"ל. וע"כ דרשו חז"ל באדם הראשון בטרם בריאה של חוה, שחוה היתה זנב לאדם, כלומר, בחינת הסיום שלו.

מ) כלומר, שהמלכות דא"ק, שבתוכה מתוקן המסך דבח"ג, שהיא קומת חכמה, אותה מלכות ירדה ונעשתה עתיק באצילות.

י) כי אין ענין העדר נוהג ברוחניים וכל שינוי ומיעוט וכדומה, אין הפירוש שבחינה ראשונה נעדרה ובמקומה בא בחינה אחרת חדשה, אלא הפירוש הוא שבחינה ראשונה נשארה כמו שהיתה, ודבר השינוי שאנו אומרים בה היא בחינה נוספת על הראשונה. באופן, בכל מקום שנאמר שאיזה בחינה נשתנה, הכונה היא, שנתוספה בחינה על בחינה ראשונה. וצריכים לזכור זה, כי אי אפשר להזכיר הדבר תמיד. וז"ש הרב "כל דבר שבקדושה עושה רושם במקומו, אע"פ שנסתלק משם, ותמיד נשארה בחינת נקודה זו בראש הבריאה, דהיינו כמבואר, שענין עליתה של הנקודה וחזרתה למקומה לאצילות, אין זה גורם שום העדר בנקודה שירדה לבריאה, כי אין העדר ברוחני. וע"כ יש להבין ענין חזרתה של הנקודה לאצילות, לענין נוסף

בסבת מלכות דעליון שנעשה כתר לתחתון, מתקשרים העולמות זה בזה, לקבל הארה זה מזה. (ו) ואמנם כל זה הבחינה שהיתה בכל העולמות, הכל היה לתועלת העולמות, כדי לקשר זה בזה וזה בזה, כדי שיוכלו לקבל הארה זה מזה וזה מזה, על ידי היות סיום האצילות תחילת רישא דבריאה ממש, וכן בשאר העולמות.

בסבת מלכות דאצילות המלוּבשת בכתר דבריאה, שבהיכל קדש קדשים.

יכול ההיכל ההוא לעלות לאצילות ביום השבת.

(ז) וז"ס יום השבת, כי אז, נתוסף קדושה בעולמות, ואז : היכל העליון קדשי קדשים דבריאה, חוזר לעלות אל האצילות, ונעשה אצילות גמור ממש לטעם הנ"ל. וכיוצא בזה בשאר העולמות ואין להאריך.

אין יותר בכל נאצל, מד' מדרגות חו"ב תו"מ, ובחינה אמצעית בין מאציל לנאצל,

שהוא כתר, שיש בו בחינת מאציל ובחינת נאצל.

* (ח) הכלל היוצא מזה, כי האמת הוא שהנאצל אין בו רק ד' מדרגות, שהם ד' אותיות הויה, והם אצילות בריאה יצירה עשיה, והם חכמה ובינה תפארת ומלכות. כי לכן התורה התחילה מבראשית, ואין ראשית אלא חכמה, כמארז"ל, * ואמרו כן בלשון שלילה, כדי לשלול את הכתר. אמנם יש בחינה אמצעית, כולל ב' בחינות : מאציל, ונאצל. והוא הנקרא כתר, וכתר זה יש בו כללות כל מה שלמעלה ממנו, ואף אם הוא קטן מכולם יונק מכולם, ויש בו שורש כל הי"ס הנאצלים, והוא משפיע בכולם.

כשמונים ד', הוא מספר הנאצלים בפועל. וכשמונים ה', הוא כשאנו חושבים עמהם הכתר, שבו מאציל ונאצל.

(ט) ובזה אל תתמה, אם לפעמים אנו אומרים כי * יוד ספירות,

אור פנימי

(ג) ראש דבריאה, ששם מלוּבשת נקודה דמלכות דאצילות, בקרא היכל קדשי קדשים, וכל ההיכל הזה, עולה עם הנקודה לאצילות ביום השבת, מכח הנקודה דאצילות המלוּבשת שם.

(ס) שהיה להם לומר שראשית הוא חכמה, ולמה אמרו אין ראשית אלא חכמה, שהמשמעות הוא ולא דבר אחר : והיינו "לשלול את הכתר" ללמדך, שכתר אינו ראשית להעולם, אלא חכמה הוא ראשית

(ע) אמנם אין העשר הספירות נחלקות לעשרה פרצופין, והטעם הוא, כי שש ספירות חג"ת נה"י אינן עושות ששה פרצופים, להיותן כולן רק בחינה אחת בעביות המסך, ובשיעור הקומה, דהיינו בחי"ג, וע"כ כולן יחד יוצאות מזווג דהכאה אחד, ונחשבות ע"כ פרצוף אחד. וענין ההבחן מבין שש

* עץ חיים שער מ"ב פ"א בסופו.

נחלקים לד' אותיות הויה, ופעמים אנו אומרים שנחלקין לה' פרצופין והוא כשאנו אומרים שהוא ד', הוא מנין הנאצלים ממש בפועל, וכשאנו מונין ה' פרצופים, הוא כשאנו מונין שורש המאציל עם הנאצלים עצמם.

בכל המדרגות שבעולמות, נחשבת העליונה למאציל, והתחתונה לנאצל שבה ד' בחינות. ויש בחינה אמצעית ביניהן, הנקראת כתר, שבו בחינת מאציל ונאצל. והכתר, מצד שהוא מלכות דעליונה, הוא נקרא אני. ומצד שהוא כתר לתחתונה, נקרא אין. וד"ס אני ראשון ואני אחרון.

(י) ודע, כי עד"ז הוא בכל הי"ס שבכל עולם ועולם, וכן בפרטות בכל פרצוף ופרצוף, כי לעולם כל בחינה ובחינה, הנקרא עליונה מאציל, ותחתונה נאצל. ואין הנאצל פחות מד' אותיות הויה, אפילו ב"ס פרטיות ופרטי פרטיות, ויש בחינה אמצעי ביניהן הנקרא כתר, והבן זה מאד, כי בו יובנו כל הדרושים שנבאר. וזהו אני ראשון ואני אחרון, כי הכתר הוא ראשון והוא אחרון, והוא אין והוא אני, כי בבחינת מלכות של מאציל

אור פנימי

והדברים הללו, עמוק מכל עמוק וגבוה מכל גבוה, וע"כ מעיר אותנו הרב כאן ואומר "והבן זה מאד כי בו יובנו כל הדרושים שנבאר".

כי צריכים להבין מאד, סוד ב' ענינים ההפכים, שבכאן, שאינם אפילו ב' בחינות מיוחדות, אלא שצריכים להבינם כבחינה אחת, שמצד היותו מלכות דעליון ועצמות דעליון, שבקע ושיבר המסך, כמ"ש לעיל, שעל נקודת המלכות דעליון אין פעולת הגבול שבמסך פועל ולא כלום, הנה מטעם זה נקרא כתר, "אני" אחרון, שפירושו תכלית השלימות, כי המלכות דעליון מקבלת מכל ע"ס שבעליון, אשר ע"ס הללו כוללות בהכרח כל המדרגות והפרצופים הראוים להתפשט בהעולמות למטה מהם, ונמצא על כן אותה הנקודה כלולה משלימות הסופית, וזהו "אני אחרון". וה"ס כתר, שנקרא עתיק, ונקרא תוהו, ונקרא ניצוץ בורא, ונקרא א"ס ב"ה. אמנם מצד היותו שורש להנאצלים אשר בו, שהרי הוא בחינת הכתר להתחתון הנאצל, ה"ס "אני ראשון", שנקרא "אין" אותיות "אני", כלומר, שכלפי הנאצלים, מצטרפים אותיות ההם עצמם של "אני" לצירוף "אין".

הספירות חג"ת נה"י, יתבאר בשיעורים הבאים בע"ה.

(פ) ד' אותיות הויה, הן חו"ב תו"מ כנ"ל, ותפארת לבדו כולל ו' ספירות, ובחינת האמצעי בין מאציל לנאצל, נקרא כתר, והן יחד עשר ספירות, וכל ספירה פרטיות מעשר ספירות ההן, הכרח הוא, שכלולה לפי עצמה ג"כ בע"ס, וכן בפרטי פרטיות, כמו שנתבאר באורך בהסתכלות פנימית חלק ב' (אות צ"ו).

(צ) יש כאן רמז נכבד ביותר, כי מלת "אין" הוראתה על אפיסת ההשגה, והיפוכו מלת "אני", שהוראתה על תכלית ההשגה על שלימותה האחרונה. ואע"פ, שאין לך ב' ענינים הפכים המכחישים זה את זה, יותר מב' מלות הנ"ל "אין אני", כמו שנתבאר, עם כל זה, אותיותיהן שוות ודומות זו לזו, שהוא פליאה נשגבה, וד"ס הכתוב "אני ראשון ואני אחרון", להורות, שאינם כלל ב' דברים ח"ו, אלא אחד ממש, כמ"ש הרב, "כי בבחינת מלכות של מאציל אשר בו, הוא אחרון ונקרא "אני", שהוא מלכות, ובבחינת שורש הנאצלים אשר בו, שהוא בחינת כתר, הוא ראשון ונקרא "אין", שהוא אותיות "אני", עכ"ל.

אשר בו, הוא אחרון, ונקרא אנ"י, שהוא המלכות. ובבחינת שורש הנאצלים אשר בו, שהוא בחינת כתר, הוא הראשון, ונקרא אי"ן, שהוא אותיות אני.

אור פנימי

שהוא משמעות הפוכה מן הצירוף "אני", להיותה גם כן מלכות דעליון, אלא מבחינת "אור מתמעט ועובר דרך המסך" כמ"ש לעיל באורך שהוא כולל משום זה את הד' הבחינות חו"ב תו"מ בפועל, עש"ה. וע"כ נקרא ראש הנאצל, שכל מה שישנו בגוף נמשך מראש. ונקרא "אי"ן, כי כל המדרגות והעולמות שמתחתיו, המה הולכים ומגלים מה שיש בראש, ובטרם שגומרים המוטל עליהם, הרי הראש בבחינת "אי"ן, בסו"ה אני ראשון, דהיינו רק התחלת הגילוי ושרש לגילוי. ונקרא אריך אנפין, ונקרא בזהו ונקרא ניצוץ נברא, ונקרא כתר, ודו"ק בדברים, אולי תזכה ותמצא את הפתח לחכמה. אמנם מ"ש, אשר בחינת עתיק נקרא "אני אחרון", אין זה אמור, אלא מצד עלותו לאצילות ביום השבת, שחוזר ונעשה שם מלכות דעליון, כמ"ש הרב, והבן.

פ ר ק ח'

מבאר כי ד' בחינות חו"ב תו"מ דומות כמו אדם שנשמה מלוכשת בגוף שלו, והגוף מלוכש בלבוש, והוא יושב בהיכלו: חכמה ה"ם כללות האורות שבעולם אצילות, והיא נשמת כל אצילות, ונקראת אדם העליון. והוא מלוכש בבינה, שה"ם כללות הכלים המכונה גוף דאצילות. ועל הגוף מלביש ז"א, שהוא לבוש. ומלכות היא היכל לכולם. וכו' ד' ענינים:

א. ד' הבחינות חו"ב תו"מ מכוונות: נשמה, גוף, לבוש, היכל. וה"ם עולם אצילות שבתוכו יושב אדם העליון שהוא נשמה מלוכש בגוף, ובלבוש, ובהיכל מלך. ב. כתר הוא שורש אליהם, ומתחלק לד': שורש לנשמה הוא חכמה שבכתר. ובינה שבכתר הוא שורש לגוף. וז"א שבכתר הוא שורש ללבוש. ומלכות שבכתר הוא שורש להיכל. ג. וכל זה שנתבאר בעולם אצילות נוהג ג"כ בעולם הבריאה שה"ם אור של תולדה. כי הבריאה נחתמה מעולם אצילות. באופן, שכתר דכתר דאצילות החתים כתר דכתר בבריאה. וחכמה דכתר החתימה חכמה דכתר בבריאה, והיינו נשמה דכתר. ובינה דכתר החתימה נשמה דכתר בבריאה וכו' וכן היא בכל הספירות. ד. אין האורות נמשכים ישר מכתר דאצילות לכתר דבריאה, כי אין עולם הבריאה מקבל רק דרך מלכות דאצילות. וכל מה שיש בעולם אצילות החתימה מלכות דאצילות בעולם הבריאה. ועד"ז בעולם היצירה ועשיה.

* (א) ואחר שבארנו, כי כל הנאצלים כולם בחינה א', הכוללת כל ד' יסודות, שהם ד' אותיות הוי"ה, שהם ד' עולמות אבי"ע, ושיש להם בחינה עליונה חמישית, אמצעי בינם לבין א"ס, נבאר עתה, כל עולם ועולם בכללות, ואח"כ, נחזור בהם בעיה, לבאר יחד כולם בכללות א'.

כל מה שיש בכל עולמות אבי"ע, אינן אלא ד' בחינות חו"ב תו"מ, שהן ד' אותיות י"ה ו"ה. והן, נשמה, גוף, לבושים, בית.

(ב) והנה כל מה שנבאר בעולמות כולם, אינם רק ד' בחינות, שהם הוי"ה כנ"ל. והם: בחינת רוחני א הנקרא נשמה ובחינת אברי הגוף, ובחינת המלבושים, ובחינת הבית.

האור שבאצילות, הוא הרוחניות הנקראת נשמה. והיא חכמה.

הנשמה מלוכשת בכלים דאצילות הנקראים גוף.

(ג) ונדבר בעולם האצילות, ומשם יובנו כל השאר. כי הנה פנימית כל האצילות, הוא הרוחניות הנקרא נשמה, והיא מלוכשת תוך אברי הגוף הנקרא כלים, שהם ה"ם הנקרא ראש וזרועות וגוף.

אור פנימי

(א) המדובר הוא בעת שבי"ע הם בשלימות, נשמה וגוף ולבוש ויושב בהיכל מלך. (ב) הם כינוים של עשר ספירות הפרצוף: ראש, הוא ספירת כתר שבו. הזרועות, הם חו"ג: ספירת החסד זרוע ימין, וספירת הגבורה היא זרוע שמאל. הגוף הוא ספירת

* עץ חיים שער מ"ב פרק ב'.

עשרה כלים הם בגוף, שהם עשר ספירות בגבול ומדה שיש באצילות. והוא בינה.
 (ד) ונחזור לענין ג הגוף, כי זה הבחינה הוא יוד ספירות עשר מדות,
 כי יש בהם גבול ומדה, כמ"ש בפרקי ההיכלות בשיעור קומה, שהוא רליו
 אלפים רבבות פרסאות וכו'.

והגוף דאצילות מלוכש בלבושים. והוא ז"א, המלביש את הבינה.
 (ה) וגוף הזה, מלוכש תוך לבושי דאצילות, וכמו שאמרו רז"ל, ביו
 לבושים נתלבש הקביה, לבוש של גאון שנאמר ה' מלך גאות לבש, וז"ס
 הנזכר בפרקי היכלות, כי שם - החלוק של הבורא ית' נקרא זהירא"ל וכו'.
 אך בנשמה שבפנים אין מדה כלל, אמנם ה בערך הא"ס, נוכל לכוונתם בשם
 מדות וספירות גם אל הנשמה.

הלבושים שוכנים תוך הבתים, שהם ז' היכלות דאצילות, שהם המלכות. וכללותם יחד,
 נבחן, שאדם העליון, שהוא נשמה מלוכשת בגוף, והגוף בלבושים, נתון בהיכל מלך.
 (ו) והנה, המלבושים האלה, הם בתוך בחינת הבתים, שהם ז' היכלות
 דאצילות שהם בחינת העולם בעצמו, שהם השמים והארץ, והאור שביניהם,
 כי כל זה, בחינת הבתים, והם נקראים עולם אצילות, אשר בתוכו יושב האדם
 העליון, שהוא נשמה וגוף, ולבושי מלכות נתונים בהיכל מלך עליון, שזה
 כללות עולם האצילות.

ד' הבחינות, נשמה גוף לבוש היכל, ה"ס חו"ב תו"מ. וכתר הוא חמישי אליהם,
 שבו שרשי ד' בחינות נגל"ה האלו.
 (ז) ואלו הד' בחינות, הם בחינת היוד ספירות, המתחילין מחכמה
 הנ"ל, ויש בהם ד' בחינות כנ"ל, ועוד, יש בחינת הכתר, שהוא בחינה
 החמישית הנ"ל, שורש לכולם, ויש בה ג"כ שורש הד' בחינות הנ"ל.

אור פנימי

תפארת, ומטבור ולמטה הם ד' ספירות, נה"י
 ומלכות. (ג) סובב על דבריו לעיל (פ"ה אות א')
 שחכמה הוא נשמה, ובינה הוא גוף, וז"א
 הוא לבוש, ומלכות הוא היכל. וכבר נתבאר
 שמצד האור אין שום גבול, ולא עוד אלא
 שאינו מקפיד על הגבול שבכלים, כי על
 כן עושה חכמה (כנ"ל פ"א אות ע' באו"פ),
 והכלים המגבילים, מתחילים בעשר ספירות
 רק מבינה ולמטה, שהם: גוף, לבוש, היכל,
 שהם בחי"ב ובחי"ג ובחי"ד, אמנם בחי"א
 שהוא חכמה, שנקראת נשמה, אינה נחשבת
 לכלי, וז"ש הרב, כי ע"ס דגוף הן נקראות
 עשר מדות, משום שמבחי"ב, מתחילים הכלים
 העושים גבול ומדה, משא"כ ע"ס דנשמה,
 דהיינו בחי"א שנקראת חכמה, "אין בהן מדה
 כלל", כי בחי"א אינה נחשבת לעביות, כמ"ש
 באו"פ הנ"ל, וע"כ אין בה בחינת כלי ומדה.
 (ד) הוא לבוש.
 (ה) כלומר, שבערך כתר שנקרא א"ס,
 נבחנת גם חכמה שיש בה עביות, כי בא"ס
 אין בו מרצון לקבל ולא כלום כמ"ש כל זה
 באורך (באו"פ ח"א פ"א אות ג' ד"ה וטעם)
 כי ע"כ מכונה בשם בחי"א.

בכל אחת מד' בחינות נגלה שבאצילות, יש ע"ס חו"ב תו"מ. והנשמה שבכתר שורש לע"ס חו"ב תו"מ דנשמה שבאצילות. וגוף דכתר שורש לע"ס חו"ב תו"מ דגופים. ולבושים דכתר שורש לע"ס חו"ב תו"מ דלבושים. והיכל שבכתר שורש לע"ס חו"ב תו"מ דהיכלות.
(ח) ונמצא, שבחינת האור והנשמה שבכתר, שורש לייס הנשמות דאצילות, המתחילין מחכמה כנ"ל, ובחינת הגוף שבכתר, הוא שורש לייס הגופות שבייס דאצילות, המתחילין מחכמה כנ"ל, ובחינת הלבושים שבכתר, הוא שורש לייס הלבושים שבייס דאצילות, המתחילין מחכמה כנ"ל, ובחינת היכל שבכתר, שורש לייס ההיכלות שבייס דאצילות המתחילין מחכמה כנ"ל.

כל מה שיש בעולם האצילות נחתם בעולם הבריאה.

(ט) אח"כ, נברא עולם הבריאה, על דרך הנ"ל, ממש, כי דרך, המסך, שהוא קרקע ההיכל דאצילות, האיר למטה, ונחתם שם ה חותם כל מה שהיה בעולם האצילות, ונקרא עולם הבריאה, יען הוא ס אור של תולדה, ואינו אור עצמו העליון, ואמנם, כיון שהוא חותם האצילות, צריך שיהיו בו כל הבחינות אשר באצילות.

הכתר דאצילות, החתים ד' שורשי נגלה בכתר דבריאה. ומנשמה שבכתר דאצילות נחתם הנשמה שבכתר דבריאה. ומגוף שבכתר דאצילות נחתם הגוף שבכתר דבריאה. ומלבוש לבוש. ומהיכל, היכל.

(י) והוא, כי בחינת הכתר, שהוא בחינה החמישית הכלולה מד' בחינות הנ"ל, החתים כתר בראש הבריאה כמוהו, ומאור הכתר דאצילות, נחתם אור הכתר דבריאה, ומגוף כתר דאצילות, נחתם גוף כתר דבריאה,

אור פנימי

(ו) כמ"ש לעיל, אשר גם בכתר, נבחינים הד' בחינות שנקראים: נשמה, גוף לבוש, היכל, שהם חו"ב תו"מ, אלא בבחינת שורשים בלבד.
(ז) סיום המדרגות בכל מקום שהוא, אינו אלא בסיבת המסך שבכלי מלכות שבהן, כמ"ש היטב בחלקים הקודמים, באופן שנבחן, שהתפשטות המדרגות מא"ס ב"ה להנאצל, נפסק ונשאר "עומד" מלהתפשט בשעת נגיעתו במסך, כדמיון העומד על הקרקע ממעל לו, שהקרקע אינה נותנת לו להתפשט בקרבה ובתוכה, כן המסך מעמיד האור שלא להתפשט בקרבו ובתוכו, ולפיכך מכונה המסך בשם "קרקע".
(ח) וכבר נתבאר לעיל, באר"פ (ח"ג פ"ג אות ו') שע"ס דעולם הבריאה נבראו על ידי הזדככות המסך דבחי"ג, שבעולם אצילות, לבחי"ב, עש"ה (ועי' בהסת"פ ח"ב אות ע"ב ד"ה ובכדי עש"ה בכל ההמשך) וז"ש, שדרך המסך שהוא קרקע היכל האצילות האיר למטה וכו', כלומר בסיבת הזדככותו, כמבואר שם.
(ח) כלומר כמו שהנחתם אינו חסר כלום מכל הצורות שנמצאות בהחותם, כן יוצאות בעולם הבריאה כל הצורות הנמצאות בעולם אצילות. ועל שם זה מכונה זה בשם חותם ונחתם. ויש עוד טעם מקורי ביותר, כי כל ביאת האור העליון להבריאה, הוא מכח מה שאותו אור"ח העולה מכח זוג דהכאה על מסך דבחי"ב שבקרקע אצילות, ממנה ולמעלה באצילות גופיה, הנה אותו האור"ח ממש, חוזר והתנוצץ ועבר דרך המסך והרחיב את כלי מלכות לעשר ספירות מינה ובה, ונתפשט בה

ומלבוש כתר דאצילות, נחתם לבוש כתר דבריא, ומהיכל כתר דאצילות נחתם היכל כתר בריאה.

נגל"ה דכתר דאצילות, הנמשכים לנגל"ה דכתר דבריא, נמשכים ע"י מלכות דאצילות, שנתלבשה בכתר דבריא. וכן שאר הספירות דאצילות שנחתמו דבריא, נמשכו דרך מלכות דאצילות, בסוד זווג דהכאה על המסך שבה.

יא) אלא, שלא נמשכו אורות אלו, מכתר דאצילות ממש לכתר דבריא, אלא, על ידי מלכות שבמלכות דאצילות, שהוא עתיק דבריא, כנ"ל, המתלבש בכתר דבריא, והיא המשיכה אלו ד' בחינות שבכתר דאצילות, ובראם בכתר דבריא, וכעד"ז, עשו יוד ספירות דאצילות, והמשיכו אורם דרך המלכות הנ"ל, אשר בכתר הנ"ל, והחתימו חותם דאצילות דבריא: נשמה מנשמה, גוף מגוף, לבוש מלבוש, היכל מהיכל.

המלכות דבריא שירדה והתלבשה בכתר דיצירה, המשיכה חותם ה' פרוצופין כח"ב תו"מ דבריא, שה"ס נגל"ה, לעולם היצירה, נשמות מנשמות, גוף מגוף, לבוש מלבוש, היכל מהיכל. ועד"ז ביצירה ועשיה.

יב) ועל דרך זה ביצירה, כי המלכות דבריא היה עתיק, מחובר

אור פנימי

ממעלה למטה (כמו שנתבאר היטב לעיל באו"פ ח"ג פ"ב אות ג'), שבוה נמצא שכל הבחינות שהאו"ח הלביש באצילות מהקרקע ולמעלה, חזרו, ונמשכו ובאו גם מהקרקע ולמטה. והרי האו"ח הזה דומה לגמרי, כמו חותם, שכל מה שנחקק בו, נמצא מעתיק על הנחתם ממנו, כן האו"ח ההוא, כל הבחינות והשיעור קומה שהלביש ממטה למעלה, חזר והביאם לבריא ממעלה למטה, והעתיק אותם שמה דבריא בלי חסרון ושינוי כל שהוא, ולפיכך מכנים פעולה זו בשם חותם ונחתם. ט) זהו הכלל, כל מקום שנבחן אשר האו"ח עולה ממטה למעלה, נמצא שמלוכש שם באו"ח הזה עצמות אור העליון, שזה יורה התפשטות אור א"ס ב"ה לעשות כלים, שמדבר בו הרב לעיל (ח"א פ"א אות א'). אמנם, במקום הנבחן שאו"ח מתפשט מלמעלה למטה על דרך הנ"ל בע"ס דבריא, כמ"ש לעיל בדיבור הסמוך, הנה האור העליון המלוכש כאן באו"ח זה, כבר אינו עצמותו של אור העליון, אלא נבחן כמו "אור של

י) כי מלכות דעליון מכונה משום זה ניצוץ בורא, כנ"ל, להיותה הממשיכה והמאצילה את המדרגה התחתונה ממנה, כמ"ש לעיל אשר כל המדרגות והפרצופין והעולמות

קלז ואור חוזר

עץ חיים

אור ישר

עם א"א דיצירה, ושם נקרא כתר דיצירה, וה' פרצופים דבריאה, המשיכו והחתימו חותמם ביצירה, ע"ד הנ"ל בבריאה: נשמות מנשמות, וגופים מגופים, לבושים מלבושים, והיכלות מהיכלות. וכן עד"ז ה' פרצופים דיצירה, החתימו בחינותיהן בעשיה: נשמות מנשמות, וגופים מגופים, לבושים מלבושים, והיכלות מהיכלות, וכעד"ז הנ"ל, כל העולמות יחד בכללות אחד.

אור פנימי

מראש הקו עד סוף עשיה, יוצאים ונאצלים זה מזה בדרך עילה ועלול, והיינו שמלכות דמלכות של כל עליון יורדת למטה מדרגתה. והוא הממשיכה לכל ד' הבחינות של התחתון. כמבואר היטב באורך בחלק ב' בהסתכלות פנימית פרק ה' אות נ"ט. (כי כל הדברים הללו היו נחוצים לכתבם כאן, לולא חסתי על הוצאות הדפוס).

פרק ט'

פרק ט' מכואר ששלמות הנרצה היא שכל הספירות שבה' עולמות א"ק ואבי"ע, יתקשרו יחד לבחינת אדם העליון שבגופו מלוכש השורש והנשמה, ומתלבש בלבוש, ויושב בהיכלו. ובו ד' ענינים:

א. כללות כל המציאות נחלקת לחמשה עולמות הנקראים א"ק ואבי"ע כנגד חמש בחינות כח"ב תו"מ, המכונים: שורש, נשמה, גוף, לבוש, היכל. ובפרטות יש בכל עולם ה' בחינות שנגל"ה. שכל בחינה מהן מתחלקת שוב לה' בחינות שנגל"ה. דהיינו כ"ה בחינות פרטי פרטיות, בכל עולם ועולם מא"ק ואבי"ע. וכל כ"ה בחינות שנגל"ה שבא"ק נבחנות לשורשים, דהיינו כתרם. וכל כ"ה בחינות שבעולם אצילות נבחנות לגופות. דהיינו חכמות. וכל כ"ה בחינות שנגל"ה שבעולם הבריאה נבחנות לגופות, דהיינו בינות. וכל כ"ה בחינות שנגל"ה שבעולם היצירה נבחנות ללבושים, דהיינו ת"ת. וכל כ"ה בחינות שבעולם עשיה, נבחנות להיכלות, דהיינו מלכיות. ב. כ"ה בחינות שנגל"ה הפרטיות שבה' עולמות א"ק ואבי"ע, מתקשרות זו בזו באופן זה: שה' הכתרים שבא"ק ואבי"ע הנקראים ה' שורשים מתקשרים זה עם זה לקשר שנגל"ה שבשורשים. שכתר א"ק הוא השורש, וכתר אצילות הוא הנשמה שבהן, וכתר דבריה הוא הגוף שבהן, וכתר דיצירה הוא הלבוש שבהן, וכתר דעשיה הוא ההיכל שבהן, ועד"ו ה' החכמות שבא"ק ואבי"ע, הנקראות ה' נשמות מתקשרות וע"ז לקשר שנגל"ה דנשמות שחכמה דא"ק היא השורש שבהן. וחכמה דאצילות היא הנשמה שבהן. וחכמה דבריה היא הגוף שבהן. וחכמה דיצירה היא הלבוש שבהן. וחכמה דעשיה היא ההיכל שבהן. ועד"ו ה' בינות שבא"ק ואבי"ע, הנקראות ה' גופות, מתקשרות וע"ז לקשר שנגל"ה דגופות. שבינה דא"ק היא השורש שבהן וכו'. ועד"ו ה' ת"ת שבא"ק ואבי"ע. ועד"ו ה' מלכיות דא"ק ואבי"ע. ועד"ו בפרטי פרטיות דשנגל"ה דא"ק ואבי"ע. ג. ה' בחינות שנגל"ה נקראות ג"כ: יחידה, חיה, נשמה, רוח, נפש. ד. וכן הן רמוזות בד' אותיות הרי"ה: שקוצו של ה', הוא שורש. וה' היא נשמה. וה' ראשונה היא גוף. וה' היא לבוש. וה' תחתונה היא היכל.

אדם קדמון הוא עולם הכתר, לד' עולמות אבי"ע. ויש בו ה' בחינות כח"ב תו"מ.

שבכל אחת מהן יש ד' שרשי נגל"ה.

א) והנה אדם קדמון, הוא כדמיון כתר אל היוד ספירות שבכל עולם ועולם, באופן זה, כי א"ק הוא כתר לד' עולמות אבי"ע, נמצא כי א"ק, הוא כולל שורש כל הה' בחינות הנ"ל, שיש בכל עולם ועולם: כי

אור פנימי

ומוכרח הכתר דאור ישר להתלבש בפנימיות החכמה ואינו ניכר שם. ומסך דבחי"ב, מעלה אור"ח רק עד קומת בינה, והוא חסר גם מקומת חכמה, אשר ע"כ כתר וחכמה דאור ישר, מתלבשים כאן בפנימיות הבינה, ומסך דבחי"א, מעלה אור"ח רק עד קומת ת"ת שנק' ז"א, והוא חסר גם מקומת בינה, אשר ע"כ ג"ר כח"ב מלוכשים בו בפנימיות ת"ת, ואינם ניכרים משום זה. (ועי' היטב בהסת"פ ח"ב אות ע"ב ד"ה ובכדי) עש"ה כל ההמשך להבין הדברים הנ"ל בטעמם ונימוקם.

א) כבר נתבאר לעיל, שבד' בחינות דאור ישר, אין שום הבדל מעולם לעולם או מפרצוף לפרצוף, מראש הקו, עד סוף עשיה. כי אין שום מדרגה, שלא תהיה בה ד' הבחינות דאור ישר, שהן: חכמה, בינה, ת"ת, ומלכות. וכל ההפרש שבין המדרגות, הוא רק בשיעור קומה של אור"ח, (אור"פ ח"ג פ"ג אות ה') ושיעור קומה, תלוי בעביות המסך, שבמלכות של המדרגה: שמסך דבחי"ד מעלה אור"ח ומלביש עד קומת כתר. ודבחי"ג, מעלה אור"ח עד קומת חכמה, והוא חסר קומת כתר,

כתר שבו, הוא ד' שרשים מן ד' בחינות של יוד ספירות שבו, שהם: נשמות, וגופים ולבושים, והיכלות. וזוה דרך פרט, אמנם בדרך כלל הוא מה שיתבאר עתה בע"ה.

אור פנימי

להלן בדיבור שלאחר זה. ואע"פ שבכל עולם יש קומות זו למטה מזו, ואפילו בעולם אדם קדמון. אבל כמו בקומות הפרטיות של ע"ס, אנו חושבים את מדת אור קומה על פי ספירה עליונה שבה, שאם ספירה עליונה היא כתר, יש בכל הספירות אור כתר. ואם ספירה עליונה היא חכמה, יש בכל הספירות חכמה. עד"ז אנו חושבים את מדת האור של כל עולם, על פי פרצוף ראשון שבו. שבא"ק הוא בקומת כתר, ובאצילות בקומת חכמה, ובבריאה בקומת בינה. וכו'.

(ב) הנה כדי להסביר היטב הדברים הללו, צריכים לאריכות גדולה, וית' כאן בהסת"פ, אמנם אבאר במקום הזה איזה שיעור, שיספיק עכ"פ, לסדר הדברים לבל נתבלבל בהשמות המרובים הדומים זה לזה, דהיינו הכללים והפרטים, והפרטי פרטיות, המובאים בשיעור שלפנינו. ומתחילה נתבונן "בספירת כתר", כי מצאנו כאן בדברי הרב, ה' בחינות כתר, שהוא מכנה לכל אחד בכינוי מיוחד: א', הוא, כתר דד' בחינות דאור ישר. ב', כתר הכולל ד' בחינות בכח. ג', כתר הכולל הד' בחינות בפועל. ד', כתר הכולל עולם שלם שנק' א"ק. ה', כתר דכל מדרגה פרטית, שבכל העולמות כולם, שנוטלים מעולם א"ק. ותדע, אע"פ שכל בחינות כתר האמורות, מובאות תמיד בחכמה הזאת, רק בשם כתר סתם בלי פירושים, מ"מ הן רחוקות זו מזו בהרבה לאין ערך, ואי אפשר להכיר ביניהן, זולת לפי הענין המדובר בו, אשר ע"כ מוכרחים לידע מקודם בדיוק מקורי, את ההבחן המיוחד לכל אחת.

והנה כתר דאור ישר, המובא לעיל (ח"ג פ"א אות א') בדברי הרב, בשם התפשטות א"ס ב"ה בסוד כלים, ובסוד זווג דהכאה, הרי שא"ס ב"ה הוא שורש לד' הבחינות דאור ישר, שנק' כתר דאור ישר, ותדע,

ובזה תבין, אשר ה' העולמות הנקראים: אדם קדמון, אצילות, בריאה, יצירה, עשיה, שהם כוללים כל המציאות שמהצמצום ולמטה, הם נחשבים ג"כ, לעשר ספירות הכוללות כל המציאות, והן נבחות ע"פ ערכי שיעור קומה, שבה' בחינות מסך. כי בחי"ד, שעליה היה הצמצום א' והזווג דהכאה הראשון, הנה הע"ס הראשונות האלו, הן הנקראות, ע"ס או ד' בחינות דאדם קדמון, ושיעור קומתן הוא, עד קומת כתר דאור ישר, כנ"ל, ולפיכך נקרא אדם קדמון עולם הכתר.

והנה אחר שנשלמו הד' הבחינות דא"ק, נזדכך המסך דבחי"ד עד בחי"ג, ואור א"ס שאינו פוסק, חוזר ומתפשט בד' בחינות דאורי' על מסך דבחי"ג זה, בזווג דהכאה, וכאן שיעור קומתן רק עד חכמה, כנ"ל, והן הנקראות ע"ס, או ד' בחינות דעולם האצילות. ואחר שנשלם עולם האצילות, חוזר ונזדכך המסך לבחי"ב, ויצאו ע"ס בקומת בינה, שהן נק' עולם הבריאה. ואח"ז נזדכך לבחי"א, ויצאו ע"ס בקומת ת"ת, הנקראות ע"ס, או ד' בחינות דעולם היצירה. ואח"ז, כשנזדכך לגמרי, ולא נשאר במסך שום עביות, אלא רק מבחי' שורש לעביות בלבד, אז אין בו הכאה כלל, ואין בו אלא ע"ס שבקומת מלכות לבד, שהן נקראות ע"ס או ד' בחינות דעולם העשיה, והטעם והגורם להזדככות זו נת' (בהסת"פ ח"ב אות ע"ב הנ"ל).

והנה נתבאר היטב עשר ספירות הכוללות כל המציאות: שעולם א"ק הוא כתר הכולל, ועולם האצילות הוא חכמה הכוללת, ועולם הבריאה הוא בינה הכוללת, ועולם היצירה הוא ז"א הכולל, שהוא נבחן לשש ספירות חג"ת נה"י כנ"ל, ועולם העשיה הוא מלכות הכוללת. אמנם בכל עולם ועולם מה' עולמות הללו, יש ג"כ עשר ספירות פרטיות, כמ"ש

אור פנימי

אור"ח שלו קצר מלהלביש הכתר, ואינו מגיע רק עד החכמה (כמ"ש באורך בהסת"פ ח"ב אות ס"ה ד"ה ומהמתבאר).

ומתוך שמסך דבחי"ד אינו משמש רק בעולם הראשון, שנקרא א"ק, לכן רק בעולם ההוא נמצאת קומת הע"ס עד כתר, ולא בשום מקום אחר שמטעם זה נחשבות כל המדרגות שבאותו העולם לבחינת כתר, ואפילו מדרגות הגוף והמדרגות שלמטה מטבור עד הסיום, כולן נבחות לקומת כתר, מטעם המבואר.

אמנם יחד עם האמור, צריכים לידע, אשר ג' מיני כתרים הנ"ל, ישנם ג"כ בא"ק גופיה, ואע"פ שהוא כולו כתר מראשו עד סופו: כי בהכרח, הכתר דאור ישר שבו, הוא בחינת א"ס שמטרים הצמצום, כנ"ל. וכן נוהג ב' בחינות כתר, הנקראים "ראש", אשר אור"ח שלו ממטה למעלה, כנ"ל, שבראש זה נבחן תמיד ב' כתרים, עתיק וא"א כנ"ל, אלא, שהם נקראים כתר הפרטי דא"ק גופיה, להיות גם בו ראש וגוף, והראש, הוא כתר הפרטי שלו. גם בראש גופיה, יש כתר דאור ישר, שהוא השראת אור א"ס ב"ה שמטרים הצמצום, שהוא כתר הפרטי דראש עצמו.

ויו"ש הרב "כתר שבא"ק הוא ד' שרשים מן ד' בחינות של י"ס שבו, שהן: נשמות, וגופים, ולבושים, והיכלות, וזהו דרך פרט. פירוש, כאן מדבר מבחינת ראש הנקרא כתר, משום שהמסך משמש בו ממטה למעלה כנ"ל, שאז אין אור"ח המלביש שום עביות כלל, ומטעם זה נבחן רק לשרשי כלים, כלומר ד' שרשים לד' בחינות הכלים חו"ב תו"מ שיתגלו אח"כ בגוף דא"ק, המכונים: נשמה, גוף, לבוש והיכל. ומשום שהמה רק שרשים בלבד, לפיכך מכנים אותם בשם כתר, כי כל שורש נקרא כתר, אמנם ד' הבחינות הנמשכים אח"ז ממעלה למטה, הנה הן כלים גמורים בפועל, והמה הנקראים גוף דאדם קדמון, (כמ"ש בטעמו ונימוקו בהסת"פ ח"ב אות כ"ב ד"ה חנה נתבאר) וע"כ מכנה הרב את ראש זה דא"ק, בשם "כתר בדרך פרט",

שה"ס א"ס ב"ה שמטרים הצמצום. שאין לך חידוש אור בהעולמות, שלא יהיה נמשך מאור א"ס ב"ה שמטרים הצמצום. וכבר ידעת, שאלו ד' הבחינות דאור ישר, נוהגות בשוה בלי שום הפרש מראש הקו עד סוף העשיה, וכן סוד כתר שלהם.

אכן כתר שנק' עתיק, הכולל ד' בחינות בכח, כנ"ל בדברי הרב (ח"ג פ"ו אות ד'), וכן כתר שנק' א"א, הכולל שורשי הד' בחינות בפועל, כלומר, שהוא שורש גמור להנאצלים, כנ"ל בדברי הרב (ח"ג פ"ו אות ו'), הם ענינים נבדלים לעצמם לגמרי מבחינת הכתר דאור ישר הנ"ל, כי הם נבחנים לראש העולם, או של פרצוף, שהם כוללים ע"ס דאור ישר וע"ס דאור"ח, ע"ד שנתבאר לעיל, באו"פ, שבכל מקום שאור"ח עולה ממטה למעלה, נקראים ע"ס ההן בשם ראש או כתר, אלא שהרב מבחין בראש הזה, ב' בחינות כתר: לראשון מכנה עתיק או אני אחרון, שהוא כולל הד' בחינות בכח, ולשני מכנה, א"א או אני ראשון, (ע"י באו"פ ח"ג פ"ו אות צ') שהוא כולל הד' בחינות בפועל. והבחן שבין ב' הכתרים האלו, כבר נתבאר לעיל באו"פ הנ"ל. ובהסת"פ כאן יתבאר בטעמם ונימוקם באורך.

וכתר הכולל לכל העולמות, הנקרא אדם קדמון, הוא ענין נבדל ומשונה, מכל ג' בחי' כתרים הנ"ל: כי כתר דאור ישר, נבחן לא"ס ב"ה שמטרים הצמצום, כנ"ל. וב' כתרים שנקראים עתיק וא"א, נבחנים על פי זכותם, להיות שהמסך משמש בהם ממטה למעלה, שהאור"ח הזה אינו יכול להעלות עמו מעביות שבמסך, כנ"ל, ואין כאן שום חשבון, עם שיעור קומה של הע"ס האלו, כמבואר, כי אפילו ביצירה ועשיה נבחנים ב' הכתרים הללו, עתיק וא"א, כבדברי הרב (ח"ג פ"ו אות ז' ופ"ז אות ה'), אמנם עולם אדם קדמון, שנקרא כתר, הוא רק מטעם שיעור קומה בלבד, התלוי ומשוער בעביותו של מסך, אשר ממסך דבחי"ה, נמצא אור"ח עולה ומלביש עד כתר דאור ישר, משא"כ מסך דבחי"ג

הנשמות שבא"ק הן שורשי נשמות. הנשמות שבאצילות הן עצמות הנשמות. הנשמות שבבריאה הן הגופים שבנשמות. הנשמות דיצירה הן לבושים שבנשמות. הנשמות שבעשיה הן היכלות דנשמות. באופן, שהנשמות, שהן החכמות, שבה' העולמות, א"ק ואבי"ע, מתקשרות זו עם זו, כאדם העליון, שבגופו מלוכש שורש ונשמה, ולבוש בלבוש ויושב בהיכלו.

(ב) כי ג כללות בחינת נשמות אשר בא"ק, יקראו שורש הנשמות. וכללות בחינות נשמת אצילות, יקראו נשמות דנשמות ממש. וכללות נשמות בריאה, יקראו גופות, לערך נשמות אצילות. וכללות נשמות דיצירה, יקראו לבושים דנשמות. וכללות נשמות עשיה, יקראו היכלות הנשמה.

אור פנימי

בהעולמות, ובינה שבו המכונה גוף, הוא כתר לכל הבינות הנמצאים בכל העולמות. וז"א שבו, שנק' לבוש, הוא כתר לכל ז"א הנמצאים בהעולמות. ומלכות שבו, המכונה היכל, היא הכתר לכל המלכיות הנמצאים בכל העולמות. כי לכולם טעם אחד, דהיינו, משום שמסך דבחי"ד משמש בהם לבדם, ולא בשום עולם אחר, כמבואר.

(ג) גם כאן מדבר הרב רק מבחינת שיעור קומה, על דרך שפירשנו בד' בחי' חו"ב תו"מ דא"ק. וכבר נתבאר לעיל (באור"פ פ"ג אות ב' ד"ה אמנם), אשר ד' הבחינות דאצילות באים מאו"ח העולה ממסך דבחי"ג, שע"כ קומתם דע"ס דאצילות מתחילים רק מחכמה הנק' נשמה. ולפיכך גם בעולם האצילות נחשבים כל הבחינות שבהם, מראשו עד סיומו, לבחינת חכמה ונשמה. וז"ש הרב, שכללות בחינות נשמות דאצילות דהיינו חכמה הם בחינות נשמות דנשמות לכל העולמות, דהיינו לבחינת חכמה, כלפי ספירות החכמות של כל העולמות. וכן הגופות דאצילות, יקראו נשמות דגופות דכל העולמות, וכן הלבושים דאצילות, וכן ההיכלות דאצילות, מטעם שכולם יצאו, ע"י התלבשות באו"ח דבחי"ג, שמלביש עד קומת חכמה.

כלומר, כתר פרטי, שהוא ד' שורשים, לד' בחינות שממעלה למטה שבו, וז"ש הרב, "אמנם בדרך כלל הוא מ"ש עתה, כי כללות בחינות הנשמות שבא"ק, יקראו שורש הנשמות וכו'. וכן כללות בחינות גופות דא"ק, יקראו שורש דגופות וכו'. וכן כללות בחינת לבושים דא"ק, יקראו שורש הלבושים וכו'. וכללות בחינות היכלות דא"ק, יקראו שורש "ההיכלות" עכ"ל. כי כאן מדבר, מבחינת כתר הנבחן בשיעור קומה, אשר מבחינה זו נקראים כל הבחינות שישנן בא"ק מראשו עד סיומו לבחינת כתר כנ"ל עש"ה, ולפיכך נבחנות בשם כתר, גם ד' הבחינות שבו, שלמטה מראש, דהיינו הנקראים כלים גמורים, שאו"ח יורד ממסך ולמטה כנ"ל. ואע"פ, שבערך א"ק גופיה בפרטיותו, אינן נקראות כתר, כי רק הראש שבו בלבד נקרא כתר, אלא שהן נקראות נשמה גוף לבוש והיכל, שהם ד' הספירות חו"ב תו"מ, עכ"ז כלפי ההבחן של שיעור קומה, נקראים גם הם כתרים לכל העולמות. מטעם הנ"ל, שקומת כתר אינו בנמצא אלא רק בעולם א"ק. ולפיכך אומר הרב, שהחכמה שלו המכונה נשמה, אע"פ שנמצאת למטה מראש דא"ק, מ"מ נבחנת לכתר לכל החכמות שנמצאים,

הגופים דא"ק הם שורשי גופים. והגופים דאצילות הם נשמות דגופים. ודבריאה הם עצם הגופים. וגופים דיצירה הם לבושים דגופים. וגופים דעשיה הם היכלות דגופים. וכל הגופים דא"ק ואבי"ע מתקשרים זע"ז באדם העליון, שבגופו מלוכש שורש ונשמה וכו'.

ג) וכן ד כללות בחינות גופות דא"ק, יקראו שורש דגופות. וכללות בחינות גופות דאצילות, יקראו נשמות דגופות. וכללות בחינות גופות דבריאה, יקראו גופות דגופות. וכללות בחינות גופות דיצירה, יקראו לבושים דגופות. וכללות בחינות גופות דעשיה, יקראו היכלות דגופות.

וכן הלבושים שבכל עולם מא"ק ואבי"ע מתקשרים זה עם זה, ונעשים כאדם העליון, שבגופו מלוכש נשמה ושורש, ולבוש בלבושים, ויושב בהיכלו.

ד) וכן כללות בחינות לבושים דא"ק, יקראו שורש הלבושים. וכללות לבושי דאצילות, יקראו נשמות דלבושים. וכללות בחינות לבושי דבריאה, יקראו גופות דלבושים. וכללות בחינות לבושי יצירה, יקראו לבושי דלבושים. וכללות לבושי עשיה, יקראו היכלי דלבושים.

וכן ההיכלות שבכל עולם מא"ק ואבי"ע, מתקשרים יחד, כאדם העליון, שבגופו מלוכש וכו'. ה) וכללות בחינות ההיכלות דא"ק, יקראו שורש נשמות ההיכלות. וכללות בחינות היכלות דאצילות, יקראו נשמות ההיכלות, וכללות היכלי דבריאה, יקראו גופות דהיכלות. וכללות בחינות היכלי דיצירה, יקראו לבושים דהיכלות. וכללות היכלות דעשיה, יקראו היכלות דהיכלות.

שנגל"ה דא"ק, הם שורשים לנגל"ה שבאבי"ע. שנגל"ה דאצילות הם נשמות בתוך שנגל"ה שבא"ק ובי"ע. שנגל"ה דבריאה, הם גופים בתוך שנגל"ה שבא"ק ואי"ע. שנגל"ה דיצירה, הם לבושים בתוך שנגל"ה שבא"ק ואבי"ע. שנגל"ה דעשיה, הם היכלות בתוך שנגל"ה שבא"ק ואבי"ע.

ו) וכשנדבר כל זה דרך כלל, יהיה כן, כי ה' בחינות א"ק, הם שרשים: בין לנשמות, בין לגופים, בין ללבושים, ובין להיכלות. וה' בחינות אצילות, הם נשמות: בין לשרשים, בין לנשמות, בין לגופים, בין ללבושים, ובין להיכלות. וה' בחינות דבריאה, הם גופים, בין לשורשים, בין לנשמות,

אור פנימי

ד) הוא ג"כ מטעם שיעור קומה, כי כל הע"ס דבריאה אין בהן רק עד קומת בינה, דהיינו מאור"ח דמסך דבחי"ב, כנ"ל (באור"פ פרק ג' אות ד'), ולפיכך, כל המדרגות שבו, נחשבות לבחינות המכונות גופות, ואפילו המלכות שבבריאה, היא בחינת בינה, להמלכיות שבכל העולמות, דהיינו, מטעם המבואר. ועד"ז תבין, שכל בחינות עולם

היצירה, נבחנות ללבושים, כלומר לז"א, שבכל העולמות, משום שבאות מאור"ח דבחי"א, שקומתו עד ז"א, שנק' לבוש. ועד"ז בעולם עשיה, כל בחינותיה הן היכלות, דהיינו מלכות בלבד בלי שיעור קומה. ועד"ז תבין כל המשך דברי הרב, ואין להאריך יותר. (ובהסת"פ כאן נרחיב הדברים).

בין לגופין, בין ללבושים, בין להיכלות. וה' בחינות דיצירה, הם לבושים : בין לשורשים, בין לנשמות, בין לגופים, בין ללבושים, בין להיכלות. וה' בחינות דעשיה, הם היכלות : בין לשרשים, בין לנשמות, בין לגופים, בין ללבושים, בין להיכלות.

הבריאה נקראת גוף, משום שמקבלת מאצילות כמו גוף מנשמה.

(ז) ובוזה תבין משארז"ל, אשתו כגופו דמיא. כי הבריאה, אשת האצילות היא, שהרי הם חכמה ובינה כנ"ל. ואע"פ שיש ג"כ נשמות בבריאה, נקרא גופות בערך נשמות דאצילות, כי כמו שהאשה מקבלת מבעלה, כן הגוף מקבל מהנשמה. וכן משארז"ל, אין בית אלא אשה, הוא בעשיה, כי הרי העשיה הוא הבית וההיכל, לכל ה' הבחינות, כנ"ל. והנה עשיה, אשת היצירה, כנודע, וזהו אין בית אלא אשה, בבחינת העשיה. וכעד"ז, בבחינת עשיה שבכל עולם ועולם, יקרא בית לאותו עולם. ובחינת בריאה שבכל עולם, יקרא גוף לאותו עולם.

דרך אחר. שהאורות שבא"ק, דהיינו הנשמות שבו, נקראות יחידה. והנשמות דאצילות נקראות חיה. והנשמות דבריאה נקראות נשמות. והנשמות דיצירה נקראות רוח. והנשמות דעשיה נקראות נפש.

* (ח) ואם נרצה נקח דרך אחר כי כל האורות דא"ק נקרא יחידה, ואורות דאצילות הם חיה, ואורות דבריאה הם נשמה, ואורות יצירה הם רוח, ואורות דעשיה הם נפש.

ועד"ז בגופים ולבושים והיכלות שבא"ק ואבי"ע. שהגופים שבא"ק הם יחידה דגופים דאבי"ע. ושבאצילות חיה וכו'. ועד"ז בלבושים, שלבושי א"ק הם יחידה דלבושים דאבי"ע, ולבושים דאצילות הם חיה דלבושים דא"ק ובי"ע וכו'.

(ט) וכעד"ז, בלבושין שבכל העולמות, ובגופות ובהיכלות, כי כל לבושי א"ק, הם לבוש א' העליון שבכל ה' לבושים, וכל לבושי האצילות לבושי השני כו'.

שנגל"ה הם יחנר"ן דהיינו האורות של כח"ב תר"מ.

(י) וזה הדרך הוא הדרך הראשון, כי הרי הנפש נקרא היכל, רוח לבוש, והנשמה גוף, וחיה נשמה, יחידה שורש הנשמה. נמצא כי כל הנ"ל, הוא בדרך פרטות בכל עולם ועולם, כיצד : אור הכתר דאצילות, נקרא שורש הנשמה, ונקרא יחידה. ואור חכמה דאצילות, נקרא נשמה לנשמה, ונקרא חיה. ואור בינה דאצילות, נקרא גופא, ונקרא נשמה. ואור תפארת דאצילות, נקרא לבוש. ונקרא רוח. ואור מלכות דאצילות, נקרא נפש, ונקרא היכל. וכעד"ז בפרטי פרטות, וד"ל.

כל ספירה מכח"ב תו"מ שבא"ק ואבי"ע מתפרטת לה' בחינות שנגל"ה.
 (יא) ואמנם הכלל הבינוני הקצר מכולם, הוא זה, כי כל הי"ס דאצילות
 וכתר ג"כ, יש בכל אחד מהם: שורש, נשמה לנשמה, גוף, לבוש, היכל. וכן
 על דרך זה ביי"ע, וכן עד"ז א"ק, שהוא שורש לכל אבי"ע.

א"ק ואבי"ע. הם ה' בחינות שבשם הויה, כלולים זה מזה, ויש בכל אחד מהם א"ק ואבי"ע.
 שהם ה' בחינות שבהויה. והם שנגל"ה. שהם כ"ה בחינות.

(יב) נמצא כי כל מה שנאצל, הוא הויה אחת, כלולה מה' בחינות,
 שהוא: קוץ של יוד בא"ק, י' באצילות, ה' בבריאה, ו' ביצירה, ה' בעשיה.
 וכל בחינה מאלו, כלולה מכל הה', כי קוץ של י' שבא"ק, יש בה הויה א'
 של ה' בחינות אחרות, שהם ה' בחינות הנ"ל בא"ק עצמו, שהם א"ק ואבי"ע
 שבו, שהם ה' בחי' שהם: שורש, ונשמה, וגוף, ולבוש, והיכל. וכן ה'
 דאצילות, יש בה הויה א', הכוללת כל הה' בחינות הנ"ל. וכן עד"ז שאר
 אותיות, בבי"ע. באופן, שהם ה' אותיות, כלולים כל האחד מכולם, שהם
 כ"ה בחינות.

כל אחת מכ"ה בחינות הנ"ל, מתפרטת עוד לה' בחינות שנגל"ה. שבכל אחת מהן יש ע"ס.
 וכל ספירה מתפרטת לה' פרצופין, שהם שנגל"ה.

(יג) ואח"כ על דרך זה הנ"ל, יש כללות אחר, שכל אחד מהם כלולה
 מן כל הכ"ה בחינות. והוא, כי י' דאצילות, יש בה הויה א' כלולה מכל
 ה' בחינות, וכל בחינה מה' כלולה מה', שהם: י"ס שורש, וי"ס נשמה,
 וי"ס גוף, וי"ס לבוש, וי"ס היכל. וכעד"ז בקוץ של יוד בא"ק, י' באצילות,
 ועד"ז באות ה' בבריאה, ובאות ו' ביצירה, וכו'. נמצא, כי בקיצור הוא זה,
 כי הא"ק הוא קוץ היוד, ויש בו הויה א' כוללת ה' בחינות: שורש, ונשמה,
 וגוף, ולבוש, והיכל. וכל בחינה מאלו, כלולה מה', שהם: י"ס שורש, וי"ס
 נשמה, וי"ס גוף, וי"ס לבוש, וי"ס היכל. וכל ספירה מאלו העשר ספירות,
 נכללו בה' פרצופים, שהם השורש ואבי"ע.

פרק י'

מבאר אשר לבוש והיכל נפרדו משורש נשמה גוף ונעשו למקיפים, וגם ביאורי א"ק ואבי"ע, ונרנ"ח, ועסמ"ב. ובו ח' ענינים:

א. שורש נשמה גופות דבוקים זה בזה. לבוש והיכל נפרדו מהם. ב. שורש נשמה גוף הם כלים פנימיים שבהם כל החיצון יותר הוא יותר גרוע. לבוש והיכל הם כלים מקיפים שבהם כל החיצון יותר הוא חשוב יותר ולפיכך נמצאות הקליפות בין הגוף ללבושים, ששם מקום החושך והגרוע יותר. ג. כשפרצופי א"ק ואבי"ע מתלבשים זה בזה הם מתלבשים כל אחד רק בג' בחינות: שורש נשמה גוף שבו הדבוקות יחד, ושעשר הספירות דגופות אינן מתלבשות בע"ס דלבושים. ד. שורש נשמה גוף דא"ק מתלבשים תוך שורש נשמה גוף דעתיק דאצילות ושורש נשמה גוף דעתיק דאצילות מתלבשים בשורש נשמה גוף דא"א דאצילות. ושנ"ג דא"א מתלבשים באבא וכו' עד"ו. ה. א"ק ואבי"ע כלולים זה מזה, ויש א"ק ואבי"ע בא"ק, וא"ק ואבי"ע באצילות, וא"ק ואבי"ע בבריאה, וכן ביצירה ועשיה. א"א הוא בחינת א"ק שאינו מושג. אבא הוא אצילות. אמא היא בריאה. ד"א יצירה. נוקבא עשיה. מאצילות נמשכות נשמות, מבריאה רוחות, וביצירה מלאכים, ובעשיה אופנים. ו. האדם כולל נפש רוח נשמה חיה מד' עולמות אבי"ע שבכל בחינה קהן ישנן נפש רוח נשמה חיה. ונשמה דנפש חשובה יותר מאור נפש דרוח. ז. אפשר לזכות גם לנפש דאצילות, ויותר למעלה, והזוכה לרוח דיסוד דאצילות יהיה בעלה של השכינה. ח. הוי"ה במילוי ע"ב, הי"ס יו"ד דהוי"ה, שהי"ס אצילות. ובמילוי ס"ג הי"ס ה' ראשונה דהוי"ה והי"ס בריאה. ובמילוי מ"ה הי"ס ו' דהוי"ה, והי"ס יצירה. ובמילוי ב"ן הי"ס ה' תחתונה דהוי"ה והי"ס עשיה.

שורש נשמה גופות דבוקים זה בזה. לבוש והיכל נפרדו מהם

* (א) ועתה נדבר בבחינת כל עולם מאלו מה ענינם. א דע, כי השורש והנשמות והגופים הם בחינה א' שאין פירוד ביניהן אך הלבושים והיכלות הם ב' בחינות נפרדות מג' בחינות הנ"ל, ובין ב' אלו, שהם, בין הגופין ובין הלבושים, שם הם מדור הקליפות, והם ממש נדבקים באחור אור הגוף.

אור פנימי

ובחי"ב זו בזה, בסו"ה ותלכנה שתיהן. כי המלכות והז"א עלו לבינה, ונמצא מדת הדין שהיא בחי"ד נמתקת במדת הרחמים, שהיא בחי"ב. באופן, שבצמצום הראשון נתצמצמה רק בחי"ד בלבדה, ובצמצום הב' נתצמצמה גם בינה, מטעם התחברותה עם מלכות, כאמור. וענין זה נעשה בנה"י דא"ק שמטבורו ולמטה, וע"כ עשר ספירות הללו, שיצאו בשיתוף במה"ד, נקראות בשם עולם הנקודים, ע"ש עליית המלכות הנקראת נקודה. והנה ע"כ נבחן, אשר בעולם הנקודים הנ"ל נפרדו ז"א ומלכות מן הד' הבחינות חו"ב תו"מ, כי מאחר שבחי"ד עלתה במקום בינה, ונעשית שמה למסך, הרי אור העליון נפסק על מלכות שבבינה, ואינו מתפשט אל

(א) יש כאן בדברי הרב ענין עמוק ונכבד מאד, כי ז"ס צמצום ב' שהיה בנה"י דא"ק, המובא בדברי הרב (בעץ חיים שער ח' פרק ב') שדבר הצמצום ב' הזה הי"ס שיתוף מדת הרחמים בדין, שאיתא בדבחו"ל, והבנת הדברים על בוריים תמצא בספרי (פנים מסבירות בענף ט"ו עש"ה) וכאן נקצר. והענין הוא, כי רק בחי"ד של ד' הבחינות הנ"ל נקראת מדת הדין, מפני שעליה היה הצמצום א', כנ"ל בשיעורים הקודמים, אשר בג' בחינות הראשונות לא היה שום צמצום, וע"כ נקראו מדות הרחמים. אמנם, בצמצום ב' דא"ק, נעשה שיתוף וחיבור של בחי"ד

* עץ חיים שער מ"ב פרק ג'.

שורש נשמה גוף הם כלים פנימיים שבהם כל החיצון יותר הוא יותר גרוע. לבוש היכל הם כלים מקיפים שבהם כל החיצון יותר הוא חשוב יותר ולפיכך נמצאות הקליפות בין הגוף ללבושים. ששם מקום החושך והגרוע יותר (ב) וטעם הדבר, מפני שג' בחינות הפנימית, יש בתוכם א"פ, והיותר גרוע באור פנימי יוצא בתוך העור, ושם מסתיים. ג' ואור המקיף הוא להיפך, כי אור היותר חיצון הוא גדול יותר, כנודע. נמצא, כי אור המקיף שבלבוש היותר פנימי, הנדבק אל הגוף, הוא אור המקיף היותר קטן שיש בכולם. לכן הקליפות, מדורם שם באמצע, במקום שאין שם לא אור פנימי ולא אור מקיף, והוא באמצע בין הפנימי למקיף, ושם נקרא מקום החושך. והענין הזה בכל עולם ועולם, בבחינת הקליפה אשר בעולם ההוא.

כשפרצופי א"ק ואבי"ע מתלבשים זה בזה הם מתלבשים כל אחד רק בג' בחינות: שורש נשמה גוף שבו הדבוקות יחד, ושעשר הספירות דגופות אינן מתלבשות בעשר ספירות דלבושים

(ג) ואמנם אחר שבארנו הדבר בפרטות, נדבר בכללות, והוא, כי הנה נודע, שבפנימית הא"ק הוא הא"ס, המתלבש בשורש הנשמות של ע"ס שבו, ואלו מתלבשין בבחינת הנשמות של כל הי"ס שבו, ואלו מתלבשין בעשר ספירות של בחינת הגוף של א"ק ומהראוי היה שהעשר ספירות של הגופים, יתלבשו בע"ס של הלבושים, ואמנם אינו כן, לסבה הנ"ל, אמנם ג' בחינות עתיק דאצילות, מסבכות אל ג' אלו בחינות דא"ק.

שורש נשמה גוף דא"ק מתלבשים תוך שורש נשמה גוף דעתיק דאצילות ושורש נשמה גוף דעתיק דאצילות מתלבשים בשורש נשמה גוף דא"א דאצילות. ושנ"ג דא"א מתלבשים באבא וכו' עד"ז

(ד) כיצד, הרי שהע"ס דגופות דא"ק, מתלבשים תוך הע"ס השרשים

אור פנימי

ז"א שנקרא לבוש, ואל מלכות שנקראת היכל, כלי לאו"מ דחיה. והיכל הוא כלי לאו"מ משום שנמצאים למטה מבינה. וז"ש הרב "דע כי השורש והנשמות והגופים, הם בחינה א' שאין פירוד ביניהם, אך הלבושים והיכלות הם ב' בחינות נפרדות מג' בחינות הנ"ל, עכ"ל. והיינו כאמור, שמחמת המסך שנתקן בשולי בינה, הנה נפסק האור שמה, ומשם ואילך בכל העולמות. אין אור עליון מגיע לפנימיות ז"א ומלכיות הללו, ויצאו משום זה, לבחינות כלים מקיפים, כלומר, שמקבלים האור מרחוק, כי אין אור העליון מתלבש בתוכם יותר. והלבוש הוא

כלי לאו"מ דחיה. והיכל הוא כלי לאו"מ דחידה. ובהאמור תבין, אשר אותם ז"א ומלכות הנמצאים בד' הבחינות, שבכל העולמות שמעולם הנקודים ולמטה, הם נבחנו לז"א ומלכות של פרטיות הבינה, וע"כ מתלבש אור העליון גם בפנימיותם, אמנם אותם ז"א ומלכות הכוללים, דהיינו הנמצאים למטה מבינה, הם נפרדו מכלים הפנימיים, שבהם מתלבש נשמה, רוח, נפש דאו"פ, והיו לכלים מקיפים דחיה ויחידה.

(ב) דבר זה נתבאר היטב. באורך בהסתכלות

של הנשמות ע"ס דעתיק דאצילות, ואלו מתלבשים בע"ס של בחינות נשמות דעתיק דאצילות, ואלו מתלבשים בע"ס דגופות דעתיק דאצילות. וכעד"ז בחינות השרשים ונשמות וגופים דא"א, מלבישים לגופות דעתיק. וכעד"ז ג' בחינות דאבא, מלבישין לא"א. וכן ג' בחינות דאמא לאבא. וג' בחינות דד"א לאמא. וג' בחינות הנוקבא לד"א. והרי עתה נשלמו כל בחינות הגופות עד נוקבא דד"א.

א"ק ואבי"ע כלולים זה מזה, ויש א"ק ואבי"ע בא"ק, וא"ק ואבי"ע באצילות, וא"ק ואבי"ע בבריאה, וכן ביצירה ועשיה. א"א הוא בחינת א"ק שאינו מושג. אבא הוא אצילות. אמא היא בריאה. ז"א יצירה. נוקבא עשיה. מאצילות

נמשכות נשמות, מבראה רוחות, וביצירה מלאכים, ובעשיה אופנים

* (ה) דע, כי עולם אצילות כלול מד' עולמות אבי"ע, וכן בריאה כוללת כל אבי"ע, וכן יצירה וכן עשיה, באופן זה: כי אבא אצילות, ואמא בריאה, ז"א יצירה, ונוקבא עשיה. ובחינת א"א אינו ניכר בכל עולם, להיותו נעלם מאד, והנה ג' מן עולם אצילות נשמות, ומהבריאה רוחין קדישין, ומיצירה מלאכים, ומעשיה אופנים.

האדם כולל נפש רוח נשמה חיה מד' עולמות אבי"ע שבכל בחינה מהן ישנן

נפש רוח נשמה חיה, ונשמה דנפש חשובה יותר מאור נפש דרוח

(ו) והנה, האדם כולל ד' עולמות, ואם לא זכה אלא לנפש דעשיה, ואח"כ חטא, ופגם בה, והכניסה בקליפות, אומרים לו יתוש קדמך, כי היתוש לא עשה מעשה לכנוס בקליפה. ואם לא חטא, אז הוא בסוד האופנים, ולפעמים יהיה שאין בו רק בחינת ד נפש, והוא חשוב ממי שיש בו רוח, כגון שיש לו בחינת נשמה שבנפש. כנודע, כי בכל עולם ועולם, כלולים בו כל הד', וזה האדם, כיון שהתחיל להאיר, ולתקן מעט מעט, תיכף מאיר בו,

אור פנימי

פנימית (ח"ב פ"א אות ז'), ועם המבואר תוכל להבין מעצמך כל המשך דברי הרב ואין להאריך.

דאצילות, מושפעים נשמות לצדיקים העומדים בבריאה. ומוזוג ז"ן דבריה, מושפעים רוחין להעומדים ביצירה.

(ד) זה הכלל. הנפש של המדרגה נחשבת למדרגה תחתונה הימנה לבהי' רוח. ורוח דעליונה. נחשב למדרגה תחתונה לבחינת נשמה. ונשמה דעליונה. היא חיה לתחתונה. וחיה דעליונה, היא נחשבת ליחידה לתחתונה. ועפ"ז תבין, אשר נפש דרוח, נחשב לרוח למדרגת נפש. ורוח דרוח, נחשב לנשמה למדרגת נפש, וכו' ע"ד הנ"ל. ולפיכך, מ"ש הרב "שלפעמים יהיה מי שאין בו אלא

* עץ חיים שער מ"ב השער השני פ"ד.

בחינת נשמה שברוח דיצירה, אע"פ, שעדיין לא נתלבשה בו לגמרי, כי אי אפשר להתלבש בו לגמרי, עד שיתקן נפשו לגמרי, ואמנם זה האיש, אשר יש בו רוח, והוא בחינת נפש שברוח דיצירה, ודאי הוא גרוע מבחינה זו הנ"ל.

אפשר לזכות גם לנפש דאצילות, ויותר למעלה, והזוכה לרוח דיסוד דאצילות יהיה בעלה של השכינה

ז) גם אפשר שיהיה באדם נפש דאצילות, ויותר למעלה גם כן, ואם יהיה לו רוח מבחינת יסוד דאצילות, יהיה בעלה דמטרוניתא, ונק' איש אלקים.

הו"ה במילוי ע"ב, ה"ס יו"ד דהו"ה, שה"ס אצילות. ובמילוי ס"ג ה"ס ה' ראשונה דהו"ה וה"ס בריאה. ובמילוי מ"ה ה"ס ו' דהו"ה, וה"ס יצירה. ובמילוי ב"ן ה"ס ה' תחתונה דהו"ה, וה"ס עשיה

* ח) ארבע אותיות הויה, בארבע עולמות אצילות בריאה יצירה עשיה: י' באצילות, סוד שם ה' ע"ב דיודין, כי כולם בחכמה עשית. ה' בבריאה, שם ס"ג, כי אמא מקננא בכורסיא. ו' ביצירה, שם מ"ה, כי ו' ספיראן מקננין ביצירה. ה' תתאה בעשיה, שם ב"ן, כי מלכות מקננא באופן.

אור פנימי

מדרגת נפש, והוא חשוב ממי שיש בו רוח". רצונו לומר, שמי שיש לו נשמה דנפש, חשוב יותר ממי שיש לו נפש דרוח. והוא, משום דנשמה דנפש, שקול כנגד רוח דרוח, כנ"ל, אבל חשוב יותר מנפש דרוח. (ה) ד' מילואים יש בי"ה ו"ה. א) במילוי יודין, יו"ד ה"י וי"ו ה"י, שהוא בגי' ע"ב. * שם בעץ חיים שער מ"ב השער השני בסוף פ"ד.

ב) במילוי יודין וא', יו"ד ה"י וא"ו ה"י שבגי' פ"ג. ג) במילוי אלפין, יו"ד ה"א וא"ו ה"א, שבגי' מ"ח. ד) במילוי ההין, שבגי' ב"ן. ומילוי ע"ב, רומז על חכמה, שהוא ו' דהויה. ומילוי ס"ג, רומז על בינה, שהיא ה' דהויה. ומילוי מ"ה, רומז על ז"א, שהוא ו' דהויה. ומילוי ב"ן, רומז על מלכות, שהיא ה"ת דהויה.

פרק י"א

מבאר התפשטות אור א"ס כ"ה לעשות כלים בד' בחינות עביות על ידי ציורי אברי אדם, שהם: עינים, און, חוטם, פה. וכל הזך יותר, הוא חשוב יותר. ועינים הן בחי"א. און בחי"ב. חוטם בחי"ג. פה בחי"ד. וכו' ח' עינים:

א. בא"ס אין צד ציור והשגה כלל. ובכדי לברוא העולם, המשיך התפשטות הרבה שיהיו שורשים ומקורות לעולם אצילות. ב. ד' יסודות הם לכל דבר, שהם ד' אותיות י"ה ו"ה, שהן רשר"ד והם: חיה, נשמה, רוח, נפש. וה"ס: עינים, און, חוטם, פה. ג. יש הבל ורוח באח"פ שכל אחד מרובה יותר, באון הבל מועט, בחוטם הוא יותר חזק, ובפה מרובה מכולם. ד. האזנים הן בינה, שהיא בחי"ב שעביותה מועטת, והיא נשמה. החוטם ה"ס ז"א, שהוא עביות דבחי"ג היותר עבה, והוא רוח. הפה היא מלכות, והיא עביות דבחי"ד, העבה מכולן, והיא אור הנפש. ה. ראייה ה"ס אור חיה. בעינים אין הבל ממש כמו באח"פ שה"ס עביות דבחי"א הדקה מאד. ו. הבל שבעינים הוא כלי לאור מקיף דחיה, אלא אר"י שבו נמשך למטה בסוד הסתכלות, שה"ס זווג דהכאה. ז. התפשטות האור לעשות כלים שה"ס הסתכלות, באה מן העינים, שה"ס אור חכמה. ז"ל מאח"פ. ח. ג' הבל אח"פ נעשו בחינת כלים לנפש רוח נשמה.

בא"ס אין צד ציור והשגה כלל. ובכדי לברוא העולם, המשיך התפשטות הרבה שיהיו שורשים ומקורות לעולם אצילות

* (א) הנה נודע שהאין סוף, אין בו שום צד ציור כלל ח"ו, וכאשר עלה במחשבתו לברוא העולם על ידי סדר האצילות, * התחיל להמשיך ממנו התפשטות אורות הרבה, לכשיהיו בחינת שורשים ומקורות, אל האצילות שיתאצל אח"כ.

ד' יסודות הם לכל דבר, שהם ד' אותיות י"ה ו"ה, שהן רשר"ד והם:

חיה, נשמה, רוח, נפש. וה"ס: עינים, און, חוטם, פה

ב) ונדבר בדרך משל ודמיון אל הדבר הזה, כבר ידעת, כי ד' יסודות יש לכל הדברים, והם: ראייה, שמיעה, ריח, דיבור. והם עינים, ד' אותיות הוי"ה. והם: בחינת נשמה לנשמה, ונשמה, ורוח, ונפש. ונתחיל לבאר ממדרגת הנשמה, ואח"כ נחזור אל הקודם אליה.

אור פנימי

א) התפשטות אורות, היינו ע"ד הנ"ל בדברי הרב (ח"ג פ"א אות ג'), שהתפשט הא"ס ב"ה לעשות כלים, ע"י זווג דהכאה והעלאת או"ה, עש"ה. ואומר כאן, אשר תיכף בעולם א"ק, התחיל להמשיך ממנו התפשטות אורות הרבה, על ידי זווג דהכאה הנ"ל, * שער הקדמות דף ל"א דרוש ב' דא"ק.

והיינו עד כדי להאציל כ"ה פרצופין בעולם ההוא, שכי"ה פרצופין אלו דא"ק. יהיו בחינות שורשים ומקורות אל האצילות שיתאצל אח"כ. כלומר, אל כ"ה פרצופים שיתאצלו בעולם אצילות, כמ"ש לפנינו. וז"ש הרב "התפשטות אורות הרבה, לכשיהיו בחינת שורשים ומקורות אל האצילות". וכמו שממשיך לבאר זה לפנינו.

יש הבל ורוח באח"פ שכל אחד מרובה יותר, באזן הבל מועט. בחוטם הוא יותר חזק, ובפה מרובה מכולם

(ג) הנה אברי האזנים, ודאי שיש בתוכם רוח דק, והמופת לזה, כי כאשר יסתום האדם את אזנו באצבעו היטב, ירגיש כאלו קול הברה גדולה בתוכו, וזה מחמת הרוח הנצטר בתוכו, שמבקש לצאת ואינו יכול. ואחריו במדרגה הוא, אבר החוטם, כי ממנו יוצא רוח יותר מורגש ממה שיוצא מן האזן. ואחריו במדרגה, הוא אבר הפה, כי ממנו יוצא הבל ורוח חזק יותר מכולם.

האזנים הן בינה, שהיא בחי"ב שעביותה מועטת, והיא נשמה. החוטם ה"ס ז"א, שהוא עביות דבחי"ג היותר עבה, והוא רוח. הפה היא מלכות, והיא עביות דבחי"ד, העבה מכולן, והיא אור הנפש

(ד) כי כפי ערך האבר, כן יהיה דקותו, כי הנה האזנים הם בחי הבינה, שהיא יותר דקה, ולכן הרוח היוצא מהם דק מאד. וכן אבר החוטם

אור פנימי

מאותו הסבה ומאותו הטעם הנ"ל, שנתבאר על ד' שיעורי הקומות הכוללות, שהם א"ק ואבי"ע, הנה משום זה, מוכרח לצאת ג"כ ה' קומות של ע"ס בכל עולם ועולם מהם, המכונים ה' פרצופים: א"א, אבא, אמא, ז"א נוקבא. ולא עוד, אלא בכל פרצוף ופרצוף מהם, מוכרח ג"כ לצאת ה' קומות של ע"ס. זו למטה מזו עד מלכות. המכונים: גלגלתא, עינים, און, חוטם, פה, או כח"ב, ז"א, ומלכות. או נרנח"י. וענין זה יתבאר כל צרכו בהסתכלות פנימית כאן, כי אין לפרטן במקום זה מפני האריכות.

וז"ש הרב, "כפי ערך האבר כן יהיה דקותו וכו'. פירוש, כי הכלי שבו מתלבש האור המיוחד לו, מכונה בשם "אבר", ושיעור דקותו או עביותו של האבר, משוער בעביותו של המסך המשמש שם.

ולפיכך, מקום שימוש של מסך דבחי"ב נקרא "אבר דק", "והרוח היוצא ממנו דק מאד", כלומר, אורח העולה ומוחזר מכלי ההוא דק מאד, כי אינו מגיע לא אל כתר ולא אל חכמה, כי אם אל בינה, ולפיכך ע"ס ההן, קומתו עד בינה, כמבואר לעיל. וזה אמרו, "ואחריו במדרגה הוא אבר

(ב) דע, כי אורח הזה המוחזר למקומו ע"י זוג דהכאה כנ"ל בדברי הרב (ח"ג פ"א אות ג'), הוא מכונה בשם "הבל היוצא מהפרצוף" או רוח היוצא מהפרצוף, כלומר, שאינו יכול להתלבש בו, משום כח עיכוב שבמסך אשר שם, ולכן מוכרח לצאת ממנו ולחזור למקומו (ע"י לה"ת חלק ב' אות ב').

עוד צריכים לדעת, כי כמו שיש ה' בחינות הכוללות כל המציאות שמאחר הצמצום, הנקראים: א"ק, אצילות, בריאה, יצירה, עשיה, שהן ה' שיעורי קומות זה למטה מזה, מקומת כתר עד מלכות, שסיבתם הוא, הודככות המסך, ע"י בלה"ת ח"ב אות י"ז) כי משום שנודרך מסך דבחי"ד ששימש בא"ק, ונשאר בעביות דבחי"ג, יצאו ונתחדשו ע"ס בקומת חכמה, הנק' אצילות. ומשום שאח"כ, גם מסך דבחי"ג נודרך ונשאר בעביות דבחי"ב, יצאו ונולדו ע"ס חדשות בקומת בינה, הנקרא בריאה, וכו'. (כנ"ל בדברי הרב ח"ג פ"ד אות ג' ובאר"פ אות ט') עד שנודרך המסך מכל עביותו, ולא נשאר בו אלא שרשו, שאז אין שם הכאה, ואין שם שום קומה של אורח, שמשום זה יוצאות כאן ע"ס בבחינת מלכות לבדה, שהן נקראות עולם עשיה. וממש

דק מאבר הפה כנ"ז. והנה דרך משל נוכל לומר, כי הרוח היוצא ג' מן האזן, הוא נקרא נשמה. ומן החוטם, נקרא רוח. ומן הפה, נקרא נפש. וכו'.

ראיה ה"ס אור חיה. בעינים אין הבל ממש כמו באח"פ שה"ס עביות דבחי"א הדקה מאד * (ה) הנה נתבאר, כי מבחינת הראיה עצמה נעשית הנשמה לנשמה. אבל דע, כי אין בחינת הראיה, בחינת ההבל ממש הנמשך מן העין, כדרך האזן והחוטם והפה, שהנשמה ורוח ונפש הם ד' הבלים ממש, המתפשטים מהם למטה.

אור פנימי

החוטם, כי ממנו יוצא רוח יותר מורגש, ממה שיוצא מן האזן: כי מקום שימוש של מסך דבחי"ג מכונה בשם חוטם, אשר הרוח היוצא ממנו, כלומר, או"ח המוחזר לאחוריו ויוצא מכלי ההוא. מדתו גדול יותר, ומגיע על כן עד חכמה, ולפיכך ע"ס דחוטם קומתן עד חכמה. וז"ש, "ואחוריו במדרגה הוא אבר הפה, כי ממנו יוצא הבל ורוח חזק יותר מכולם": כי מקום שימוש דמסך דבחי"ד, מכונה בשם "פה", אשר ההבל היוצא ממנו, שה"ס או"ח המסתלק ממנו ועולה למעלה, הוא חזק יותר מכולם, כי מדתו מלאה אשר מגיע עד כתר, וע"כ ע"ס ההן יש להן קומת כתר.

זה הכלל, "כל המשפיע הוא צריך לבחינה היותר עב, וכל המקבל מחויב לקבל בדבר היותר זך". פירוש, שהמשכת אור העליון להשפיע בתחתון, צריך שהתחתון יהיה לו בחינת מסך וכלי היותר עב, כנ"ל, שכל שהמסך עב ביותר, נמצא שיעור או"ח המסתלק ממנו גדול ביותר, ונמצא שמגיע לקומה גבוה ביותר, כי ע"כ אם אין לתחתון אלא מסך דבחי"ג, חסר לו קומת יחידה, ואין לו אלא קומת חיה וכו', אמנם הקבלה של תחתון, הוא תמיד בדבר הוץ יותר, כלומר, שהאור המושפע לו מתלבש רק בבחינה הזכה יותר, וכל אור החשוב יותר, צריך לכלי הוץ יותר, וכבר ביארתי ענין הזה בהרחבה גדולה, בהס"פ בחלק ב' (ועש"ה באות פ"ז ד"ה וזהו).

(ד) יורינו בזה, שכח עביותו של מסך, לא נבחן לנו אלא בהתפשטותו ממעלה למטה. (כמ"ש לעיל באו"פ ח"ג פ"ד אות ג') כי אחר כל זווג דהכאה, אשר או"ח עולה ומלביש את ע"ס דאור ישר מן מלכות ולמעלה, לבחי' ע"ס דראש ורשי ד' הבחינות, הנה אחר זה, חוזר ויורד ומתפשט ממלכות ולמטה באותו שיעור קומה, שיש לו בע"ס דראש ממטה למעלה, עש"ה. והנה האו"ח העולה ממטה למעלה, אינו מוליך עמו שום עביות שמה, כמ"ש שם, אלא אותן ע"ס המתפשטות ממעלה למטה, הנה מוגבלות לגמרי בשיעור וגבול הקומה של מסך, להיות שמסך הוא כל שורשם.

(ג) ואע"פ, שע"ס הבאות מזווג דהכאה שבמסך דפה, יש להן קומת כתר, שהיא אור יחידה, ומחוטם קומת חכמה שהיא אור החיה וכו', עם כל זה, סדר התלבשות האורות בה אינו כן, אלא בסדר הפוך, כי אור החשוב יותר מתלבש בכלי הוץ יותר באופן, שאין אור דיחידה מתלבש, אלא בזך מכולם, שנקרא כתר, או גלגלתא. ואין אור חיה מתלבש, אלא בכלי דחכמה, שהוא בחי"א, הנקרא עינים. ואין אור הנשמה מתלבש, אלא בכלי דבינה, שהיא בחי"ב, הנקרא און. ואין אור הרוח מתלבש, אלא בכלי דז"א, דהיינו בחי"ג, שנקרא חוטם. ואור הנפש מתלבש, בכלי דמלכות שהיא בחי"ד שנקרא פה.

* שם באותו הדרוש בסופו.

הבל שבעינים הוא כלי לאור מקיף דחיה, אלא או"י שבו נמשך למטה בסוד הסתכלות, שה"ס זווג דהכאה

(ו) אבל ה' העינים אינם כן, כי ההבל עצמו שלהם נשאר במקומה, בבחינת ו' אור מקיף הנקרא נשמה לנשמה, אמנם יש בה מציאות אחד נמשך ממנו, והוא סוד הראיה וההסתכלות בלבד, ואינו הבל ממש נמשך למטה. ולכן מבחינת הראיה הזאת, נעשו הכלים הנקראים גוף, אבל בחינת ההבל עצמו של העין, הוא פנימי מאד, ואי אפשר שימשך ויתפשט למטה.

התפשטות האור לעשות כלים שה"ס הסתכלות, באה מן העינים, שה"ס אור חכמה, ולא מאח"פ

(ז) ולפי שהראיה הזאת נמשכה מן העינים, שהם יותר עליונים, מן האזן והחוטם והפה, לכן בראיה זאת לבדה, היה כח לברוא ולעשות הכלים, ולא הוצרך גם ההבל עצמו שלהם. מה שאין כן באזן וחוטם ופה, שהם יותר

אור פנימי

(ה) פירוש, כי עביותה דבחי"א המכונה עינים, הוא קלוש מאד, והוא מטעם המבואר באו"פ (דף ה' ד"ה וטעם), כי ענין עביות האמורה, פירושה, דבר הרצון לקבל שבכל נאצל, שבוה הוא משונה מאור העליון שאין בו רצון לקבל עש"ה. ולפיכך, נמצא בחי"א שעביות שבה קלושה, להיותה נמשכת לה מכח העליון, כי רצון להשפיע שבעליון הוא חוק מחויב בתחתון, שיהיה לו רצון לקבל את השפעתו, וע"כ אין זה נחשב בתחתון לשינוי צורה ולעביות, עד שיתעורר בו בחינת רצון מכח התעוררותו עצמו, דהיינו היא הבחי"ב (עש"ה בד"ה עתה).

ולפיכך, אין זווג דהכאה נוהג באור עינים שהוא בחי"א, משום שאו"ח שהוא ההבל היוצא מבחי"א, נשאר במקומו, כלומר שאינו מסתלק ממנו בסוד אור חזר. וז"ש הרב אבל העינים אינן כן כי ההבל עצמו שלהן, נשאר במקומו, כמבואר.

(ו) כלומר, אור חכמה אין לו כלי להתלבש בו, משום שאין או"ח שה"ס כלי בעינים, כנ"ל בדיובור הסמוך, וע"כ נשאר אור חכמה מבחוץ, ומאיר מרחוק בלי התלבשות. ואור זה נק' אור חיה, או נשמה לנשמה.

(ז) צריך שתדע, שדבר הצמצום והמסך עש"ה, שהוא או"ח היורד ממעלה למטה.

הנעשה, אינו, רק כלפי אור חכמה לבדה, ולא כלפי אור דחסדים (עי' לה"ת חלק א' אות ו'). ולפיכך דבר התפשטות א"ס לעשות כלים, (האמור לעיל בדברי הרב ח"ג פ"א אות ג') ע"י זווג דהכאה בהמסך הנה זווג דהכאה זה, הוא רק מבחינת אור חכמה שנקרא ראה והסתכלות, כי רק אותו אור איננו מקובל בבחי"ד מחמת המסך והצמצום, משא"כ בחי"ב ובינה שה"ס אור דחסדים, אין בחינת מסך מעכב עליה.

וז"ש הרב "לכן בראיה זאת לבדה היה כח לברוא ולעשות הכלים ולא מההבל עצמו שלו, משא"כ באח"פ". דהיינו כמבואר, שרק אור עינים שנק' ראה, שעלית היה הצמצום, ע"כ יש בו הכאה ואו"ח, שהם סוד הכלים, משא"כ באח"פ, שעיקר אור שלהם הוא אור דחסדים, כנ"ל, שאין מצדם שום הכאה, וכל מה שנוהג זווג דהכאה גם באח"פ, הוא רק מכח אור החכמה המאיר בהם, שזהו מכונה הסתכלות עינים באח"פ, כי מחמת הארת אור החכמה שבהם, נמצא המסך מעכב גם על אורות שבאח"פ, וזכור זה.

(ח) היינו מהבלים אשר מתפשטים מהם ולמטה, כנ"ל בסמוך באו"פ פרק זה אות ד' עש"ה, שהוא או"ח היורד ממעלה למטה.

תחתונים, כי הוצרך שההבל עצמו ממש שלהם יתפשט, כדי לעשות ולהאציל הבחינות הנזכרות, ולא נעשו מהם שום מציאות, אלא בכח ההבל עצמו.

ג' הבלי אח"פ נעשו בחינת כלים לנפש רוח נשמה

ח) אמנם לפי ט' שבחינת העין לא היתה הבל ממש, רק ראייה בלבד, לכן לא נעשו ממנה רק בחינת הכלים בלבד, מה שאין כן באזן חוטם ופה, שאפילו בחינת כלים לא היו יכולים לעשות, מבלי הבל עצמו ממש, אלא להיותו הבל ממש, לכן היו נפש רוח נשמה.

אור פנימי

תחתונים, הוצרך, שהבל עצמו ממש שלהם יתפשט. כלומר, אחר שההבל עצמו, דהיינו או"ח, יורד ומתפשט ממעלה למטה, שאז מתפשטים לע"ס ונעשים כלים לקבל את האור. וזה אמרו, "ולא נעשה מהם שום מציאות, אלא בכח ההבל עצמו". כלומר, בכח או"ח שלהם. המכונה הבל, המתהפך ויורד ממעלה למטה, ע"ד המבואר.

ט) כמ"ש לעיל, שבחי"א אינה מעלה הבל שהוא או"ח, משום שעביותה קלושה מאד. ואינה עושה זיווג דהכאה. וז"ש הרב, "לא היתה הבל ממש רק ראייה בלבד". כלומר, שאין שם או"ח, אלא אור ישר בלבד, שהוא אור חכמה, שנקרא "ראיה", כמבואר.

י) כלומר, שמבחינת העין עצמה לא נעשה שום כלי, משום שאין שם הבל, אמנם בחינת ההכאה שלה, היא עושית את הכלים, באזן חוטם פה: כי לולא אור חכמה שנקרא ראייה, לא היה שם זיווג דהכאה כנ"ל. ולא היה שום כלי גם באח"פ, כמבואר.

כ) כי הבל דבחי"ד המתפשט מפה ולמטה, נעשה כלי לנפש, והבל דבחי"ג לרוח, והבל דבחי"ב לנשמה, כנ"ל. ותזכור כאן את הערך ההפכי שבין השפעת האור לקבלת האור, כמ"ש באו"פ (לעיל פרק זה אות ג').

בדומה כמ"ש בספירת המלכות בהסתכלות פנימית (ח"ב אות ק"ט ד"ה והנצח) דבחי"ד המכונה כאן פה, איננה מקבלת מאור ישר כלום, מחמת המסך שבה, אלא אחר שמעלית או"ח ממנה ולמעלה, חזר האו"ח הזה ויורד מהמסך ולמטה ומרחיב את מלכות לע"ס מינה ובה (כנ"ל ח"ג פ"ב אות ג') ומקבלת בתוכם. את כל שיעור קומת ע"ס, שאו"ח הלביש ממלכות ולמעלה, עש"ה.

וממש על דרך זה, אין הכלים של און וחוטם מקבלים כלום מההבל דהיינו או"ח העולה ממנו ולמעלה, כי מתוך שהמסך נודרך מבחי"ד לבחי"ג, נבחן שמלכות עלתה למקום ז"א, דהיינו לחוטם, שמתוך כך המסך מעכב על כלי חוטם, שלא מקבל מאור ישר כלום, ומחזיר ע"כ אותו האור למעלה, שזה נקרא זיווג דהכאה בבחי"ג כנ"ל. א"כ, אין הכלי דחוטם מקבל כלום מהאור ישר, להיותו מסתלק ממנו, אלא אח"כ, אחר שאו"ח מתפשט ויורד מהחוטם ולמטה, כנ"ל במלכות שבמקום בחי"ד דהיינו הפה. ועד"ז הכלי שנק' און, אינה מקבלת כלום מאור ישר מטעם הנ"ל, אלא ע"י האו"ח היורד מהאון ולמטה ע"ד הנ"ל.

וז"ש הרב "משא"כ באח"פ, שהם יותר

פרק י"ב

מבאר זווג דהסתכלות א' דעינים באח"פ שממנו נתהוו כלים דראש.
וזווג דהסתכלות ב' שממנו נתהוו כלים דגוף. וכו' ה' עינים:

א מאור הסתכלות בהבלים דנפש רוח נשמה שהם בחי"ד ובחי"ג ובחי"ב נתהוו הכלים.
ב. וירא אלקים: ה"ס הסתכלות. את: הוא נפש. האור: הוא רוח ונשמה. ויבדל: עשה
הכלים. שה"ס הבדלה וגבול. ג. בהסתכלות יש או"י ואו"ת, כי כשנתפשט האו"י עד
המסך שעל המלכות, החזיר המסך את האור למעלה, והאור שחזר הלביש את האו"י ממטה
למעלה. ד. בתחילת התפשטות האו"י לזוג דהכאה על המסך שבמלכות עשה רק בחינת
שרשי כלים לראש. ה. לעשות כלים דגוף צריכים להסתכלות ב' על המסך שבפנה, שהוא
מלכות. ו. בע"ס דהסתכלות שהן או"י יצא השורש שהוא הכתר סמוך לעין. וחו"ב
תו"מ מתפשטים מעין ולמטה עד היסוד הסמוך לפנה. ז. באו"ת יצא השורש, שהוא
הכתר, סמוך לפנה שהוא מלכות. שהיא השורש של האו"ת. וחו"ב ותו"מ מתפשטים
ועולים מפה ולמעלה, עד מלכות דאו"ת הבאה סמוך לעין, ומלבישים הע"ס דאו"י.
ח. הע"ס דאו"ת כשנכללות בע"ס דאו"י עושות קומת כל הכלים שוה.

מאור הסתכלות בהבלים דנפש רוח נשמה שהם בחי"ד ובחי"ג ובחי"ב נתהוו הכלים
(א) וצריך להבין, מה ענין הראיה וההסתכלות הזו של עינים. דע כי
ראיית העינים א המשיכה ממנה הסתכלות בנפש רוח נשמה הנ"ל, ומחמת
הסתכלות בהם, נתהוו הכלים. וז"ס וירא אלקים את האור כי טוב ויבדל
וכו'. כי ב הרוח והנשמה נקראים אור, והנפש נקרא "את", כנודע, כי הנפש
היא מלכות ונקראת "את".

וירא אלקים: ה"ס הסתכלות. את: הוא נפש. האור: הוא רוח ונשמה.

ויבדל: עשה הכלים, שה"ס הבדלה וגבול

(ב) ונמצא כי בהסתכלות ראיתו יתברך ב"את", "האור", שהוא הנפש
הנקראת ג את, והרוח והנשמה הנקראים אור, אז יצאו הכלים, שהם
המבדילים ועושים הבדלה וגבול ומדה באורות כנודע, וזהו "ויבדל".

אור פנימי

(א) והיינו הנקרא התפשטות אור א"ס
בזווג דהכאה לעשות כלים, כי אור א"ס ה"ס
אור חכמה, שרק בו נוהג סוד ההכאה כנ"ל.
(ב) היינו בחי' רוח ונשמה דאו"י, בעצמן
בטרם עליות המסך והודככותו מבחי"ד
לבחינות שלהן, כי אז אין בהן מבחינת כלי
ולא כלום, משום שאין כלי אלא מבחי"ד, אבל
ג' בחינות הראשונות דאו"י נחשבות רק
לגורמות לגילוי כלי, דהיינו בחי"ד כמ"ש
(בהסת"פ ח"ב אות ט"ו ד"ה ובכדי) עש"ה.
ו"ש הרב "שהרוח והנשמה", דהיינו בחי"ב
ובחי"ג "נקראים אור", כי הן אינן נחשבות
לכלים, כמבואר שם.
(ג) "את", מרמז על כללות כ"ב אותיות
מן א' עד ת', ומתוך, שמלכות בלבדה מעלית
או"ת. אשר כל השינויים והאותיות והצירופי
אותיות שבעולמות אינם מתהווים, אלא רק
בסיבת האו"ת, כמ"ש לעיל, ע"כ נקראת
"את", להורות, שממנה באים כל ההבדלות
ומדות וגבולים.

אור ישר שער הקדמות ואור חוזר קנה

בהסתכלות יש אר"י ואר"ח, כי כשנתפשט האר"י עד המסך שעל המלכות, החזיר המסך את האור למעלה, והאור שחזר הלביש את האר"י ממטה למעלה (ג) וְ ודע, כי בהסתכלות הזה יש שני בחינות, והם אור ישר מלמעלה למטה, ואור חוזר ממטה למעלה, כי בתחילה נמשכה הראיה מלמעלה, עד סוף בחינה העשירית התחתונה של הנפש, ואח"כ כאשר חזר האור ממטה למעלה, אז היו הכלים המבדילים נעשים ומתהווים ומלבישים את הנפש בכל חלקיה, ממטה למעלה. ועי' לעיל בדרוש הקודם (שמובא כאן לקמן בסמוך באות ו) כי שם נתבאר היטב, ענין הסתכלות הזה, ואיך נעשו הכלים מתתא לעילא, ועי"ש היטב.

בתחילת התפשטות האר"י לזווג דהכאה על המסך שבמלכות עשה רק בחינת שרשי כלים לראש (ד) ודע, כי זה האור הישר, היה בו כח לעשות ה כלים לבחינת הראש, אבל עם כל זה לא היה ניכר ענינו עד שיפגע ההסתכלות הזה באור הנפש של הפה, כנזכר, ו ועל ידי כן ניכר בחינת הכלים של הראש.

לעשות כלים דגוף צריכים להסתכלות ב' על המסך שבפה, שהוא מלכות (ה) אבל ו בחינת הכלים של הגוף, שהם ז' תחתוניות, לא היו יכולת באור הישר של ההסתכלות הנזכר לעשותם הוא לבדו, אלא עד שיסתכל ויפגע ההסתכלות באור הנפש של הפה, ה ועל ידי שניהם, היה האור חוזר ממטה למעלה ועושה כלים, ומלביש את הז' תחתוניות הנקראים גוף.

אור פנימי

(ד) פירוש, כי אותו חלק אור המקובל בהפרצוף, דהיינו עד המלכות, הוא נקרא אור ישר מלמעלה למטה. ואותו חלק אור שאינו מקובל בהפרצוף, דהיינו כל אותו שיעור אור העליון, השייך למלכות, ומסך שבה דוחה אותו ומחזירו למקומו, הנה זה החלק נק' אור חוזר ממטה למעלה באופן שאור ישר ואר"ח שניהם בחי' אור עליון ממש בשוה, אלא כל ההבחן הוא שזה האר"י הוא המקובל בהפרצוף, וזה האר"ח הוא רק בחינת אור הסתלקות מכלי מלכות, והבן זה. (ה) כמ"ש לעיל, אשר אין תפישא באור ישר בלי התלבשותו באר"ח, כי ע"כ אין ניכר בהפרצוף אהזן הספירות דאור ישר שהן למעלה מהאר"ח, אע"פ שנמצאות שם. למשל, באר"ח המגיע לקומת בינה, אין כתר וחכמה ניכרים בהפרצוף ההוא, אע"פ שהם מתלבשים בפנימיות הבינה, והבן. (עי' באור"פ לעיל פ"ג אות ו'). (ו) כלומר, על ידי התלבשות הע"ס דאר"י בהאר"ח העולה מהמסך ממטה למעלה, המה מספיקים לבחינת כלים של ראש, שפירשו רק שרשים לכלים, ולא כלים גמורים. (כנ"ל באור"פ פ"ה אות כ'). (ז) כלומר, אחר שהאר"ח מתהפך ויורד ממסך ולמטה, שאז המלכות, שהוא "הפה", מתרחבת ומתפשטת לעשר ספירות מינה ובה, (כנ"ל באור"פ פ"ב אות ג') עד למלכות שבה, שנקרא "נפש של הפה", אז נעשים כלים גמורים, המכונים "גוף" או ע"ס של הגוף. (ח) פירוש, ע"י אור ההסתכלות שה"ס התפשטות אור א"ס ועל ידי מלכות, שה"ס המסך המכה ומחזיר האור לאחוריו, הנה ב' אלו משתתפים בעשית הכלים כמבואר.

בע"ס דהסתכלות שהן או"י יצא השורש שהוא הכתר סמוך לעין.

וחו"ב תר"מ מתפשטים מעין ולמטה עד היסוד הסמוך לפה

* (ו) ואמנם הע"ס שבהסתכלות, כל הדבק יותר לשרשו הוא היותר עליון, כי הכתר הוא היותר קרוב וסמוך אל העין מהשאר, וכן השאר על דרך זה.

באו"ח יצא השורש, שהוא הכתר, סמוך לפה שהוא מלכות. שהיא השורש של האו"ח. וחו"ב תר"מ מתפשטים ועולים מפה ולמעלה. עד מלכות דאו"ח הבאה סמוך לעין, ומלבישים הע"ס דאו"י. הע"ס דאו"ח כשנכללות בע"ס דאו"י עושות קומת כל הכלים שיה

(ז) ואמנם בחינת המלכות יצאה בראשונה, וכשהאור מכה וחוזר אז כל בחינת הכלים היתה שוה, כ שאם היסוד היה מתפשט לפניו יותר מן

אור פנימי

שמלכות יצאה בראשונה, שהרי היא המקור והשורש של כל ע"ס דאור חוזר, כי כל האו"ח הוה, הוא חלקה עצמה מה שהיתה צריכה לקבל, לולא המסך המעכב עליה. וע"כ, נחשבת המלכות לבחי' שורש וכתר אל כל הע"ס דאו"ח שהיא כוללת אותן כולן. וז"ש "בחינת המלכות יצאה בראשונה" דהיינו בהבחן האו"ח, כמבואר.

(י) כי האור ישר מסודר ממעלה למטה, כלומר, מהוה אל העב, שכל הוה יותר, חשוב יותר. והיפוכו האו"ח, המסודר ממטה למעלה, כלומר, מהעב אל הוה, שכל העב יותר חשוב יותר. ולפיכך, כשמלבישים זה את זה, נמצאים כולם שוים: כי כל היותר שפל באו"י, למשל, מלכות, הריהי נמצאת היותר גבוה באו"ח, כי המלכות היא כתר דאו"ח, וכן להיפך, ונמצא ע"כ, אשר הכתר והמלכות קומתם שוה, ועד"ז שאר הספירות: מתוך שחסרון באו"י הוא תמיד מעלה ויתרון באו"ח, וכן להיפך, וע"כ כל הע"ס קומתן שוה. (ועי' בהסתכלות פנימית כאן פרק ג' שנתבאר זה באורך).

(כ) כלומר, אע"פ שיסוד יש בו מבחינת אור ישר שלמעלה, שנקרא מלפניו, משא"כ מלכות שאיננה נוטל מאור העליון שלפניה כלום, שהרי מסך מעכב עליו ומחזירו כולו

וצריכים לידע, סוד הסתכלות ב' הנזכר כאן, שה"ס עליות האורות למאציל, (הנזכר בעץ חיים בשער עקודים פרק ג', ולהלן חלק ד' פ"ד) שפירושו, הזדככות המסך מבחי"ד לבחי"ג וכו', עד הזדככותו לבחי' שורש שנקרא מאציל. שבדרך הסתלקותו, עושה כל ה' הקומות, הנקראים ה' כלים: כח"ב, ז"א, ומלכות, דגופא.

כי התפשטות א' עד לנפש דפה, עושה כלי דכתר של הגוף, וכשעולה מלכות לז"א, דהיינו כשבחי"ד מזדככת לבחי"ג, נעשה זוג דהכאה ב', ומוציא קומת חכמה, ונעשה בזה כלי דחכמה של הגוף, וכשעולה מלכות לבחי"ב, נעשה ע"ד הנ"ל, כלי דבינה של הגוף, וכשעולה מלכות לבחי"א, נעשה ע"ד הנ"ל, כלי דז"א של הגוף, וכשעולה מלכות לבחינת שורש שלה, דהיינו שזדככה מכל עביות שהיתה בה, נעשה כלי מלכות דגוף. וז"ש הרב, שעל ידי הסתכלות ב' של זוג דהכאה, במסך שבמלכות דהתפשטות פה, עולה שוב האו"ח ממטה למעלה, עד שמסתלק כולו, שבוה נעשים, ע"ס כח"ב ז"א ומלכות של הגוף.

(ט) כלומר, בהבחן ע"ס דאור חוזר נמצא.

* שער הקדמות דף ל' דרוש א' בענין א"ק.

המלכות, היה שוה אל המלכות אע"פ שהוא יסוד (שהרי נתפשט יותר) לפי שהיסוד ל מרוב אורה של המלכות היה בו כח להתפשט יותר, מ ואין לו מעלה על המלכות, אלא מפני שההתפשטות הזו היא בבחינת אורח שהוא חוזר ומתקרב אל מקורו, אמנם בבחינת הכלים עצמם הם שוים, נ וכשחוזר האור ומלביש את ההבל, נמצא כי כאשר הוא סמוך אל הפה, הנה אז שם הוא גדול אור הפה מאור האזן, לפי ם שהבל הפה בהיותו כאן הוא בבחינת הראש, ץ אבל הבל האזן בהיותו כאן עדיין הוא בחי שאר הגוף.

אור פנימי

למעלה, מ"מ שניהם שוים, כמו שמבאר והולך. (ל) כלומר, מרוב אורח של מלכות קיבל יסוד כח להתפשט ביותר משיעורו, שהרי הגיע בכח האורח הזה לקומת כתר כנ"ל. (מ) כלומר, שכל מעלתו על מלכות הוא, מפני שמלכות היא אורח בלי אור, שפירשו אור הסתלקות ממלכות, שחוזר ומתקרב אל שורשו, משא"כ יסוד, המקבל את חלקו באור ישר, שזהו ודאי מעלה גדולה הוא, אמנם מצד הכלים עצמם דהיינו האורח הם שוים, כלומר, אחר שהאורח המסתלק הזה, עלה והלביש את כל הספירות ונעשה כלי להן כנ"ל, הנה מצד זה, הם שניהם שוים, שהרי כל האורח שהוא נתפס בפרצוף, אינו אלא בסבת האורח הזה, ואין שום ספירה דאורי יכולה להאיר להפרצוף זולתו, א"כ האורח והאורח שניהם מתחברים בשוה, בהארתו של הפרצוף.

(נ) יש כאן טעות סופר ע"ס וצ"ל וכשחוזר ההבל ומלביש את האור. כי ההבל שה"ס אורח מלביש את האור. כנ"ל. (ס) כי הפה הוא שורש אורח וע"כ הוא ראש, דהיינו כתר. (צ) כי אורח המגיע לאזן שהוא בינה הוא ספירת הוד דאורח שהוא בחי גוף. (עי' כאן בהסתכלות פנימית פ"ג שנתבאר זה באורך).

וצריך שתזכור כאן מ"ש הרב מקודם

פרק י"ג מבאר ענין זווג דהכאה, של הסתכלות עינים באח"פ, אשר ממנו נתהוו הכלים, כתוספת הסבר.

* (א) דרוש שכתבתי מענין שרשי אצילות של עצמות וכלים שנתהוו מאח"פ ועינים, בסוד ראייה, שמיעה, ריחא, דיבור. זה מצאתי להר' גדליה הלוי. כאשר האורות נתפשטו מאזן וחוטם עד נגד הפה, ששם התחברות כל ההבלים, ואז במקום שמתחברים יש לכולם בחינת נפש. לפי שאין הבל האזן יכול להתחבר להבל פה, אלא בריחוק מקום. וכן הבל החוטם, אלא שאין צריך ריחוק מקום כל כך כמו הבל האזן כדי להתחבר להבל הפה. וע"ז באה הסתכלות העינים, ובהכאה שהכה בהבל הזה נעשו הכלים. ובהסתכלות זה יש פנימי וחיצוני, כי יש בכל האברים פנימיות וחיצוניות, ונעשו כללות כליהם. ולפי שאין בראות עינים הבל היוצא, אלא הסתכלות לבד, אינו נעשה אלא הכלים.

(ב) והסתכלות ההוא, גדול מכל ג' ההבלים הנ"ל, כי הראייה, היא י, שמיעה ה, ריחא ו, דיבור ה, הרי ד' אותיות הוי"ה, שהם חבת"ם, שהם נרנ"ח: הראייה היא חיה י של השם הנקרא חכמה. כי חכמה עליונה מאירה דרך עינים, אלא שאם היה יוצא הבל ממש דרך העינים לא היה אפשר למטה לקבלה, לכן לא נמשך ממנו אלא הסתכלות לבד, והיה בו כח לעשות כלים, לג' בחינות אלו: י דנשמה בהבל און. י דרוח בהבל חוטם. י דנפש בהבל הפה. וז"ס מרחוק ה' נראה לי. ומשאר הבלים, אם היה מהם הסתכלות לבד דרך מסך כמו העינים, לא היה כח בהם לעשות כלים. וכ"ז הוא דין, בין בבחינת התפשטות ההבל, בין בהסתכלות הראות. וראייה זו גימטריא גבורה, ודבור גימטריא רי"ו עם ד' אותיות.

(ג) והסתכלות זה בא ומכה במקום שמתחברים ג' הבלים ביחד, שהוא בחינת נפש, וזהו וירא אלקים את האור, כי האור הוא בחינת הבל און וחוטם, שהוא בחינת נשמה ורוח. א"ת, הוא בחינת הפה שהוא נפש. ואז כשראה את הנפש, אז ויבדל אלקים שהוא עשיית שרשי הכלים.

(ד) והסתכלות זה בדרך ישר עשה רושם (נ"א ראשים) בכל בחינה ובחינה. כי פגע בכל בחינה ובחינה מן ההסתכלות: לבחינת הבל כתר בכתר. וכעד"ז נעשה כל רושם (נ"א ראשית) הכלים, החיצונים באברים חיצוניים, ופנימיים באברים פנימיים, ולא נגמר זה עד שהכה הסתכלות במקום שמתחברים ההבלים, שהוא התפשטות ההבלים שהוא חיצונות שלהם, ומהכאת אור ההבל אל אור הסתכלות, חזר אור הסתכלות בדרך אור חוזר, ונעשה כלי בכל בחינה ובחינה לשאר הגוף: החיצונות לאברים חיצוניים, ופנימיים לאברים פנימיים.

* עץ חיים שער ד' שער אח"פ פ"א.

(ה) * וכאשר שבהסתכלות, כל הדבוק יותר אל שרשו, הוא יותר עליון, * כי כתר (נ"א הכתר) הסמוך לעין יצאה אחרונה, והמלכות יצאה ראשונה. * וכשמכה וחוזר, אז כל בחינת הכלים שוין: * שאם היסוד היה מתפשט לפניו יותר מן המלכות (הי' שוה אל המלכות) הוא משום המלכות (אף שהוא יסוד שהרי נתפשט יותר), כי היסוד מרוב אורה (על) של המלכות היה בו כח להתפשט יותר, * ואין בו מעלה יותר על המלכות, אלא מפני שזה ההתפשטות הוא בסוד אור חוזר, שהוא חוזר ומתקרב אל מקורו, אבל בבחינת הכלים עצמם הן שוים.

(ו) וכשחוזר האור ומלביש ההבל, נמצא כשהוא סמוך לפה, גדול הבל

אור פנימי

דכל המשובח יותר בע"ס דא"י נבחן לגרוע יותר בע"ס דאור חוזר. ולהיפך כל המשובח יותר בע"ס דא"י נבחן לגרוע יותר בע"ס דא"י. ונמצאים כל בחינת הכלים שוים. והבן.

(ד) פירוש, כי ע"י אור"ח שיצא ממלכות ממטה למעלה, נתפשטו ועלו כל הספירות בקומה שוה עד הכתר הסמוך לעין, כנ"ל. אמנם כל זה הוא משום המלכות שבפה כנ"ל. וזה אמרו שמה שהיסוד מתפשט לפניו יותר, כלומר, ואע"פ שהוא נמצא יותר מבפנים מן המלכות שהרי המלכות מלבשת עליו מבחוץ כנודע, מ"מ אין זה נחשב למעלה, משום דכל התפשטותו עד לכתר הוא, הוא משום כחה של המלכות, ונמצאת המלכות שורשו בהתפשטות קומתו ושבחו זה. וזה אמרו כי היסוד מרוב אורה של המלכות היה בו כח להתפשט יותר, כלומר, שאור"ח של המלכות גרם לו להתפשט בקומתו יותר משיעורו בע"ס דאור ישר. ע"כ אינו משובח מן השורש שלו שהוא המלכות.

(א) פירוש, שבע"ס דאור"ח היוצא מזווג דהכאה הנקרא הסתכלות, נמצא המלכות, שה"ס הפה המכונה "את" היא שורש לע"ס דאור"ח. ומשום זה נמצא, דכל הדבוק יותר אל שרשו, דהיינו לבחינת המלכות שבפה הוא חשוב יותר ועליון יותר כי ממנה נמשך ויצא האור"ח ממטה למעלה כמ"ש לעיל.

(ב) פירוש כי בע"ס דאור ישר נמצא הכתר הסמוך לעין הוא שיצא ראשון והוא שורש לכל ע"ס דאור ישר, ונבחן קומתו עליון יותר מכולם. אמנם בע"ס דאור"ח היוצאות ע"י הסתכלות במלכות, נמצא להיפך, כי המלכות שבפה נעשה לשורש לע"ס דאור"ח והיא נותנת האור לכל עשר הספירות. ונמצא יסוד הוא שני במעלה, והוד שלישי, וכו' עד הכתר הסמוך לעין שהוא המקבל האחרון וזה אמרו כי כתר הסמוך לעין יצאה אחרונה, כלומר שהוא המקבל האחרון את התפשטות האור"ח מן המלכות.

(ג) פירוש, כיון שמצד האור ישר נמצא הכתר הראשון במעלה, והמלכות האחרונה במעלה, משום שהיא המקבלת באחרונה, ורחוקה יותר מן השורש. ומצד התפשטות האור"ח נמצא להיפך, אשר ספירת המלכות היתה לשורש, והיא ראשונה במעלה וכתר הוא האחרון. נמצא שמכה הלבשת אור"ח את אורי משתוים כל הכלים בקומה אחת ממש.

(ה) פירוש דמכל מקום יש מעלה ודאי ביסוד על המלכות שהרי כל שבחה של המלכות הוא רק בבחינת אור חוזר לבד משא"כ היסוד עדיף ממנה, שהוא קודם בע"ס דאור ישר דעדיף הרבה מאור"ח כנודע. אמנם זהו רק בערך האורות לבד, אמנם בערך הכלים, הרי עיקרם רק מאור"ח, וזה

קס חלק ג תלמוד עשר הספירות פרק יג

הפה מהבל האזן, כי הבל הפה, הוא עתה סמוך לפה בבחינת ראש, והבל האזן עדיין הוא בבחינת שאר הגוף עד שיעלה נגד האזן.

אור פנימי

אמרו אבל בבחינת הכלים עצמם הם שוים, רק מאו"ח והבן. ועי' בחלק א' בפנים כי שיעור הקומה והמעלה של הכלים נמשכים מסבירות ענף ג' שם נתבאר כל זה באורך.

פרק י"ד

מבאר את פנימיות וחיצוניות של חמשת העולמות: אדם קדמון ואבי"ע. ושכל עשרים וחמש מדרגות של כל עולם ועולם ישנם פנימיות וחיצוניות. ומחלק קומתו של כל עולם ועולם. ובו י' ענינים:

א. פנימיות וחיצוניות של עולם העשיה הן נפשות ואופנים. ב. מה' פרצופי א"א אר"א וזו"ן דעשיה נמשכים גרנח"י של נפש הכללית. ג. וכל פרצוף מה' פרצופי עשיה כלול מגרנח"י. אלא שמגרנח"י דא"א כולם הם יחידה וגרנח"י דאבא, כולם חיה. וגרנח"י דאמא, כולם נשמה. ודו"א כולם רוחות. ושל נוקבא כולם נפשות. וקומת מלכות שבעולמות. ד. בכללות נבחן כל האור שבעולם עשיה לבחינת אור הנפש בלבד. ובפרטות יש בה גרנח"י דנפש, שכל אחד מהם כלול מגרנח"י, שהם כ"ה מדרגות. ה. פנימיות וחיצוניות דיצירה הם רוחין ומלאכים. ובכל אחת מהן יש ה' פרצופים א"א אר"א וזו"ן שבכל פרצוף יש ה' בחינות גרנח"י. והיינו כ"ה בחינות וכולן הן רק אור הרוח. וקומת ז"א שבעולמות. ו. פנימיות וחיצוניות דבריאה הן נשמות וכסא שבו רוחין קדישין. ובכל אחת מהן כ"ה בחינות כנ"ל. וכולן הן רק אור הנשמה בלבד. וקומת בינה שבעולמות. ז. פנימיות וחיצוניות דאצילות הן עצמות האור וכלים. ובכל אחת מהן כ"ה בחינות כנ"ל וכולן הן אור החיה וקומת החכמה שבעולמות. ח. פנימיות וחיצוניות דא"ק, הן עצמות האור, והכלים. שבכל אחת מהן כ"ה בחינות, וכולן הן אור היחידה וקומת כתר שבעולמות. ט. הגרנח"י שבכל עולם הן פנימיות. והכלים שמחלבים בהם הם חיצוניות. י. כל העולמות הם פרצוף אחד מע"ס. שא"ק הוא הכתר שבהם. ועולם האצילות הוא חכמה. והבריאה היא בינה. והיצירה, ז"א. והעשיה, מלכות. והאור שכולם הוא פנימיות, והכלים שכולם הם חיצוניות. ובפנימיות כולם הוא אור א"ס שהכל הוא חיצוניות נגדו.

פנימיות וחיצוניות של עולם העשיה הן נפשות ואופנים

* (א) בכל העולמות יש א פנימיות וחיצוניות, בעשיה, החיצוניות שלהם הם ב האופנים, והפנימיות הם הנפשות. ואמנם ג נפשות אלו בערך הכולל.

מה' פרצופי א"א אר"א וזו"ן דעשיה נמשכים גרנח"י של נפש הכללית
(ב) אמנם נפש זו, מתחלק לה' בחינות גרנח"י, וה' בחינות אלו הם בחמשה פרצופין דעשיה, וכולם נפש דכללות העולמות.

וכל פרצוף מה' פרצופי עשיה כלול מגרנח"י. אלא שמגרנח"י דא"א כולם הם יחידה. וגרנח"י דאבא, כולם חיה. וגרנח"י דאמא, כולם נשמה. ודו"א כולם רוחות. ושל נוקבא כולם נפשות. וקומת מלכות שבעולמות
(ג) וכן בכל פרצוף מאלו, יש לו ה' בחינות הנ"ל גרנח"י: אלא

אור פנימי

(א) האור מכנה כאן בשם פנימיות. והכלי, בשם חיצוניות. וענין פנימיות וחיצוניות יש לנו להבינו תמיד, לפי המדובר בהמקום.
(ב) הכלים דעולם עשיה, מכונים אופנים, והאורות שבעולם העשיה, מכונים נפש.
(ג) כלומר בערך עשר ספירות "הכוללות", * עץ חיים שער מ' דרוש י"א.
שהן ה' עולמות: א"ק ואבי"ע, כנגד: כח"ב ז"א מלכות, שבהם מתלבש: יחידה, חיה, נשמה, רוח, נפש. והנה בערך זה, נמצאים כל האורות דעשיה שהם רק בחינת מלכות ונפש. אמנם בערך הפרטי של עולם עשיה עצמו, יש שמה כל הגרנח"י כולם, כמו שמפרש והולך.

שה' בחינות אלו בהיותן בא"א, נקראו כולם יחידה שבעשיה. וה' בחינות אלו שבאבא, נקרא חיה דעשיה. וה' בחינות אלו דאמא, נקראו כולם נשמה. וה' בחינות אלו דז"א, נקרא רוח. וה' בחינות אלו שבנוקבא, נקרא נפש.

בכללות נבחן כל האור שבעולם עשיה לבחינת אור הנפש בלבד. ובפרטות יש בה נרנח"י דנפש, שכל אחד מהם כלול מנרנח"י, שהם כ"ה מדרגות (ד) ונמצא, כי הם י כ"ה בחינות בפרטן, אך בכללן, כולם הם ה' בחינות לבד, שהם ה' פרצופין. ואמנם כשנעריכם בערך ד' העולמות אבי"ע, לא יהיו כולם רק בחינת נפש בערך כללות. וכי.

פנימיות וחיצוניות דיצירה הם רוחין ומלאכים. ובכל אחת מהן יש ה' פרצופים א"א או"א וזו"ן שבכל פרצוף יש ה' בחינות נרנח"י. דהיינו כ"ה

בחינות וכולן הן רק אור הרוח. וקומת ז"א שבעולמות (ה) עד"ז יש ב' בחינות בעולם יצירה, והם פנימיות וחיצוניות, והפנימיות הם הרוחין, והחיצוניות הם המלאכים. וכל בחינה מאלו ב' בחינות, יש בכל אחד מהם ה' פרצופין: א"א, אבא, ואמא, ז"א, ונוקבא. וכל פרצוף נחלק לחמשה עד"ה הנ"ל. והם ה' בחינות נרנח"י, שיש ביצירה, שנחלקים לה' בחינות פרטות כנ"ל, ולה' בחינות בכללות כנ"ל, וכולם אינם רק בחינת רוח, ובחינת ז"א, שבערך כללות כל העולמות.

פנימיות וחיצוניות דבריאה הן גשמות וכסא שבו רוחין קדישין. ובכל אחת מהן כ"ה בחינות כנ"ל. וכולן הן רק אור הגשמה בלבד. וקומת בינה שבעולמות (ו) וכעד"ז בבריאה יש בו ג"כ ב' בחינות פנימיות וחיצוניות, והפנימיות הם הגשמות, והחיצוניות הם הכסא אשר בו הרוחין קדישין, וכל אחד נחלק לכ"ה בחינות בפרטות כנ"ל, ולה' בחינות בכללות, וכולם נקרא נשמה ובינה, בערך כללות העולמות.

אור פנימי

(ד) דהיינו ה' פרצופין, שבכל פרצוף ופרצוף יש נרנח"י ותדע, שכ"ה בחינות הללו, הן מתחייבות בכל עולם מחמת אצילות המדרגה ההיא האחת, שאותו עולם נבחן בה. כמ"ש זה בהסתכלות פנימית כאן. ולפיכך הכרח הוא, להבחין גם בעולם אדם קדמון ה' פרצופין, שבכל אחד מהם יש ע"ס: כח"ב, ז"א, נוקבא, זו למטה מזו, שבתוכן מתלבש הנרנח"י של אותו הפרצוף הפרטי. וצריך שתבחין כאן, שיש ב' מיני עשר ספירות: הא', הן, ע"ס כח"ב ז"א ומלכות שקומתן שוה, דהיינו, שיוצאות ע"י זוג דהכאה מפעם אחת, כלומר מבחינה אחת. והב', הן ע"ס כח"ב זו"ן, שהן זו למטה מזו, דהיינו, שיוצאות על ידי ה' זוגים דהכאה, מפאת הזדככות המסך. כמ"ש לעיל בסדר אצילות של ה' העולמות א"ק ואבי"ע. ותדע, שאותן כ"ה בחינות המתחייבות בכל עולם האמורות בדברי הרב, המדובר הוא, רק בבחינת עשר ספירות זו למטה מזו, כי אותן ע"ס שקומתן שוה, נחשבות רק לספירה אחת, שנקרא על שם האור העליון יותר

פנימיות וחיצוניות דאצילות הן עצמות האור וכלים. ובכל אחת מהן כ"ה בחינות כנ"ל. וכולן הן אור החיה וקומת החכמה שבעולמות (ז) וכעד"ז באצילות יש בו ב' בחינות פנימיות וחיצוניות, והפנימיות הוא האורות והעצמות שבתוכו. והחיצוניות הם הכלים. וכל בחינה נחלק לכ"ה בחינות פרטיות כנ"ל, וכולם יחד הם בחינת חיה וחכמה, בערך כללות העולמות.

פנימיות וחיצוניות דא"ק, הן עצמות האור, והכלים. שבכל אחת מהן כ"ה בחינות, וכולן הן אור היחידה וקומת כתר שבעולמות (ח) וכעד"ז באדם קדמון יש בו ב' בחינות פנימיות וחיצוניות, הפנימיות הוא העצמות שבתוכו, והחיצוניות הם הכלים, אע"פ שעדיין בערך שאר העולמות אינם נקראים כלים, רק בערך פנימות עצמו נכנה אותם בשם כלים. ויש בכל אחד מהם כל הבחינות הנ"ל, והם בכללות נקרא יחידה וכתר בערך כללות כל העולמות. וז"ש ריש תיקון ע' א"ק הוא כתר עילאה וכו'.

הנרנח"י שבכל עולם הן פנימיות. והכלים שמתלבשים בהם הם חיצוניות (ט) ודע כי כל הפנימים שיש בכל עולם ועולם מאלו הה' עולמות, הם: בחינת יחידה, חיה, נשמה, רוח, נפש, שבאותו עולם עצמו. וחיצוניות שלו, הם הכלים והגוף, שבתוכם מתלבשים: היחידה, חיה, נשמה, רוח, ונפש.

כל העולמות הם פרצוף אחד מע"ס. שא"ק הוא הכתר שבהם. ועולם האצילות הוא חכמה. והבריאה היא בינה. והיצירה ז"א. והעשיה מלכות. והאור שכולם הוא פנימיות, והכלים שכולם הם חיצוניות. ובפנימיות כולם הוא

אור א"ס שהכל הוא חיצוניות נגדו

(י) נמצא עתה, ה כי כל העולמות הם בחינת פרצוף אחד, מעשר ספירות בלבד. ואדם קדמון בכל בחינותיו הוא הכתר שבהם, והאצילות אבא שבהם, והבריאה אמא שבהם, והיצירה ז"א שבהם, ועשיה נוקבא שבהם, וכולם פרצוף אחד לבד, ויש עצמות, שהוא הפנימיות, והכלים, שהוא החיצוניות, ובתוך כולם אור א"ס, אשר כולם נקראו בערכו, כלים וחיצוניות לבד, והוא לבדו בתוכם עצמות ופנימיות.

אור פנימי

מראש הקו עד סוף עשיה, אם לשבט אם לחסד, שזה דומה ממש לאדם אחד, שלא יתכן להעלות על הדעת, אשר רק חלק קטן מאיזה אבר שבאבריו כואב לו, או שמתענג שם, ואין כל הגוף מראשו עד צרפני רגליו מרגיש אותו, כן הדבר הזה, והכן היטב.

שבהקומה, (כנ"ל פ"ט אות ג').

(ה) זה ידיעה חשובה מאד שצריכים לה להבנת הרבה ענינים, וצריכים לזכור זה תמיד. והבנה ראשונה היא, כי מחמת זה, בשעה שנעשה איזה תנועה וחידוש באיזה עולם, ובאיזה בחינה קלה שבהם, הגה תנועה פרטיות זו, גורם חידוש בכללות כל העולמות.

פרק ט"ו

מבאר התלכשות האורות בכלים, מהם בפנימית הכלים, ומהם למקיפין.

ובו ו' ענינים:

א. אין ה' כלים לה' בחינות נרנח"י. ב. ויש רק ג' כלים לנפש רוח נשמה. ולחיה יחידה אין כלים והם נעשו לאורות מקיפין. ג. ג' כלים דנר"ן גבונים לחיצון, אמצעי, פנימי. ד. האור הישר מתפשט ממעלה למטה, וכמעט שהוא נפרד ממקומו כדי לרדת לתחתונים וע"כ הוא בהיות מלאות והאותיות נפרדות לעצמן. ה. האו"ח שמסתלק מן המלכות ועולה למעלה ה"ס אלקים ברבוע, שהאותיות עולות ומתחברות זו בזו עד שבאות לשורשן. ו. בכלים יש פנים ואחור. אבל באורות אין פנים ואחור, אלא התפשטות והסתלקות בלבד, ואו"י ואו"ח. מפני שכולם פנימיות.

אין ה' כלים לה' בחינות נרנח"י

* (א) ואחר שנתבאר לך כל זה דרך כללות, צריך להאיר ענין של תטעה במ"ש לעיל, ותחשוב כי כמו שיש בכל פרצוף ופרצוף שבכל עולם ועולם ה' בחינות נרנח"י, הנקרא פנימיות, שכן יש גם ה' בחינות כלים כנגדן, כי אין הדבר כן.

ויש רק ג' כלים לנפש רוח נשמה. ולחיה יחידה אין כלים והם נעשו לאורות מקיפים (ב) והענין, כי הנה הכלים הם חיצוניות ועביות, ולא יכלו להתלבש כל ה' מיני נשמה, רק הג' תחתונים לבד, שהם: נפש, רוח, נשמה, ולאלה בלבד היו כנגדן כלים וגופים, א אך חיה יחידה שבכל פרצוף, אין כנגדן כלים בפרצוף ההוא עצמו, שיתלבשו בהם, אך נשאריה בחוץ בלתי כלים, בסוד מקיף.

אור פנימי

שנקרא חיה. והבחי"ד שנפרדה מהפרצוף, נעשית לבחינת היכל שהוא כלי לאור המקיף של אור הכתר, שנקרא יחידה. ודבר זה מובא לעיל בדברי הרב (פ"י אות א') עש"ה. וז"ש הרב כאן, "ולא יכלו להתלבש כל ה' מיני נשמה, רק הג' תחתונים לבד שהם נפש, רוח, נשמה, ולאלה בלבד, היו כנגדן כלים וגופים, אך חיה יחידה של כל פרצוף, אין כנגדן כלים בפרצוף ההוא עצמו שיתלבשו בהם, אך נשאריה בחוץ בלתי כלים, בסוד מקיף", עכ"ל, דהיינו כמבואר, ומ"ש שנשארו בחוץ בלתי כלים, רוצה לומר בלתי כלים פנימיים, משום שנעשו לכלים לאו"מ הנקראים לבוש והיכל, כמבואר.

ואין להקשות, מאחר שלא נפרדו אלא הכלים התחתונים, שהם, בחי"ג שהוא ז"א,

(א) ענין זה נהיה בעולם הנקודים, מכח התיקון החשוב של שיתוף מדת הרחמים בדין, כמ"ש (באו"פ פ"י אות א') אשר נקודת המלכות שהיא בחי"ד עלתה עם המסך שבה לשולי הבינה, ונקבעה בחי"ב לבחינת מסך ונקודת הסיום, שמפאת הסיום החדש הזה, יצאו ונפרדו הבחי"ג והבחי"ד הכוללות מבחינת הע"ס דבחי"ד הכוללת. מטעם שנמצאות בסוד הצמצום החדש הנ"ל, ואינן יכולות לקבל את אור העליון לתוכם, ולפיכך מוכרחות לקבל אור העליון מרחוק, בסוד אורות מקיפין. והבחי"ג נפרדה מהפרצוף, ונעשית לבחינת כלי לאו"מ, שנקרא לבוש, שהוא כלי לאור המקיף של אור החכמה.

* עץ חיים שער מ' דרוש י"ב.

ג' כלים דנר"ן נבחנו לחיצון, אמצעי, פנימי
(ג) וא"כ נמצא, כי בחיצוניות לא יש רק ג' בחינות לבד, שהם ג' כלים
חיצון אמצעי פנימי, כדי שיתלבשו בתוכם נפש רוח נשמה, שיש כנגדן
כלים, אך היחידה וחיה אין כנגדן כלים שיתלבשו בתוכם, ונשאירן בסוד
אור מקיף.

האור הישר מתפשט ממעלה למטה, וכמעט שהוא נפרד ממקומו כדי לרדת
להחתונים וע"כ הוא בהיות מלאות והאותיות נפרדות לעצמן
* (ד) גם יש עוד חילוק אחר, שאור ישר, ב כמעט שהוא נפרד ממקומו

אור פנימי

ובחי"ד שהיא מלכות, א"כ היו צריכים
האורות דרוח נפש, להשאר בלי כלים
ולהעשות למקיפין, שהם המיוחסים לבחי"ג
ובחי"ד, ולמה נשארו החיה ויחידה בלי כלים.
הלא הכלים שלהם הם כתר וחכמה שנשארו
בהפרצוף. אמנם זה כבר ידעת את הערך
ההפך שבין השפעה, שהיא המשכת האור
להפרצוף, ובין כלי קבלת האור שבהפרצוף.
כמו שכייל לנו הרב, אשר כל המשפיע משפיע
בדבר היותר עב, וכל המקבל מוכרח לקבל
בדבר היותר נד. וענין זה כבר נתבאר לעיל
(באר"פ פרק י"א אות ג' ד"ה מן האון
ובהסתכלות פנימית חלק ב' פרק ח' עש"ה
כל ההמשך).

ונתבאר שם, אשר התפשטות א"ס ב"ה
לעשות כלים, נקרא השפעה להפרצוף. ונודע,
כי למשל להארת יחידה צריך התפשטות אור
א"ס לפגוש במסך דבחי"ד, דהיינו דבר היותר
עב, שאז ע"י הכאת האור, עולה אור"ח ומלביש
עד הכתר, שהוא אור היחידה, כנ"ל, ואם
אין בהמדרגה עביות דבחי"ד האמורה, אלא
עביות דבחי"ג אז התפשטות אור א"ס ב"ה
המכה בהמסך, מעלה אור"ח בשיעור שאינו
משיג ומלביש רק לקומת חיה, הרי שלהשפעת
האור, צריך להיות בהמדרגה בחינה העבה
ביותר.

אמנם קבלת האור שנמשך ע"ד הנ"ל,
הוא בהיפך, כי אע"פ שאור היחידה מושפע
* עץ חיים שער ו' פ"ח.

כי כל המקובל בבחי"ד נבחן שנפרד מהמאציל

רק על ידי הדבר היותר עב, שהיא בחי"ד,
עם כל זה, אין אור היחידה שהוא יכול
להתלבש שם, זולת בדבר היותר נד
שבהמדרגה, דהיינו רק בכלי דכתר, וכן
אור החיה המושפע ע"י בחי"ג, אינו מתלבש
שם, זולת בבחי"א, שהיא היותר זכה שבאותה
המדרגה. וכן תמיד.
ולפי"ז נמצא מבואר, שמפאת הפרדתן
של בחי"ג ובחי"ד מן הפרצוף, שנתרחקו
ונעשו למקיפים, כנ"ל, הנה מסבה זו אין
המשפיע יכול עוד להשפיע להפרצוף, לא
אור היחידה ולא אור החיה, כי להשפיע
אור היחידה הוא צריך לבחי"ד, ולהשפיע
אור החיה הוא צריך לבחי"ג, שהמה כבר
נפרדו מהפרצוף ואינן כנ"ל. הרי לעיניך
בעליל, שמכאן ואילך, נעלמים אור היחידה
ואור החיה מהפרצוף, מטעם שהבחי"ג ובחי"ד
נפרדו ואינן.

גם מובן, אשר הלבוש שהוא כלי מקיף
מבחי"ג, הוא אור"ח מבחינת חיה, כי הוא
האור שנתרחק ונעלם מפאת העלמתה
מהפרצוף כנ"ל, וע"כ היא מאירה עתה מרחוק
בבחינת מקיף. וכן מובן, אשר ההיכל נעשה
לאור"ח של אור היחידה, כי זה הוא האור
שנעלם עם הבחי"ד, בעת העלמתה מהפרצוף,
שמוכרח להאיר מרחוק בבחינת מקיף.

(ב) משום, שהאור ישר דרכו להתפשט
תמיד גם בבחי"ד, לולא המסך אשר שם,
המעכב עליו. וזה אמרו "כמעט שהוא נפרד".
כי כל המקובל בבחי"ד נבחן שנפרד מהמאציל

כדי לרדת להשפיע לתחתונים, לכן הויות שלהם, פשוטות ומלאים, כולם הם הויות באותיות נפרדות זו מזו.

האור"ח שמסתלק מן המלכות ועולה למעלה ה"ס אלקים ברבוע.

שהאותיות עולות ומתחברות זו בזו עד שבאות לשורשן

(ה) אמנם ג אור החזור, הוא ריבוע כזה: א', אל', אלה', אלהי', אלהים'. שתמיד האותיות הם מחוברים, להורות, שהם עולין, ומחוברים זו בזו עד שמתחברים עם שרשם ומאצילם, כי רצונם להסתלק מן התחתונים.

בכלים יש פנים ואחור. אבל באורות אין פנים ואחור. אלא התפשטות

והסתלקות בלבד, ואור"ח. מפני שכולם פנימיות

* (ו) והנה צריך להבין מאד אמיתיות הענין פנים ואחור: כי באורות, יקראו התפשטות והסתלקות, ונקרא יושר וחזור. ובכלים, נקרא פנים ואחור. דהיינו, שבאור לא שייך פנים ואחור, שהכל פנימיות.

אור פנימי

מפאת שינוי צורה שיש בבחינה ד'. ונעלם הכתר ומתלבש בתוך קומת החכמה. (ג) ריבוע, פירושו שאותיות השם, דהיינו ה' בחינות שבמסך שבכלי מלכות, באות ומתחברות ונעלמות זו בזו, שהאותיות רומזות על ה' בחינות הזדככות המסך, שמתחילה נגלה קומת כתר, שה"ס א' של אלקים. וכשנזדכך מבחינה ד' לבחינה ג', מתגלה רק קומת חכמה, שהיא סוד ל'. ונעלם הכתר ומתלבש בתוך קומת החכמה. ונעשים א"ל. וכשנזדכך לבחינה ב', מתגלה רק קומת בינה, שה"ס ה' ונמצא שגם ה'ל', שהיא חכמה מתלבשת בתוך הבינה ונעשים אל"ה. וכשנזדכך לבחינה א', שמתגלה רק קומת ז"א, שה"ס י' נמצאים הכתר וחכמה ובינה, מתלבשים בז"א, ונעשים אלה"י. וכשנזדכך לשורשו לגמרי, שה"ס ס' נמצאים הכתר וחכמה ובינה וז"א, נעלמים ומתחברים בם' הזאת ונעשים אלה"ם.

* עץ חיים שער ו' פרק ח'.

ה ס ת כ ל ו ת פ נ י מ י ת

אור ישר ואור חוזר, כולל ט"ו פרקים

ובהם מתבאר י"ג מיני עשר ספירות

פ ר ק א'

בו ב' ענינים.

א. ע"ס דאור ישר שהן ד' בחינות עביות אשר האור העליון מתפשט בהן לזווג והכאה.
ב. ד' בחינות אלו נוהגות בכל הארה והארה בשוה, מראש הקו עד סוף עולם עשיה בלי שינוי ביניהן.

יב) עשר ספירות כח"ב תו"מ, שהן ד' פרצופין אבא אמא ז"א ונוקבא, הנקראות אבי"ע דעולם אצילות, המובא כאן (בפרק ט"ו). יג) עשר ספירות כח"ב תו"מ הנקראות אבי"ע הפרטים, שיש בכל פרצוף ופרצוף מפרצופי אבי"ע, שהראש דכל פרצוף ה"ס כתר, ומפה עד החזה ה"ס אצילות ומחזה עד הטבור הוא בריאה, ומטבור ולמטה הוא יצירה ועשיה.

ב) והנה לפנינו י"ג מיני עשר ספירות, שכל אלו י"ג המינים מכונים באותם השמות, וגם עולים כולם בקנה אחד, ועם כל זה ההבדל ביניהם רב מאד. וצריכים הבנה מוקדמת להבין היטב ההבדל שבכל מין ומין בטעמו ונמוקו, ואז אפשר להתבונן בכל מקום באיזה מין של ע"ס הוא מדבר.

אין לך מדרגה, שלא תהיינה בה ע"ס דאורי

ג) והנה ע"ס של האור ישר, שהן ד' בחינות חו"ב תו"מ, והשורש שלהן המכונה כתר, כבר נתבאר היטב (בחלק א' דף ו' ד"ה וטעם עשה ובאור"פ ח"ג פ"א אות ט'). והנה עשר ספירות הללו הן כלולות באור א"ס ב"ה עצמו, ולפי שאין לך חידוש אור בכל העולמות זולת מא"ס ב"ה, נמצא מזה, אשר ד' בחינות דאור ישר הללו, ישנן בשוה בכל הארה והארה, מראש הקו עד סוף עשיה, בלי שום הבחן מצדן כלל, כנ"ל בדברי הרב (פ"ב אות ג' ובאור"פ, שם אות ט).

צריכים להבין ההפרש בין י"ג מיני עשר ספירות, שמביא הרב בחלק הזה

א) הנה מצאנו כאן בדברי הרב, י"ג מינים של עשר הספירות, כח"ב תו"מ, וצריכים לדעת ההפרש שביניהן. א) עשר ספירות כח"ב תו"מ דאור ישר, המובאות כאן (בפרק א' אות ג'). ב) עשר ספירות כח"ב תו"מ דאור חוזר, המובאות כאן (בפרק ב' אות א' ב'). ג) עשר ספירות הנקראות נפש רוח נשמה חיה יחידה, המובאות כאן (בפרק ב' אות ג'). ד) עשר ספירות הנקראות שורש נשמה גוף לבוש היכל, המובאות כאן (בפרק ב' אות ג'). ה) עשר ספירות כח"ב תו"מ שקומתן שוה, המובאות כאן (בפרק ג' אות ד'). ו) עשר ספירות כח"ב תו"מ היוצאות זו למעלה מזו, המובאות כאן (בפרק ד' אות א'). ז) עשר ספירות כח"ב תו"מ היוצאות זו למטה מזו, כמו ד' פרצופין אבא אמא ז"א ונוקבא, המובאות כאן (בפרק ה' אות א' ובפרק ו' אות ד'). ח) עשר ספירות כח"ב תו"מ דראש הפרצוף, המובאות כאן (בפרק ה' אות ב'). ט) עשר ספירות כח"ב תו"מ דתוך של הפרצוף עד הטבור, המכונות חג"ת, המובאות כאן (בפרק ה' אות ג'). י) עשר ספירות כח"ב תו"מ דסוף הפרצוף מטבור ולמטה, המובאות בפרק ז', המכונות נה"י. יא) עשר ספירות כח"ב תו"מ הנקראות ד' עולמות אצילות בריאה יצירה ועשיה, המובאות כאן (בפרק י"ד אות א' ב' ג').

פ ר ק ב'

מבאר עשר ספירות דאור חזור, וכו' ג' ענינים:

א ששיעור האור שהיה ראוי להתקבל במלכות לולא המסך דחהו לאחוריו, נקרא אור חזור.
ב. אור החזור נעשה אחר הצמצום כלי קבלה על אור העליון במקום בחי' ג. לפי שבחי' היתה מלבשת לכל הבחינות כתר חכמה בינה וז"א קודם הצמצום, ע"כ נבחן באור חזור הנדחה ממנו ה' בחינות אור המלבישים לה' בחינות כח"ב תו"מ דאורי, ובאות ג' מבאר ע"ס הנקראות גרנח"י וע"ס הנקראות שנגליה.

הע"ס דאורי מתלבשות בע"ס דאורי

שנחשבות לאור ממש, כמ"ש הרב כאן (פי"ב אות א' ובאופ"ש שם אות ב'), ולאחר הצמצום, שמאז ואילך, כבר אין המלכות יכולה לקבל שום אור ישר, הנה אותו אורי הנדחה מהמלכות, נעשה לבחינת כלי קבלה במקומה (כמ"ש בהסת"פ ח"ב ד"ה ותדע ובד"ה עתה עש"ה). ולפיכך נבחן באור המלכות שמטרם הצמצום, ה' בחינות כלים, כנגד כל בחינה דאור ישר, שהמלכות הלבישה אותה שם, ועתה שאורי משמש במקום המלכות, אנו מבחינים באור הזה הנדחה ממלכות ג"כ עשר ספירות, אשר הע"ס דאורי מתלבשות בהן. וכן אנו מבחינים בכלי המלכות, ה' בחינות ריקנות מהאור השייך לה, כלומר, ממה שהיה לה בטרם הצמצום.

ביאור הע"ס הנקראות גרנח"י, והנקראות שנגליה

ג) ההפרש בין הע"ס הנקראות כח"ב תו"מ, לבין הע"ס הנקראות נפש רוח נשמה חיה יחידה, הוא, כי הכלים של הע"ס נקראים כח"ב תו"מ, והאורות שבהם, נקראים גרנח"י. והע"ס הנקראות, שורש, נשמה, גוף, לבוש, היכל, יש להן הוראה מיוחדת, שחסרות ז"א ומלכות דכלים, וחיה יחידה דאורות, ואין בהן רק כח"ב דכלים הנק' שורש נשמה גוף, ונר"ג דאורות. והוה שנעשה בצמצום ב', ע"י עלית המלכות לבינה (כמ"ש כאן בפרק י"ד).

א) וענין עשר ספירות דאור חזור, הן המובאות כאן בדברי הרב (פ"א אות א' ב' ג'), שהן יוצאות ע"י התפשטות הא"ס בסוד זווג דהכאה על המסך שבכלי מלכות דאורי, שהמסך מעכב את האור ישר השייך לכלי מלכות שלא יתפשט בתוכה ומחזיר אותו למקומו שאור החזור הזה, דהיינו, כל אותו שיעור האור שהיה ראוי להתקבל בכלי מלכות ולא קבלתו, ונדחה ממנה לאחוריו, אינו נבחן, שנעלם משם, אלא שנעשה לבחינת כלי קבלה, שהוא עולה ומלביש על כל ד' הבחינות דאורי. באופן, שיש כאן ב' בחינות של ע"ס המתלבשות זו בזו, כי הע"ס דאורי מתלבשות בע"ס של אורי.

האור שהיה ראוי להתקבל בבחי' לולא המסך המעכב אותו, נקרא אורי. לאחר הצמצום נעשה האורי כלי קבלה, במקום הבחי' שנצטמצמה.

ב) ואע"פ, שכל האורי העולה אינו רק אור המלכות בלבד, כמבואר, עכ"ז אנו מבחינים באורי הזה, עשר ספירות. והטעם הוא כי המלכות בלבדה, היתה לכלי קבלה על כל הע"ס בטרם הצמצום, כי הטיס אין בהן מבחינת כלי קבלה ולא כלום, אלא

פ ר ק ג'

בו מבאר ע"ס שקומתן שוה. וכו' ה' ענינים:

א. בכל מקום שהרוחני עובר קונה שם מקומו. וע"כ נשארות כל ספירות התחתונות בעליונות, מפני שעברו דרכן. ב. ע"ס דאורי, וע"ס דאורי, עומדות בסדר הפוך. ג. הע"ס דאורי השלימו כל ספירה וספירה לע"ס. ד. המלכות דאורי שנתחברה בכתר דאור ישר, קנתה קומת כתר, וכיון שעברה דרך כל הספירות השיגו כולן קומת כתר. ה. שיצאו ע"ס באורך, וע"ס בעובי.

א) עתה נבאר עשר הספירות שקומתן שוה. דהיינו, שבאם קומת הזווג היא עד הכתר, יש בו מאה ספירות שהן עשר ספירות מכתר עד מלכות בעובי, מלבישות זו על

זו, שכל אחת מהן יש לה עשר ספירות באורך, מכתר עד מלכות. ואם קומת הזווג היא עד חכמה יש להן ט"ס בעובי שכל אחת מהן יש לה ט"ס באורך. ואם קומת הזווג היא עד בינה, יש להן ח' ספירות בעובי, שכל אחת מהן יש לה ח"ס באורך וכו' עד"ז. וזה נוהג בכל זווג וזווג דהכאת אור העליון על המסך. המובא בדברי הרב כאן בפרק א'.

(ב) והטעם הוא כי בכל מקום שנאמר, שדבר רוחני עובר ממקום למקום, אין הפירוש, שהניח מקום הראשון, ובא למקום שני, כדרך הגשמיים, אלא רק בחינת תוספת יש כאן, כי נשאר כולו במקום הראשון כמו שהיה, גם אחר שבא למקום השני. ונמצא, שנתוסף לו גם מקום שני כי אין העדר ברוחני (כח"ש) הרב בעץ חיים שער הנסירה פרק ז'.

ומתוך שספירת כתר הוא השורש של ד' בחינות חו"ב תו"מ דאור ישר, נמצאות בהכרח, שהן עוברות דרך בו, ואם כן הרי הניחו בו שרשם, מטעם אין העדר ברוחני, ולכן יש בהכרח בספירת כתר לבדו כל ט"ס, כח"ב חג"ת נה"י דאור ישר. ועד"ז בספירת חכמה שבינה ותו"מ עברו דרך בה, הרי קבעו בה מקומן ויש בספירת חכמה ח' ספירות מחכמה עד יסוד. ועד"ז בבינה, שתו"מ עברו דרך בה קבעו בה מקומן, ויש בבינה ז' ספירות מבינה עד יסוד וכן בחג"ת נה"י שבתפארת, וכן במלכות באופן, שכתר כלול מט' ספירות כח"ב חג"ת נה"י דאור ישר. דהיינו חוץ ממלכות. כי במלכות אין אור ישר רק אור"ח בלבד. וחכמה כלולה מח"ס חו"ב חג"ת נה"י דאור"י, ובינה כלולה מו' ספירות, בינה חג"ת נה"י דאור"י. וחסד כלול משש ספירות חג"ת נה"י דאור"י. וכו' עד"ז, שכל ספירה עליונה כלולה מכל ספירות התחתונות שעברו בתוכה. מטעם אין העדר ברוחני (וכבר נתבאר זה בחלק ב' בהסתכלות פנימית פרק ט').

(ג) והנה, התכללות זו האמורה, נעשתה מכח ע"ס כח"ב תו"מ דאור ישר עצמן, עוד מלפני שנעשה הזווג דהכאה על המסך, המעלה אור חוזר ומלביש אותן. אמנם אחר שנעשה הזווג דהכאה על המסך שבמלכות,

והאור חוזר עלה ממסך שבמלכות והלביש את הספירות דאור ישר, הנה אז משהו האור"ח קומתן של כולן בשוה. למשל, אם הזווג היה על מסך דבחי"ד, המעלה אור"ח עד הכתר, הנה יצאו כאן ע"ס דאור"ח, כח"ב חג"ת נה"י"מ, מן המלכות והלבישו את כח"ב חג"ת נה"י דאור ישר. והנה ע"ס דאור"ח נמצאות בסדר הפוך מע"ס דאור ישר, כי ע"ס דאור"י שורשן למעלה בכתר, ונמצאות עומדות ממעלה למטה. מכתר עד יסוד. וע"ס דאור"ח הרי שורשן במלכות, כי ממנה יצאו, ונבחן שהן עומדות ממטה למעלה, שכתר דאור"ח, דהיינו השורש, הוא במלכות, וחכמה דאור"ח ביסוד דאור"י, ובינה דאור"ח בהוד דאור"י. וחסד דאור"ח בנצח דאור"י וגבורה דאור"ח בת"ת דאור"י. ות"ת דאור"ח בגבורה דאור"י. ונצח דאור"ח בחסד דאור"י. והוד דאור"ח בבינה דאור"י. ויסוד דאור"ח בחכמה דאור"י. ומלכות דאור"ח בכתר דאור"י. הרי שהן עומדות ממטה למעלה, החל במלכות וכלה בכתר.

(ד) וכשתחברות עשר ספירות דאור"ח עם עשר ספירות דאור"י, נמצאות בכל אחת עשר ספירות. כי מלכות שלא היה לה כלום מאור"י, הרויחה עשר ספירות שלמות דאור"ח, מכתר עד מלכות, כי כולן עברו דרכה, ונשארו בה בקביעות, מטעם אין העדר ברוחני. ויסוד דאור"י שלא היה בו אלא ספירה אחת דאור"י, השיג עתה מאור"ח ט' ספירות, מחכמה עד מלכות, כי כולן עברו דרך בו. והוד דאור"י, שלא היה לו אלא ב' ספירות השיג עתה מאור"ח ח"ס, מבינה עד מלכות. ונצח דאור"י שהיה לו ג"ס, השיג ז"ס מחסד עד מלכות. וכו' עד"ז עד שחכמה דאור"י שהיו לה שמונה ספירות דאור"י, חו"ב חג"ת נה"י, השיגה עתה, יסוד ומלכות דאור"ח, ונשלמה בעשר ספירות. וכתר דאור"י, שהיה לו ט"ס, כח"ב חג"ת נה"י דאור"י, השיג עתה מלכות דאור"ח, ונשלם בעשר ספירות.

(ה) ונמצא, שמלכות דאור"ח השיגה קומת כתר, שהרי נתחברה עם כתר דאור"י. ויסוד דאור"ח השיג קומת חכמה, כי נתחבר עם

חכמה דאורי. והוד השיג קומת בינה, משום שנתחבר עם בינה. וכו'. ולפיכך נבחן שגם חכמה דאורי השיגה קומת כתר, שהרי אותה המלכות דאורי שנתחברה עם כתר, ונעשתה לקומת כתר, עברה דרך חכמה, ונקבעה בה. א"כ השיגה גם חכמה על ידה את קומת כתר. וכן בינה דאורי, השיגה קומת כתר, כי יסוד ומלכות דאורי, שנעשו לחכמה וכתר, עברו את דרכה, והניחו שורשם בה. ועד"ז כל ספירה וספירה דאורי השיגה קומת כתר, מחמת מלכות דאורי שנתחברה בכתר, עברה בהכרח בתוכם ונקבעה בה. הרי שאחר שעלה אורי ונתחבר באורי, הושוו כל הספירות בקומה שוה עד כתר.

(ו) ונבחן שאותה התכללות שכל ספירה וספירה נכללה מעשר ספירות מחמת התחברות דאורי ואורי, עומדת בעובי,

ומלבישות זו על זו. שהוא מטעם קומתם השוה. באופן, שבפנימיות כולן, עומדות ע"ס דכתר באורך, מכתר עד מלכות. ועליהן בעובי מלביש ע"ס דחכמה העומדות באורך, מכתר עד מלכות. ועליהן מלביש ע"ס דבינה, מכתר עד מלכות וכו' עד שע"ס שבמלכות מלבישות בחיצוניות כולן, מכתר עד מלכות. והנה נתבאר שמכל זוג דהכאה של אור העליון במסך דבחי"ד מוכרחות לצאת מאה ספירות, דהיינו עשר ספירות באורך, שכל אחת מהן מתפשטת לעשר ספירות בעבי, וכולן קומתן שוה עד כתר. ועד"ז בזוג דהכאה במסך דבחי"ג, יוצאות ט"ס באורך וט"ס בעבי, שקומתן שוה עד חכמה. ועד"ז בזוג דהכאה דבחי"ב, יוצאות ח"ס באורך וח"ס בעבי שקומתן שוה עד בינה. וכו' עד"ז.

פ ר ק ד'

מבאר עשר הספירות היוצאות זו למעלה מזו וכו' ב' ענינים:

- א. שכל מאה הספירות היוצאות בזוג דהכאה בקומה שוה נחשבות רק לספירה אחת.
- ב. עשר הספירות שקומתן שוה יוצאות מזוג אחד דהכאה, ועשר הספירות היוצאות זו למעלה מזו, יוצאות מחמשה זוגי הכאה.

מה' בחינות העביות, יוצאות ה' קומות של ע"ס

זו למעלה מזו ע"י הזדככות

(א) עתה נבאר הע"ס היוצאות זו למעלה מזו. ותדע, שמסבת ה' הבחינות שבכלי המלכות האמורות, יצא לנו ה' בחינות קומות היוצאים על ידי זוג דהכאה הנ"ל, זו למעלה מזו, מפאת הזדככות המסך וביאתו בה' בחינות העביות האמורות שבכלי המלכות, שבהיות המסך על עביות המלאה שבכלי המלכות, שנקראת עביות דבחי"ד, נבחן אשר יש באורי הנדחה ממנה, ה' בחינות, וע"כ הן מלבישות כל ה' הבחינות דאורי. אמנם אם נזדכך העביות דבחי"ד, נמצא שהאורי הנדחה ממנה קצר מלהלביש את בחינת כתר דאורי, כי אין בו רק ד' בחינות. וענין זה כבר מבואר כל צרכו בהסת"פ (ח"ב אות ע"ב ד"ה ובכדי) ומשם תדרשנו ואין להאריך כאן בזה.

(ב) אמנם צריכים לידע, שכל התפשטות אור עליון לזוג דהכאה על פי סדר המדרגות

של ה' בחינות עביות שבמסך הנ"ל, אע"פ שיש בכל התפשטות מאה ספירות שהן ע"ס אורך וע"ס עובי, כנ"ל, מ"מ אינן נחשבות רק לספירה אחת, דהיינו רק על שם הספירה היותר עליונה שבו, אם העליונה היא כתר נקראת כולן כתר, ואם קומתו ספירת חכמה, נקראת כולן חכמה, וכו' עד"ז.

(ג) באופן, שאלו ה' הקומות היוצאות מפאת הזדככות המסך, זו למעלה מזו, מקומת כתר עד קומת מלכות, נחשבות רק לה' ספירות: כח"ב תר"מ. ואע"פ שבכל קומה מהם יש ע"ס באורך וע"ס בעובי, מ"מ, מתוך שכל אלו מאה הספירות נמצאות בקומה שוה, נחשבות משום זה רק לספירה אחת, שנקראת ע"ש העליונה ביותר, כנ"ל.

(ד) והנך רואה, ההפך הגדול מעשר ספירות שקומתן שוה, לעשר ספירות דזו למעלה מזו, כי העשר ספירות שקומתן שוה, יוצאות מזוג אחד דהכאה, ונחשבות כולן לספירה אחת. אמנם הע"ס כח"ב תר"מ

הסתכלות תלמוד עשר הספירות פנימית קצא

היוצאות זו למעלה מזו, יוצאות על ידי חמשה זווגים דהכאה, מפאת הזדככות המסך על סדר המדרגה מבחינת לבחי"ג וכו' עד לשורש. שבכל אחת מחן, יש ע"ס באורך וע"ס בעובי, בקומה שוה, אשר ע"כ, אלו ה' הקומות נחשבות רק לכח"ב תרי"מ, זה

למעלה מזו, דהיינו, על שם ספירות העליונות שבה' הקומות הללו. והנה נתבאר, ההפרש הגדול, בין ה' מיני הע"ס, שהן: ע"ס דאור ישר, כשהן לעצמן, וע"ס דאורי ואורי, אשר קומתן שוה, וע"ס דנרנח"י, וע"ס שנגל"ה, וע"ס דו למעלה מזו.

פרק ה'

מבאר עשר ספירות דראש ותוך, היוצאות זו למטה מזו, וכו'

ד' ענינים:

א. פרצוף פירושו מדרגה שלימה שיש בה ג' פעמים עשר ספירות ר', ת', ס', ב'. עשר ספירות דראש הן רק שרשים לכלים, שאין עביות המסך יכולה להתעלות ממטה למעלה. ג. אחר שאוה"ח יורד ומתפשט לע"ס ממעלה למטה עד הסבור, עושה ע"ס דכלים גמורים, הנקראות עשר ספירות דתוך. ד. מלכות דראש מכונה פה. מלכות דגוף מכונה סבור.

אלא אח"כ, שהאורי"ח יורד ומרחיב את הכלי מלכות לעשר ספירות מינה ובה, ממעלה למטה, הנה או, נעשה בזה כלים גמורים (כמ"ש באורי"פ פ"ב אות ג'). עשיה בטעמו ונימוקו, ואין המקום להאריך כאן.

האורי"ח המתפשט ממלכות ולמטה,

עושה כלים לתוך הפרצוף

ג) וע"פ המבואר, מובן היטב שמתחילה, צריכות עה"ס להתפשט לזווג דהכאה, כדי להעלות ע"ס דאורי"ח, שילבישו לע"ס דאורי בבחינת שרשי כלים, אשר ע"ס אלו, המלוכשות ע"י האורי"ח העולה ממטה למעלה, נקראות עשר ספירות דראש, שפירושו התחלה לכלים, דהיינו רק שורשים, וכדי לגמור הכלים, צריך האורי"ח לירד ולהתפשט מן המלכות ולמטה הימנה, עם כל קומת אור ישר שהלבישה בראש מהמלכות ולמעלה, אשר ע"י התפשטות זו, נעשים ונגמרים הכלים. והתפשטות זו, מכונה בשם גוף, או תוך הפרצוף, כמבואר לעיל בדברי הרב (פרק י"ב אות ה').

ע"ס דראש מכונות בשם הסתכלות והע"ס דתוך מכונות התפשטות. מלכות דראש מכונה פה ומלכות דגוף מכונה סבור

ד) והנה נתבאר היטב, החיוב של ע"ס דראש וע"ס דגוף, המתחייבות להמצא בכל פרצוף. כי מתחילה, צריכים לזווג דהכאה,

א) ועתה נבאר הע"ס היוצאות זו למטה מזו, שהן ה' פרצופין, א"א, אבא, אמא, ז"א, נוקבא. ותחילה נבאר ההפרש שמבין ספירה לפרצוף, שהמרחק ביניהם רב מאד, כי ספירה, פירושה, או בחינה אחת של אור ישר, או ע"ס המלוכשות באורי"ח אשר קומתן שוה, כנ"ל, אמנם פרצוף, פירושו, מדרגה שלימה, הנגמרת לעצמה בבחינת כלים גמורים, ובבחינת סיום המדרגה. ולפיכך, מתחייב שיהיה בכל פרצוף, ג' בחינות מיוחדות של ע"ס, שנקרא: ע"ס של ראש, וע"ס של תוך, וע"ס של סוף, כמ"ש לפנינו.

האורי"ח העולה מזוג דהכאה ממטה למעלה, אינו אלא שרשים לכלים, ולא כלים גמורים. והם ע"ס דראש

ב) והנה ענין הפרצוף, נתבאר כאן בדברי הרב (פרק י"ב אות ג' ד' ועשיה באורי"פ). וכדי להבין הענין על בוריו אני מוכרח להאריך בזה. וכבר ידעת, שמצמצום ולמטה, פסקה המלכות מלהיות כלי קבלה על אור א"ס ב"ה, אלא האורי"ח העולה ממנה נעשה לכלי קבלה במקומה, כנ"ל. גם נתבאר שם (באורי"פ פ"ב ד"ה על ידי ובהסת"פ ד"ה והנה נתבאר), אשר האור חוזר העולה מהמלכות ולמעלה, אינו נחשב לכלי קבלה גמורים, ואינם נחשבים רק לשרשים לכלים לבד, משום שכח המסך והעביות שבכלי מלכות, אינם יכולים להתעלות ממקום המלכות ולמעלה ממנה אפילו משהו.

כדי לגלות האר"ח בבחינת ע"ס בסוד שורשי כלים, ואח"כ כשמתפשט מהמלכות ולמטה, יוצאים הע"ס בבחינת כלים גמורים, המכונים גוף או ע"ס דתוך. גם תדע, אשר זווג דהכאה המעלה את האר"ח מהמלכות ולמעלה בסוד ע"ס דראש, מכונה בדברי הרב, בשם

פ ר ק ו'

מבאר היטב ענין ע"ס דתוך שהן כח"ב תו"מ היוצאות זו למעלה מזו, ובו ד' ענינים:

א. הסתכלות א' היא כפה דראש לעשות שרשי כלים. הסתכלות ב' היא בטבור לעשות כלים גמורים. ב. אע"פ שלהמשכת הקומה צריכים לכלי העבה ביותר, עכ"ז האור הנמשך בסבת העביות ההיא מתלבש בכלי הוך יותר. ג. כשנזדכך הכלי ובחיד נשלם כלי מלכות, כי מבחינת התלבשות נבחנת בחיד למלכות, וכשנזדככה בחיג נשלם כלי ז"א וכו'. ד. אחר שנזדככו ונתרשמו ה' הכלים כח"ב תו"מ זה למעלה מזה, חזר האור והתלבש בהם.

שם הספירה העליונה שבאותה קומה, נמצא לפי זה, אשר על ידי ההסתכלות הא' שהעלה האר"ח מהמלכות ולמעלה לע"ס של ראש, דקומתן שוה, וכן על ידי התפשטות מהמלכות ולמטה, שיצאו בזה ע"ס בקומה שוה של הגוף, הנה עדיין אין כאן רק ספירה אחת בראש, וספירה בגוף, וכבר ידעת שאין מדרגה נגמרת בפחות מעשר ספירות, ולפיכך, להסתכלות ב' צריכים, אשר על ידי הסתכלות הב', יוצאות עשר ספירות שלימות, שהן ה' קומות כח"ב תו"מ, זו למעלה מזו, על ידי ה' זווגים של הכאה, הבאים מפאת הזדככות המסך, כמ"ש כאן (באור פ"ב אות ח'), עש"ה.

לענין התלבשות האורות בכלים,

כל הוך ביותר מתלבש בו אור יותר גדול

ד) ותדע, אשר אלו ה' הקומות, היוצאות בגוף על ידי הסתכלות ב', הנ"ל, הן יוצאות ממטה למעלה, שמתחילה יוצאת המלכות, ואח"כ הו"א, ואח"כ הבינה, ולמעלה מהכל הכתר. והטעם הוא, על פי מ"ש לעיל (באור פנימי פ"א אות ג') ובאג"ת פ"ב ד"ה וזהו), אשר אע"פ, שלהשפעת הקומה החשובה יותר, צריכים לכלי עבה יותר, עם כל זה, האור הנמשך בסבת עביות ההיא, אינו יכול להתלבש שם, כי כל שהאור חשוב יותר, מתלבש בכלי וך יותר, עש"ה כל ההמשך.

ביאור רחב לע"ס דתוך, היוצאות זו למעלה מזו (א) והנה דברים אלו מובאים ג"כ בדברי הרב, בעץ חיים היכל א"ק שער אח"פ פ"ג, והוא מסיים שם בלשון הוה, "אך כלים אל הגוף שהם ז"ת, עדיין לא היה כח בראיה זו, עד שתפגע בנפש הנפש עצמה, ועל ידי הסתכלות ב' מלמטה למעלה, שהם אור העקודים ואור העין, היה האור חוזר ומלביש את ז"ת", עכ"ל.

למה צריכים להסתכלות ב' לצורך הכלים

ב) והנה רואה כאן בדברי הרב, איך שמאריך ומדייק, אשר בכלים דגוף, צריכים להסתכלות ב' מלבד ההסתכלות שבראש, להיות שצריכים להם ב' בחינות אורות, שהן אור עקודים, ואור העין, שלכאורה, יש לשאול, למה לא די ההתפשטות של ע"ס דאר"ח מהמלכות ולמטה, כדי להוציא את העשר ספירות דגוף אלא שצריכים עוד להסתכלות ב', וכו'.

בהסתכלות א', יצאה רק קומה אחת של ע"ס,

ובהסתכלות ב', יצאו ה' קומות מה' זווגים,

זו למעלה מזו

ג) אמנם, עם הנתבאר לעיל (פרק ד' אות ד'), אשר הע"ס, היוצאות על ידי זווג דהכאה בפעם אחת, שקומתן שוה, אינן נחשבות רק לספירה אחת בלבד, דהיינו, על

ונמצא לפי"ז, אשר הבחי"ד של כלי המלכות, אע"פ שממשיכה האור החשוב יותר, דהיינו קומת כתר, עכ"ז אין אור הכתר מתלבש בכלי מלכות שהוא דבחי"ד, אלא רק בבחינת כלי מלכות הו"ך לגמרי מכל עביות, דהיינו, אחר שנודככה בבחינת השורש, ועד"ז כולם.

הכלים יצאו זה למעלה מזה, ממלכות עד כלי דכר

(ה) ונמצא לפי"ז, אשר אחר שנודככה המלכות מבחי"ד לבחי"ג, ונשאר כלי דבחינה ד' בלי אור, הנה נתרשם בזה כלי דמלכות, הראוי לאור השפל יותר, דהיינו שנקרא אור הנפש. ואח"ז שנודככה מבחי"ג לבחי"ב, ונשאר גם כלי מלכות דבחי"ג בלי אור, נתרשם בזה כלי דו"א, הראוי לאור הרוח, המעולה במדרגה אחת מאור הנפש, ואח"ז, שנודככה מבחי"ב לבחי"א, ונשארה גם הבחי"ב במלכות בלי אור, הנה נתרשם בזה כלי דבינה, הראוי לאור הנשמה. ואח"ז שנודככה מבחי"א, לבחינת שורש, ונשארה גם בחי"א של המלכות בלי אור, הנה נתרשם בזה כלי דחכמה, הראוי לאור החיה. ובחינת השורש של המלכות, ראוי לאור הכתר שנקרא אור יחידה. ואחר שנתרשמו ה' הכלים האלו: כח"ב ז"א ומלכות, זה למעלה מזה, חזר האור העליון והתלבש בהם, כמ"ש הרב (בע"ח ש"ז פ"ו).

ערך הפוך מהמשכת האורות, להתלבשות האורות בכלים. שבהמשכה, העב יותר חשוב יותר. ובהתלבשות, הו"ך יותר חשוב יותר

(ו) והנך מוצא, אע"פ שזווג דהכאה על מסך דבחי"ד, מוציא ע"ס בקומת כתר, ובאור היחידה; וכן בשעה שמזדכך מהמלכות חלק עביות דבחי"ד, נמצא שנעלמה משם קומת כתר; עכ"ז, נעשה אותו חלק המלכות

דבחי"ד, רק בחינת כלי לאור המלכות, שהוא נפש. וכן חלק עביות דבחי"ג שבכלי מלכות, המוציא ע"י זווג דהכאה את קומת חכמה באור חיה, וכן בהזדכך ממלכות חלק עביות דבחי"ג זאת, נמצא שנעלמה קומת חכמה, עכ"ז נעשה אותו חלק המלכות דבחי"ג, רק בחינת כלי לאור הו"א, שהוא רוח. וכן חלק עביות דבחי"ב, כלי לאור נשמה. וכן חלק עביות דבחי"א, כלי לאור חיה. וחלק שבה שנודכך לבחינת שורש, נעשה כלי לאור יחידה.

בהסתכלות ב' נעשו ה' כלים כח"ב חו"מ

(ז) הרי שבהסתכלות ב' הנעשית בשעת הזדככות המסך, יוצאים ונעשים ה' כלים זה למעלה מזה, שמתחילה יוצאת מלכות, ואח"כ ז"א, ואח"כ בינה, ואח"כ חכמה, ואח"כ כתר. (ח) וז"ש הרב "שעל ידי הסתכלות ב' ממטה למעלה, שהם אור העקודים ואור העין, היה האור חוזר ומלביש את הו"ת". רצונו לומר, שע"י הסתכלות ב' בשעת זיכוך המסך, שהולך ועושה ד' זיווגי דהכאה ממטה למעלה, נמצא הולך ועושה הע"ס, להלביש את הו"ת. כלומר, לאור דגוף הפרצוף, המכונה ז' תחתוניות, כמ"ש לפנינו.

הע"ס המתפשטות מפה לטבור, נקראות עקודים. והאור המתפשט לזווג דהכאה נקרא הסתכלות

(ט) וזה אמרו "שהם אור העקודים ואור העין". כי ה' חלקי המלכות הנ"ל, הנמצאים ממלכות של ראש עד למלכות דמלכות, מכונים "עקודים", מטעם היות כל האורות הללו, עקודים בכלי אחד, דהיינו במלכות, שהרי כולם רק חלקי המלכות המה, כנ"ל. והאור המתפשט להכאה בסוד הסתכלות ב' האמור, נקרא אור העין.

פ ר ק ז'

מבאר עשר ספירות דסוף הפרצוף ובו ג' ענינים:

- א. בע"ס דתוך אין עביות המסך שולטת, משום שמלכות דמלכות המסיימת האורות נמצאת למטה בטבור, ואין עביות שלה יכולה להשפיע למעלה ממקום מציאותה. אבל בע"ס דסוף שהמלכות המסיימת היא ממעל להן, כבר עביות דמסך שולטת עליהן.
- ב. ע"כ עשר ספירות דסוף מכונות אור נקבה שמקבלת ואינה משפעת כי אינה ראויה לקבל רק אור"ח בלבד. ג. משום זה מסיימות את הפרצוף, ומפסיקות הארתו.

ההפרש שמפה עד הטבור, לבין מטבור ולמטה

(א) ומה שהרב מכנה תמיד לכל גוף בשם ז' ספירות תחתוניות, יש בזה ענין נכבד מאד. והוא, כי כבר ידעת, שאין דבר העביות והגבול שבמלכות פועל, אלא רק בשעת הארת האור"ח מלמעלה למטה, דהיינו ממלכות ולמטה, ותדע, שיש כאן הפרש גדול מאד בין הארת האור"ח מלמעלה למטה, מפה עד הטבור, ובין הארת האור"ח מלמעלה למטה, אחר שכבר נעשתה ההתלבשות בכלים גמורים, שה"ס המלמעלה למטה שבטורם התלבשות, מכונה בשם תוך הפרצוף, שפירשו עיקר הפרצוף, כי שם מלובש כל האור ישר שבפרצוף, והמקום הזה מכונה מפה עד הטבור דפרצוף, שהפה הוא כתר המלכות, והטבור הוא מלכות דמלכות.

ע"ס דסוף הפרצוף הן אור"ח

(ב) אמנם האור"ח היורד מלמעלה למטה, אחר שכבר נעשתה ההתלבשות בכלים, נבחן לע"ס של סיום הפרצוף. ומקום זה מכונה מטבור ולמטה, עד סיום הפרצוף, כי הטבור הוא מלכות דמלכות, שמעת הצמצום ואילך, כבר אינה יכולה לקבל מאור ישר כלום, ולפיכך אותן ע"ס שמפה עד הטבור, אע"פ שמתנוצצות גם למטה מטבור, אמנם, לפי שהאור ישר אינו נמשך עם ההתנוצצות, אלא האור"ח לבד, נבחן ע"כ לאור נקבה, כלומר שמקבלת ואינה משפעת. וכיון שאין בע"ס הללו שום השפעה והתפשטות, ע"כ המה מסיימים לאותה המדרגה.

כל מה שהתחתון גורם לעליון, זוכה בו גם התחתון.
הפה עוד אין בו מבחינת קבלה

(ג) ואין להקשות, לפי"ז איך עובר האור ישר מפה ולמטה, אחר שגם הפה הוא בחינת מלכות, שאינה מקבלת אור"י מהצמצום ואילך, כנ"ל. אמנם כבר ידעת, שהצמצום נעשה על בחי"ד מבחינת היותה כלי הקבלה, שפירשו, אחר שהמלכות כבר התפשטה בעצמה, והלבישה את האור העליון כולו, מה שאין כן, הפה שהוא המלכות של ראש, המשמשת שם בבחינת ממטה למעלה, דהיינו שאין עוד בה מבחינת כלי קבלה ולא כלום, אלא רק שמעלית אור"ח ממנה ולמעלה, ע"כ משום שגרמה להתפשטות ע"ס דראש, יכולה גם היא להתפשט משם ולמטה, מינה ובה, על ד' בחינות חו"ב תו"מ, אשר ג' בחינות הראשונות: חכמה, בינה, ת"ת, שבמלכות ראויות לקבלת האור ישר, ורק המלכות דמלכות, דהיינו הטבור, נחשבת כאן לכלי המלכות, שהצמצום רוכב עליה, ואינה יכולה לקבל לתוכה כלום מהאור"י.

הטבור, שכבר בא לכלל קבלה, אינו ראוי להתפשטות עם אור"י, אלא באור"ח בלבד

(ד) ומכאן תשכיל תמיד להבחין אשר המלכות המשמשת ממטה למעלה, יש לה יכולת, להתפשט מינה ובה על ד' בחינות, אשר בג' בחינות הראשונות היא מקבלת אור ישר. אמנם המלכות המשמשת כבר מלמעלה למטה, דהיינו המלכות שבאותה המלכות שהתפשטה, כנ"ל, כבר אינה ראויה לקבל לתוכה כלום מאור ישר, כי כבר כח הצמצום רוכב עליה, ומלכות המשמשת ממטה למעלה

הסתכלות תלמוד עשר הספירות פנימית קצה

לכלים, אלא רק מועילים להתפיס האור ישר בפרצוף, באופן שיוכל אח"כ להתנוצץ ולעבור ממעלה למטה, כנ"ל, וע"כ מכונים בשם שרשי כלים. והע"ס של תוך הפרצוף מפה עד הטבור, הן הכלים הגמורים ושם עיקר התלבשות האור ישר בפרצוף. והע"ס של סוף הפרצוף, הן בחינת אור נקבה, להיותן או"י בלי או"י, ומקבלות ואינן משפיעות, וע"כ מסיימות לפרצוף, ומפסיקות את אוריתיו.

נקראת בשם כתר מלכות, או פה. ומלכות המשמשת ממעלה למטה, נקראת בשם מלכות דמלכות, או נפש דנפש, או טבור.

בראש רק שרשי כלים. בתוך, כלים לאו"י.

בסוף, או"י בלבד

ה) והנה נתבאר ההבחן, שבין ראש תוך סוף של כל פרצוף: כי הע"ס דראש, אין שם כלי קבלה גמורים, כי האו"י העולה ומלביש אותם ממטה למעלה, אינם נחשבים

פ ר ק ח'

מתחיל לבאר סדר השתלשלות עשר הספירות היוצאות זו למטה מזו הנקראות א"א או"א וזו"ן, או גלגלתא ע"ב ס"ג מ"ה וב"ן, הנאצלים זה מזה בדרך גורם ונמשך, ובו ג' ענינים:

א. שעשר הספירות הראשונות שיצאו אחר הצמצום נקראות אדם קדמון. ב. שאדם קדמון נקרא עולם הכתר משום שבחינה בו לוחג דהכאה. ג. הווג לכל פרצוף הוא, בפרצוף העליון שלו.

ביאור סבת השתלשלות ה"פ געסמ"ב,

ויציאתם זה מזה

א) עתה נבאר סדר השתלשלותם של הפרצופין זה מזה, ואיך שהם עלולים זה מזה בדרך ההתחייבות של "קודם ונמשך". וכדי לקצר בלשון ולהרחיב במובן, נכנה את ה' הבחינות של ראש, בשמות: גלגלתא, עינים, און, חוטם, פה, וה' הבחינות של גוף, בשמות: כתר, חכמה, בינה, ז"א, ומלכות. ודבר הזדככות המסך, נכנה בשם עליה, כי עליה פירושה הזדככות, כנודע, וכשנרצה למשל לומר, שבחי"ד נודככה לבחי"ג, נאמר שהמלכות עלתה לז"א, והזהר שלא לשכוח זה.

ד' מילואים שיש בד' אותיות הוי"ה, שהם עסמ"ב

ב) ושמות ה' הפרצופין: א"א, אבא, אמא, ז"א, נוקבא, נכנה בשמות: גלגלתא, ע"ב, ס"ג, מ"ה, ב"ן, שהיא ע"פ הגימטריא של ד' המילואים, הנהגים בשם הוי"ה. ולפרצוף א"א שהוא הכתר, נכנה גלגלתא. ולפרצוף אבא, שהוא חכמה, הנקרא ג"כ או"א, נכנה ע"ב, שה"ס הוי"ה במילוי יודין,

כזה: יוד, הי, ויו, הי, שעולה בחשבון ע"ב, ולפרצוף אמא, שהיא בינה, הנקראת ג"כ ישסו"ת, נכנה בשם ס"ג, שה"ס הוי"ה במילוי יודין עם א' בואו, כזה: יוד, הי, ואו, הי, שעולה ס"ג, ולפרצוף ז"א, נכנה בשם מ"ה, שה"ס הוי"ה במילוי אלפין, כזה: יוד, הא, ואו, הא, שעולה מ"ה, ולפרצוף הנוקבא, שהיא מלכות, נכנה בשם ב"ן, שהוא הוי"ה במילוי ההין, כזה: יוד, הה, וו, הה, וטעם המילואים וחשבונות הללו, כבר נתבארו בספרי פנים מאירות ומסבירות לע"ח ביאור רפ"ח ניצוצין ואכמ"ל בזה.

ע"ס הראשונות שבקו א"ס נקרא עולם אדם קדמון.

וקומתו עד הכתר. הווג לכל פרצוף צריך להיות

בעליון ממנו

ג) וזאת כבר ידעת, אשר העשר ספירות הראשונות שנאצלו לאחר הצמצום נקראות בשם אדם קדמון, ויש בו ה' פרצופין: גלגלתא, ע"ב, ס"ג, מ"ה, וב"ן. שבכל אחד מהם יש בו: ראש, תוך, סוף. ע"ד שנתבאר לעיל. והוא נקרא בכללו עולם הכתר, או עולם אדם קדמון. והטעם שנקרא כולו כתר,

כבר נתבאר באו"פ (ד"ה ונתבאר), שהוא משום שמסך דבחי"ד בשיעורו האמיתי, אינו משמש בשום עולם זולתו, ע"ש. וצריך שתדע שהזווג דהכאה לע"ס דראש דכל פרצוף, צריך להיות בפה דראש דפרצוף

העליון ממנו, ע"ד שביאר הרב כאן (בח"ג סעיף י"ב) בד' העולמות אבי"ע, שהזווג לצורך ע"ס דאצילות נעשה בעולם שלמעלה מאצילות שהוא א"ק. ולצורך הבריאה נעשה הזווג באצילות, וכו'. ע"ש.

פ ר ק ט'

מבאר סדר אצילות פרצוף גלגלתא דא"ק, ובו ג' ענינים:

א. שהוא התפשטות הראשונה של אור א"ס לזוג דהכאה. ב. שהזווג נעשה על מסך דבחי"ד המעלה אור"ח עד הכתר, ויצאו ע"ס דראש, וע"ס דתוך, וע"ס דסוף. ג. הטעם שהמלכות יכולה להתפשט מפה ולמטה לע"ס דגוף, הוא, כי כל האור שהתחתון גורם לעליון זוכה בו גם התחתון, ולפי שהמלכות גרמה עם האור"ח שלה להתפיס הע"ס דראש, ע"כ קנתה גם היא עשר ספירות.

ע"ס דראש, דגלגלתא, דא"ק

(א) ונבאר מתחילה את פרצוף גלגלתא דא"ק, שהוא פרצוף הראשון שבעולם א"ק. והנה תחילת הכל, כבר ידעת, שהא"ס ב"ה מתפשט עד לזווג דהכאה על המסך שבכלי מלכות, אשר אז עולה האור"ח הנדחה מכלי מלכות, ומלביש את ד' הבחינות דאורי עד קומת כתר. גם ידעת שההתלבשות הזאת של הע"ס דאורי בע"ס דאור"ח, מכונה בשם ע"ס של ראש, שפירושו, שרשי כלים, כי התלבשות האור"ח ממטה למעלה, מספיקה רק להתפיס האור בפרצוף, ולא להלבישו ממש, כנ"ל.

טעם ההתפשטות מלכות דראש לע"ס, הוא משום

שכל מדרגה הגורמת אור לעליונה, זוכה בה גם היא

(ב) ונודע, אשר החוק הוא בעולמות העליונים, שכל מדרגה הגורמת תוספת אור למדרגה העליונה ממנה, הרי כל אותה תוספת אור, חוזרת ומושפעת ג"כ, למדרגה ההיא שגרמה את הופעתו. ולפיכך, מתוך שהמלכות לא קיבלה את האור השייך לה, והחזירתו למקומו, דהיינו הוא האור"ח הנעשה למלבוש על האור העליון, שעל ידי כן התפיס את האור העליון בראש, כנ"ל, אשר זולת האור"ח הזה, לא היה אור העליון נתפס שמה כלל.

נמצא מתחייב משום זה, שכל אותו שיעור קומת הע"ס של ראש, שגרמה שם, ישוב ויתפשט ג"כ בתוך כלי המלכות גופה. בדומה לז"א שאמרו תלת מחד נפקי חד בתלת קיימא, אף כאן במלכות מתוך דט"ס מחד נפקי, חד בט"ס קיימא. וזה וזה נקרא גוף.

ע"ס דתוך, דגלגלתא דא"ק

(ג) ולפיכך, ישוב האור"ח להאיר בכלי המלכות, באופן שמרחיב אותה, עד לה' בחינות כח"ב תר"מ, ומתנוצצות גם הע"ס דאורי של ראש ומתפשטות בע"ס של המלכות, דהיינו עד למלכות שבה, המכונה טבור, ואלו ה' בחינות דהתפשטות המלכות האמורות, הן הנעשות לכלים גמורים, להתלבשות אור העליון בפרצוף, וע"כ הן מכונות בשם גוף, כנודע (ועיין באו"פ ח"ג פ"ב אות ג' ובפ"ג אות א').

ע"ס דסוף, דגלגלתא דא"ק

(ד) ומהטבור ולמטה, אין אור העליון יכול עוד להתפשט שמה, מטעם הצמצום והמסך שבו, וע"כ אין שם אלא הארת אור"ח בלי אור ישר, שאין בהם כח להתפשט. ומסיימות ע"כ את הפרצוף, כנ"ל (פרק ז' אות ב'). והנה נתבאר רת"ס דפרצוף הראשון של א"ק, הנקרא פרצוף גלגלתא.

פ ר ק י'

מבאר פרצוף ב' דא"ק הנקרא ע"ב ובו ד' ענינים:

א. שאו"מ מוכך את המסך דבחי"ד לבחי"ג, ואור העליון שאינו פוסק מלהאיר הכה בו והמסך העלה או"ח והלביש הע"ס דאו"י עד חכמה. והוא הנקרא ע"ב דא"ק. ב. אין מקצת ברוחני וע"כ מטרים שקיבלה עביות דבחי"ג נזדככה לגמרי עד לשורש. ג. הזדככות לשורש מכונה עליה מטבור לפה. ד. אחר שקנה המסך עביות דבחי"ג בהיותו בשורשו בפה דגלגלתא חור וירד למקומו למקום החזה דגלגלתא דא"ק ונעשה עליו זוג דהכאה, ויצאו מפה (מחזה) דגלגלתא דא"ק ולמטה רת"ס דפרצוף ע"ב דא"ק.

הזה, מבדיל ומפריש את הקומה החדשה הזאת, לבחינה נבדלת בפני עצמה, וע"כ אנו מבחינים את הקומה החדשה הזאת, לפרצוף שני של א"ק, שנקרא פרצוף ע"ב דא"ק, אשר קומתו רק עד החכמה, כמבואר.

הע"ב דא"ק, יצא מזוג דהכאה במסך דבחי"ג שנעשה בפה דפרצוף גלגלתא דא"ק

ד) והנה - נתבאר אשר הסיבה והגורם, לאצילות הפרצוף השני דא"ק, הוא חוק ההזדככות, הנוהג תמיד בעביות המסך שבכלי מלכות, מפאת התלבשותו של אור העליון, אשר ע"כ, אחר שנשלמה התלבשות אור העליון בפרצוף הראשון דא"ק, שנקרא גלגלתא, נזדככה עביות דבחי"ד אשר במסך שבמלכות, למדת עביות דבחי"ג. וזוג דהכאה הזה הנעשה במסך דבחי"ג, שעלה לפה דגלגלתא דא"ק, האציל הפרצוף השני דא"ק בקומת חכמה, הנקרא פרצוף ע"ב דא"ק.

הזדככות העביות שבמסך עד בחינת עביות דשורש, נבחנת לעליה לפה דראש.

ה) אמנם אין הכונה, שתיכף אחר שנזדככה המלכות מבחי"ד, ועמדה בעביות דבחי"ג, נאצל ויצא שם פרצוף ע"ב, כי אין ענין מקצת נוהג ברוחני, ולא יתכן כלל, שמקצת עביות תזדכך מהמלכות, ומקצת עביות תשאר במלכות. אלא, כיון שהתחילה המלכות להזדכך, מוכרחת לילך ולהזדכך מכל עביותה, עד עמידתה בתכלית הזכות, שהיא כבחינת השורש שבה, אשר שם מתלבש אור הכתר, כנ"ל (פ"ו אות ד') עש"ה, ותדע, אשר דבר ההזדככות הזאת עד לשורש מכונה בשם עלית המלכות לכתר, או עלית הטבור

האור המקיף מוכך את המסך דבחי"ד לבחי"ג א) וכבר ידעת את חוק ההזדככות הנוהג בעביות שבכלי מלכות, אשר אע"פ שהעביות שבכלי המלכות, הוא הממשיך והוא הגורם, לכל שיעור הקומה שבפרצוף, מ"מ אחר שנמשך שם אור העליון ונתלבש בפרצוף, יש בטבעו של אור המקיף לזכך את העביות שבמלכות (כמ"ש היטב בהסת"פ ח"ב אות ע"ב ד"ה ובכדי), ולפיכך, אחר שנתלבש אור העליון בפרצוף גלגלתא דא"ק, הנ"ל, גרם הזדככות לעביות דבחינה ד', אשר במסך שבמלכות שבו, ויצא משום זה מסך חדש במלכות דבחי"ג.

יציאת ע"ס דראש בקומת חכמה, על המסך דבחי"ג

ב) ומתוך שאור העליון, אינו פוסק מלהאיר לנאצלים אפילו רגע (כמ"ש הרב בע"ח ש"ו פ"ז מ"ת), נמצא משום זה, אשר תיכף בזה הרגע, שנתחדש המסך שבעביות דבחי"ג, הנה תיכף מתפשט אליו אור א"ס לזוג דהכאה, שהמלכות מעלה או"ח ומלבשת לאור העליון. אלא, מתוך שנחסרה מדת עביות דבחי"ד, א"כ האו"ח הנדחה ועולה מהמלכות נתמעט משיעורו, ואינו מגיע עתה להלביש עד קומת הכתר כמקודם, אלא רק עד קומת חכמה.

הקומה של חכמה נבדלה לפרצוף בפ"ע, ונק' ע"ב דא"ק ג) וכבר ידעת, אשר כמו שהגשמיים נפרדים זה מזה בריחוק מקום, כן הרוחניים נפרדים זה מזה מפאת שינוי צורה המתחדש בהם, שמדת הריחוק משוערת בגדלו של השינוי שביניהם. וע"כ אחר שנתחדש ויצא המסך דבחי"ג, בתוך פרצוף גלגלתא דא"ק, עם הקומה החדשה של אור, הרי שינוי הצורה

לפה דראש, כי הפה הוא כתר המלכות, והטבור הוא מלכות המלכות (כנ"ל, פ"ז אות ד').

עליה, פירושה הזדככות, וירידה, פירושה התעבות

(ו) וכאן צריך שתזכור, אשר עליה פירושה הזדככות, וירידה פירושה התעבות, וכל הוץ יותר נבחן לעליון יותר. וענין עמידת הע"ס כח"ב ז"א ומלכות דגוף הפרצוף, זה למעלה מזה, מפה עד הטבור, אין המדובר במקום מדומה ח"ו, אלא רק בענין זכות ועביות בלבד, באופן, שכתר להיותו הכלי היותר זך מכולם, נבחן שעומד בסמוך לפה של ראש הפרצוף, כלומר עליון מכולם. והמלכות שהיא העבה מכולם, נבחנת, שעומדת למטה במקום הטבור דגוף הפרצוף, כלומר תחתונה מכולם.

השוואת צורת התחתון לעליון.

נבחנת לביאה במקום העליון

(ז) ועם זה תבין בפשיטות, שבשעה שאנו אומרים, שהמלכות הלכה ונזדככה מהעביות דבחי"ד שבה, עד שגשאה וזה כמו בחינת השורש שלה, נמצא משום זה, שבאה באמת למקום השורש שלה, דהיינו הכתר שלה המכונה פה, כי להיותה זכה כמוהו, הרי נמצאת עמו במעלה אחת.

לאחר שהמסך עלה ונכלל בפה דגלגלתא.

נתחדשה בו עביות, חוץ מבחינה אחרונה

(ח) ולפיכך, בשעה שמזדככת המלכות לגמרי, ונשארה בבחינת שורש, נמצאת בזה, שעלתה למאציל שלה, דהיינו לפה דראש, משום שבחינת הפה דראש, הוא השורש לכל ההתפשטות הקודמת הזאת שמלמעלה למטה, ונכללת שם בוויג דהכאה הנוהג במלכות דראש. וע"כ נמצאת שוב המלכות, שחזרת ומקבלת שמה, את בחינת העביות, שהיתה בה בראשונה בטרם שזדככה, חוץ מבחינה אחרונה, שנאבדת ואינה חזרת, משום, שבחינה אחרונה אינה מנחת רשימו כמ"ש

במקומו, באופן, שע"י ההתכללות בוויג דהכאה שבפה דראש דגלגלתא, קיבלה רק עביות דבחי"ג בלבדה. ויצאו שם עליה ע"ס בקומת חכמה.

יציאת ע"ס דראש ע"ב,

וירידתו במקום החזה דגלגלתא

(ט) ואחר שנכלל המסך בוויג דהכאה בפה דראש דגלגלתא, ועביות שהיתה בו חזרה ונתחדשה, הוכר שהעביות שבו, היא בחינת עביות דטבור שלמטה מפה דגלגלתא ואין לה שייכות לפה דגלגלתא. והכרה זו נבחנת שהמסך נפרד מפה דראש דגלגלתא ויצא ממנו, וירד, דהיינו שנתעבה, בעביות דבחי"ג בגוף דגלגלתא, הנקרא חזה. ומתוך שכבר היה כלול ממסך דעביות של ראש, מעת היותו בפה דגלגלתא, שוב נתפשט אליו אור א"ס לזווג דהכאה, גם בהיותו במקום החזה, ויצאו עליו ע"ס דראש בקומת חכמה. והוא חסר כתר, משום שמסך בעביות דבחי"ג אינו ממשך רק קומת חכמה. והן הנקראות, הראש דפרצוף ע"ב דא"ק. ונמצא, שמקור הע"ס דראש דפרצוף ע"ב דא"ק, יצא בפה דפרצוף דגלגלתא דא"ק, דהיינו בעת התכללות המסך בוויג דהכאה שבפה דגלגלתא. ואח"כ ירדו משם למקום החזה, ומזווג דהכאה שנעשה במקום החזה, יצאו ע"ס בקומת חכמה והלבישו את הגלגלתא דא"ק, מחזה ולמעלה עד סמוך לפה דגלגלתא, דהיינו עד החכמה דגוף דגלגלתא. ולא לפה ממש. כי הפה הוא כתר דגוף דגלגלתא, והראש דע"ב חסר כתר.

תוך סוף דפרצוף ע"ב דא"ק

(י) ואח"כ חזר האו"ח ההוא, והרחיב את המלכות לע"ס מינה ובה, ממנה ולמטה עד למלכות שבה, ויצאו כאן ע"ס דגוף, כנ"ל, המכונים ע"ס דתוך. ומשם ולמטה, נתפשטו ע"ס דאו"ח בלי אר"י, שהן אור נקבה, המסיימות למדרגה כנ"ל. והנה נתבאר: ראש, תוך, סוף, דפרצוף ע"ב דא"ק.

פרק י"א

מבאר פרצוף הג' דא"ק הנקרא ס"ג דא"ק שהוא בקומת בינה, ובו ב' ענינים:

א. שאחר שנשלם ע"ב דא"ק חזר אור המקיף וזיכך העביות דבחי"ב לבחי"ב, ויצאו ע"ס דרת"ס בקומת בינה, והוא הנקרא ס"ג דא"ק. ב. שמתחילה עלה המסך שבטבור לשורשו בפס כמ"ש בע"ב דא"ק.

שהמלכות עלתה למאציל שלה, דהיינו לפה דראש ע"ב דא"ק, שהפה הוה, הוא השורש והמאציל לע"ס דגוף דע"ב דא"ק, כנ"ל. וכיון שעלתה לפה, חזר השורש והשפיע לה העביות כבתחילה, חוץ מבחינה אחרונה, שנאבדת ואינה חוזרת (כנ"ל פ"י אות ט'), ונמצא שחזרה המלכות ונתעבתה שמה בעביות דבחי"ב, שאנו מכנים התעבות זו, בשם ירידה למקומה כבתחילה, דהיינו בחוזה, בסמוך לטבור דע"ב דא"ק, שמשם באה (כנ"ל פ"י אות י'), ושוב נעשה שם זוג דהכאה, ויצאו ע"ס דראש בשיעור קומת בינה, כי האור"ח דבחי"ב אינו מגיע יותר מזה, ומשם ולמטה נתפשטו ע"ס דתוך, וע"ס דסוף (כנ"ל פ"י אות ט' י'). ופרצוף זה, נקרא פרצוף ס"ג דא"ק, משום שאין לו אלא קומת בינה, ועד"ו, יצאו שאר פרצופי א"ק.

הזדככות המסך דבחי"ב לבחי"ב.

אין הזדככות במסך דראש, אלא במסך דטבור (א) ואחר שנשלם פרצוף ע"ב דא"ק הנ"ל, נמצא ג"כ, אשר אור העליון המתלבש בו, וחזר האור"מ וזיכך העביות שבו, ע"ד הנ"ל אצל פרצוף גלגלתא דא"ק (עיי"ש בפרק י' אות ד'). והיינו העביות דמסך שבמלכות דמלכות שלו, שהיא מלכות דגוף דע"ב, המכונה טבור כנ"ל, כי במלכות דראש המכונה פה, אינו נוהג הזדככות בשום פרצוף, להיותה משמשת ממטה למעלה, ואין האור מוגבל כלל בתוכה, ולפיכך אינו מוכך אותה, וזכור זה.

יציאת דרת"ס דפרצוף ס"ג דא"ק

ב) ואחר שנזדככה המלכות דע"ב, המכונה טבור, מכל העביות שבה, דהיינו מעביות דבחי"ג, עד שנעשית זכה כשורש, נבחנת

פרק י"ב

מבאר פרצוף ד' וה' דא"ק הנקראים מ"ה וב"ן דא"ק, ובו ד' ענינים:

א. מציאת מ"ה ב"ן דא"ק. ב. עביות נקרא הבל וה' בחינות שבה נקראות: מצה, עין, און, חוטם, פה, ג. בעביות דבחי"א והשורש דא"ק נתחברה הבחי"ה, וע"כ היה בהם זוג דהכאה. ד. מ"ה וב"ן פנימיים וחיצוניים דא"ק.

דא"ק, אלא שכאן נבחנת ההזדככות לבחינת שבירת הכלים, משום שהיתה מעורבת בו עביות דבחי"ד, כמ"ש במקומו (כמ"ש הרב בחלק ד' אות ל"ו) ונשארה בו עביות דשורש. והנה אור העליון שאינו פוסק מלהאיר הכה בעביות דשורש ההיא ויצאו עשר ספירות בקומת מלכות, הנבחנות לפרצוף ב"ן דא"ק. והוא הנקרא עולם אצילות ובי"ע כמ"ש במקומו.

מציאת מ"ה ב"ן דא"ק

א) ואחר שנשלם פרצוף ס"ג, חזר שוב האור המקיף וזיכך העביות דבחי"ב לבחי"א והאור העליון שאינו פוסק מלהאיר הכה בו והוציא עשר ספירות בקומת ז"א, הנקרא פרצוף מ"ה דא"ק, ונתפשט לראש תוך סוף, ופרצוף זה נקרא עולם הנקודים, וגם בו היתה הזדככות המסך כבפרצופי הקודמים

עביות נקראת הבל. וה' בחינות שבה, נקראות מצה, עין, און, חוסם, פה

(ב) והנה נתבאר היטב ענין יציאת ה"פ א"ק זה מזה, הנק' גלגלתא, ע"ב, ס"ג, מ"ה, וב"ן. ותדע שה' בחינות מסכים האלו, נקראים ה' הבלים, כי עביות שבמסך מכונה בשם הבל. באופן, שפרצוף גלגלתא דא"ק יצא מהבל הפה, שהוא בחי"ד. ופרצוף ע"ב דא"ק יצא מהבל החוסם, שהוא בחי"ג. ופרצוף מ"ה דא"ק יצא מהבל העינים, שהוא בחי"א. ופרצוף ב"ן דא"ק יצא מהבל המצח שהוא בחינת כתר, דהיינו שורש העביות.

בעביות דבחי"א, והשורש, דא"ק, נתחברה הבחי"ד, וע"כ היה בהם זוג דהכאה

(ג) ואין להקשות, הרי הבל העינים, שהוא בחי"א, עביותו קלושה ואינו מספיק לזווג דהכאה (כמ"ש הרב בחלק ג' אות פ'), ומכ"ש הבל היוצא מן המצח, שהיא עביות דשורש, שאינו מספיק לזווג דהכאה. והענין הוא, כי מטרים שנעשה הזווג על הבל העינים נתתקן שם דבר חדש, המכונה צמצום ב', שה"ס עלית בחי"ד לבינה, ומשום זה נתעברו על ידה בחי"א ובחינת השורש, עד שהיו מספיקות לזווג דהכאה, כמ"ש במקומו. ומה שעולם הנקודים שיצא מעינים נקרא ס"ג,

ועולם האצילות נקרא מ"ה החדש שיצא מן המצח, הוא משום שיש שם ב' קומות, זכר ונקבה, כי בעולם הנקודים נשאר רשימו דהתלבשות מבחי"ב שנתחברה עם הרשימו דעביות מבחי"א, ויצאה עליהן קומת ס"ג המכונה זכר. וכן בעולם אצילות נשאר רשימו דהתלבשות מבחי"א שנתחברה עם העביות דבחינת שורש. ומהתחברותן יחד יצא עליהן קומת מ"ה, המכונה זכר, כמ"ש במקומו. אבל מבחינת הרשימו דעביות, שהיא קומת הנקבה, לא היתה אלא קומת ב"ן. וע"כ נקרא מ"ה הזה, מ"ה החדש, לאפוקי מן קומת מ"ה שבנקודים, שהוא מ"ה הישן הקודם למ"ה הזה.

מ"ה וב"ן פנימיים וחיצוניים דא"ק

(ד) אמנם אלו ב' קומות מ"ה וב"ן שיצאו בנקודים ובעולם אצילות, כבר אינן נחשבות למ"ה וב"ן דא"ק גופיה, אלא לבחינת חיצוניות דמ"ה וב"ן דא"ק. והוא משום שנתקנו בצמצום ב', וא"ק כולו הוא צמצום א'. אלא שב' קומות מ"ה וב"ן אלו נכללו בפנימיות א"ק, מטעם שעברו דרכו, ונקבעו בו, כי אין העדר ברוחני. ומ"ה ב"ן אלו שנכללו בא"ק נקראים מ"ה וב"ן דא"ק, או מ"ה וב"ן הפנימיים דא"ק, שעליהם מלביש עולם הנקודים ועולם האצילות.

פ ר ק י " ג

מכאן התלבשות הפרצופין זה בזה, ועוד, ובו ג' ענינים:

א. ההכרח שה' הפרצופין יצאו זה למטה מזה. ב. שטבור דעליון נעשה לפה דראש לפרצוף התחתון שלו. ונמצא כל פרצוף יוצא ממלכות דמלכות דעליון שנקראת טבור. ג. סדר התלבשות הפרצופים זה בזה.

ההפרש בין ה' קומות זו למטה מזו, לבין ה' קומות זו למעלה מזו

(א) עתה תבין היטב, ההפרש בין הע"ס כח"ב ז"א מלכות, העומדות זו למעלה מזו, ובין ה' הפרצופין גלגלתא ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, העומדים זה למטה מזה. כי הע"ס כח"ב ז"א ומלכות, יצאו ונאצלו בעת עלית

המלכות למאציל, הנהוג בכל פרצוף ופרצוף מזה' הפרצופין (כנ"ל פ"י אות ה'), כי ללידת פרצוף, מחוייב המסך והמלכות שבפרצוף הקודם, לעלות לפה דראש אשר שם, כדי לקבל עביות חדשה בצורה חדשה, אשר אז נעשה זווג חדש לפרצוף החדש. משא"כ הע"ס כח"ב ז"א, שהן יוצאות בשעת הזיכוך

של המלכות (כנ"ל פ"ו אות ה'), שאינן מקבלות עביות חדשה, אלא להיפך, שעולות ומזדככות בכל פעם יותר, והזדככות פירושה עליה, אי"כ נאצלת בחי"ג למעלה מבחי"ד, ובחי"ב למעלה מבחי"ג, וכו'.

פה דראש התחתון מוכרח לצאת במקום החזה דעליון

(ב) מה שאין כן באצילות הפרצופין, למשל, כשיוצא פרצוף ע"ב מפרצוף הגלגלתא, הרי המלכות דגוף דגלגלתא, מחויבת להתעלות למקום הפה דראש בגלגלתא, אשר שמה מקבלת עביות דבחי"ג מחדש (כנ"ל פ"י אות ח' ט'), אשר קניית העביות, פירושה, שחוזר למקומו לטבור דפרצוף גלגלתא כבתחילה, כמ"ש שם, שהזוג החדש דהכאה בבחי"ג, נעשה בהכרח במקום הטבור (המכונה עתה חזה כמ"ש לפנינו) דפרצוף הגלגלתא. הרי לעיניך, אשר המלכות דראש של פרצוף ע"ב, הוא במקום הטבור דפרצוף גלגלתא שלפניו נמצא תמיד, אשר מלכות דגוף דפרצוף העליון, נעשית למלכות של הראש לפרצוף התחתון ממנו, דהיינו, שטבור דעליון נעשה פה דראש התחתון.

ה"פ מוכרחים לצאת זה למטה מזה

(ג) באופן, שפי הטבור דגלגלתא, נעשה לפה דראש ע"ב, ופי הטבור דע"ב נעשה לפה דראש הס"ג, ופי הטבור דס"ג, נעשה לפה דראש המ"ה, ופי הטבור דמ"ה, נעשה לפה דראש הב"ן. הרי, שה' הפרצופין, מחויבים לצאת זה למטה מזה, בהיפך מהע"ס הפרטיות שבכל פרצוף, היוצאות זו למעלה מזו.

כל פרצוף יוצא ממלכות דמלכות דעליון

(ד) ומכאן יוצא לנו הכלל, אשר כל פרצוף נאצל מכח מלכות דמלכות שבעליון. כי נתבאר, אשר המלכות דגוף שבפרצוף

עליון, המכונה טבור דעליון, הוא המאציל של הפרצוף השני אליה, כי למשל, על ידי עליית טבור דפרצוף גלגלתא, אל הפה דראש הגלגלתא, נמצא שמקבל שמה עביות דבחינה ג' שעל זווגו נאצל ויוצא פרצוף השני, שנקרא ע"ב כנ"ל. והנה הטבור הזה דגלגלתא, הוא מלכות דמלכות דגלגלתא, כי הפה הוא מלכות והטבור הוא מלכות דמלכות כנ"ל, הרי, שהמלכות דמלכות דעליון, הוא השורש והמאציל של התחתון הימנו.

סדר הלבשת ה"פ א"ק זה על זה

(ה) ועם זה תבין ג"כ סדר ההלבשה, שבה' פרצופין דא"ק. כי פה דראש הפרצוף ע"ב, עומד במקום הטבור דפרצוף גלגלתא, כנ"ל (באות ג') ונמשך ממטה למעלה, עד פה דראש דגלגלתא, כי שם נחשב לתכלית קומתו של ע"ס דראש הע"ב, מחמת הטבור דגלגלתא שעלה לשם, וקיבל העביות לצורך הזווג שלו כנ"ל (באות ב'), וע"כ אנו אומרים שע"ס דראש ע"ב, עומדות ומלבישות את הע"ס דתוך דגלגלתא, דהיינו מפה עד הטבור, כמבואר. באופן, שראש הפרצוף דגלגלתא, נשאר מגולה בלי התלבשות.

הטעם שאין התלבשות בראש

(ו) ועד"ו ג"כ ע"ס דראש דפרצוף ס"ג, מלבישות לע"ס דתוך (דגלגלתא) וכן ע"ס דראש הפרצוף מ"ה, מלבישות לע"ס דתוך הפרצוף ס"ג, וכו' עד"ו, דהיינו ג"כ מטעם הנ"ל, אצל הלבשת ע"ב לפרצוף גלגלתא, כי טעם אחד לכולן, שהרי כולן יוצאות בכח עלית טבור דעליון לפה דעליון, וע"כ מקום עמידת ע"ס דראש התחתון, במקום ע"ס דתוך דעליון, דהיינו מפה עד הטבור. ומפה ולמעלה דכל עליון, נשאר תמיד מגולה, בלי שום התלבשות.

פ ר ק י " ד

מבאר כי ב' צמצומים היו בעולמות.

שצמצום א' היה על המלכות לבדה, וס' ראשונות היו נקיות מכל צמצום. ובצמצום ב' נתערב הצמצום מבינה ולמטה דכל מדרגה. ובינה ותפארת ומלכות יצאו מכל מדרגה.

באופן זה, שבמקום חצי ת"ת, יצא עולם הבריאה, ובמקום נצח הוד יסוד יצא עולם היצירה ובמקום מלכות יצא עולם העשיה. ואחר תקונים מיוחדים, מקבל עולם הבריאה על ידי מסך דבחי"ב מישו"ת דאצילות. ועולם היצירה מקבל על ידי מסך דבחי"א מז"א דאצילות. ועולם העשיה, מקבל על ידי מסך דשורש העביות, ממלכות דאצילות.

אבי"ע הם ד' קומות חו"ב תו"מ

(ג) ולפיכך נבחנו ה' העולמות בשם כח"ב תו"מ. כי עולם א"ק יש לו קומת כתר, דהיינו ע"ס דפרצוף גלגלתא דא"ק. כי כל עולם, נחשב שיעור קומתו על פרצוף הראשון שבו, כמו שיעור קומה שבספירות. שנחשב על ספירה עליונה שבו. ועולם האצילות יש לו קומת חכמה, דהיינו בע"ס דפרצוף א"א דאצילות הנחשב לפרצוף הא', כי עתיק הוא מרומם מאצילות. ועולם הבריאה יש לו קומת בינה, דהיינו ישו"ת. ועולם היצירה קומת ז"א, ועולם העשיה קומת מלכות.

עיקר ההפרש בא"ק לאבי"ע, הוא: כי א"ק הוא מצמצום א' ואבי"ע הם מצמצום ב' ואצילות היא למעלה מפרסא הכוללת, ובי"ע הם למטה מפרסא זו

(ד) אמנם עיקר ההפרש שבין ה' העולמות האלו, הוא, מכח ב' הצמצומים, כי עולם אדם קדמון הוא מצמצום א', אשר קו א"ס מאיר בו עד לנקודה דעולם הזה. והט"ס שלו נקיות מכל מסך וצמצום. משא"כ ד' העולמות אבי"ע, הם מצמצום ב', אשר מבינה ולמטה דכל מדרגה מהם, כבר מעורבת הצמצום של המלכות, מטעם עלית מלכות לבינה דכל מדרגה כנ"ל. ועולם אצילות, אע"פ שהוא מצמצום ב', עם כל זה הוא נקי

הסיום שנעשה במקום בינה נקרא פרסא (א) עתה נבאר הע"ס הנקראות ה' עולמות: אדם קדמון, אצילות, בריאה, יצירה ועשיה. וכאן צריכים לדעת ב' צמצומים שנעשו בעולמות. כי תחילה נעשה צמצום רק בכלי מלכות, שלא תקבל לתוכה אור א"ס. וט' ספירות ראשונות היו נקיות מכל מסך וצמצום, כמ"ש בחלק א'. ומבחינה זו יצאו ג' פרצופין ראשונים בעולם א"ק, המכונים גלגלתא, ע"ב, ס"ג, כמו שנתבאר לעיל בפרק י"ב. ואחר זה בפרצוף נקודות דס"ג הזה דא"ק, נעשה צמצום ב', אשר מלכות המסיימת את קו אור א"ס, שהיתה עומדת בנקודה דעולם הזה, עלתה למקום החזה דפרצוף נקודות דס"ג דא"ק, וסיימה שם את קו האור הא"ס, וחצי ת"ת ונהי"מ שמחזה ולמטה של הפרצוף נשארו ריקנים בלי אור. וכמו שנעשה סיום חדש על אור הקו בכללות במקום החזה של פרצוף נקודות דס"ג דא"ק, מחמת עלית המלכות לבינה דגוף הנקרא תפארת, כן נעשה בפרטות בע"ס של כל מדרגה ומדרגה, שמלכות של אותה מדרגה עלתה לבינה של אותה מדרגה, וסיימה שם את המדרגה, ובינה ותו"מ של אותה המדרגה יצאו לחוץ מן המדרגה, ונפלו למדרגה שמתחתיה. וסיום חדש הזה שנעשה בצמצום ב' במקום בינה או בתפארת, נקרא פרסא.

הפרסא הכוללת מפסקת בין אצילות לבי"ע

(ב) ונדבר מבחינת פרסא הכוללת. אשר מלכות המסיימת שעמדה בנקודה דעולם הזה עלתה למקום החזה דפרצוף נקודות דס"ג דא"ק וסיימה שם את אור הקו. והסיום הזה שנעשה במקום החזה, נקרא פרסא הכוללת. ובפרסא זו ולמעלה יצא עולם האצילות. ומפרסא זו ולמטה דהיינו במקום שנתרוקן מאור הקו של הא"ס, יצאו בסוד אור של תולדה, ג' עולמות בריאה יצירה עשיה.

הסתכלות תלמוד עשר הספירות פנימית קפג

העולמות, שהוא בחי'ד, כנודע. כי עביות זו מתחילה לפעול רק מסיום רגליו ולמטה שהוא בנקודה דעוה"ז בלבד.

(ו) אמנם בעולם האצילות נעשה צמצום ב', ונתתקן הפרסא שבין אצילות לבי"ע, מחמת עלית המלכות דבחי"ד מנקודה דעוה"ז, למקום חזה דפרצוף נקודות דס"ג דא"ק, והפסיק שם את אור האצילות, שסיום החדש הזה נקרא פרסא, כמ"ש במקומו. ולפיכך נפסקו סיום רגליו דכל פרצופי האצילות במקום הפרסא הזה, כי אור א"ס אינו מאיר יותר, אלא אור של תולדה (כמ"ש בדברי הרב) ובפרסא הזו נמצא המסך דבחי"ג, המסיים רגלי א"א, מחמת התכללות הבחי"ד בפרסא וכן המסכים דשאר הפרצופין. ולפיכך מפרסא ולמטה כבר שולט כח המסך, שהרי הפסיק את אור העליון מא"ס. אבל מפרסא ולמעלה אין שם בחינת מסך כלל, אלא כל המסכים הנוכחים ממסך דסיום רגליו דאצילות ולמעלה, אינם אלא פעולות העולות מכח המסך דסיום רגליו של ה"פ אצילות, אשר אע"פ שמקבלים על ידי המסך דסיום רגליו כל הארוותיהם, עכ"ז, אינם מקבלים מעביותו כלום, כי אין עביות המסך יכולה להתעלות למעלה ממקום מציאותו. ולפיכך אין מסך בכל פרצופי האצילות כלל וכלל.

מכל מסך וצמצום, משום שהוא נמצא מפרסא הכוללת ולמעלה, וע"כ מאיר בו קו אור א"ס עד סיומו, דהיינו עד הפרסא, שה"ס מקום החזה דפרצוף נקודות דס"ג דא"ק כנ"ל. ועולם הבריאה, כבר נמצא מתחת הפרסא הכוללת, דהיינו אחר שכבר נפסק אור הקו מא"ס, ואין בו אלא אור של תולדה מן אור הקו. ועכ"ז להיותו עומד במקום חצי ת"ת דנקודות דס"ג דא"ק, ות"ת נבחן לבינה דגוף, כי כח"ב דגוף נקראים תג"ת. וע"כ הוא נתתקן להארת הבינה, שהוא ישו"ת. ועולם היצירה העומד במקום נה"י דפרצוף נקודות דס"ג דא"ק, שהוא בחינת ז"א, נתתקן לקבל הארת ז"א דאצילות. ועולם העשיה, העומד במקום מלכות דפרצוף נקודות דס"ג דא"ק נתתקן לקבל הארת מלכות דאצילות.

(ה) לפי"ז תבין שבא"ק, מטרם שנעשה צמצום ב', לא היה מסך ממש אלא בנקודה דעוה"ז, ששם הוא סיום רגליו שלו. וכל המסכים האמורים בא"ק שלמעלה מנקודה דעוה"ז אינם אלא פעולות של המסך הזה. ונודע שאין עביות המסך יכולה לעלות ממעלה למקום מציאותו אפילו משהו. באופן שרק ההשפעות של המסך בלבדן עולות למעלה ממקום מציאותו, אבל הן בלי עביות כלל. ולפיכך אין בא"ק שום עביות ומסכים כלל, אע"פ שהמסך שלו הוא עב ביותר מכל

פ ר ק ט "ו

מבאר ענין כתר ואבי"ע אשר בה' פרצופי אצילות ובכל המדרגות,

ובו ב' ענינים:

א. הפרסא שבחזה דאצילות, היא התכללות מן הפרסא הכוללת. ועל ידה מתחלק עולם האצילות עצמו לאבי"ע. ב. כמו שעולם האצילות נחלק לאבי"ע, מכח הפרסא הכוללת, כך מתחלקת כל מדרגה ומדרגה לאבי"ע פרטיים.

הפרסא שבחזה דא"א דאצילות, היא התכללות מפרסא הכוללת, ועל ידה מתחלק עולם האצילות עצמו לאבי"ע

(ב) וטעם השמות האלו הוא, כי אחר שנחלק פרצוף נקודות דס"ג דא"ק על החזה שלו, אשר מחזה ולמעלה עומד עולם אצילות, ומחזה ולמטה עומדים ג' עולמות

(א) עתה נבאר בחינות כתר ואבי"ע, שבה' פרצופי האצילות, אשר א"א הוא כתר, ואר"א עלאין, המלבישים את א"א מפה עד החזה שלו. הם אצילות. וישו"ת המלבישים את א"א מחזה עד הטבור, הם בריאה. וז"א ומלכות, המלבישים את א"א מטבור ולמטה, הם יצירה ועשיה.

נחשבת לעשיה. ועם זה תבין איך ג' העולמות ביי"ע, נקשרים בישסו"ת חורין דאצילות, המלבישים מחזה ולמטה דא"א.

כמו האצילות נחלק לאבי"ע מכח התכללות הפרסא הכוללת, כך מתחלקת כל מדרגה ומדרגה, לאבי"ע פרטיים

ג) ובוזה יתבאר ג"כ ענין הע"ס דכתר ואבי"ע, הנוהגות בכל פרצוף ופרצוף שבפרצופי אבי"ע. כי כמו שנתבאר בכללות עולם אצילות, שהוא א"א, שנחלק על החזה, שהראש שלו כתר. ומפה שלו עד החזה, הוא אצילות. ומחזה עד הטבור הוא בריאה. ומטבור ולמטה הוא יצירה ועשיה. הנה נכלל זה בכל הפרצופים הפרטיים שבאבי"ע, שבכל פרצוף פרטי שבהם, נבחן הראש לכתר. ומפה עד החזה, לאצילות. ומחזה עד הטבור, לבריאה. ומטבור ולמטה, ליצירה ועשיה.

בי"ע, שיצאו מקו אור הא"ס. כנ"ל בפרק הקודם נכלל זה גם בעולם אצילות עצמו, בסוד התכללות העליון מתחתון, וא"א, שהוא העיקר של עולם האצילות, כי כמו שכל קומת ע"ס נבחנת על הספירה העליונה שבה, כן כל עולם נבחן ע"פ קומת פרצוף הראשון שבו נחלק גם כן על החזה, שמחזה ולמעלה, נבחן לאצילות, ומחזה ולמטה לבי"ע שבאצילות. והפרסא שבמקום החזה דא"א, ה"ס התכללות מן הפרסא הכוללת העומדת תחת סיום כל האצילות. ולפיכך א"א עצמו, שראשו מגולה בלי התלבשות, נבחן לכתר. ואו"א המלבישים אותו עד החזה, שהם נקיים אפילו מבחינת ההתכללות של הפרסא, הם נבחנים לאצילות. אבל ישסו"ת, שכבר עומדים למטה מפרסא שבחזה דא"א, ששם נכללת הפרסא הכוללת, נחשבים לבריאה, וז"א, המלביש רק נה"י דא"א, נחשב ליצירה. ומלכות, המלבשת למלכות דא"א,

ח ל ק ש ל י ש י

לוח השאלות לפירוש המלות

(א) מהו אבר.	(מא) מהי התנוצצות.
(ב) מהו אור הסתלקות.	(מב) מהי התעבות.
(ג) מהו אור המתמעט.	(מג) מהי התפשטות.
(ד) מהו אור הפנים.	(מד) מהי התפשטות ב'.
(ה) מהו אור של תולדה.	(מה) מהו זנב לאריות.
(ו) מהן אותיות נפרדות.	(מו) מהו זעיר אנפין.
(ז) מהן אותיות מחוברות.	(מז) מהו חוטם.
(ח) מהן אזנים.	(מח) מהו חומר.
(ט) מהו אחור.	(מט) מהו חותם.
(י) מהי אמא תתאה.	(נ) מהו חלון.
(יא) מהו אמצעי.	(נא) מהי חקיקה.
(יב) מהי אספקלריא.	(נב) מהם יסודות.
(יג) מהו אריך אנפין.	(נג) מהי יצירה.
(יד) מהו את.	(נד) מהי כורסיא.
(טו) מהו בוהו.	(נה) מהו כח.
(טז) מהו בית.	(נו) מהם כלים גמורים.
(יז) מהי בקיעה.	(נז) מהו כסא.
(יח) מהי בריאה.	(נח) מהו כתר.
(יט) מהו בשר.	(נט) מהו לבוש.
(כ) מהו גוף.	(ס) מהו מוח.
(כא) מהו גידין.	(סא) מהו מיניה וביה.
(כב) מהו גלגלתא.	(סב) מהו מלבוש גמור.
(כג) מהן ד' צורות.	(סג) מהו מסך.
(כד) מהו דיבור.	(סד) מהו מסך סתום.
(כה) מהו דרך מעבר.	(סה) מהו מקום החושך.
(כו) מהו דרך צר.	(סו) מהו מקננא.
(כז) מהו דרך רחב.	(סז) מהו ניצוץ נברא.
(כח) מהי הבדלה.	(סח) מהו ניצוץ קטן.
(כט) מהו הבל.	(סט) מהו נפש.
(ל) מהו הבל היוצא.	(ע) מהו נקב צר.
(לא) מהי הויה מלאה.	(עא) מהי נקודה.
(לב) מהי הויה פשוטה.	(עב) מהי נשמה.
(לג) מהו היכל.	(עג) מהו סמוך.
(לד) מהו היכל עליון.	(עד) מהי ספירה.
(לה) מהי הכאה.	(עה) מהו עולם.
(לו) מהי הסתכלות.	(עו) מהן עינים.
(לז) מהי הסתכלות ב'.	(עז) מהן עצמות האור.
(לח) מהי הסתלקות.	(עח) מהי עשיה.
(לט) מהי הרחקה.	(עט) מהו עתיק.
(מ) מהי התלבשות.	(פ) מהו פה.

צב) מהי רביעית דם.
צג) מהי רוח.
צד) מהי רוח דקה.
צה) מהו ריבוע.
צו) מהו ריח.
צז) מהי שבירה.
צח) מהו שורש.
צט) מהי שמיעה.
ק) מהם שרשי כלים.
קא) מהו תהו.

פא) מהו פועל.
פב) מהו פירוד.
פג) מהו פרצוף.
פד) מהי צורה.
פה) מהו צר מאד.
פו) מהו קדש קדשים.
פז) מהו קיבון.
פח) מהן קליפות.
פט) מהי ראייה.
צ) מהו ראש.
צא) מהו ראש לשועלים.

לוח השאלות לענינים

- קב) למה אור א"ס מכה במסך שבכלי מלכות.
 קג) מהו הפירוש שהאור בא דרך חלון ונקב בלי מסך.
 קד) למה נבחן המסך שבמלכות דעליון למשפיע למדרגה שמתחתיו.
 קה) מהו הגורם להתנוצצות האורות מהמסך ולמטה.
 קו) מה פירושה של הארה דרך מסך.
 קז) מהו ההפרש מדרך מעבר, לדרך התלבשות.
 קח) מהו המובן של התלבשות בחכמה או התלבשות בבינה וכדומה.
 קט) מהו אמת המדה של המסך.
 קי) מהו המסך שבין אצילות לבריאה.
 קיא) כיצד משפיע המסך דבחי"ב לבריאה, והמסך דבחי"א ליצירה.
 קיב) למה נעשתה הבינה מסך סתום בבריאה.
 קיג) למה הנקודה דמלכות דאצילות בוקעת ומשברת המסך.
 קיד) למה ג"ר דא"א אינן בוקעות המסך.
 קטו) למה העביות אינה מתגלה בבת אחת, זולת בסדר ד' מדרגות.
 קטז) מה הן ב' הבחינות שבאור ההסתכלות.
 קיז) ד' המדרגות שבעביות דאור ישר, אם מוגבלות כמלמעלה למטה ולמה.
 קיח) מי גורם לד' הבחי' דא"י שיהיו ניכרים ונתפסים במדרגה.
 קיט) מאין באות ד' הבחינות באו"ח.
 קכ) מהו ההפרש באו"ח, מטרם שנתלבש בו האו"י, לאחר שנתלבש בו האו"י.
 קכא) מהי הסיבה להתפשטות ע"ס דראש, לבחינת גוף.
 קכב) ד' הבחינות קומות דאו"ח המגבילות לאבי"ע, אם הן מבחינת ממעלה למטה ולמה.
 קכג) למה העביות דבחי"ג עושה קומת חכמה.
 קכד) איך באים זווגי דהכאה באח"פ.
 קכה) למה ע"ס דאו"ח בלי או"י מסיים הפרצוף.
 קכו) מהו ההבל היוצא מהמדרגה.
 קכז) למה אין הבל ממש יוצא מעינים.
 קכח) איזו מציאות נעשית בספירות מאור ההסתכלות.
 קכט) איזו מציאות נעשית בספירות מהבלי אח"פ.
 קל) למה לא נעשית שום מציאות מאורות אח"פ.
 קלא/א) מה הפירוש שבעולם האצילות אין מסך כלל.
 קלא/ב) מהו ההבחן מאור עצמות לאור של תולדה.
 קלב) למה נקראת כל קומה של ע"ס רק ע"ש הספירה האחת העליונה.
 קלג) למה ב' המאורות זו"ן בקומה א'.
 קלד) כיצד נעשה זווג דהכאה לצורך ע"ס דבריאה, ודיצירה.
 קלה) כיצד מאיר א"ס באצילות.
 קלו) למה אצילות אינה מקבלת למעלה מחכמה.
 קלז) באיזה מלבוש מקבל עולם האצילות אור א"ס ב"ה, ועולם הבריאה? ועולם היצירה? ועולם העשיה?
 קלח) למה מכונה ההתנוצצות מעליון לתחתון, בשם חותם ונחתם.
 קלט) מאין נעשו הכלים.
 קמ) למה האורות קדמו לכלים.
 קמא) כיצד נעשים כלים דראש.
 קמב) כיצד נעשים כלים דתוך.
 קמג) כיצד נעשים כלים דסוף.
 קמד) למה מחויב כל פרצוף בג' מדרגות ראש תוך סוף.
 קמה) מהי עליית המלכות למאציל.
 קמו) מי הוא הגורם לעליית המלכות למאציל.
 קמז) מתי מתלבש אור א"ס בכלים.
 קמח) למה ע"ס דראש אינן נחשבות לכלים.

קמט) כיצד נתהוו הכלים זה למעלה מזה.
 קנ) למה לא נעשה כלי מבחינת העינים.
 קנא) למה ג' בחינות ראשונות דאור ישר,
 אין בהן מבחינת כלי, רק בחי' לבד.
 קנב) למה נקראות הרוח והנשמה אור.
 קנג) מאין נמשכים השרשים לכלים.
 קנד) מאין באים כלים גמורים.
 קנה) איך ואיפה מתרשמים ג' הכלים
 דגופא: בינה, ז"א, מלכות.
 קנו) כיצד מכונות ד' בחינות העביות
 של ראש.
 קנז) מה הן בחינת המשכה, ובחינת קבלה,
 לאור יחידה.
 קנח) מה הן בחינת המשכה ובחינת
 קבלה: לאור חיה? לאור נשמה? לאור
 רוח?
 קנט) למה משתווים קומת כל הכלים
 בזווג דהכאה.
 קס) מאין נמצאות ה' בחינות בכלי
 המלכות.
 קסא) איך יכולה מלכות דראש להתרחב
 מינה ובה, עד לקבל בתוכה ע"ס מהראש.
 קסב) עד היכן מתפשטות ע"ס דגופא.
 קסג) למה חיה יחידה דכל פרצוף אין
 כנגדן כלים.
 קסד) מה הם הכינים: שבולת חזה
 טבור.
 קסה) מתי מתמלאים הכלים דזה למעלה
 מזה באור.
 קסו) למה אור יחידה מתלבש בגלגלתא
 ולא בפה.
 קסז) למה אור חיה אינו מתלבש בחוטם.
 קסח) איך נאצל הע"ב מן פרצוף גלגלתא.
 קסט) איך נאצל פרצוף ס"ג מפרצוף ע"ב.
 קע) מהו הגורם להזדככות העביות
 שבמלכות.
 קעא) למה נעשה הזווג דהכאה לע"ס
 דראש התחתון, במקום החזה דעליון.
 קעב) למה שורש כל פרצוף תחתון בפה
 דעליון.
 קעג) למה מלביש הראש של פרצוף ע"ב,
 במקום מפה עד החזה שבפרצוף גלגלתא.
 קעד) למה אין ראש דע"ב יכול להלביש

למעלה כפה דגלגלתא, וכן הס"ג לע"ב
 וכו'.
 קעה) מה המה הכינים שורש, נשמה,
 גוף, לבוש, היכל.
 קעז) למה נפרדו הלבוש וההיכל מן
 הכלים הפנימיים, והיו למקיפים.
 קעח) למה נרמזים ה' בחינות בשמות:
 שורש, נשמה, גוף, לבוש, היכל.
 קעצ) למה נר"ן שהם תחתונים מתלבשים
 בבחינת שורש נשמה וגוף שהם עליונים.
 קעט) כיצד מכונות ה' בחינות שבנשמה.
 קפ) כיצד מכונות ה' בחינות שבגוף.
 קפא) כיצד מכונות ה' בחינות שבלבוש.
 קפב) כיצד מכונות ה' בחינות שבהיכל.
 קפג) למה כל אחת מה' בחינות שבשנגל"ה,
 כלולה מכל הד'.

קפד) איזו בחי' ז"א ומלכות נמצאים
 לאחר צמצום ב'.
 קפה) כיצד מלבישים שנגל"ה דעתיק
 דאצילות לא"ק.
 קפו) מאיזה עולם מתחיל השורש
 לתחתונים.
 קפז) איזה פרצוף א"ק נחשב לבחי' שורש
 לע"ס הכוללים.
 קפח) למה חושבים פעם ד' בחינות ופעם
 ה' בחינות.
 קפט) למה הע"ס אינן מתחילות מהכתר.
 קצ) מה המה הע"ס הכוללים.
 קצא) מה הם העולמות המרובים שלמעלה
 מאצילות.
 קצב) מהו ההפרש, בין נרנח"י פרטים
 שבכל פרצוף, לה"פ: ע"ב, ס"ג, מ"ה, ב"ן,
 שבכל עולם ועולם.
 קצג) מהו ההפרש בין ה"פ לה' עולמות.
 קצד) כיצד נקראים ע"ס דאורי ואריה.
 היוצאים על ידי זוג דהכאה מפעם אחת.
 קצה) ה' קומות היוצאות זו למעלה מזו,
 על שם מי נקראות.
 קצו) למה מכונים ה"פ בשמות: ע"ב,
 ס"ג, מ"ה, וב"ן.
 קצז) למה מכונה הגוף בשם ז' תחתונות.
 קצח) אם יש איזה הבחן בא"ק ואבי"ע
 מצד הד' בחי' דאורי, ולמה?

לוח השאלות תלמוד עשר הספירות לענינים קפט

- קצט) למה מכונים אבי"ע בד' אותיות הוי"ה.
- ר) למה נק' כל בחינות שבאצילות, בשם נשמות, ודבריהם בשם גופין.
- רא) מהו ההפרש מנקודה לספירה.
- רב) מהו ההפרש מספירה לפרצוף.
- רג) כמה בחינות עשר ספירות, מוכרחות לצאת, כדי להשלים מדרגה אחת.
- רד) למה נקרא הכתר בשם א"ס.
- רה) למה נקרא הכתר בשם אמצעי בין מאציל לנאצל.
- רו) למה נקראים ראשי כל המדרגות בשם א"ס.
- רז) מהו הפירוש, התלבשות א"ס בכתר, בחכמה? בבינה? בז"א? במלכות?
- רח) למה צריכים לבחינה ממוצעת בין הבורא לנברא.
- רט) למה הכתר אינו מכלל הע"ס ואינו נרמז באותיות הוי"ה אלא בקוצו של יוד.
- רי) מהו השורש לד' בחינות בכח.
- ריא) מהו השורש לד' בחינות בפועל.
- ריב) למה נעשתה מלכות דמלכות דאצילות, לעתיק בעולם הבריאה.
- ריג) מאיזו בחינה נקרא הכתר אני אחרון.
- ריד) מאיזו בחינה נקרא הכתר אני ראשון.
- רטו) מאין מקבל הכתר דבריהם, ומי הוא נחשב לשורש שלו.
- רטז) למה נחשבות כל הבחינות שבא"ק לבחינות כתרים לבחינות שבאבי"ע.
- ריו) למה חג"ת דא"א נחשבים לראש.
- ריח) למה בחינת א"א אינה ניכרת בכל עולם.
- ריט) למה נקראת המלכות אספקלריא דלית לה מגרמה כלום.
- רכ) מה ענין ירידת נקודה, מעולם עליון לעולם תחתון.
- רכא) איך נתמעט הירח דהיינו מלכות דאצילות.
- רכב) למה נבחנת הנקודה היורדת מעולם לעולם, שהיא מבחינת מציאותה עצמה.
- רכג) למה הנקודה היורדת יונקת מכל העליונים אע"פ שהיא קטנה מכולם.
- רכד) למה האו"י בכל המדרגות נמשך מא"ס ב"ה.
- רכה) למה אין שום הבחן בד' הבחינות דאו"י, מראש הקו עד סוף עשיה.
- רכו) למה האו"י אינו יכול לעבור מטבור ולמטה.
- רכז) למה נחשבת תמיד המדרגה העליונה מאציל כלפי המדרגה התחתונה הימנה.
- רכח) מה המה ב' השורשים הנבנתים להיות לכל בחינה.
- רכט) כיצד מכונות הע"ס שקומתן שוה.
- רל) למה מדור הקליפות בין העור ללבוש.
- רלא) למה האו"פ שבעור גרוע יותר מבבשר גידין ועצמות מוחא שבפרצוף.
- רלב) למה כל דבר שבקדושה עושה רושם.
- רלג) עד כמה יכול האדם להשיג.
- רלד) למה נפש דעליון נחשב לתחתון לבחינת רוח.
- רלה) מאין באים נרנח"י דנפש.
- רלו) מהו ההפרש בין: עולם, פרצוף, ספירה ונקודה.
- רלז) מהו ההפרש בין, ע"ס דאו"י, וע"ס דאו"ת, וע"ס שקומתן שוה, וע"ס שזו למעלה מזו, וע"ס שזו למטה מזו, וע"ס של ראש, וע"ס של תוך, וע"ס של סוף, וה' בחינות שבכלי מלכות, וה' בחינות כלים בכח, וה' בחינות כלים בפועל.

לוח התשובות לפירוש המלות

- (א) **אבר, אברים** (ח"ג פ"ח אות א'): הם הכלים של הספירות דגוף, דהיינו הנאצלים מהמסך דפה דראש ולמטה.
- (ב) **אור הסתלקות** (ח"ג פט"ו אות ו'): אור"ח, היינו האור העליון שאינו מקובל בבחי"ד ונדחה ממנה, ומסתלק למקומו.
- (ג) **אור המתמזג** (ח"ג ל"ד): הע"ס דאורי, בעברון להתלבש מהמסך ולמטה, נתמעט ערכן בשביל זה, ונבחנות לאור המתמעט.
- (ד) **אור הפנים**: הוא אור החכמה.
- (ה) **אור של תולדה** (ח"ג פ"ח אות ט'): היינו הע"ס דאורי, המתנוצצות דרך המסך ולמטה.
- (ו) **אותיות נפרדות** (ח"ג פט"ו אות ד'): כשמתלבשות העצמות בכלים, מכוונות ד' הבחינות חו"ב תו"מ, בשם ד' אותיות נפרדות, על שם ההתלבשות של האורות בעביות של הכלים, מבלי משימ, לשינוי צורה שביניהם, ושינוי הצורה הוא ענין הפירוד הנוהג ברוחנים, ועיין במלה "פירוד".
- (ז) **אותיות מחוברות** (ח"ג פט"ו אות ה'): דבר הזדככות העביות, שבמלכות דמלכות, הנוהג בבחינת הגוף דכל פרצוף, שהאורי"ה הולך ומסתלק על סדר המדרגה, עד שעולה למאציל, הנה הע"ס מכוונות בעת ההיא, בשם אותיות מחוברות. על שם הזיכוך, שהכלים הולכים ומקבלים בכל פעם ביותר, שהזיכוך הזה מחברם ומקרבים אל השורש, כנ"ל באות ו', שהעביות גורמת פירוד, והזכות גורמת חיבור, ע"ש.
- (ח) **אזן** (ח"ג פ"ב אות ז'): הוא קומת ע"ס דראש בבחי"ב, שהיא בינה.
- (ט) **אחור** (ח"ג פט"ו אות ו'): כשהאור ישר, דהיינו אור החכמה, אינו מתלבש בכלי, מכוונה או הכלי, בשם אחור או אחוריים. וכנ"ל באות ד', אשר
- אור החכמה נקרא בשם אור הפנים, לכן בהעדר אור החכמה מהכלי, מכנים אותו בשם "אחור".
- (י) **אמא תתאה** (ח"ג פ"ד אות ז'): היא המלכות דאצילות.
- (יא) **אמצעי** (ח"ג פ"ה אות ד'): הוא דבר המכריע והמחבר ב' קצוות הרחוקים זה מזה, ומכאן תבין בכל מקום, את השמות קו אמצעי, עמודא דאמצעיאתא, הכולל ג"ס: דעת, ת"ת, יסוד, והבן.
- (יב) **אספקלריא** (ח"ג פ"ז אות ב'): המלכות מכוונה בשם אספקלריא, דלית לה מגרמה ולא מידי, או אספקלריא שאינה מאירה, והזעיר אנפין מכוונה, בשם אספקלריא המאירה, ופירושו "מאור", כי הו"א והמלכות, מכונים ב' המאורות, שכל האורות התחתונים באות רק מהם, ולא מלמעלה מהם.
- (יג) **אריך אנפין** (ח"ג פ"ו אות ז'): פרצוף הכתר נקרא "אריך אנפין", על שם עצמות אור החכמה שבו, והת"ת נקרא זעיר אנפין, על שם שיש בו רק הארה מועטת מאור החכמה, והשמות א"א וז"א, המה מקבילים זה לזה, שמיחסים רק לאור החכמה שבפרצוף, כי החכמה נקראת אור הפנים, כנ"ל, והבן.
- (יד) **את** (ח"ג פ"ב אות ב'): המלכות מכוונה בשם "את", מפאת היותה כוללת כל האותיות מא' עד ת'. כי האותיות הן הכלים של הספירות, וכל הכלים מהמלכות המה.
- (טו) **בהו** (ח"ג פ"ו אות ג'): בהו, הוא כינוי לאריך אנפין, והוא שם מקביל ל"תהו", שהוא כינוי לעתיק, שפירושו שלילת השגה, ו"בהו", פירושו גילוי השגה ולשון ישות, שהוא נוטריקון ברי"ה.
- (טז) **בית** (ח"ג פ"ה אות א'): אותה בחינת ספירת המלכות, שנפרדה

לוח התשובות תלמוד עשר הספירות לפירוש המלות קצא

- (ג) ד' צורות (ח"ג פ"ו אות ד'): העביות שבנאצל, כלומר, בחינת הרצון שבו, מכוונות בשם כללות החומר של הנאצל. וד' הבחינות שבעביות הזאת, מכוונה בשם ד' צורות.
- (כד) דיבור (ח"ג פ"א אות ב'): המלכות של ראש, מכוונה בשם פה, וע"ס העוברות דרכה ממנה ולמטה, על ידי התנוצצות המסך, מכוונות בשם דיבור, כי כן מושפעים ובאים תמיד האורות מפרצוף לפרצוף, כמ"ש כאן תשובה קס"ח, עש"ה.
- (כה) דרך מעבר (ח"ג פ"ד אות א'): ד' הבחינות יש להן תמיד יחס של סבה ומסובב, ואפילו באור ישר. כי בחי"א דא"י, היא הסבה והמאציל לבחי"ב, ובחי"ב לבחי"ג וכו', וכל מדרגה שנחשבת למאציל כלפי המציאות של חברתה, הרי נחשבת ג"כ לבחינת מעביר אליה, מן הא"ס ב"ה, כל השפעתה לצורך קיומה. אמנם, כשהמדרגה משפעת לתחתונה, רק מבחינת מה, שהיא הסבה הקודמת אליה, נבחן זה להשפעה, דרך מעבר. ואם אמנם משפעת לתחתונה התנוצצות עם המסך שבה ממעלה למטה, נבחן זה, שמשפיעה אליה, דרך התלבשות.
- (כו) דרך צר (ח"ג פ"א אות ד'): השפעה מצומצמת, נבחנת שמושפעת ב"דרך צר".
- (כז) דרך רחב (ח"ג פ"א אות ד'): הוא השפעה בהרחבה.
- (כח) חבילה (ח"ג פ"ב אות ד'): בשעה שהע"ס מתנוצצות ועוברות דרך המסך ולמטה, הרי הן נעשות משועבדות לגבולים שבמסך, ואינן יכולות לינק מהעליון כלום, זולת על פי גבולי המסך. ונבחן ע"כ, שהמסך מבדיל אותן מהעליון, שאינו מרשה להן לינק משם לרצונן.
- (כט) חבל (ח"ג פ"א אות ד'): האר"ח מכוונה בשם, "הבל".
- מהכלים הפנימיים, והיתה לכלי לאר"מ, מכוונה בשם "בית" או "היכל", עיין כאן בלוח התשובות אות קע"ו.
- (יז) בקיעה (ח"ג פ"ז אות א'): התגברות האור על מסך המגביל שעומד על דרכו, מכוונה בשם "בקיעה". כלומר, שאינו משגיח כלל על הגבול שמלפניו, אלא שפורץ לו דרך, ומאיר מבעד לגבול ולמטה.
- (יח) בריאה (ח"ג פ"ב אות ג'): חידוש "יש מאין" מכוונה בשם "בריאה", והיות שהעביות שבכלים לא יכלה להגלות בעולם האצילות, אלא רק מקרקע עולם האצילות ולמטה, לכן משם ולמטה מכוונה בריאה, ע"ש העביות שנתגלתה, כי העביות, שהיא בחינת "הרצון לקבל" אשר בנברא, היא בחינת "יש מאין", כי כל מה שיש במציאות, נבחן שנמשך הימנו ית' מבחינת "יש מן היש", כי אין לך נותן מה שאין בו, מלבד "הרצון של קבלה", שבהכרח אינו בו ית', כי ממי יקבל ח"ו, והבן זה.
- (יט) בשר (ח"ג פ"ה אות ג'): בחי"ג שנקראת זעיר אנפין, מכוונה בשם בשר. וכינוי זה נוהג בו, רק בהע"ס שקומתן שוה, שהי' בחינות הללו מכוונות עבגע"מ: המלכות נקראת "עור". והז"א נקרא בשר. והבינה נקראת גידין. והחכמה נקראת עצמות. והכתר נקרא מוחא. עיין כאן בלוח"ת אות רכ"ט.
- (כ) גוף (ח"ג פ"ח אות ו'): ע"ס העוברות דרך המסך ולמטה, שהמלכות מתרחבת לע"ס מינה ובה, מכוונות בשם "גוף". מטעם היותן עיקר כח הפרצוף, כי שם עיקר התלבשות העצמות בכלים. משא"כ בע"ס דראש, שממסך ולמעלה, אין שם התלבשות גמורה אלא רק שורשים להתלבשות.
- (כא) גלגלתא (ח"ג הסת"פ פ"ח אות ב'): פרצוף הכתר. וכן הכלי ששם מתלבש אור היחידה, מכוונה ג"כ לגלגלתא.
- (כב) גידין (ח"ג פ"ה אות ג'): כלי דבינה שבע"ס שקומתן שוה.

(ל) **הבל היוצא** (שט):

הוא האו"ח היורד מהמסך ולמטה.

(לא) **הוי"ה מלאה** (ח"ג פט"ו אות ג'):

כמ"ש הרב בע"ח שער י"ח פ"א, וז"ל, שורש האורות ועיקרן, הוא ד' אותיות הויה פשוטים, בלתי מילואים וכו', אבל מילואם, הוא ביאור הויה, ויציאות אורותיהם לחוץ, עשיה. פירוש, כי ה' פרצופין הם: כתר, ע"ב, ס"ג, מ"ה, ובין. ופרצוף הכתר הוא עיקרם ושורשם, וע"ס שבו מרומזות בד' אותיות הויה פשוטים, ומכונה הויה פנימאה, שמכל אות יוצא פרצוף לחוץ ממנו, ומלבישו: מהיורד דהויה דפרצוף הכתר, נמשך פרצוף החכמה, שד' אותיותיו ממולאות ביודין, כזה: יוד, הי, ויה, הי, שבגין ע"ב, ומה' ראשונה, יוצא פרצוף הבינה, שד' אותיות הויה שבו ממולאות ביודין ואלף, כזה: יוד, הי, ואו, הי, וכו', לפיכך, פרצופי הכתר נרמזים ב"הויות פשוטות", ושאר ד' הפרצופים המלבישים עליו נרמזים ב"הויות מלאות", כנ"ל (ועיין כאן בהסת"פ).

(לב) **הוי"ה פשוטה** (ח"ג פט"ו אות ג') עיין במלת הויות מלאות.

(לג) **היכל** (ח"ג פ"ח אות ו') עי' במלת בית.

(לד) **היכל עליון**: ז' היכלות הם, והעליון שבהם נקרא "היכל העליון".

(לה) **הכאה** (ח"ג פ"א אות ג'):

עיין אר"פ כאן פ"א סעיף ע' ובפרק ב' סעיף ג'.

(לו) **הסתכלות** (ח"ג פ"ב אות א'):

התפשטות אור א"ס ב"ה לזווג דהכאה במסך שבכלי המלכות להעלות אור"ה. מכונה בשם "הסתכלות", משום שאור המתפשט מהא"ס ב"ה, נבחן תמיד לאור החכמה, המכונה אור עינים או ראייה או "הסתכלות".

(לז) **הסתכלות ב'** (ח"ג פ"ב אות ה' ובאור פנימי אות ח') הוא:

התפשטות אור א"ס ב"ה לזווג דהכאה במלכות דגופא דאייגן שממנו בה

בעת הזדככות המסך ממדרגה למדרגה, עד שמוציא הע"ס דוה למעלה מזה, מכונה זה, בשם "הסתכלות ב'".

(לח) **הסתלקות** (ח"ג פ"ב באו"פ אות ח'): בכל מקום שיש הזדככות העביות של המדרגה, יש עמה בשוה "הסתלקות" האור והשפע שבה, כי מדת "הרצון לקבל" שבמדרגה, היא העביות שבה, ומובן מאליו, שבהעלם הרצון לקבל, נעלם עמו כל השפע המקובל בה, כי אין כפיה ברוחניות.

(לט) **הרחקה** (ח"ג פ"א אות ד'):

עביות דבחי"ב דאור"ה, מכונה בשם "הרחקה", על שם שבחרת באור חסדים, ומרחקת עצמה מלקבל אור חכמה, וכן לאחר הצמצום נבחנת בחינת "הרחקה" מחכמה גם בבחי"ד, כי כל הצמצום והמסך שבה, הוא רק כלפי אור החכמה.

(מ) **התלבשות** (ח"ג פ"ב אות ג'):

כל אור צריך להתלבש בכלי ואין אור בלי כלי. עיין במלה "דרך מעבר".

(מא) **התנוצצות** (ח"ג פ"ב אות ב'):

הארת האור"ה, מכונה תמיד בשם "התנוצצות" או ניצוצין.

(מב) **התעבות** (ח"ג פ"א אות א'):

השגת "הרצון לקבל" במדה מרובה.

(מג) **התפשטות** (ח"ג פ"א אות א'):

היינו האור העליון המתפשט לנאצל. אבל צריכים להבין בה, שהיא המשכה מבחינת הרצון שבנאצל ההוא, שממשיך אליו את "התפשטות" האור העליון לפי מדת ההשתוקקות שבו, כמ"ש זה היטב בח"א בד"ה המשיך, עשיה, ובהסת"פ ח"ב, בד"ה עתה, ובכל ההמשך שם. ואין המדרגה נגמרת, אלא בב' בחינות התפשטות של אור א"ס, כמ"ש להלן במלת התפשטות ב'.

(מד) **התפשטות ב'** (ח"ג פ"ב באו"פ אות ח'):

אין התפשטות האור העליון נגמרת להתלבש בכלים בפעם אחת, כי בכל גוף, דהיינו בע"ס הבאות מהמסך ולמטה, נהג שם צנין הזדככות העביות

כמ"ש באו"פ (ח"ג בד"ה ועל ידי) עש"ה, אשר אז מסתלקים כל האורות שבע"ס דגופא לשורשם, ונעשה זווג חדש במלכות דראש הנקרא "התפשטות ב'". כמ"ש להלן בלוה"ת אות קס"ח עש"ה, שהתפשטות ב' זו חזרת וממלאת את הכלים דגופא וגומרת התלבשות העצמות בכלים לעליון, וגם מוציאה פרצוף חדש מחוץ הימנה.

(מה) זנב לאריות (ח"ג פ"ז אות ה') :

סיום המדרגה העליונה מכונה בשם "זנב לאריות", כי זנב פירושו סוף וסיום, וכשנקודת הסיום יורדת למדרגה התחתונה, נעשית שמה לבחינת שורש, ומכונה שמה "ראש לשועלים". כי ע"ס שבמדרגה התחתונה כלפי עשר ספירות שבעליונה, נחשבות כשועלים כלפי אריות.

(מו) זעיר אנפין (ח"ג פ"ד אות ה') עיין מלת אריך אנפין.

(מז) חוטם (ח"ג פ"א אות ד') :

ספירת זעיר אנפין של ראש מכונה בשם "חוטם".

(מח) חומר (ח"ג פ"ו אות ג') :

הרצון לקבל שבנאצל, נבחן לכללות ה"חומר" שבו. וד' הבחינות שבו נבחנות לד' צורות הרצון, המכונים חר"ב תו"מ, ע"י להלן אות פ"ד.

(מט) חותם (ח"ג פ"ח אות ט') :

האו"ח העולה מהמסך שבמלכות ולמעלה, המלביש לע"ס של ראש, מכונה בשם "חותם". והמתנוצצים מהמסך ולמטה, לע"ס דגוף, נבחנים לנחתמים מהחותם ההוא.

(נ) חלון (ח"ג פ"א אות ד') :

הוא בחי"ג של ראש, המלוּבש באו"ח. חקיקה (ח"ג פ"ז אות א') :

"חקיקה" ובלטיה, הם יחסים מקבילים בהבחנת השפע, כי בליטה, פירוש, שהשפע מרובה בספירות באופן ניכר ובולט כלפי הרואה. והיפוכו הוא הבחן. ה"חקיקה", שפירושה, שחסרון השפע בספירות ניכר שם ביותר, ולפיכך, ענין

החותם, שהעולמות נחתמים זה מזה, כנ"ל באות מ"ט, נבחן בחותם שאותיותיו בולטות ובחותם שאותיותיו חקוקות ושקועות, באופן: שחותם האצילות בולט, והבריאה הנחתמת ממנו היא חותם שקוע. והיצירה הנחתמת מהחותם השקוע של הבריאה, נעשית לחותם בולט. והעשיה הנחתמת מהחותם הבולט דיצירה, נעשית לשקועה. ונמצאות הע"ס דאצילות והע"ס דיצירה, נחשבות לבולטות. והיפוכן, הע"ס דבריאה והע"ס דעשיה, שנחשבות לשקועות וחקוקות.

(נב) יסודות (ח"ג פ"י אות א') :

ד' הבחינות שבעביות כלי המלכות, מכונות לפעמים ד' יסודות.

(נג) יצירה (ח"ג פ"ג אות ג') :

קומת הע"ס הבאה ע"י זווג דהכאה במסך דבחי"א, מכונה בשם "יצירה".

(נד) כורסיא (ח"ג פ"ד אות ד') :

עולם הבריאה מכונה כסא, ותרגומו "כורסיא". ועיין להלן אות נ"ז.

(נה) כח (ח"ג פ"ו אות ד') :

יש בחינת כח ויש בחינת בפועל. למשל, הגרעין של הפרי נבחן אשר הפרי כלול שם בגרעין, ב"כח", אבל לא בפועל ממש, אלא שעל ידי זריעה וצמיחה, יצא ונגלה הפרי, מכח אל הפועל ממש, ועד"ז, אנו מבחינים את המסך, בטרם שהתפשט אליו אור א"ס לזווג דהכאה, אשר הוא כלול מעשר הספירות ב"כח", ואחר שפגע בו אור העליון, והעלה ע"ס דאו"ח, שהלבישו לאור העליון, נבחן, שנגלו הע"ס דראש, בפועל ממש בבחינות שורשים לכלים, כנודע.

(נו) כלים גמורים (ח"ג פ"ח אות ז') :

הע"ס המתנוצצות ומתפשטות ויורדות מהמסך ולמטה, נחשבות שיש בהן כלים גמורים, ומכונות ע"ס דגוף.

(נז) כסא (ח"ג פ"ד אות ד') :

עולם הבריאה, מכונה עולם "הכסא" מלשון "כיסוי" והעלם, כי אור החכמה נעלם שם (כמ"ש כאן פ"ג אות ב'). גם

הארות הפרצוף, וממנה ולחוץ נבחן ל"מקום חושך".

(סו) **מקננא** (ח"ג פ"ד אות ד') :

הארה לפרקים, מכונה בשם "קינון" ו"מקננא", כדוגמת העופות הרובצות בקן לפרקים, בשעה שרוצות להוציא אפרוחים, ואח"כ מסתלקים משם.

(סז) **ניצוץ נברא** (ח"ג פ"ה אות ה') :

בכל המדרגות, נבחנת העליונה למאציל והתחתונה השניה לה לנאצל. ובעולם הבריאה, מכונה העליונה לבורא, והשניה לה לנברא. והמלכות דמלכות העליונה, היורדת ונעשית ראש לתחתונה, כלולה מב' בחינות אור המלכות (כמ"ש להלן רכ"ב ע"ש), דהיינו מבחינת דבר מציאותה עצמה הנחשבת למאציל, או לבורא, ומבחי' שייכותה למדת התחתונה, הנחשבת לנאצל או לנברא. ובחינת מציאותה עצמה, מכונה ל"ניצוץ בורא". ובחינת התחתונה שבה, מכונה "ניצוץ נברא". וכבר ידעת, שאור המלכות, דהיינו אור"ת, מכונה תמיד בשם ניצוץ.

(סח) **ניצוץ קטן** (ח"ג פ"ה אות ה') :

החלק היותר קטן מאור המלכות, דהיינו מאור"ת, הנשאר בה מבחינת מציאותה, מכונה "ניצוץ קטן". ובאורות, מכונה זה בשם "רשימו".

(סט) **נפש** (ח"ג פ"ה אות ו') :

אור המלכות, מכונה בשם נפש.

(ע) **נקב צר** (ח"ג פ"א אות ד') :

המסך המעכב את האור העליון מלהתפשט, נבחן כמחיצה סתומה על האור, וכשהמסך נפתח ע"י זווג דהכאה, והאור העליון עובר בו ומתפשט למטה, נבחן שנעשה נקב וחור במחיצה הסתומה, שהאור העליון עובר בו. ובהתפשטות רחבה נבחן כחלון. ובהתפשטות קטנה, נבחן לנקב צר.

(עא) **נקודה** (ח"ג פ"א אות ב') :

היא בחינת המלכות והמסך שבה, בשעה שאין בה זווג ואינה מעלה אור"ת, מכונה בשם "נקודה", כלומר, כמו נקודה שחורה, שאין בה שום לבנונית, ועד"ו

רומז, שהאורות דג"ר המושפעים שמה מעולם אצילות, המה רק בבחינת בינה, ומאירים שם רק בבחינת ישיבה, בדומה לאדם היושב על "הכסא", אשר הקומה שלו מתמעטת. והארת החכמה, מכונה בשם עמידה, כי בעמידה, נמצא שיעור הקומה על שלמותו.

(נח) **כתר** (ח"ג פ"ו אות ז') :

היא הספירה הראשונה של הע"ס. ויש הרבה בחינות "כתר" כמ"ש.

(נט) **לבוש** (ח"ג פ"ו אות ג') :

הוא בחינת ז"א שנפרד מאור"פ ונעשה לאור"מ, וכן כל פרצוף תחתון מכונה "לבוש" כלפי פרצוף עליון.

(ס) **מוח** (ח"ג פ"ה אות ג') :

הוא ספירת הכתר אשר בע"ס שקומתן שוה.

(סא) **מניה וביה** (ח"ג פ"ד אות ו') :

דבר התפשטות והתרחבות המלכות של ראש ממנה ולמטה. לע"ס הנקראות ע"ס דגוף, מכונה "מיניה וביה", להורות, שכל אלו הע"ס, הן בחינות מלכות שבה : מכתר מלכות עד מלכות שבמלכות.

(סב) **מלבוש גמור** (ח"ג פ"ד אות ה') :

המסך שבין אצילות לבריאה, המעביר הע"ס מאצילות לבריאה, נעשה מלבוש גמור, המגביל עשר ספירות ההן.

(סג) **מסך** (ח"ג פ"א אות ג') :

הוא כח צמצום ודין שנתתקן במלכות, הדוחה את האור העליון מהתלבש בתוכה. ועי' בלוה"ת ח"ב אות מ"ג וזכרהו.

(סד) **מסך פתוח** (ח"ג פ"ד אות ה') :

כשהמסך, שבין אצילות לבריאה, מעביר הע"ס מאצילות לבריאה, נעשה למסך סתום, הסותם אותן מחכמה. עיין לעיל במלה מלבוש גמור.

(סה) **מקום חושך** (ח"ג פ"א אות ב') :

ספירת המלכות, שבבחינת הע"ס שקומתן שוה, שנקראת עור, נמצאת מסיימת את הארת הפרצוף, משום שהעור עצמו, דהיינו המלכות, אינה מקבלת לתוכה כלום מהאורות שבפרצוף ההוא, מפאת כח הצמצום שבה, וע"כ מסיימת את

לוח התשובות תלמוד עשר הספירות לפירוש המלות קצה

עתיק בתחתון, והיינו מצד מציאותה עצמה, מבחינת ניצוץ בורא שבה, ובחינת ניצוץ נברא שבה (כנ"ל אות ס"ז), נעשה לבחינת אריך אנפין, ושניהם יחד הם פרצוף הכתר לתחתון.

(פ) פה (ח"ג פ"א אות ה') :

מלכות של ראש מכונה "פה".

(פא) פועל (ח"ג פ"ו אות ד') :

יש בחינת בכח ויש בחינת בפועל. עיין מלת כח.

(פב) פרוד (ח"ג פ"י אות א') :

שינוי הצורה עושה "פירוד" והרחקה בין הרוחנים, וקרבת הצורה עושה בהם דבקות.

(פג) פרצוף (ח"ג פ"ח אות ו') :

הע"ס דוו למטה מזו הבאות על ידי עלית המלכות למאציל, מכונות בשם פרצופים (כמ"ש בהסת"פ כאן פ"ג אות א').

(פד) צורה (ח"ג פ"ו אות ג') :

ד' בחינות עביות שבמלכות הנקראות חו"ב תר"מ, מכונות ד' "צורות".

(פה) צר מאד (ח"ג פ"א אות ד') :

השפעה מצומצמת מאד מכונה "צר מאד".

(פו) קדש קדשים (ח"ג פ"ז אות ז') :

ההיכל העליון שבו היכלות דבריה, הכולל כחב"ד דבריה, הנה הפנימיות שבהם, מכונה בשם קדשי קדשים.

(פז) קינוץ עיין מלת מקננא.

(פח) קליפות (ח"ג פ"י אות ב') :

עיין לעיל אות פ"ב, ששינוי הצורה מפריד ומבדיל ברוחניים, ותדע, שהפכיות הצורה מקצה אל הקצה, הוא מפרידם ומרחיקם מקצה אל הקצה, עד שאין יניקה כל שהיא ביניהם, וכבר ידעת, שתאור העליון נבחן בו רק הרצון להשפיע ולא לקבל אף משהו, וה"קליפות" הן בהפכיות הצורה ממש, דהיינו רק הרצון לקבל ולבלוע הכל, ואין בהן רצון של השפעה ולא כלום, ולפיכך נפרדות מחי החיים ונקראות מתים וכן כל הדבוק בהן, והבן.

אין בה אז שום אור, מחמת הצמצום הרוכב עליה. גם נקראת "נקודה", על שם הצמצום שהיה בנקודה האמצעית. (עב) נשמה (ח"ג פ"ט אות י') :

היא אור הבינה, אמנם בהתחלקות הע"ס מבחינת: שורש, נשמה, גוף, לבוש, היכל, נקרא אור החכמה בשם "נשמה" והבינה בשם גוף, שמבחינה זאת אין בפרצוף יותר מג' אורות נר"ן, כי חיה ויחידה נעשו למקיפים.

(עג) פמוכה (ח"ג פ"ב אות ו') :

קרבת הצורה מבחינה לחברתה, נקרא שהיא "סמוכה" לחברתה.

(עד) ספירה (ח"ג הסת"פ פ"ד אות ג') :

עשר ספירות דאור ישר המלוכשות בע"ס דאור"ח, היוצאות ע"י זווג דהכאה בפעם א', נקראות בשם ספירה אחת, דהיינו על שם הספירה העליונה שבקומה ההיא, אע"פ שכוללת ע"ס באורך וע"ס בעובי.

(עה) עולם (ח"ג פ"ח אות א') :

עיקר שם "עולם" מתחיל מפרצוף ב"ן דא"ק, שנקרא עולם הנקודים, ונקרא כן, על שם שנעלמו הדיא ומלכות דכלים פנימיים דבחי"ד, והיו לכלים לאר"מ, המכונים לבוש והיכל, ו"עולם", פירושו העלם, אמנם השם עולם נשאל לפעמים רחוקות, גם כלפי הפרצופין והספירות שקדמו לעולם הנקודים, והוא רק בדרך השאלה.

(עו) עינים (ח"ג פ"א אות ו') :

הן הכלי דחכמה של ראש.

(עז) עצמות האור (ח"ג פ"ח אות ט') :

העשר ספירות של ראש, נבחנות לעיקר ועצמות האור, ומפה של ראש ולמטה נבחנות לאור של תולדה מהאורות דע"ס של ראש, אמנם זה אמור מעולם דבריה ולמטה.

(עח) עשיה (ח"ג פ"ה אות א') :

הע"ס דקומת המלכות, שמקבלת מז"א, מכונה בשם עולם "עשיה".

(עט) עתיק (ח"ג פ"ו אות ד') :

מלכות דמלכות דעליון נעשית לבחינת

ומבחי"ג לבחי"ב, ומבחי"ב לבחי"א.
ומבחי"א לשורש, הנה הזווגים האלו
מכונים בשם "ריבוע", על שם ארבעת
מיני הזיכוד שנעשים שם, כאמור.

(צו) ריח (ח"ג פ"א אות ב') :
ז"א של ראש המכונה חוטם, הנה האור
שבו, מכונה בשם ריח, כי ע"ס של
ראש מכונות : גלגלתא, עינים, און,
חוטם, פה.

(צז) שבירה (ח"ג פ"ז אות א') :
ביטול הגבול שבמסך, מכונה בקיעה
ושבירה. עיין במלה בקיעה.

(צח) שורש (ח"ג פ"ט אות א') :
כל הבחינות שבכתר, נבחנות
ל"שורשים" לספירות.

(צט) שמיעה (ח"ג פ"א אות ב') :
היא אור הבינה של ראש, והכלי שלה
נקרא "און".

(ק) שרשי כלים (ח"ג פ"ו אות ד') :
הם הע"ס של ראש הנקרא כתר.

(קא) תהו (ח"ג פ"ו אות ד') :
הכתר כולל ב' בחינות, הנקראות : ניצוץ
בורא, וניצוץ נברא, ובחינת ניצוץ בורא
שבו נקראת עתיק, ונקראת "תהו", על
שם אפיסת ההשגה שבו בהחלט. ובחינת
ניצוץ נברא שבו, נקראת אריך אנפין,
ונקראת בהו, שמורה על שורש התחלה
להשגה אשר שם.

(פט) ראיה (ח"ג פ"א אות ו') :
אור העינים, דהיינו אור החכמה של
ראש, מכונה בשם ראיה.

(צ) ראש (ח"ג פ"ב אות ד') :
הוא ע"ס דאורי, המלוכשות באו"ח
העולה מהמסך ולמעלה, שפירושו
התחלה ושורש. כי עדיין אינן נחשבות
לכלים גמורים המתאימים לגמר
התלבשותו של האור, אלא רק לשורשים
בלבד.

(צא) ראש לשועלים (ח"ג פ"ז אות ה') עיין
מלת זנב.

(צב) רביעית דם (ח"ג פ"ה אות ו') :
נפש דנפש נקראת בשם רביעית,
להיותה בחי"ד, כנודע, היא מתלבשת
בסוד רביעית דם של המוח, דהיינו
הכתר, שבע"ס דגוף שקומתן שוה,
המכונה מוח. כי הע"ס ההן מכונות, עור,
בשר, גידין, עצמות, מוח.

(צג) רוח (ח"ג פ"ט אות י') :
הוא אור הז"א.

(צד) רוח דק (ח"ג פ"א אות ד') :
הוא או"ח היורד מעביות דבחי"ב.

(צה) ריבוע (ח"ג פ"ו אות ה') :
הזווגים דהכאה הנעשים על המלכות,
בשעה שהולכת ומזדככת (כנ"ל אות ז')
בסדר המדרגה, דהיינו : מבחי"ד לבחי"ג.

לוח התשובות לענינים

(קט) עי' באו"פ פ"ג אות א'.
 (קי) המסך שבין אצילות לבריאה הוא הסיום רגלין דאצילות שנעשה מצמצום ב' מעלות המלכות שהיא בחי"ד לבינה דנקודות דס"ג דא"ק. ובחי"ד זו היא בפנימית, ועליה מסך דבחי"ג שה"ס מלכות דמלכות דא"א, שהיא מלכות המסיימת רגלי א"א ועליו מסך דבחי"ב, שנקרא התלבשות בבינה. לצורך ע"ס דבריאה. וב' העליונות, כתר וחכמה נעלמים וגנוזים תוך הבינה שבהן. (פרק ג' אות ב').

(קיב) הוא משפיע ממעלה למטה (באו"פ פ"ג אות ו').

(קיב) משום שמשפיע מלמעלה למטה, נבחן "למסך סתום", כלומר, שהגבול שבו, הוא סגור, והע"ס שלמטה ממנה אינן יכולות לינק מלמעלה מגבולו. משא"כ, כשהמסך משפיע מטה למעלה, נבחן למסך פתוח, כי אין בכחו להגביל שם האורות, אע"פ שהוא מלביש באו"ח שלו, כנ"ל אות ק"ג. (פ"ד אות ג').

(קיג) להיותה בחינת אצילות, ששורשה ממסך דבחי"ג, ואין מסך דבחי"ב שולט עליה, וע"כ "בוקעת ומשברת" אותו, כלומר, שכלפי דידה נחשב המסך הזה, לא לסתום כנ"ל אות קי"ב, אלא לפתוח, ואע"פ שיורדת מתחתיה, אינה נגבלת בכך, אלא יכולה לחזור לאצילות תמיד. (פ"ז אות א' ובאו"פ אות ג').

(קיד) משום, שהמסך דבחי"ב ההוא, הוא השורש שלהם, והם למטה ממנו וכנ"ל אות קי"ב, (פ"ז אות א').

(קטו) כי ב' הפכים המה מקצה אל הקצה, זה כולו להשפיע ולא לקבל כלל, וזה כולו לקבל, ואי אפשר לב' הפכים שיצאו זה מזה, אלא אם כן בדרך הדרגה, והבן. ולפיכך, אין האור יוצא מכלל מאציל להקרא בשם נאצל, עד שישתלשל בדרך ד' המדרגות: חו"ב, תו"מ, דאו"י כנודע.

(קטז) הם אר"י ואו"ח: כי אור הסתכלות המקובל, דהיינו בג' בחינות הראשונות:

(קב) משום שדרכו מאז מטרם הצמצום למלאות גם את הבחי"ד, לכן גם עתה רוצה למלאותה, ונמצא "שמכה במסך" המעכב בדרכו (דף פ"א אות ג' ובאו"פ שם אות ט').
 (קג) במקום שניכרת ההשפעה וההטבה של או"ח, מבלי שום עביות כלל, דהיינו באו"ח העולה מהמסך ולמעלה, נבחנות הבחינות שבו, בשם "חלון" ו"נקב" (פ"ד אות ב' ובאו"פ שם אות ח').

(קד) כי ע"י הזוג דהכאה, הנעשה במסך דמלכות של ראש דעליון, המעלה או"ח מהמסך ולמעלה, חוזרים ומתנוצצים אותם האורות גם אל המדרגה שמתחתיו, ולפיכך נמצא "שהמסך שבמלכות דעליון, הוא המשפיע לתחתון". (פרק ד' אות ט' ואו"פ אות ש').

(קה) כל שיעור קומה שהמלכות גורמת, ע"י האו"ח העולה ממנה, שיתלבש בראש, הרי זה נחשב לחלקה של המלכות עצמה, להיותה השורש למציאותו. וע"כ, כל הקומה הזו, שוב חוזרת ומתפשטת במלכות גופה דהיינו, שהמלכות עצמה מתרחבת לע"ס מינה ובה, ומקבלת אותה הקומה לג' בחינות עליונות שבה, עד למלכות שבה, שאינה ראויה לקבל מחמת הצמצום, ונעשתה ע"כ המלכות הזו לנקודה המסיימת, המכונה "טבור". (פ"ב אות ב' ובאו"פ שם אות ג').

(קו) התנוצצות האורות דראש מהמסך ולמטה, כנ"ל באות ק"ה, נקראת "הארה דרך מסך" (פ"ב אות ב').

(קז) המושפע ובא בדרך עילה ועלול שבד' הבחינות דאור ישר, כגון: בחי"ב המסובבת ועלולה ע"י בחי"א, ובחי"ג על ידי בחי"ב, מכונה זה בשם "דרך מעבר". והמושפע ובא דרך זוג ואו"ח, מכונה "דרך התלבשות" (פ"ד אות א'. ועי' או"פ אות א').
 (קח) ההתלבשות דע"ס דאו"י בע"ס דאו"ח, נקראת רק על שם הספירה העליונה שבאותה הקומה, אם היא כתר, נקראות כל הע"ס בשם כתר, ואם חכמה, נקראות חכמה וכדומה. (פ"ב אות י"ב ובאו"פ שם).

ח"ב, ת"ת, הוא "בחינת אור" שבו. ואור הסתכלות שאינו מקובל, אלא שנדחה לאחוריו דהיינו האור הראוי לבחי"ד, הוא "בחינת אור" שבו. (פ"ב אות ג').

ק"ו גם בד' בחינות דאורי נבחן, שהמלכות דעליונה נעשה לכתר לתחתונה: כי מלכות דבחי"א, נעשה לשורש וכתר דבחי"ב, ומלכות דבחי"ב, נעשה לכתר לבחי"ג. באופן, שבינה דאורי מוגבלת בעביות דבחי"ב, שממעל לה במלכות דחכמה. וכן עביות דז"א, הוא ממעל לו במלכות דבינה. וע"כ נחשבות כל אחת, מד' הבחינות האלו, אשר העביות מגיעה להם ממעלה למטה. (ועי' בח"ב בהסת"פ ד"ה ועתה וע"ש בכל ההמשך).

ק"ח האור"ח העולה מהמסך שבמלכות ולמעלה, הוא גורם להתפס האור"י במדרגה. (פ"ב אות ד').

ק"ט כי ה' רשימות נשארו במלכות מאורותיה שבאין סוף ב"ה גם לאחר הצמצום. כי שם היה אור א"ס ב"ה ממלא לגמרי את הבחי"ד והיתה מקבלת שם כל האור הראוי לה' הבחינות שלה, ומאחר שהמסך מעכב עתה לכל אותו האור הראוי למלאות הרשימות הללו, הנה נמצא שיש באור"ח הזה ה' בחינות: כח"ב, תו"מ, הנדחים מה' הרשימות שבמלכות. ותדע שה' הבחינות הללו שבאור"ח, הן העולות ומלבישות לה' הבחינות שבאורי (הסת"פ פ"ב אות ב').

ק"ק נודע, שכל חידוש צורה, נחשב לתוספת על הצורה הראשונה, ולפיכך, אם בחי"ד שבמלכות נודככה לבחי"ג, הרי זאת מלכות אחרת, שנתוספה על הראשונה, כי אין העדר ברוחני. אמנם, כח הצמצום שבמלכות דבחי"ד, רוכב ג"כ על המלכות החדשה דבחי"ג, ולפיכך, שייך בה זווג דהכאה. ועכ"ז, אינה נחשבת למלכות המסיימת, כמו המלכות דבחי"ד שבעליון, בטרם שהאורי מתלבש באור"ח שלה, דהיינו, רק אחר שמתרחבת מינה ובה לע"ס דגופא, והאור"ח יורד להם ממעלה למטה, עם כל שיעור הקומה שהלביש בראש, עד למלכות דמלכות שנק' טבור, שאו נעשה הטבור לנקודה

המסיימת. והטעם הוא, כי הצמצום ראשון, לא היה אלא על כלי מלכות, שכבר הליבישה לאורות, כנודע (הסת"פ פ"ז אות ג').

קכ"א עי' לעיל אות ק"ה. קכ"ב הם ודאי הבחינות מלמעלה למטה, כי האור"ח שממטה למעלה אינו מגביל, כנ"ל אות ק"ב (באור"פ פ"ג אות ה').

קכ"ג כי ה' הרשימות כח"ב ז"א ומלכות הנמצאות בכלי המלכות (כנ"ל אות ק"ט), עומדות ממטה למעלה: כי בחי"ד היא כתר, ובחי"ג חכמה, ובחי"ב בינה, ובחי"א ז"א, והזכה לגמרי היא מלכות שבה, ומתוך שחסרה בה עביות דבחי"ד, נמצא, אשר אם אפילו קבלה את האור ישר לתוכה, לא היה לה מקום להמשיך ולקבל את אור הכתר, מחמת חסרון בחי"ד שבה, אשר ע"כ גם עתה, שהמסך דחה והחזיר את האור הזה, הרי לא דחה אלא רק מחכמה ולמטה, דהיינו השיעור שהיתה יכולה לקבל, וע"כ, אין האור"ח הזה יכול לעלות ולהלביש את הכתר, אלא רק מחכמה ולמטה, דהיינו כשיעור קומתו עצמו. ועד"ז, אם אין בה רק עביות דבחי"ב, נמצא שחסר בקומת אור"ח של עצמו ב' הספירות, כתר וחכמה, ולפיכך, אינו יכול להלביש את הכתר וחכמה דאורי, אלא מבינה ולמטה וכו' עד"ז. (הסת"פ פ"ב אות ב').

קכ"ד אע"פ שאור אח"פ היא אור דחסדים, מ"מ נוהג בהם זווג דהכאה, משום שיש בהם הארת חכמה.

קכ"ה כי האור"ח בלי אורי אין בו השפעה כלום, ומכונה אור נקבה, שמקבלת ואינו משפעת כלום, וע"כ מסיים הפרצוף. (הסת"פ פ"ז אות ב').

קכ"ו אור"ח היורד ממעלה למטה, מכונה הבל היוצא לחוץ. (פ"א אות ז', ובאור"פ אות ח').

קכ"ז משום שאין הכאה בבחי"א, כי עביותה קלושה מאד. (פ"א אות ה').

קכ"ח האורי ועיקר מציאותו של האור"ח, שניהם הם מאור הסתכלות, דהיינו אור החכמה, המתפשט מהא"ס שנק' כתר. ועי' לעיל אות קט"ז. ועיקר מציאותם של הכלים,

הם ג"כ מאור הסתכלות, שהרי הם נעשים ע"י האור"ח, כנודע. (פ"א אות ו').

קכט) בחינת עביות שבכלים, שמקום גילויים הוא מהמסך ולמטה, (כ"ל אות קכ"ב) הם נעשים מהבלים היוצאים מאח"פ. (פ"א אות ז').

קל) כי אח"פ הם רק בחינות מלכויות: שהמלכות שעלתה לבחי"ג של ראש נקרא חוטם, והמלכות שעלתה לבחי"ב של ראש נקראת און, לפיכך, אין בהם אור ישר כלום, אלא רק אור"ח היורד לבד, שנקרא הבל היוצא לחוץ, שמהם נעשה רק בחינת העביות שבכלים, וע"כ לא נעשה מהם שום מציאות, כנ"ל אות כ"ט. (פ"א אות ד' ובא"פ אות ח').

קלא/א) אין מסך בעולם אצילות, כי מסך פירושו שדוחה האור מלהתלבש בכלי, ובכל מקום שיש מסך הוא מפסיק את הארת אור עליון מלהאיר עוד. ועם זה תבין, שאין מסך ממש אלא בסיום רגלין של כל פרצוף, כי משום זה נפסק אור הפרצוף ומסתים מדרגתו. אבל המסכים שלמעלה מסיום רגלי הפרצוף, אינם אלא פעולות העולות מן המסך דסיום רגלין, שבפה דראש עושה זווג דהכאה, ובחזה הוא מפסיק התלבשות דאור ישר, וכן בחינות הזדככות המסך הנאמרות בפרצוף, כל אלו אינן כלל מסכים ממש, שהרי אין מפסיקים כלל הארת מדרגת הפרצוף, אלא שהן פעולות העולות מכח העביות הקשיות שבמסך דסיום רגלין, ומה שאנו מכנים אותם מסכים הוא רק לשבר את האון.

קלב/ב) האור"י המלוּבש בהאור"ח העולה עליהם מטה למעלה, הם עצמות האור שבמדרגה, והאור"י המלוּבש באור"ח היורד מהמסך ולמטה, שנקראים ע"ס דגוף, הם בחינת "אור של תולדה" מע"ס של ראש. (פ"ח אות ט') האור שנמשך לתחתון מחמת שהטיב לעליון ה"ס אור של תולדה, ונקרא גוף, וכן ג' קוין דו"א הנמשך לו מחמת תלת מחד נפקי, נקראים גם כן אור של תולדה, ונקרא גוף.

קלב) משום שהאורות הקטנים בטלים בעליונים ואינם עולים בשם.

קלג) להיותן מבחינת ע"ס שקומתן שוה (פ"ז אות ב').

קלד) ע"י זווג דהכאה בקרקע האצילות יצאו ע"ס דבריאה, וע"י זווג דהכאה בקרקע דבריאה, יצאו ע"ס דיצירה. (פ"ב אות ב' ובא"פ אות ג').

קלה) ע"י התלבשות אור א"ס בחכמה, דהיינו מזווג על המסך דבחי"ג. (פ"ג אות ד'). קלו) משום שהאור"ח הנדחה מהמלכות, אין בו אור הכתר, אלא רק מחכמה ולמטה, כנ"ל אות קכ"ג, ולפיכך אין בו במה להלביש את הכתר דאור"י ולקבל ממנו. (פ"ג בא"פ אות ב').

קלז) האצילות מקבלת במלבוש דהיינו אור"ח, מבחי"ג שנק' חכמה, והבריאה, ע"י מלבוש דבחי"ב, שנק' בינה, והיצירה, ע"י מלבוש דבחי"א, שנקרא ז"א או ת"ת, והעשיה, מקבלת ע"י המלכות דיצירה. (פרק ג' אות ב' ואות ג').

קלח) כל הבחינות שהאור"ח מלביש ממסך ולמעלה לאורות של ראש, חוזר ומביאם ג"כ, בשעת התפשטותו ממסך ולמטה, לע"ס דגוף, ואף משהו לא יחסר. וע"כ, האור"ח הזה היורד ממעלה למטה, דומה לגמרי כמו "חותם", שכל מה שנחקק עליו הוא מעתיק על הנחתם ממנו, שהן עה"ס דגוף, ועד"ה, מכל עליון לתחתון, כנודע. (פ"ח אות ט' ובא"פ אות ח').

קלט) עיקר מציאות הכלים נעשו, מאור ההסתכלות, כנ"ל אות קכ"ח, אמנם עוביותם וצורתם, נעשו ע"י אור"ח היורד מאון חוטם פה ולמטה, כנ"ל אות קכ"ט. (פ"א אות ז').

קמ) כי בהתפשט אור א"ס ב"ה לעשות כלים, נבחן שם ד' בחינות דאור"י כנ"ל, ונודע שג' בחינות חריב ז"א נחשבים לאורות, ורק המלכות נחשבת לכלי, ונמצא ע"כ האורות קודמים להכלים. (פ"ב אות ה' ובא"פ אות ב').

קמא) על ידי האור"ח שממסך ולמעלה. (פ"ב אות ד').

קמב) על ידי הסתכלות באח"פ: כי בהזדככות הטבור לבחי"ג, נסתלק האור מהמקום שבו הטבור לחזה, כי בחי"ג דגופא

מכונה חוזה, ונמצא משום הודככות הוה, עלתה המלכות של ראש מפה לחוטם, כי בחי"ג של ראש נק' חוטם, ונעשה שם זווג דהכאה על בחי"ג, והאור"ח היורד מהחוטם ולמטה נתפשט עד החוזה.

ואח"כ, כשנזדככת גם המלכות דבחי"ג לבחי"ב, נמצא מסתלק האור, גם מהמקום שמחזה עד השבולת הזקן, כי בחי"ב דגופא נבחתה שם, ונמצא משום הודככות הוה, עלתה גם המלכות של ראש, מהחוטם אל האזן, שהיא בחי"ב של ראש, ונעשה שם זווג דהכאה על המסך דבחי"ב, והאור"ח היורד מהאזן ולמטה, מתפשט עד שבולת הזקן.

ואח"כ כשנזדככה גם המלכות דבחי"ב דגופא, שנק' שבולת הזקן, אל עביות דבחי"א, נמצא משום זה שמסתלק האור, גם מהמקום שמשבולת הזקן עד סמוך לפה, ומשום זה עלתה גם המלכות של ראש, מהאזן לעינים, דהיינו לבחי"א של ראש, ושם אין נוהגת הכאה (כנ"ל באות קכ"ז) וע"כ אין שם אור"ח היורד למטה, ולכן אין שום כלי נעשה לאור החכמה.

ועד"ז כשנזדככה עד לשורש, ועלתה המלכות מעינים לגלגלתא, שהכתר של ראש מכונה גלגלתא, לא היתה שם ג"כ שום הכאה כנ"ל, ולכן אין שם אור"ח היורד, וע"כ אינו יוצא כלי דכתר בגופא.

באופן, שאין כלים בגוף לא לחיה שהיא אור החכמה, ולא ליחידה שהיא אור הכתר, מטעם שלא נעשתה הכאה שם, בעת הודככות המלכות, כמבואר. ואין כאן, אלא ג' כלים לבד, דהיינו: המלכות, שמקומה מחזה עד הטבור. והז"א, שמקומו משבולת ולמטה עד החוזה. והבינה, שמקומה מתחת לפה עד לשבולת הזקן. וצריך שתדע כאן, שאין זווג דהכאה נוהג במלכות דגופא, אלא במלכות של ראש, דהיינו מפה ולמעלה. (הסת"פ פ"ו אות ה'). קמג) בהיות המלכות דגופא אינה יכולה לקבל מאורי כלום, אלא רק אור"ח לבד, ואור"ח בלי אורי אין לו התפשטות והשפעה, וע"כ מסיים הפרצוף. (הסת"פ פ"ז אות ה'). קמד) משום, שתחילת הכל צריכים לזווג דהכאה, המגלה את האור"ח שממטה למעלה,

לבחינת ע"ס של ראש ושרשי כלים. ואח"כ, כדי לגלות כלים גמורים, צריך האור חוזר להתפשט ממסך ולמטה, כנ"ל אות קמ"ב. ואח"כ, צריכים לע"ס המסיימות לפרצוף, שהן ע"ס דסוף. הרי שאין שום מדרגה נשלמת, זולת בג' הבחינות: ראש, תוך, סוף, (הסת"פ פ"ה אות ד').

קמה) עליה פירושה הודככות: וכשמזדככת המלכות דגופא לבחי"ג, נבחן שהמלכות עלתה לז"א. וכשמזדככת לבחי"ב, נבחן שעלתה לבינה. וכשמזדככת לבחי"א, נבחן שעלתה לחכמה. וכשמזדככת לבחינת שורש, נבחן שעלתה לכתר, שנקרא מאציל. (הסת"פ פ"י אות ז').

קמו) אור המקיף שנשאר מבחוץ לפרצוף ורוצה להאיר גם בפנימיות, הוא "הגורם להודככות" (הסת"פ חלק ב' ד"ה וטעם).

קמז) אחר הסתכלות הב' באורות אח"פ, (כנ"ל באות קמ"ב) הגורם שיסתלק כל האורות מע"ס דגופא, הנה אח"כ, נעשה זווג חדש והתפשטות שניה שהיא חוזרת ומאירה וממלאת את הע"ס דגופא הנ"ל. וגם מוציא פרצוף חדש, המלבישו במקום ההוא. (ועי' לקמן אות קס"ח).

קמח) משום שעביות שבמלכות, אינה יכולה לעלות ממקום יציאתה ולמעלה אף משהו, שע"כ האור"ח העולה ממנה ולמעלה, נבחן עוד לבחינה אור, אלא כלפי הארי נחשב ככלי, באופן, שמספיק רק להתפיס במדרגה, ולהיות שורש לכלים בלבד.

קמט) עי' לעיל אות קמ"ב.

קנ) עי' לעיל אות קמ"ב.

קנא) כי עיקר בחי' הכלי היא העביות, דהיינו הרצון לקבל שבנאצל, אשר זה לא נתגלה בשיעור המספיק רק בבחי"ד בלבד, וג' הבחינות הראשונות אין בהן שיעור מספיק, אלא שנחשבות רק לגורמות שתתגלה הבחי"ד, לפיכך נחשבות ג' הבחינות הראשונות לאור, ורק הבחי"ד בלבד נחשבת לכלי. (פ"ב אות ב').

קנב) עי' לעיל אות קנ"א.

קנג) מבחינת האור"ח העולה מהמסך ולמעלה.

קנד) מבחינת האור"ח היורד מהמסך ולמטה.

קנה) ע"י הזדככות המלכות דגופא (כנ"ל אוח קמ"ב).

קנו) עביות דבחי"א דאורי מכוונה בשם "קבלה ע"י כתר", עביות דבחי"ב מכוונה הרחקה. עביות דבחי"ג מכוונה בשם חלון ונקב צר. עביות דבחי"ד מכוונה חלון ונקב צר עם הרחקה. (פ"א אות ד').

קנו) ההמשכה היא בעביות דבחי"ד והקבלה היא בוך לגמרי בבחינת שורש.

קנח) לאור החיה, ההמשכה היא בבחי"ג והקבלה היא בבחי"א. לאור הנשמה ההמשכה היא בבחי"ב וגם הקבלה בבחי"ב. לאור הרוח ההמשכה היא בבחי"א והקבלה היא בבחי"ג. לאור הנפש ההמשכה היא ע"י ז"א והקבלה היא בבחי"ד.

קנט) משום שבאורי, הוך יותר חשוב יותר וגבוה יותר ובאור חוזר הוא להיפך, שהעב יותר חשוב יותר, ולכן כשמלבישין זה לזה נמצאת קומת כולם שוה, כי היותר שפל באורי הוא היותר גבוה באורי וכן להיפך.

קס) ע"י לעיל אות קי"ט.

קסא) ע"י לעיל אות קכ"א ואות ק"כ.

קסב) עד המלכות דמלכות שנק' טבור.

קסג) ע"י לעיל אות קמ"ב.

קסד) שכולת, הוא מלכות דבינה דגוף.

קסה) היא מלכות דז"א דגוף. טבור, הוא מלכות דמלכות דגוף. (ע"י לעיל אות קמ"ב).

קסו) בהתפשטות ב'. ע"י לעיל אות

קמ"ז.

קסז) כי כל המשפיע משפיע בדבר היותר

עב וכל המקבל מוכרח לקבל בדבר היותר זך. כמ"ש בהסתכ"פ בחלק ב' ד"ה והנה ע"ש כל ההמשך.

קסז) משום שאין אור החיה מקובל אלא

בבחי"א, שהיא אור העינים, מטעם הנ"ל באות קס"ו.

קסח) כל פרצוף מתחייב להיות לו ב'

בחינות שורשים בעליון ממנו, שהם כתר מלכות דעליון שנקרא פה, ומלכות דמלכות דעליון שנקרא טבור, כי על ידי עליית הטבור

דפרצוף הכתר אל הפה שלו, שפירושה שהמלכות דגופא נזדככה מכל עביותה ונשארת זכה בבחינת כלי דכתר, נבחנו בזה שבאה למקום הפה של ראש, להיותה זכה כמו הפה, כי מבחינת ממעלה למטה אין שום עביות בפה, כנודע.

ומתוך, שהפה הזה עומד ומשמש שם בבחינת מלכות של ראש המעלה אורי"ח ממטה למעלה, שמבחינת ממטה למעלה יש בו עביות דבחי"ד, נמצא הטבור שעלה לשם, שנכלל גם הוא בזווג הזה של הפה בבחינת ממטה למעלה, שפירושה, שנכלל מעביות הזו שנמצאת שם. אמנם הטבור אינו יכול לקבל לתוכו העביות דבחי"ד, כמות שהיא בהפה, מחמת העלמת בחינה אחרונה ממנו בכח הזיכוך, כמ"ש זה במקומו, וע"כ הטבור מקבל שם רק העביות דבחי"ג בלבד.

ותדע, שהתעבות הזאת שהשיג הטבור מהפה, מכוונה בשם ירידה למקום החזה דפרצוף הכתר, כי אחר שנתעבה הטבור שהיא בחי' מלכות דגוף, שממעלה למטה, וקיבל לעביות דבחי"ג, הרי חזר ונעשה בזה, לבחינת מלכות דגופא, המכוונה חזה. ונמצא, שעל ידי השגת העביות האמורה, יצא הטבור מבחינת הפה, וחזר וירד סמוך לטבור, דהיינו המקום, שהיה שם מתחילה בטרם שנזדכך, דהיינו במקום החזה. ולא ירד לטבור ממש, מחמת שלא נתעבה בבחי"ד, אלא בבחי"ג, כנ"ל, והחזה הוא מקום המלכות דבחי"ג דגוף דפרצוף הכתר.

והנה נשתנתה צורת הטבור, מחמת הזדככותו ועלייתו לפה, כי בטרם העלייה היה לו העביות דבחי"ד, ואחר שעלה וחזר למקומו, נמצא, שקיבל רק העביות דבחי"ג, ולפיכך נחשב עתה הטבור ההוא, לבחינת כלי מלכות חדשה. ונבחן משום זה, שיצא לחוץ מפרצוף לגמרי דהיינו מפרצוף העליון שהוא פרצוף כתר.

ומתוך כך, נעשה ראוי לזווג דהכאה, ולהתלבשות ע"ס דראש, אע"פ שעומד במקום החזה דפרצוף הכתר, ואע"פ שהחזה, שהוא מלכות דגופא, אינה ראויה להכאה, כנ"ל (באות קמ"ב ד"ה באופן) להיותו מבחי'

מלכות אחר שנתלבש בה האור מלמעלה למטה, כנ"ל באות ק"כ, עכ"ל, אין ההתלבשות היא נוגעת כלל לטבור הנ"ל שעלה וירד לשם, כי הטבור ההוא הוא בחינת מלכות חדשה, כנ"ל, אשר האור העליון עדיין לא נתלבש בה מעולם, וע"כ הוא ראוי לזווג דהכאה, כנ"ל אות ק"כ עש"ה ועי' להלן אות ר"י.

ולפיכך, התפשט אור א"ס ב"ה אל בחינת המלכות החדשה הזאת דבחי"ג, העומדת במקום חזה דעליון, ועי' הכאה במסך שבה, יצאו הע"ס דאור"ח והלבישו לאור העליון עד קומת חכמה, כנ"ל אות קי"ט שאור"ח העולה ממלכות דבחי"ג אינו יכול להלביש את הכתר.

באופן, שע"ס דראש החדש הזה, מלבישים לפרצוף הכתר, במקום עמידת מלכות של ראש, דהיינו בחזה דפרצוף הכתר, עד מקום הפה שלו כי שם מקום שורשו העליון, כנ"ל כי לא יוכלו לעלות למעלה משורשם, ונמצא הראש דפרצוף הכתר נשאר משום זה מגולה. ואח"כ, יורד האור"ח ומתפשט גם מהמלכות של ראש ולמטה, לע"ס דתוך, כנ"ל באות קמ"ב ולע"ס דסוף כנ"ל באות קמ"ג. והנה הראש תוך סוף זה, נקרא פרצוף "ע"ב, הנולד ויוצא ע"י פרצוף העליון שלו, הנקרא פרצוף הכתר או פרצוף גלגלתא. (ועי' היטב בהסת"פ כאן פרק י' כל ההמשך).

קסט) כבר נתבאר לעיל שהגורם העיקרי ללידת פרצוף הוא חוק ההזדככות הנוהג תמיד בע"ס דגופא, מחמת התלבשותו של אור עליון בתוכם כמ"ש בהסת"פ כאן פרק י' אות א', ולפיכך אחר שנתלבש האור העליון בע"ס דגופא דפרצוף ע"ב, גרם גם כן, להזדככות העביות שבמלכות דגופא שלו, שנקרא טבור דע"ב, ונזדכך על סדר המדרגה ממטה למעלה עד שנעשה זך כשורש, שנבחן לעליית הטבור דע"ב לפה שלו, והשיג שם עביות חדשה דבחי"ב, מחמת שבחינה אחרונה נעלמת תמיד בשעת הזיכוך, כנ"ל באות הקודם ד"ה ומתוך, עש"ה, וכאן בע"ב, שהעביות שלו מבחי"ג נחשבת הבחי"ג לבחינה אחרונה, הנעלמת בכח הזיכוך.

ולפיכך השיג הטבור מתוך התכללותו בפה רק העביות דבחי"ב לבד.

והתעבות הטבור לבחי"ב, מכונה בשם יציאה מפה וירידה למקום החזה דע"ב, ששם מקום בחי"ב דגופא, משום שהטבור נחשב בו לבחי"ג והחזה לבחי"ב, ומהטעמים שנתבאר היטב באות הקודם, נעשה הזווג דהכאה מחודש במלכות החדשה הזאת, דהיינו בטבור דע"ב שעלה וירד לחזה, ונעשה ע"כ מקום החזה למלכות של ראש: שמחזה ולמעלה עד הפה דע"ב, נתפשטו הע"ס של ראש בקומת בינה, ומחזה ולמטה, נתפשטו הע"ס דתוך והע"ס דסוף. ע"ד שנתבאר באות הקודם. והנה הראש תוך סוף דפרצוף הזה, שקומתו הוא רק עד הבינה, נקרא פרצוף ס"ג.

קע) התלבשות העצמות בכלים גורמת תמיד הזדככות העביות שבמלכות. (פרק י' כל ההמשך).

קעא) משום, שהבחינה אחרונה נעלמת תמיד בכח ההזדככות והעליה לפה, וע"כ הטבור שעולה לשם ומקבל עביות חדשה, מפסיד תמיד, בחי' אחרונה שהיתה לו בטרם הזדככותו, שהיא המלכות הקודמת שלו, הנמצאת תמיד מטבור עד החזה דכל פרצוף. ולפיכך, כשיוצא מפה ויורד למקומו כבתחילה, נמצא יורד רק למקום החזה בלבד, ושם נעשה הזווג החדש, בשביל פרצוף השני לו התחתון, כנ"ל באות קס"ח ד"ה ותדע, ונמצא לנו משום זה, הכלל, שחזה דעליון הוא מלכות של ראש לתחתון, שנקרא פה לתחתון.

קעב) עי' לקמן אות ר"י.

קעג) עי' לעיל אות קס"ח.

קעד) משום, שהשורש העליון דכל תחתון, הוא הפה דראש העליון, כנ"ל באות קס"ט, וע"כ אינו יכול להתעלות למעלה משורשו.

קעה) המה כינויים, של כח"ב ז"א ומלכות הללו, אשר הו"א ומלכות מהם, נפרדו והיו לכלים מקיפים, ומורים על חסרון חיה יחידה אשר שם.

קעו) משום השיתוף דמדת הרחמים בדין, שפירושו עליית המלכות וכח הצמצום שבה, בתוך הבינה, ונתכללו שתיהן יחדיו.

ויצא משום זה הז"א והמלכות הקודמים, למתחת נקודת הצמצום, ואינם יכולים לקבל שום אור, וע"כ נעשו למקיפים, שמקבלים האור אך מרחוק (פ"י אות ב').

קצו) הם מרמזים ביחד, על ז"א ומלכות דבחי"ד, שנפרדו ונעשו למקיפים, שמחמת זה, מעולם הנקודים ואילך, נחסרו חיה ויחידה הפנימיים בכל הפרצופין.

קצח) משום, שהאור מקובל תמיד בכלים היותר זכים.

קצט) נרנח"י (פרק ה' אות ג').

קפ) מוח עצמות גידין בשר עור (שס).

קפא) כתונת מכנסים מצנפת ואבנט (שס).

קפב) בית חצר שדה ומדבר (שס).

קפג) מטעם הזדככות המסך, הנהוג בכל מדרגה מהם.

קפד) ז"א ומלכות דבינה (אופ"פ אות א' ד"ה ובאמור).

קפה) שורש נשמה גוף דעתיק, מלביש לשורש נשמה גוף דא"ק, מחמת שלבוש והיכל דב"ן דא"ק נפרדו מהפנימיים דא"ק ואינם שם והיו למקיפים, וכן בכל הפרצופין שממש ואילך (פרק י' אות ג').

קפו) מפרצוף ב"ן דא"ק ואילך, ששם נעשתה ההתחלה לשיתוף מדת הרחמים בדין. קפז) פרצוף ב"ן דא"ק, משא"כ הפרצופין הקודמים, שהם מבחי"ד האמיתית, המה מיוחדים לעצמם לבדם, במה שאין בהם שיתוף דמדה"ר בדין, כמו בכל ע"ס הכוללות. קפח) כי באמת, הן רק ד' בחינות, אלא, כשאנו מחשבים עמהם גם השורש שנקרא כתר, הן נחשבות לה' בחינות (פ"י אות ט').

קפט) משום, שגם הכתר עצמו אין בו אלא שורשים של ד' הבחינות: חו"ב, תר"מ, וגם הוא מתחיל מחכמה (פ"ח אות ט').

קצ) ב"ן דא"ק, אצילות, בריאה, יצירה, עשיה (פ"ח אות א').

קצא) המה כולם נכללים בה' פרצופים דא"ק, כי הא"ק נחשב לע"ס הראשונות שיצאו בראש הקו לאחר הצמצום (ע"ח ש"ג פ"א).

קצב) נרנח"י הפרטים, המלוכשים בספי'

כח"ב זו"ן דכל פרצוף, יוצאים ע"י זווגי דהכאות בדרך זיכוכה של המלכות, וע"כ המה עומדים זה למעלה מזה, אמנם ד' פרצופין: ע"ב, ס"ג, מ"ה וב"ן, יוצאים על ידי עליית הטבור לפה, שקנתה שם עביות חדשה וירדה למקומה, כנ"ל באות קס"ח עש"ה, ע"כ החזה דעליון נעשה לפה של התחתון, ונמצאים עומדים זה למטה מזה (הסת"פ פרק י"ג אות א').

קצג) העולמות משונים זה מזה בשינויים מרובים, כמ"ש בחלקים הבאים, מה שאינם כלל בין הפרצופין, ואכמ"ל.

קצד) הן ע"ס שקומתן שוה, ומכונים: עור, בשר, גידין, עצמות, מוחא.

קצה) הן נקראות נרנח"י, או כח"ב זו"ן, דהיינו ע"ש ספירה העליונה שבקומה.

קצו) יתבאר בחלקים הבאים, בע"ה.

קצז) משום שאין כלים אלא לבינה וזו"ן, שנקראים: שכולת, חזה, טבור, ונמצא שמשכולת ולמטה, שממש מתחיל הגוף, אין שם אלא הכלי דז"א, והכלי דמלכות, שהם ז' ספירות, שהז"א כולל חג"ת גה"י, ועם המלכות, הרי הן ז' ספירות חג"ת נהי"ם.

קצח) אין שום הבחן במדרגות מצד ד' הבחינות דא"י, להיותן תמיד בחינות התפשטות מא"ס ב"ה, כי אין שום חידוש אור בעולמות, שלא יהיה נמשך מא"ס ב"ה כנודע.

קצט) כי ד' האותיות הוי"ה, הן רומזות לחו"ב תר"מ, וגם הספירות העליונות שבד' העולמות אבי"ע, הן חו"ב תר"מ, וע"כ נקרא כל עולם ע"ש הספירה העליונה שבו (פ"ח אות א').

ר) בשעה, שאנו רוצים להקביל העולמות המשותפים במדת הרחמים, כלפי פרצופי א"ק שאין בו השיתוף הזה דמדה"ר, אנו מכנים הספירות כח"ב תר"מ, בשם: שורש, נשמה, גוף, לבוש, היכל, ונחשב בו כל בחינות הא"ק לשורש, וכל האצילות לנשמה, וכל הבריאה לגופין, וכשאנו מחשבים אמנם העולמות ביחסים עצמם, אנו מכנים אותם, בשם נרנח"י: שנמצא היחידה, בא"ק, והחיה, שהוא אור החכמה, באצילות, והנשמה,

ושניהם נעשים כגוף אחד ממש. שהרי כל ההבדל והפירוד הרוחני הוא רק מפאת שינוי הצורה שביניהם, ששינוי הצורה שנתהווה ברוחני, מחלקו לשנים. וכשאתה אומר תחתון ועליון, פירושו, מדרגה זכה ומדרגה עבה, כדמיון הטבור והפה, שמשום שינוי הצורה של העביות שבטבור, להיותו מבחינת ממעלה למטה, נחשב לנבדל לעצמו מהמדרגה הזכה שנקראת פה, ושפל ממנו, ומכונה תחתון הימנו.

ולפיכך, כשאתה אומר, שהטבור עלה לפה, הרי פירושו, שנודרך לגמרי כמו הפה, וא"כ, הם שבים להיות אחד ממש, כי אין ביניהם שום דבר, שיעשו אותם לשתי בחינות. אמנם, משום ההתכללות והיחוד הזה, נמצא, שנכלל ג"כ הטבור מהעביות הנוהגת בפה, דהיינו העביות שממטה למעלה שיש שם, כנ"ל באות קס"ח, להיותם גוף אחד.

ואז, נתעוררו הרשימות שנשארו בו בטבור מקודם הזיכוי, שהרשימות הללו, הן מבחינות ממעלה למטה, והן נשתתפו ונתחברו עתה, עם העביות שממטה למעלה שבפה עצמו, ושוב נולדה מזה צורה חדשה בטבור, שונה מצורת הפה, ושפל הימנו בהרבה: כי העביות שממטה למעלה הנוהגת בפה, נבחת לבחינת א"ס, כנ"ל אות ר"ו, מפני שעדיין לא נכנסה הבחי"ד ביחס של הלבשה לאו"י, כנ"ל באות ק"כ, אמנם עביות שממעלה למטה, שפירושו, שכבר נכנסה הבחי"ד ביחס של הלבשה, הרי כח הצמצום רוכב עליה בכל תוקף (כנ"ל באות ק"ד).

אלא, בהיות הרשימות שבטבור שקטות, דהיינו בעת שנטהרו לגמרי מכל עביות, נחשבות שם כמו שאינן במציאות כלל, אמנם עתה, שנכלל הטבור בפה ונתעבה הימנו, אע"פ, שהיא רק עביות מבחינת ממטה למעלה, אמנם הרשימות השקטות והנחות שבטבור, קמו משום זה לתחיה, והוכר שוב משום זה בטבור, בחינת הממעלה למטה שלו בשיעור מסוים, ונעשה שוב שינוי צורה בין הפה לטבור, כי ניכרת שפלותו, וזה מכונה, בשם יציאה וירידה מהפה ולמטה, למקום

בבריאה. והרוח, ביצירה. והנפש, בעשיה. וכבר ידעת, שביחס שנגל"ה, נמצאים העולמות אבי"ע חסרים מיחידה וחיה, כנ"ל אות קע"ז, ולפיכך אין באצילות אלא נשמה. ולכן נקרא כאן בשם נשמה כנ"ל (פרק ח' אות א').

רא) בחינת מסך והמלכות בטרם שנעשה הווג דהכאה, מכונה בשם "נקודה". ואחרי שנעשה הווג דהכאה, והלבשת הע"ס דאו"ח לע"ס דאו"י, אז נקראים יחד בשם "ספירה" (פרק נ' אות א' ופרק ד' אות ב').

רב) עיין לעיל אות קצ"ב.

רג) ע"ס של ראש וע"ס של תוך, כמ"ש לעיל באות קמ"א וקמ"ב. וע"ס של סוף, באות קמ"ג.

רד) משום שהמלכות דראש, הנקראת כתר, אינה מסיימת ואינה עושה הסוף על האור, אלא להיפך, שנעשית להתחלה ושורש לכל האורות שבפרצוף (פרק א' אות ד').

רה) משום שיש בו כח מאציל וכן נאצל כלהלן אות ר"י.

רו) משום, שהמלכות של הראש אינה עושה סיום על האור, אלא להיפך, שעושה התחלה לאור ע"י האו"ח העולה ממנה (כנ"ל אות ר"ד).

רי) כשהע"ס דאו"י, מתלבשות באו"ח העולה מזווג דהכאה במסך דבחי"ד המלבישו לאו"י עד הכתר, נקרא "התלבשות א"ס בכתר". ואם קומת או"ח היא מבחי"ג, נקראת "התלבשות א"ס בחכמה". ואם היא מבחי"ב, נקראת "התלבשות א"ס בבינה". ומבחי"א, נקראת "התלבשות א"ס בז"א או בת"ת". ואע"פ שיש בכל התלבשות, ע"ס דאו"י ואו"ח, מכל מקום, כל התלבשות נקראת רק ע"ש הספירה העליונה שבקומה (פ"ג אות ד').

רח) משום שרחוקים זה מזה כרחוק שמים מן הארץ, ואי אפשר שיצאו זה מזה אלא ע"י אמצעי המחברם (פרק ו' אות ד').

רט) כי מיחס ניצוץ בורא שבו אין לו כלום מבחינת שבתחתון, כלהלן באות שלאחר זה.

רי) זה הכלל, כשהתחתון עולה למקום העליון. הריהו לגמרי כמו העליון גופו,

קמ"א, ולפיכך גם כאן נמצאות ב' המצאויות כנ"ל, באות ר"י, שהן: ניצוץ בורא, וניצוץ נברא, אשר ניצוץ בורא, שהיא העביות שממטה למעלה מפה דעליון, (כנ"ל באות ר"י ד"ה ותדע עש"ה) היא נבחן למלכות דמלכות דאצילות, שירדה ונעשתה עתיק לבריא, "לבחינת שורש בכח", וניצוץ נברא, שהיא הרשימות כנ"ל, נבחנות שנעשה אריך אנפין דבריא, שהיא בחינות "שורש הד' בחינות בפועל" ממש.

ריג) מבחינת ניצוץ בורא נק' אצי אחרון (פ"ז אות י').

ריד) מבחינת ניצוץ נברא נקרא אני ראשון (שס).

רטו) אע"פ שהמלכות דעליון היא המשפעת כל הע"ס דתחתון, מ"מ נבחן שכל בחינה נוטלת בדיוק שכנגדה בעליון: כי הכתר דתחתון נמשך מכתר דעליון, והחכמה דתחתון מחכמה דעליון, והבינה שבתחתון מהבינה דעליון, וכו'. אלא שהמלכות דעליון מעתיקה אותם ומביאתם לתחתון, על ידי האו"ח שלו (פרק ח' אות י').

רטז) להיות בו העביות דבחי"ד, שקומת האו"ח שלו עולה ומלביש עד הכתר דארי (פ"ט אות ו' ואות ח').

ריז) זה יתבאר בשיעורים הבאים בע"ה, ואכמ"ל.

ריח) להיותו בחינת כתר וראש, והגוף שלו נעלם ומלוכש בד' הפרצופין: ע"ב, ס"ג, מ"ה, וב"ן (פ"י אות ה').

ריט) משום שנעשה עליה הצמצום, ואינה מקבלת מקבלת ארי כלום. ונודע שהע"ס דארי הן העצמות ועיקר האורות, ולפיכך נבחן, שאין לה שם הארה מפורשה ועצמותה, כלומר, מצד שהיא מלכות דאור ישר. אלא רק ע"י זוג דהכאה, נעשית לכתר דאריה, וע"כ מכונה אספקלריא דלית לה מגרמה ולא מידי. מגרמה, פירושו מעצמותה, דהיינו מצד שהיא מלכות דאור ישר, לית לה שום הארה משם, כמבואר (פ"ז אות ב').

רכ) בחינת ניצוץ בורא היורד להיות עתיק בתחתון. (כמ"ש היטב לעיל באות

בחי"ג דגופא כנ"ל, באות קס"ה, והבן זה. ולפיכך, גם אחר ירידת הטבור מפה ולמטה למקומו בגופא דעליון, נמצאות בו בהכרח, ב' מציאויות, דהיינו העביות שבו, והרשימות שבו, והנה מציאות העביות שבו, היא לגמרי מהפה דעליון, דהיינו העביות שממטה למעלה, שהטבור השיג ולקח הימנו, ע"י התכללותו עמו לגוף אחד כנ"ל. אמנם, מציאות הרשימות שבו, הרי זאת חלקו של הטבור עצמו, דהיינו של התחתון עצמו.

ותדע ששתי המציאויות הללו, מכונות: ניצוץ בורא, וניצוץ נברא. כי מציאות העביות שבו מכונה ניצוץ בורא, להיותו לגמרי מהפה של העליון, והעליון כלפי התחתון, מכונה תמיד מאציל או בורא. ומציאות הרשימות שבו, מכונה ניצוץ נברא, כי התחתון נקרא נאצל או נברא כלפי העליון, כנודע.

וניצוץ בורא האמור, נבחן לשורש לתחתון בכח ולא בפועל, כי הוא ודאי כל השורש העיקרי של התחתון, כי אם לא היתה בו העביות ההיא בטבור, אז לא היה עליו שום זוג דהכאה, אחר שכבר נודרך לגמרי כנ"ל, אלא מתוך שקיבל העביות מהפה, כנ"ל, נעשה ראוי ומוכשר להכאה, ולהוציא ע"ס בקומה חדשה לפרצוף תחתון, כנ"ל באות קס"ה. הרי שניצוץ בורא האמור, אע"פ, שהוא כל השורש לתחתון, מ"מ עדיין אינו נבחן לשורש בפועל, כי עיקר התחתון הוא, ממצאות הטבור שעלה לפה וחזר וירד משם ולחוך, כנ"ל אות קס"ח ולפיכך, רק הניצוץ נברא שבו, דהיינו רשימותיו של הטבור, שנתעוררו ונתעבו מחמת העביות שבפה, רק הן בלבד נחשבות לשורש ד' הבחינות בפועל ממש. להיותן עצם מציאות התחתון כמבואר. (פרק ה' אות ו' ופרק ו' אות ד').

ריא) מבואר היטב לעיל בדיבור הסמוך. ריב) קרקע אצילות הוא בחינת פה דראש של העליון בערך הבריא, (כמ"ש בע"ח שמי' סוף פרק ב') ויש גם שם, בחינת עליית הטבור לפה, שנתעבה בפה ההוא וחזר וירד למקומו, ונעשה מלכות של ראש הבריא, דהיינו שנעשה עליו זוג דהכאה, והתלבשות ע"ס דאריה לע"ס דארי, כנ"ל אות

ר"י) ה"ס הנקודה היורדת מעליון לבחינת ראש להתחתון (פ"ז אות ב').

רכא) יתבאר בחלקים הבאים בע"ה.

רכב) עי' לעיל אות ר"י.

רכג) להיותה בחינת מלכות דעליון, דהיינו פה המעלה אור ומלביש לכל הע"ס דאורי, ומתפיסם בפרצוף, וחוק הוא בעליונים, שכל מדרגה הגורמת תוספת אור לעליונים, הרי כל תוספת אור ההוא חוזר ומושפע, למדרגה שגרמה אותו. ולפיכך, מתוך שהמלכות בסגולת האור שבה, מתפיסה לע"ס דאורי בפרצוף, ע"כ חוזרות כל הע"ס ההן ומושפעות במלכות ההיא, ונמצא שהמלכות, אע"פ שהיא תחתונה שבע"ס מ"מ היא מקבלת ויונקת מכל הע"ס כולן, ועי' בהסת"פ פרק ט' אות ב' (פ"ו אות ו').

רכד) משום שאין לך בחינת חידוש הארה בעולמות שלא יהיה נמשך מהא"ס ב"ה.

רכה) משום שבכל המדרגות בכל מקום שהן, הן נמשכות בשוה מא"ס ב"ה (פרק ב' אות ג').

רכו) משום שהיא בחינת מלכות ממעלה למטה, שכבר היא בבחינת הלבשה לאורות, ע"כ רוכב עליה כח הצמצום, ואינה יכולה ע"כ לקבל מאורי כלום. (כמ"ש לעיל באות ק"כ ע"ש).

רכז) מפני שנאצלת ועלולה הימנה, כי כן משתלשלות כל המדרגות מראש הקו עד סוף עשיה, בדרך עילה ועלול, שכל אחת נולדת על ידי זו שלמעלה הימנה, ולפיכך נקרא כל עליון בשם מאציל או בורא לתחתון אליו, וכן התחתון נקרא נאצל או נברא מהעליון ממנו (פ"ז אות י').

רכח) כי מלבד, שהמלכות דעליון היא השורש לכל בחינות שבתחתון, הנה עכ"ז, כל בחינה שבתחתון נמשכת בדיוק רק מבחינה שכנגדה בעליון, כתר תחתון מכתר דעליון, חכמה מחכמה דעליון, כנ"ל (אות רט"ז ע"ש) הרי שכל בחינה שבתחתון, יש לה ב' שרשים: שורש אחד בבחינה שכנגדה בעליון, ושורש ב' במלכות שהיא השורש הכללי לתחתון.

רכט) הן מכונות: עור, בשר, גידין עצמות, מוחא (פ"ה אות ב').

רל) להיות שמה מקום החושך, כנ"ל באות ס"ה (פ"י אות ב').

רלא) משום, שהעור אינו מקבל לתוכו מאורי שבפרצוף, מחמת הצמצום שעליה (כנ"ל אות ט"ה).

רלב) מפני שאין העדר ברוחני, וכיון שמתגלה הקדושה פעם באיוו בחינה, שוב איננה זוה משם לעולם (פ"ז אות ג').

רלג) האדם יכול להשיג אפילו למעלה מנפש דאצילות (פ"י אות ז').

רלד) כי כל עליון הוא בהכרח מדרגה אחת גבוהה מהתחתון, והנה אם יש לו נפש לתחתון, ונתוספה לו הארה מנפש דעליון, נמצא שהארה זאת גבוהה ממנו במדרגה אחת, והמדרגה הגבוהה מהנפש, נקראת רוח, וכו' עד"ז (פ"י אות ו' ובא"פ אות ד').

רלה) כל האורות של המלכות, נקראים נפש, ואפילו היחידה שבה.

רלו) עי' לעיל אות קצ"ג, ר"א, ר"ב, רלז) הע"ס דאורי, הן ד' הבחינות

דהתפשטות אור א"ס ב"ה, הע"ס דאורי, הן האורות המוחזרים והנודחים מהמלכות, כנ"ל אות קי"ט והע"ס שקומתן שוה, הן הע"ס דאורי המתלבשות בע"ס דאורי מתוך זיווג דהכאה אחת, כנ"ל אות קצ"ד, והע"ס דזו למעלה מזו, הן היוצאות מד' זיווגי דהכאה, הנעשים במלכות בדרך זיכוכה, דהיינו בעת עלייתה מטבור עד הפה, כנ"ל באות קמ"ב, והע"ס דזו למטה מזו, הן יוצאות מה' זיווגי דהכאה, אחר ביאת המלכות בכל פעם אל הפה וקיבלה שם עביות חדשה, כנ"ל באות קס"ה, והע"ס דראש, הן מהמלכות ולמעלה בטרם ביאתה לכלל הלבשה, כנ"ל אות קמ"א והע"ס דתוך, הן מהמלכות ולמטה, כנ"ל באות קמ"ב, והע"ס דסוף, הן אורי בלי אורי, משום שהן מהמלכות ולמטה אחר שבאה בהלבשת האורות, וע"כ הן המסיימות לפרצוף, כנ"ל באות קמ"ג, וה' הבחינות שבכלי מלכות הן מהרשימות מא"ס, שנשארו במלכות לאחר הצמצום, כנ"ל באות קי"ט, וד' בחינות שרשי כלים בכה, הן מבחינות ניצוץ בורא, כנ"ל

ספירה, (כנ"ל באות קנ"ז וקנ"ח עש"ה) ונמצא לפי"ז כי מה שאמרנו כאן, שאין כלים לאור היחידה ואור החיה, היינו רק כלי קבלה, אבל כלי המשכה יש לה, כי כלי ההמשכה דאור החיה הוא בחי"ג, וכלי ההמשכה דאור היחידה הוא בחי"ד, שבחינות אלו נמצאות בשלימות בפרצופי א"ק, וע"כ אמרנו כאן, שאורות חיה ויחידה ישנם, אלא שמתלבשים בנשמה.

אמנם מעת השיתוף דמדה"ר בדין ואילך, דהיינו מב"ן דא"ק ואילך, (כנ"ל באות קע"ז) שחסרו בחי"ג ובחי"ד מפרצופין והיו למקיפין, שנקראו לבוש והיכל, נמצאו חסרים, גם כלי ההמשכה מחיה יחידה, שבכל הפרצופין. ונמצא שגם האורות דחיה ויחידה אינם בפרצוף. כי אין כאן בחי"ד שתמשיך אור יחידה ואין כאן בחי"ג הממשיכה אור החיה. וזכור זה, ודע, שדבר חסרון וז"ן האמור, הוא רק בערך א"ק, אמנם בערך עצמם, ודאי שיש להם ע"ס שלימות, כמ"ש במקומם.

אות ר"י. וד' בחינות שרשי כלים בפועל, הן מבחינות ניצוץ נברא, כנ"ל באות ר"י.

ודע, שבענין הע"ס של זו למעלה מזו, שהן הע"ס הפרטיות שבכל פרצוף, אין שם כלים לחיה יחידה, משום שהע"ס הללו יוצאות, ע"י זווג דהכאה בדרך זיכוכה של המלכות, כנ"ל (באות צ"ה ואות קמ"ב) ומתוך שבחי"א, עביותה קלושה מאד, אין הזווג דהכאה נוהג בה כל כך, כי אינה מעלה אר"ח בשיעור שיספיק להתלבשות האו"י במדה שהממעלה למטה שלו, יעשה לכלי, ואצ"ל, שאין נוהג זווג דהכאה, בשעה שנזדככה לגמרי כמו בחינת הכתר, ולפיכך, אין שם אלא ג' כלים, שהם מבחי"ב ובחי"ג ובחי"ד, אבל מבחינת כתר ומבחי"א אין שם כלים, והאורות: חיה, יחידה, צריכים להתלבש בפנימיות הנשמה, דהיינו, האור של הבינה (כנ"ל אות קס"ג).

וצריך שתזכור כאן להבחין: בבחינת ההמשכה, ובבחינת הקבלה, הנמצאות בכל

נשלם בעיה חלק שלישי